

2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA
2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA
2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA
2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA
2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA
2004 ANUARI DE LA
PIME CATALANA

ANUARI DE LA PIME CATALANA 2004

Equip de treball:

Direcció i redacció:

Albert Roca i Parés

Director d'Economia i Política Industrial de Pimec

Coordinació i redacció:

Moisés Bonal i Ferrer

Economista de l'Àrea d'Estudis de Pimec

Redacció:

Dr. Oriol Roca i Sagalés

Departament d'Economia Aplicada, UAB

Dr. Héctor Sala i Lorda

Departament d'Economia Aplicada, UAB

Tractament de dades:

Dra. Teresa Obis Artal

Professora titular d'organització d'empreses, UAB

Assessorament i supervisió:

F. Xavier Borràs Balsells

Professor del Departament de Gestió d'Empreses, URV

Xavier Càmara Turull

Professor del Departament de Gestió d'Empreses, URV

Agraïments:

Al Dr. Enric Genescà i Garrigosa pel suport inicial al projecte i per l'assessorament en les fons de dades disponibles i en el tractament metodològic de cadascuna d'elles.

A la Direcció General de Programació Econòmica i, en particular a Montserrat Domingo Domingo i a Anna Saurí Romero, per la seva col·laboració en l'enfocament i definició dels continguts d'aquest anuari i en el subministrament de dades, sense les quals l'elaboració no hagués estat possible.

Al Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya pel subministrament d'informació estadística imprescindible per a l'elaboració d'aquest anuari.

© Pimec, petita i mitjana empresa de Catalunya

La publicació d'aquest anuari ha estat patrocinada per la Direcció General de Programació Econòmica del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya

1a edició: novembre 2004

Correcció lingüística: Iolanda Guiu

Disseny gràfic portada: Delfi Boix

Impressió: Boix & Asociados

Índex

Presentació	5
Nota introductòria	7

Part I: Contribució de la Pime catalana a l'economia: empreses, ocupació i valor afegit. 1999-2002

13

1. Principals resultats en el context de l'economia europea	15
2. El paper de la Pime en el teixit empresarial català	21
2.1. Introducció	21
2.2. Anàlisi per grandària d'empresa	22
2.3. Anàlisi sectorial	29
2.3.1. Sector industrial per branques d'activitat	34
2.3.2. Sector serveis per branques d'activitat	39

Part II: Situació econòmica i financera de la Pime catalana

43

Introducció	45
1. Aspectes metodològics i descripció de la base de dades	47
1.1. Principals fonts de micro-dades empresarials: DIRCE, CB i SABI	48
1.2. Característiques de la base de dades SABI	50
1.3. La representativitat de la base de dades SABI en el teixit empresarial de Catalunya	52
2. Resultats empresarials de la Pime catalana. 2000-2002	55
2.1. Rendibilitat	55
2.1.1. Rendibilitat financera	55
2.1.2. Factors determinants de la rendibilitat financera: rendibilitat econòmica i palanquejament	59
2.1.3. Factors determinants de la rendibilitat econòmica: marge i rotació	61
2.2. Activitat empresarial: valor afegit, productivitat i recursos generats	63
2.2.1. Recursos generats: valor afegit brut i despeses d'explotació	64
2.2.2. Productivitat: capital i treball	68
2.2.2.1. Productivitat del capital	68
2.2.2.2. Productivitat del treball	70
2.3. Anàlisi patrimonial i solvència	72
2.3.1. Estructura financera	72
2.3.2. Estructura econòmica	74
2.3.3. Solvència	76
2.3.3.1. Solvència a llarg termini	76
2.3.3.2. Solvència a curt termini	77
2.3.3.3. Període mitjà de maduració econòmica	79
2.4. Annex: Ràtios i definicions utilitzades	81

3. Anàlisi econòmic i financer de la Pime per sectors d'activitat. 2000-2002	83
3.1. Sector primari	83
3.1.1. Rendibilitat	83
3.1.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat	84
3.1.3. Estructura financera i econòmica	85
3.1.4. Dades del sector primari	86
3.2. Sector industrial	88
3.2.1. Rendibilitat	88
3.2.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat	88
3.2.3. Estructura financera i econòmica	89
3.2.4. Dades del sector industrial	90
3.3. Construcció	92
3.3.1. Rendibilitat	92
3.3.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat	92
3.3.3. Estructura financera i econòmica	93
3.3.4. Dades del sector de la construcció	94
3.4. Sector serveis	96
3.4.1. Rendibilitat	96
3.4.2. Activitat econòmica: Valor afegit brut i productivitat	96
3.4.3. Estructura financera i econòmica	97
3.4.4. Dades del sector serveis	98
4. Anàlisi detallada de la productivitat del teixit empresarial català. 2001	101
4.1. Introducció	101
4.2. La productivitat de l'empresa catalana	102
4.2.1. Trets principals del darrer cicle productiu de l'economia catalana	102
4.2.2. El teixit productiu català	104
4.3. El vincle entre productivitat i activitat exportadora	110
4.4. Conclusions	113
4.5. Referències	115
5. Annex estadístic: fitxes sectorials	117
5.1. Taula de correspondències entre la classificació CNAE (2 dígits) i l'agrupació sectorial de l'Anuari de la Pime	117
5.2. Microempreses	119
5.3. Petites empreses	139
5.4. Mitjanes empreses	159

Presentació

El 2004 ha estat un any especialment important en l'àmbit econòmic i social, del qual m'agradaria destacar dos esdeveniments que, sens dubte, marcaran el futur de les nostres empreses i de Catalunya. D'una banda, hem viscut una ampliació històrica de la Unió Europea cap als països del centre i de l'est d'Europa i, d'una altra, hem assistit a l'entrada de Xina a l'Organització Mundial del Comerç. En aquest entorn cada vegada més globalitzat, en el qual la competència arriba de qualsevol indret del món, la micro, la petita i la mitjana empresa catalana cada vegada menys podrà competir seguint una estratègia de lideratge en costos, com ha fet fins ara. En aquest sentit, el procés d'ampliació de mercats juntament amb la velocitat del canvi tecnològic, l'avenç cap a una societat del coneixement i l'extensa normativa que cada cop més incideix en aspectes de gestió i funcionament de les empreses fan que la disponibilitat i la qualitat de la informació esdevingui un dels principals elements determinants de l'èxit empresarial.

És precisament en aquest sentit que Pimec com a representant de les micro, les petites i les mitjanes empreses de Catalunya té la responsabilitat de donar resposta al conjunt de necessitats d'un teixit productiu que representa el 98% de totes les empreses catalanes, concentra el 75% dels llocs de treball i genera el 66% de la riquesa en termes de valor afegit.

La combinació d'aquests factors ha donat com a resultat l'Anuari de la Pime Catalana. Un estudi que neix amb una voluntat clara de servei a l'empresa i, sobretot, de continuïtat per part de Pimec, tant pel que fa al treball propi com a l'estreta col·laboració institucional amb la Conselleria d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya que ha fet possible que aquesta primera edició vegi la llum a final de 2004.

El treball que es presenta conté el primer l'estudi que es fa a Catalunya sobre la contribució de la micro, la petita i la mitjana empresa a l'economia sense oblidar l'important paper dels empresaris individuals. Aquesta anàlisi confirma que la Pime és l'espina dorsal de l'economia catalana i la tipologia d'empresa dominant en la totalitat de branques productives amb independència del paràmetre que s'utilitzi per mesurar-ho i com a tal, cal que sigui objecte de reconeixement específic.

Un segon aspecte a destacar de l'Anuari de la Pime Catalana, és el tractament detallat que fa dels balanços i els comptes d'explotació de les Pimes per sectors d'activitat i grandària d'empresa. Aquesta informació la considero molt valuosa pels empresaris en la mesura que per primera vegada permetrà comparar, de forma separada, la situació d'una microempresa, d'una petita empresa i d'una mitjana empresa, amb la del sector d'activitat en el que opera tenint en compte un aspecte tan fonamental com és la seva dimensió. També és important l'anàlisi dinàmic que es fa dels comptes d'aquestes empreses que permet observar dinàmiques diferenciades per grandàries i sector d'activitat.

Aquesta nova publicació de Pimec ha de permetre detectar els punts forts i els punts febles del nostre teixit productiu, la qual cosa esperem que ajudi els empresaris a definir les seves estratègies de futur, alhora que pugui esdevenir una eina de treball i de política econòmica per a les administracions públiques, el conjunt d'agents econòmics i socials i les d'institucions vinculades amb el món de la petita i mitjana empresa.

Josep González i Sala
President de Pimec

Nota introductòria

L'Anuari de la Pime té per objectiu principal posar de manifest el paper que efectivament tenen les micro, les petites i les mitjanes empreses en l'economia catalana i avançar en la millora necessària de les dades i el coneixement sobre la Pime. En efecte, una de les carències més importants del nostre sistema pel que fa a l'estadística econòmica és la manca d'informació sistemàtica i homogènia relativa a les empreses per grandària d'establiment, la qual cosa sovint dificulta l'activitat d'investigació alhora que limita la capacitat d'obtenir informació rellevant per a la presa de decisions per part de les empreses i dels agents responsables de l'avaluació i disseny de les polítiques econòmiques i industrials.

El conjunt d'estudis, treballs i informes que, amb un enfocament macroeconòmic, fan un tractament específic de la Pime sovint només usen informació relativa al nombre d'empreses que agrupa aquest col·lectiu i a l'ocupació que genera com a principals indicadors quantitatius del pes de la Pime en el conjunt de la nostra economia. Si bé a partir d'aquesta informació ja es pot observar la important contribució de la Pime a l'economia, es prou evident que no deixa de ser limitada a l'hora d'aprofundir en l'anàlisi de l'estructura del nostre teixit productiu. Per això, cal tenir en compte l'existència de determinats treballs i estudis empírics que, partir d'enquestes o d'informació provinent de bases de dades fiscals i empresarials, tracten d'aproximar la dinàmica d'algunes magnituds econòmiques relatives a la petita i mitjana empresa o la seva estructura. Aquestes investigacions representen un avenç important però no suficient en la mesura que tampoc permeten conèixer quin és el pes de la Pime en la riquesa generada anualment pel nostre teixit productiu segons la grandària d'empresa o sector d'activitat, ni la seva situació productiva i competitiva.

En aquest context, la Unió Europea a través del Sistema Europeu d'Estadístiques Estructurals de les Empreses ha introduït millores importants els darrers anys pel que fa al tractament de la informació relativa a la Pime. Arran d'aquestes millores, en el conjunt de països de la UE ja es comença a considerar la dimensió d'empresa en la majoria d'estadístiques, la qual cosa genera una informació valuosa però fragmentada.

D'altra banda, l'Observatori Europeu per a la Pime, constituït el 1992 per la Comissió Europea disposa d'una base de dades de les empreses privades amb informació segmentada per grandària d'empresa del nombre d'unitats empresarials, de l'ocupació i del valor afegit generat, la qual cosa permet obtenir resultats de la grandària mitjana del teixit empresarial, de la productivitat del treball i del valor afegit per empresa, durant el període 1990-2000.

Pel que fa a Espanya, cal destacar l'esforç de la Direcció General de Política de la Pime, que recentment ha realitzat tres informes que tenen per objectiu aprofundir en el coneixement de la Pime tot oferint informació estadística agrupada, ordenada i homogènia. La vocació d'aquest organisme a l'hora d'impulsar aquests treballs era la de "*millorar la informació sobre la realitat de les Pime a Espanya i la seva importància econòmica i social, que no està actualment suficientment reflectida en el material estadístic disponible*". (Informe: *Las PYME en Espanya 1996-2000*). D'aquesta manera, a banda d'un primer informe, s'han presentat recentment dos treballs que analitzen per separat les pimes amb forma societària i les empreses espanyoles no societàries, des d'un enfocament microeconòmic a partir de l'agregació de dades individuals d'empreses. Els resultats obtinguts si bé poden ser prou representatius en termes mitjans i en nivells de desagregació elevats (sectorial i per grandària d'empresa) molt probablement no ho són quan s'agrega la informació, a causa del biaix existent entre la realitat productiva i l'estructura de ponderacions implícita en les bases de dades.

A Catalunya, l'anàlisi econòmic del teixit empresarial per grandària d'empresa, tradicionalment s'ha realitzat mitjançant la utilització de la base de dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya, la qual cosa permet conèixer, sempre des d'una perspectiva microeconòmica i amb força precisió, la realitat de les empreses de mitjana dimensió però no les microempreses ni les empreses petites.

Davant d'aquesta situació, s'ha cregut necessari donar un pas endavant amb la publicació d'aquest primer *Anuari de la Pime Catalana* que pretén ser un informe independent amb la vocació d'aportar una visió homogènia, sistemàtica i estructurada de la realitat del nostre teixit empresarial que, com al conjunt d'economies europees esta constituït gairebé totalment per Pimes. Per això s'ha elaborat un treball, de caire estructural, centrat en la dimensió d'empresa com a element principal i fil conductor que ofereix, en una única publicació, el màxim d'informació estadística relativa a l'estructura empresarial de Catalunya així com tots els elements d'anàlisi que haurien de permetre un coneixement millor de la situació competitiva del conjunt de la Pime i de les diferents agrupacions d'empreses que integren aquest col·lectiu.

L'anuari consta de dues parts diferenciades i complementàries entre si per tal d'assolir el doble objectiu de conèixer l'estructura del teixit empresarial de Catalunya des d'una perspectiva macroeconòmica i d'aprofundir en l'anàlisi econòmica i financera de la pime catalana des d'una perspectiva microeconòmica, amb un detall per grandària d'empresa i sector d'activitat que no s'havia tractat fins ara.

Un dels aspectes més importants que cal aclarir quan es treballa amb dades empresarials és precisament què és el que s'entén per micro, petita, mitjana i gran empresa, i com es defineix cadascuna. La Comissió Europea, a través de la *Recomanació de la CE de 6 de maig de 2003 (DOC C(2003) 1422)*, que modifica la de *3 d'abril de 1996 (DOC C(96) 261 final)* i entrarà en vigor l'1 de gener del 2005, ha introduït importants modificacions en aquestes definicions. En concret, es defineixen categories empresarials segons la dimensió, mesurada a través del nombre d'assalariats, el volum de negoci i el balanç general. Tot i que la nova normativa respecta els límits existents pel que fa al nombre d'assalariats (microempresa, fins a 9 assalariats; petita empresa, de 10 a 49; i mitjana empresa, de 50 a 249), estableix dos canvis respecte a la definició anterior. D'una banda, actualitza els límits financers (volum de facturació i balanç general), per tenir en compte tant la inflació com l'increment de la productivitat produït des de 1996; i, per altra banda, introdueix límits financers per al cas de les microempreses (facturació i balanç general inferior a 2 milions d'euros). Així, la condició per què una empresa sigui reconeguda com a Pime és que *'respecti els límits d'efectius i, o bé els límits del balanç general, o bé els del volum de negoci'*. Per tant, a partir d'aquesta definició, una empresa haurà de reunir el requisit referent al nombre d'ocupats i, com a mínim un dels dos requisits financers per ser considerada com a Pime. En aquest context, i atesa la vocació de continuïtat d'aquest anuari s'ha optat per utilitzar la nova definició de Pime que entra en vigor el 2005 sorgida de la *Recomanació de la CE de 6 de maig de 2003 (DOC C(2003) 1422)* a l'hora d'agrupar les diferents categories de pimes.

Classificació de les empreses segons la Recomanació de la CE de 6 de maig de 2003 (DOC C(2003) 1442)

Categoria empresa	Treballadors	Volum vendes (milions d'euros)	Volum actiu (milions d'euros)
<i>Pimes</i>			
Microempresa	0 - 9	inferior a 2	inferior a 2
Petita empresa	10 - 49	inferior a 10	inferior a 10
Mitjana empresa	50 - 249	inferior a 50	inferior a 43
Gran empresa	+ 249	més de 50	més de 43

Font: Comissió Europea

1. A.Roca i M.Bonal (2003) "Metodología para la estimación del valor añadido generado por la PYME española en niveles territoriales inferiores al nacional", Col·lecció documents de treball interns.Pimec

La primera part de l'Anuari se centra en el paper de la Pime en l'economia catalana oferint una estimació solvent de la contribució d'aquest col·lectiu empresarial a la generació del valor afegit brut (VAB) de Catalunya que permet obtenir per primera vegada informació relativa a la productivitat de les diferents agrupacions de Pimes (empreses sense assalariats, microempreses, petites empreses i empreses mitjanes) així com identificar la grandària dominant en cada sector d'activitat en termes d'empreses i llocs de treball o, el que és més important, en termes de contribució la riquesa generada per l'empresa privada catalana. Un altre element important és l'abast temporal d'aquesta anàlisi estructural, ja que a partir de la informació disponible s'ha pogut obtenir informació per al període 1999-2002, la qual cosa permet analitzar la dinàmica dels diferents col·lectius empresarials que componen el teixit Pime així com veure quins canvis s'han produït en aquest quadrienni caracteritzat per la desacceleració econòmica i una pèrdua gradual de productivitat del conjunt de la nostra economia. En aquest marc cal destacar que la desagregació per grandària d'empresa i sector d'activitat permet aprofundir en els factors explicatius del creixement econòmic de Catalunya en aquest període i per tant fer una diagnosi de la situació del nostre teixit empresarial davant d'un nou model de competitivitat. L'enfocament macroeconòmic és un dels trets més rellevants i nous d'aquesta primera part, en la mesura que corregeix part del biaix produït per l'estructura de ponderacions de les bases de dades microeconòmiques.

Davant del buit estadístic en aquesta matèria que impossibilita fer un càlcul directe del valor afegit generat per cada grandària d'empresa s'ha procedit a la determinació d'aquesta macromagnitud econòmica mitjançant tècniques d'estimació a partir d'informació de productivitats mitjanes i població ocupada per sectors d'activitat i grandària d'empresa.

Un cop apuntada la metodologia d'estimació¹, cal comentar breument tres aspectes importants que s'han tingut en consideració, de cara a l'elaboració d'aquesta primera part. En primer lloc cal esmentar que per tal d'obtenir informació homogènia pel que fa la presència de la Pime en el teixit empresarial en relació amb la seva contribució a l'ocupació i al valor afegit s'ha optat per excloure el sectors de l'Administració pública, Defensa i Seguretat Social obligatòria, les activitats associatives, llars que ocupen personal domèstic i els organismes extraterritorials (aquests sectors el 2002 representen el 2,4% de les empreses, el 7,7% de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social i el 9,7% del VAB a cost de factors).

Els dos elements restants han estat el de la selecció de les fonts estadístiques i el tractament de la unitat empresarial tenint en compte la voluntat d'aquest anuari de cobrir la totalitat de sectors productius i de dimensions empresarials que s'inclouen en el concepte de Pime. En aquest sentit, destaca la necessitat d'incloure i tractar de forma específica les empreses sense assalariats pel que fa a la dimensió i, pel que respecta als sectors, les activitats d'agricultura, ramaderia i pesca. Per això, pel que fa a les fonts estadístiques d'empreses i treballadors s'ha utilitzat més d'una base de dades (DIRCE, Registre d'empreses inscrites a la seguretat social i afiliació als diferents règims de la Seguretat Social) per tal d'obtenir un càlcul fiable del nombre d'empreses i treballadors per les diferents grandàries de Pime i els sectors d'activitat. Per obtenir les productivitats mitjanes s'ha utilitzat una base de dades empresarial obtinguda a partir de la depuració de la informació que subministra el Sistema de Anàlisis de Balances Ibérico (SABI), les característiques de la qual es comenten en l'apartat de metodologia de la segona part d'aquest Anuari. En aquest context, cal esmentar que ha calgut emprar deflactors sectorials del VAB en la mesura que les dades mitjanes de productivitat del treball per grandària d'empresa i sector d'activitat que s'obtenen a partir de la Base de Dades Empresarial SABI s'expressen en termes nominals. Davant de la manca d'indicadors de preus de producció o de venda sectorials

per grandària d'empresa, s'ha optat per utilitzar els deflactors del VAB a preus de fàbrica de la comptabilitat regional de l'INE per a Catalunya amb la màxima desagregació sectorial disponible. El darrer aspecte metodològic a considerar és el d'unitat empresarial, en la mesura que les dades de productivitat mitjana per treballador es disposen per empresa i no per local d'activitat i que les dades d'afiliació al Registre General de la Seguretat Social es disposen per centre de cotització. En aquest sentit, cal tenir en compte que la dimensió d'empresa està directament relacionada amb la probabilitat que la mateixa empresa disposi de diversos centres de cotització i per això ha calgut fer un treball previ d'agrupació de centres de cotització en unitats empresarials per tal de no assignar productivitats mitjanes biaixades segons la grandària d'empresa. D'altra banda el nombre d'empreses sense assalariats s'ha obtingut per diferència, a partir de l'assignació d'un autònom a cada centre de cotització (en general totes les empreses amb assalariats disposen de, com a mínim, un autònom al seu capdavant) i restant aquest total de l'agregat de cotitzants al RETA per cada sector d'activitat. Aquest mateix càlcul s'ha fet amb el Règim especial agrari i amb el Règim especial del mar.

La segona part de l'Anuari de la Pime ofereix la primera anàlisi aprofundida de la situació econòmica i financera de la Pime catalana pel que fa al grau de detall i desagregació de la informació estadística que es presenta. La diferència principal entre aquesta segona part i la primera és la cobertura de la informació i les característiques. Així, mentre que la primera es refereix a la totalitat de l'economia catalana, la segona part de l'anuari ofereix dades d'una mostra significativa d'empreses amb personalitat jurídica que té per objectiu aproximar l'estructura i el funcionament econòmic i financer de les Pime catalanes mitjançant l'anàlisi de ratis mitjans per empresa. Els resultats d'aquesta segona part, que compta amb un ampli annex estadístic amb informació per a 2002 de les principals partides de balanç i de compte d'explotació de les empreses per a les diferents tipologies de Pime (microempresa, petita empresa i mitjana empresa) i branques d'activitat productiva, són complementaris amb els de la primera part en la mesura que permeten aprofundir en el coneixement dels factors interns de les empreses que determinen i condicionen la contribució del col·lectiu de la petita i mitjana empresa a l'economia catalana per grandària i sector. En aquesta segona part s'inclou un apartat metodològic en el qual s'analitzen les diferents bases de dades empresarials en l'actual marc del sistema estadístic espanyol i es justifica l'elecció de SABI com la millor base de dades per a portar a terme un treball de les característiques que planteja aquest anuari de la Pime. Un dels principals avantatges de la base de dades SABI és l'elevada cobertura del teixit empresarial en la totalitat de grandàries d'empresa i en gairebé tots els sectors d'activitat. Sense ànim de ser exhaustius, atès que en el primer capítol de la segona part es fa una discussió metodològica aprofundida, en aquesta introducció és important esmentar que aquest treball s'ha realitzat a partir de l'anàlisi de 190.000 balanços d'empreses catalanes per al trienni 2000-2002 (unes 65.000 empreses per cada exercici) dels quals vora el 61% corresponen a microempreses, el 33% a empreses petites i el 6% empreses mitjanes. D'aquesta manera s'ha pretès elaborar una eina de suport, d'anàlisi i de treball adaptada a la realitat de cada tipologia d'empresa amb vocació de subministrar informació rellevant als milers d'empresaris que dia a dia desenvolupen la seva activitat a Catalunya.

Finalment, per cloure aquesta nota introductòria, no cal dir que un treball d'investigació d'aquestes característiques hauria estat del tot impossible sense una estreta col·laboració institucional i la participació d'un ampli grup d'experts que ha configurat l'equip de treball que he tingut el plaer i la responsabilitat de dirigir i que ha estat coordinat pel Sr. Moisès Bonal, de l'Àrea d'Estudis de Pimec. Així, en primer lloc, cal destacar la implicació des del principi del projecte de la Direcció General de Programació Econòmica del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya

tant pel que fa al patrocini econòmic com a la definició dels objectius i els continguts d'aquesta investigació. També cal esmentar la participació del Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya en el subministrament d'informació estadística imprescindible per portar a bon port el càlcul solvent i rigorós de la contribució de la Pime a l'economia catalana que s'ofereix en la primera part de l'Anuari de la Pime. Més enllà de la col·laboració institucional cal agrair el treball i la dedicació de les persones que han permès que aquest nou anuari sigui una realitat. En aquest sentit, el primer agraïment és pel Dr. Enric Genescà i Garrigosa pel seu interès i suport inicial del projecte i pel seu assessorament en les fons de dades disponibles i en el tractament metodològic de cadascuna d'elles. En aquest mateix sentit, un reconeixement especial a la participació de Montserrat Domingo i Domingo i d'Anna Saurí Romero de la Direcció General de Programació Econòmica en el procés de definició dels continguts de l'anuari, en aspectes fonamentals de la metodologia de treball i en la tasca d'obtenció d'informació estadística.

L'equip de treball, que ha estat dirigit i coordinat des de l'Àrea d'Estudis de PIMEC, ha comptat amb la imprescindible participació d'experts universitaris de diferents departaments d'economia de dues universitats catalanes. En primer lloc cal destacar la contribució en el treball de redacció de la segona part de l'Anuari dels doctors Oriol Roca i Héctor Sala del Departament d'Economia Aplicada de la UAB. També cal esmentar l'esforç realitzat per la Dra. Teresa Obis del Departament d'Organització d'Empreses de la UAB en l'àmbit del tractament estadístic de la informació provinent de la base de dades empresarial SABI i en el disseny de les fitxes estadístiques de l'annex. L'equip de treball també ha comptat amb la col·laboració en tasques d'assessorament i supervisió dels professors Francesc Xavier Borràs i Xavier Càmera del Departament de Gestió d'Empreses de la URV. Finalment, vull fer un reconeixement especial a la tasca desenvolupada pel Sr. Moisès Bonal, economista de l'Àrea d'Estudis de Pimec que, a banda de realitzar una excel·lent coordinació de l'equip de treball i la supervisió de tot el procés d'edició de l'anuari, hi ha participat en la redacció.

Albert Roca Parés
Director d'Economia i Política Industrial de Pimec

**Part I: Contribució de la Pime catalana
a l'economia: empreses, ocupació
i valor afegit. 1999-2002**

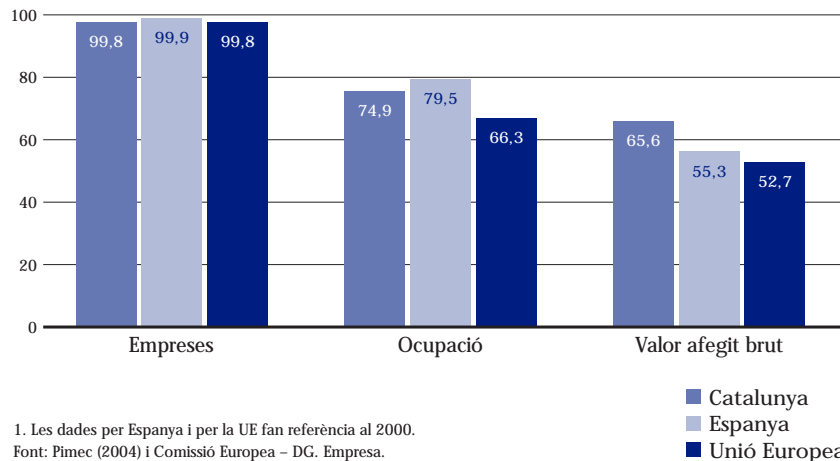
1. Principals resultats en el context de l'economia europea

El teixit empresarial català està constituït per 474.140 empreses, el 99,8% de les quals són Pimes que ocupen menys de 250 treballadors. La forta presència en l'estructura productiva catalana d'empreses de reduïda dimensió situa les Pimes com el principal col·lectiu generador de llocs de treball i de riquesa, en la mesura que concentren el 74,9% de tota l'ocupació i produeixen el 65,6% de tot el valor afegit brut (VAB) del sector privat a Catalunya el 2002.

La importància d'aquest col·lectiu en el teixit empresarial (gràfic 1) és un tret característic de l'economia europea, en la mesura que al conjunt de la UE, el pes de la Pime sobre el total d'empreses assoleix un percentatge similar al de Catalunya (99,8%). No obstant això, pel que fa a la concentració de llocs de treball i riquesa generada, les darreres dades disponibles (any 2000), apunten que el paper de la Pime en l'economia europea és lleugerament inferior al de Catalunya. Així, a Europa les empreses de menys de 250 treballadors donen feina al 66,3% del total de la població ocupada i aporten el 52,7% de tot el Valor Afegit Brut del sector privat.

En relació amb Espanya, destaca una menor proporció de població ocupada (el 79,5% de tots els llocs de treball d'Espanya estan localitzats a una Pime, davant del 74,9% de Catalunya) i una major concentració de VAB (el 55,3% d'Espanya davant del 65,6% de Catalunya) en un context de percentatge molt similar en el total d'empreses (el 99,9% d'empreses espanyoles són Pimes, una dècima més que a Catalunya).

Gràfic 1
La importància de la Pime en l'economia catalana, espanyola i europea
 % sobre total d'empreses, d'ocupació i de valor afegit del sector privat. 2002¹

Aquestes diferències entre Catalunya i la Unió Europea tenen una doble explicació. Per una banda, la major dimensió i presència econòmica de la gran empresa europea (amb 250 treballadors o més) que, si bé representa el 0,2% del total d'empreses com a Catalunya, concentra el 33,7% del total de l'ocupació i el 47,3% del VAB del sector privat, mentre que aquests percentatges per a Catalunya se situen en el 25,1% de l'ocupació i en el 34,4% del VAB. En efecte, mentre que una gran empresa a la UE ocupa, de mitjana 1.020 persones, a Catalunya dona feina a 816 treballadors al mateix temps que la productivitat (mesurada en VAB per ocupat) d'una gran empresa catalana se situa al 50% de la mitjana europea (58.200 euros per treballador a Catalunya davant de 116.000 a la Unió Europea).

El segon element que explica aquestes diferències amb Europa el trobem en l'àmbit de la Pime. Així, destaca una major presència relativa de Pimes de dimensió més gran (empreses petites de 10 a 49 ocupats i empreses mitjanes 50 a 249 ocupats) en detriment de la microempresa (de 0 a 9 ocupats), al mateix temps que una dimensió més gran d'aquestes empreses mesurada en termes de llocs de treball. En efecte, la taula 3 permet observar que, mentre a Europa la petita empresa representa el 5,8% del teixit Pime, a Catalunya aquest percentatge s'eleva fins al 6,6% (el 13,2% més) i mentre que l'empresa mitjana significa el 0,8% de totes les Pimes europees a Catalunya pesa l'1,0% (el 22,8% per sobre la mitjana europea). Pel que fa a la grandària, s'observa (taula 4) que la petita empresa catalana, que de mitjana ocupa 19,8 treballadors, és el 3% més gran que la petita empresa europea (19,2 ocupats) al mateix temps que l'empresa mitjana a Catalunya ocupa 96,5 treballadors mentre que l'europea n'ocupa 93,8. Amb tot, la menor dimensió de la microempresa catalana (1,7 ocupats de mitjana davant dels 2,2 del conjunt d'Europa) fa que la grandària de la Pime catalana sigui igual a la de la Unió Europea (3,9 treballadors).

Un darrer element a considerar és la productivitat de la Pime catalana en el context europeu com a factor clau del paper d'aquest col·lectiu empresarial en l'economia del territori (taula 5). Així, la Pime catalana destaca en el context europeu per la baixa productivitat del treball en la mesura que, de mitjana genera 36.800 euros per ocupat davant dels 63.000 d'una Pime europea. No obstant això, s'observa que, en comparació amb la mitjana europea, la productivitat de la Pime catalana és més elevada que la de la gran empresa catalana, la qual cosa fa que l'aportació de la Pime al valor afegit brut de l'economia del sector privat se situï en una de les posicions més altes dels països de la UE.

Taula 1.

El paper de les Pimes en l'economia a Catalunya i als 15 països de la Unió Europea. 2000

Percentatge de Pimes sobre el total d'empreses, d'ocupats i de VAB generat pel sector privat en euros corrents. Grandària mitjana en ocupats per empresa i productivitat en milers d'euros de VAB per ocupat Dades ordenades segons el % de VAB generat per les Pimes sobre el total del sector privat.

País	% sobre total sector privat			Ràtios mitjanes	
	Empreses	Ocupació	VAB	Grandària	Productivitat
Grècia	99,9	86,7	82,9	2,0	72,9
Luxemburg	100,0	72,5	74,2	6,8	167,0
Itàlia	99,9	80,3	71,4	2,8	115,6
Portugal	99,9	78,9	66,8	3,6	70,4
<i>Catalunya¹</i>	<i>99,8</i>	<i>74,9</i>	<i>65,6</i>	<i>3,9</i>	<i>36,8</i>
Bèlgica	99,8	68,9	64,5	4,2	42,5
Alemanya	99,6	59,8	60,2	5,1	40,2
Dinamarca	99,4	68,8	58,8	6,1	41,4
Holanda	99,6	62,5	56,1	6,2	39,3
Espanya	99,9	79,5	55,3	3,8	19,7
<i>Mitjana UE-15</i>	<i>99,8</i>	<i>66,3</i>	<i>51,7</i>	<i>3,9</i>	<i>63,0</i>
Suècia	99,6	61,4	51,5	5,1	49,3
Àustria	99,6	65,5	50,9	6,8	42,7
França	99,8	66,9	45,8	4,7	36,5
Finlàndia	99,5	59,2	44,3	3,3	44,7
Gran Bretanya	99,8	55,3	38,4	3,4	116,8
Irlanda	100,0	69,6	33,0	6,6	198,7

1. Dades corresponents a l'any 2002.

Font: Pimec (2004) i Comissió Europea – DG. Empresa.

El paper de la Pime en el conjunt de l'economia de la UE amaga diferències importants entre països, sobretot, pel que fa a la contribució al valor afegit brut, atès que en termes de volum d'empreses, i en menor mesura llocs de treball generats, la dispersió és menys accentuada (taula 2). En comparació amb els 15 països de la UE s'observa que Catalunya és un dels territoris d'Europa en què la Pime té un paper més rellevant tant pel que fa al nombre d'empreses com al percentatge d'ocupació i de riquesa generada en termes de valor afegit brut (taula 1).

- Amb el 99,8% del total d'empreses, Catalunya se situa a la mitjana de la UE i amb un percentatge similar al registrat a Bèlgica, Gran Bretanya o França i per sobre de països com Holanda, Alemanya, Suècia o Àustria (amb el 99,6% del total d'empreses) i Finlàndia o Dinamarca (amb el 99,5% i el 99,4%, respectivament).
- Pel que fa a la presència de la Pime en el mercat de treball, s'observa que, amb el 74,9% del total de l'ocupació, Catalunya se situaria en cinquena posició d'entre els 15 països de la UE, per sota dels percentatges que es registren als països mediterranis, Grècia (86,7%), Itàlia (80,3%), Espanya (79,5%) i Portugal (78,9%), i lleugerament per sobre de Luxemburg (72,5%), Irlanda (69,6%) i Bèlgica (68,9%).
- En termes de contribució al valor afegit brut de l'economia del sector privat, la Pime catalana (65,6% del total el 2002) se situa en una posició similar a la de l'ocupació, per sota de la importància que té la Pime en la riquesa generada a Grècia (82,9%), Luxemburg (74,2%), Itàlia (71,4%) i Portugal (66,8%) i per sobre de països amb percentatges superiors a la mitjana de la Unió Europea (51,7%): Bèlgica (64,5%), Alemanya (60,2%), Dinamarca (58,8%), Holanda (56,1%) i Espanya (55,3%).
- En canvi, pel que fa a la grandària (en termes d'ocupats per empresa), la posició de la Pime catalana, és menys favorable en el context europeu atès que se situa molt lleugerament per sota de la mitjana europea (3,90 ocupats per Pime davant de 3,93 per la UE-15) i en la desena posició després de països com Luxemburg (6,8), Àustria (6,8), Irlanda (6,6), Holanda (6,2), Dinamarca (6,1), Suècia (5,1), Alemanya (5,1), França (4,7) i Bèlgica (4,2). Aquesta situació es deu, fonamentalment, a l'escassa grandària de la microempreses i, per tant, defineix un dels principals reptes de la Pime catalana de cara a millorar la competitivitat, d'afrontar els reptes estratègics que planteja la globalització (internacionalització i innovació) i la capacitat d'inversió en capital tecnològic i capital humà.
- Finalment, el darrer element a considerar és la productivitat de la Pime (mesurada en termes de VAB per ocupat). En aquest context, Catalunya (36.800 euros de VAB per treballador el 2002) se situa a la cua de la Unió Europea i, només supera, els registres d'Espanya (19.700 euros per treballador el 2000 segons l'estimació de la Comissió Europea) i de França (36.500 euros per treballador). No obstant això, en termes de productivitat a la Pime cal esmentar que els països amb un nivell més alt de desenvolupament es troben per sota de la mitjana europea pel que fa al VAB generat per cada treballador: Suècia (49.300 A), Finlàndia (44.700 A), Àustria (42.700 A), Bèlgica (42.500 A), Dinamarca (41.400 A), Alemanya (40.200 A), Holanda (39.300 A).

Així, una visió de conjunt en termes relatius dels cinc aspectes comentats anteriorment, permet observar que el paper de la Pime en l'economia de Catalunya és força comparable al d'aquest col·lectiu en l'economia belga pel que fa a la majoria de paràmetres. En ambdós territoris representen el 99,8% de les empreses, genera la major part de l'ocupació (74,9% a Catalunya i 68,9% a Bèlgica) i gairebé dues terceres parts de tot el valor afegit del sector privat (65,6% a Catalunya i 64,5% a Bèlgica), al mateix temps que la dimensió de la Pime és força similar (3,9 ocupats a Catalunya i 4,2 a Bèlgica) així com la productivitat mitjana mesurada en termes de VAB per ocupat (36.800 A a Catalunya i 42.500 A a Bèlgica).

Aquesta combinació d'estructura empresarial, grandària i productivitat per dimensió d'empresa defineix una composició del valor afegit brut generat per la Pime de cada economia que permet identificar la grandària dominant del teixit productiu (taula 2), entesa com aquell col·lectiu que efectua una aportació més gran al VAB generat per la Pime). En termes generals, la microempresa (empreses de 0 a 9 ocupats) és la grandària dominant tant a Catalunya com al conjunt de la Unió Europea (amb una contribució al VAB de la Pime del 38,3 i el 33,7%, respectivament) com a resultat de la contribució més gran al VAB de les empreses de menys de 10 treballadors que s'observa a Bèlgica (44,4%), Dinamarca (37,1%), Espanya (36,7%), Finlàndia (41,6%), França (38,7%), Grècia (41,2%), Itàlia (45,0%), Portugal (35,2%), Suècia (36,2%). En canvi, l'empresa mitjana (de 50 a 249 ocupats) és la grandària dominant a Àustria (36,6%), Gran Bretanya (44,9%), Holanda (43,0%), Irlanda (47,1%), Luxemburg (68,8%) mentre que només a Alemanya la petita empresa (de 10 a 49 treballadors) genera una part més important del VAB de la Pime que la resta (32,1% la microempresa, 35,5% la petita i 32,4% la mitjana).

Taula 2.

Estructura del valor afegit brut (VAB) generat per la Pime per grandària d'empresa a Catalunya i als 15 països de la UE. 2000

Percentatge de VAB generat per cada col·lectiu de Pimes sobre el total en euros corrents

	Micro (0-9)	Petita (10-49)	Mitjana (50-249)	PIME	Grandària dominant
Alemanya	32,1	35,5	32,4	100,0	Petita
Àustria	28,3	35,1	36,6	100,0	Mitjana
Bèlgica	44,4	31,7	23,8	100,0	Micro
Dinamarca	37,1	32,6	30,3	100,0	Micro
Espanya	36,7	31,6	31,7	100,0	Micro
Finlàndia	41,6	32,1	26,3	100,0	Micro
França	38,7	31,8	29,5	100,0	Micro
Gran Bretanya	22,0	33,0	44,9	100,0	Mitjana
Grècia	41,2	36,1	22,7	100,0	Micro
Holanda	27,7	29,3	43,0	100,0	Mitjana
Irlanda	19,8	33,1	47,1	100,0	Mitjana
Itàlia	45,0	33,4	21,7	100,0	Micro
Luxemburg	12,4	18,8	68,8	100,0	Mitjana
Portugal	35,2	33,5	31,3	100,0	Micro
Suècia	36,2	30,7	33,0	100,0	Micro
UE-15	33,7	33,2	33,1	100,0	Micro
Catalunya¹	38,3	32,2	29,5	100,0	Micro

1. Dades corresponents a l'any 2002.

Font: Pimec (2004) i Comissió Europea - DG. Empresa.

Taula 3.

Estructura del teixit empresarial de Pimes a Catalunya i als 15 països de la EU. 2000

Pes de les empreses de cada col·lectiu sobre el total de Pimes del país i índex mitjana UE-15=100

	Micro (0-9)		Petita (10-49)		Mitjana (50-249)		Total PIME	
	Pes	UE=100	Pes	UE=100	Pes	UE=100	Pes	UE=100
Alemanya	88,5%	94,8	10,3%	176,1	1,3%	156,3	100,0%	100,0
Àustria	86,7%	92,8	11,6%	198,1	2,2%	272,8	100,0%	100,0
Bèlgica	95,0%	101,8	4,2%	72,8	0,6%	68,0	100,0%	100,0
Dinamarca	90,4%	96,9	8,4%	144,5	1,7%	206,9	100,0%	100,0
Espanya	94,8%	101,6	4,6%	78,9	0,6%	72,9	100,0%	100,0
Finlàndia	94,3%	101,0	5,2%	89,4	0,9%	116,4	100,0%	100,0
França	93,3%	100,0	5,7%	98,0	1,0%	118,6	100,0%	100,0
Gran Bretanya	94,8%	101,5	4,5%	77,8	0,7%	88,1	100,0%	100,0
Grècia	97,6%	104,6	2,1%	36,6	0,3%	30,8	100,0%	100,0
Holanda	90,7%	97,2	7,6%	130,7	1,6%	200,5	100,0%	100,0
Irlanda	84,9%	91,0	11,8%	202,8	2,2%	264,0	100,0%	100,0
Itàlia	95,5%	102,3	4,1%	69,9	0,4%	47,7	100,0%	100,0
Luxemburg	86,4%	92,5	9,1%	155,9	4,5%	558,1	100,0%	100,0
Portugal	93,5%	100,2	5,6%	95,5	0,9%	108,0	100,0%	100,0
Suècia	90,4%	96,8	8,1%	139,7	1,5%	181,9	100,0%	100,0
<i>UE-15</i>	<i>93,4%</i>	<i>100,0</i>	<i>5,8%</i>	<i>100,0</i>	<i>0,8%</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0</i>
<i>Catalunya¹</i>	<i>92,4%</i>	<i>99,0</i>	<i>6,6%</i>	<i>113,2</i>	<i>1,0%</i>	<i>122,8</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0</i>

1. Dades corresponents a l'any 2002.

Font: Pimec (2004) i Comissió Europea - DG. Empresa.

Taula 4.

Grandària mitjana de la Pime a Catalunya i als 15 països de la UE. 2000

Pes de les empreses de cada col·lectiu sobre el total de Pimes del país i índex mitjana UE-15=100

	Micro (0-9)		Petita (10-49)		Mitjana (50-249)		Total PIME	
	Valor	UE=100	Valor	UE=100	Valor	UE=100	Valor	UE=100
Alemanya	2,7	124	16,7	87	73,7	79	5,1	129
Àustria	2,9	131	19,7	102	92,0	98	6,8	173
Bèlgica	2,7	125	22,5	117	115,3	123	4,2	107
Dinamarca	2,8	127	24,2	126	92,7	99	6,1	156
Espanya	2,3	107	20,6	108	100,9	108	3,8	96
Finlàndia	1,6	71	18,6	97	94,5	101	3,3	85
França	2,5	116	23,0	120	103,0	110	4,7	119
Gran Bretanya	1,9	86	19,2	100	100,3	107	3,4	86
Grècia	1,3	61	18,5	96	117,0	125	2,0	51
Holanda	2,7	124	23,9	125	115,7	123	6,2	157
Irlanda	2,8	130	19,0	99	91,5	98	6,6	169
Itàlia	1,8	80	18,0	94	98,6	105	2,8	71
Luxemburg	2,6	117	25,0	130	52,0	55	6,8	173
Portugal	1,9	84	18,9	99	94,7	101	3,6	92
Suècia	2,5	115	18,5	97	89,5	95	5,1	130
<i>UE-15</i>	<i>2,2</i>	<i>100</i>	<i>19,2</i>	<i>100</i>	<i>93,8</i>	<i>100</i>	<i>3,9</i>	<i>100</i>
<i>Catalunya¹</i>	<i>1,7</i>	<i>80</i>	<i>19,8</i>	<i>103</i>	<i>96,5</i>	<i>103</i>	<i>3,9</i>	<i>99</i>

1. Dades corresponents a l'any 2002.

Font: Pimec (2004) i Comissió Europea - DG. Empresa.

Taula 5.
Productivitat mitjana de la Pime a Catalunya i als 15 països de la EU per dimensió d'empresa. 2000

Milers d'euros corrents de VAB per ocupat i index mitjana UE-15=100

	Micro (0-9)		Petita (10-49)		Mitjana (50-249)		Total PIME	
	Valor	UE=100	Valor	UE=100	Valor	UE=100	Valor	UE=100
Alemanya	27,1	66,5	42,1	57,3	70,3	65,3	40,2	63,7
Àustria	32,8	80,6	44,9	61,1	52,1	48,5	42,7	67,7
Bèlgica	30,4	74,7	59,5	80,9	66,7	62,1	42,5	67,4
Dinamarca	37,3	91,7	40,4	55,0	49,1	45,6	41,4	65,6
Espanya	12,3	30,1	24,7	33,6	39,4	36,6	19,7	31,3
Finlàndia	42,2	103,6	49,3	67,0	43,9	40,8	44,7	70,9
França	27,9	68,5	41,4	56,2	50,6	47,1	36,5	57,9
Gran Bretanya	48,6	119,3	150,0	203,9	246,8	229,6	116,8	185,4
Grècia	45,8	112,5	133,1	181,0	112,6	104,7	72,9	115,6
Holanda	27,3	67,0	39,0	53,1	55,2	51,3	39,3	62,3
Irlanda	108,0	265,3	194,0	263,8	315,5	293,4	198,7	315,2
Itàlia	86,7	212,8	146,5	199,3	182,9	170,1	115,6	183,4
Luxemburg	63,5	155,9	94,1	128,0	331,4	308,2	167,0	264,9
Portugal	51,8	127,3	80,9	110,0	95,8	89,1	70,4	111,7
Suècia	40,2	98,7	51,2	69,7	62,8	58,4	49,3	78,3
<i>UE-15</i>	<i>40,7</i>	<i>100,0</i>	<i>73,5</i>	<i>100,0</i>	<i>107,5</i>	<i>100,0</i>	<i>63,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Catalunya¹</i>	<i>33,8</i>	<i>83,0</i>	<i>35,2</i>	<i>47,9</i>	<i>44,0</i>	<i>40,9</i>	<i>36,8</i>	<i>58,4</i>

1. Dades corresponents a l'any 2002.

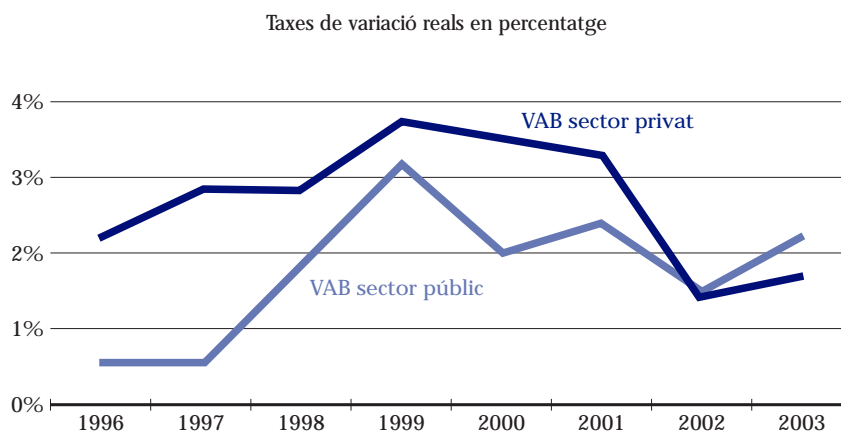
Font: Pimec (2004) i Comissió Europea - DG. Empresa.

2. El paper de la Pime en el teixit empresarial català

2.1. Introducció

Després de situar el paper de la Pime catalana en el context de la Unió Europea aquest segon apartat del primer capítol analitza amb més profunditat les característiques d'aquest col·lectiu empresarial per grandària i sectors d'activitat en un context dinàmic (període 1999-2002). El quadrienni 1999-2002 correspon al període de desacceleració de l'economia catalana dins del cicle expansiu iniciat el 1995, en el qual el VAB del sector privat (que representa vora del 90% de tota l'economia) va passar de créixer a taxes properes al 4% (3,7% el 1999) a augmentar de l'1,4% el 2002 (gràfic 2). La pèrdua gradual d'impuls de la demanda interna, tant del consum de les llars com de la formació bruta de capital, en un context de menor contribució al creixement del sector exterior, són els elements que expliquen la desacceleració econòmica a Catalunya.

Gràfic 2
Evolució del VAB del sector privat i del sector públic a Catalunya. 1996-2003

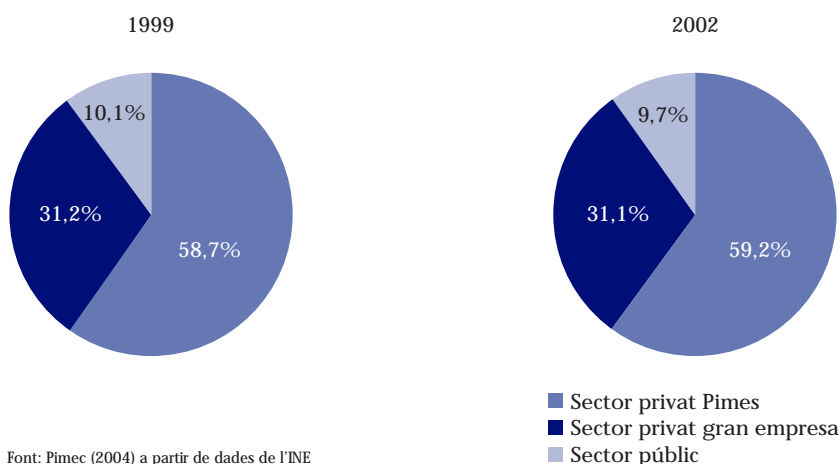

Font: Pimec (2004) a partir de dades de l'INE

No obstant això, durant aquest període, el VAB del sector privat, Pimes i grans empreses, ha crescut per sobre del del sector públic cosa que ha permès un guany de quatre dècimes en l'estructura del valor afegit brut de l'economia catalana (des del 89,9% el 1999 al 90,3% el 2002). Aquest increment del pes del sector privat s'ha concentrat exclusivament en el sector de la Pime que ha passat de representar el 58,7% de tot el valor afegit brut de Catalunya el 1999, al 59,2% el 2002 (gràfic 3) mentre que la contribució de la gran empresa ha caigut d'una dècima en aquests quatre anys (des del 31,2% del total el 1999 al 31,1% el 2002). En aquest context sembla que, a l'economia catalana s'hauria produït el fenomen que en fases de menor dinamisme econòmic les empreses de dimensió reduïda presenten més capacitat de mantenir el ritme de creixement gràcies a una flexibilitat més gran (en relació amb la gran empresa) i a un coneixement millor del mercat local, elements que tradicionalment haurien permès a la Pime adaptar-se amb més facilitat a l'evolució del cicle econòmic i als canvis que es puguin produir en la demanda.

No obstant això, es prou conegut que la nostra economia està immersa en una etapa de profunds canvis estructurals que impliquen una alteració important de l'entorn productiu i de les bases de competitivitat del nostre teixit empresarial. El procés d'unificació europea (que aquests propers anys estarà presidit per l'ampliació cap als països de l'Est), la intensitat del canvi tecnològic, la dinàmica demogràfica i la creixent globalització dels mercats són alguns dels aspectes de caire estructural que, els propers anys, demanaran a les empreses catalanes un esforç d'adaptació molt més intens del que estaven acostumades a fer en situacions de conjuntura adversa.

Gràfic 3
Estructura del valor afegit brut de l'economia catalana. 1999-2002
 Percentatge de VAB cf sobre el total en euros constants

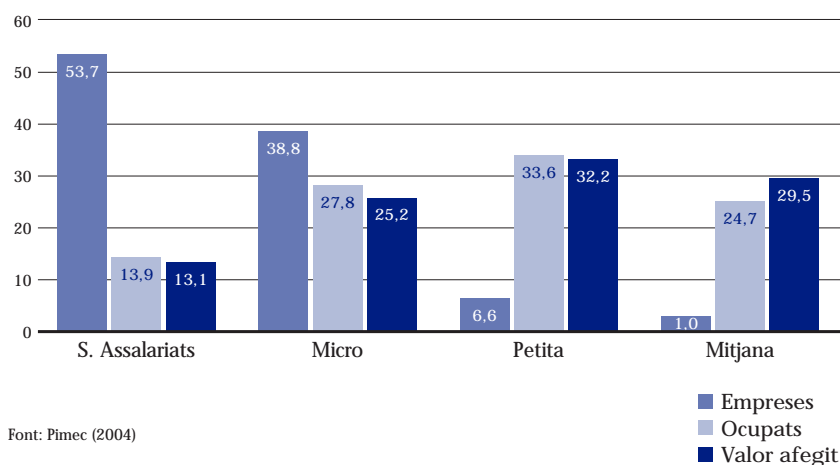

2.2. Anàlisi per grandària d'empresa

De les 474.140 empreses que el 2002 produeixen a Catalunya, 473.395 són Pimes que ocupen 1.834.138 persones (assalariades i no assalariades) i generen un valor afegit brut (VAB) de 67.491 milions d'euros, cosa que situa aquest col·lectiu com l'espina dorsal de la nostra economia. No obstant això, cal tenir present que 254.089 Pimes són empreses sense assalariats, en les quals l'empresari individual concentra la totalitat de capital humà, mentre que les 219.305 empreses restants són organitzacions d'entre 1 a 249 treballadors que ocupen 1.580.049 persones assalariades (taula 6).

Així, la taula 7 permet observar que la Pime sense assalariats, el 2002 representa el 53,6% del total d'empreses de Catalunya (el 99,8% són Pimes i el 0,2% grans empreses), ocupa el 10,4% de la població que treballa i genera el 8,6% del valor afegit brut (VAB) del sector privat, mentre que la Pime amb assalariats representa el 46,3% de totes les empreses catalanes, concentra el 64,7% de tots els llocs de treball i genera el 57,0% de la riquesa mesurada en termes de VAB del sector privat. Per tant, l'empresa sense assalariats és especialment rellevant en termes de demografia empresarial, mentre que la Pime amb assalariats ho és en termes de creació d'ocupació i de generació de riquesa.

Gràfic 4
Síntesi de l'estructura de la Pime catalana per grandària d'empresa. 2002
 % Empreses, ocupació i valor afegit sobre el total de la Pime

La desagregació de la Pime en quatre grandàries (gràfic 4) permet observar la importància relativa de cada col·lectiu en el conjunt de l'economia catalana. En aquest sentit, les dades de 2002 assenyalen la petita empresa (aquella entre 10 i 49 ocupats) com el col·lectiu dominant en l'estructura econòmica de Catalunya tant en termes de contribució relativa a l'ocupació (33,6% del total) com del valor afegit generat (32,2%). Pel que fa a les dues altres categories d'empreses amb assalariats, la microempresa (1 a 9 treballadors), que és la principal categoria pel que fa a nombre d'empreses (38,8% del total el 2002) se situa en segona posició quant a importància en el total de llocs de treball (27,8% del total) i en tercer lloc pel que fa a contribució al valor afegit de l'economia privada catalana (25,2%). Finalment, la mitjana empresa (50 a 249 treballadors) fa una contribució més important al valor afegit (29,5% del total) que a l'ocupació (24,7%).

Taula 6.
Principals dades de les Pimes i del total d'empreses del sector privat de Catalunya.
1999-2002

Nombre d'empreses i de persones ocupades, VAB en milions d'euros constants de 2002, grandària en persones ocupades per empresa i productivitat per ocupats en milers d'euros constants de 2002 de VAB per persona ocupada

	1999	2000	2001	2002	Canvi 1999-2002 en %	
					Acumulat	Anual ¹
Total Pimes						
Empreses	458.517	459.817	469.930	473.395	3,2	1,1
Ocupats	1.683.029	1.745.744	1.790.552	1.834.138	9,0	2,9
Valor afegit brut (VAB cf)	60.312	63.293	66.564	67.491	11,9	3,8
Grandària mitjana ²	3,7	3,8	3,8	3,9	5,6	1,8
Productivitat per ocupat	35,8	36,3	37,2	36,8	2,7	0,9
Pimes sense assalariats						
Empreses	258.191	252.429	256.501	254.089	-1,6	-0,5
Ocupats no assalariats	258.191	252.429	256.501	254.089	-1,6	-0,5
Valor afegit brut (VAB cf)	8.511	8.750	9.044	8.830	3,7	1,2
Grandària mitjana ²	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Productivitat per ocupat	33,0	34,7	35,3	34,8	5,4	1,8
Pimes amb assalariats						
Empreses	200.326	207.388	213.429	219.305	9,5	3,1
Ocupats assalariats	1.424.838	1.493.316	1.534.051	1.580.049	10,9	3,5
Valor afegit brut (VAB cf)	51.801	54.543	57.520	58.662	13,2	4,2
Grandària mitjana ²	7,1	7,2	7,2	7,2	1,3	0,4
Productivitat per ocupat	36,4	36,5	37,5	37,1	2,1	0,7
Total empreses						
Empreses	459.206	460.538	470.676	474.140	3,3	1,1
Ocupats	2.241.678	2.331.590	2.391.738	2.442.127	8,9	2,9
Valor afegit brut (VAB cf)	92.339	96.361	100.394	102.893	11,4	3,7
Grandària mitjana ²	4,9	5,1	5,1	5,2	5,5	1,8
Productivitat per ocupat	41,2	41,3	42,0	42,1	2,3	0,8

1. Taxa de variació anual acumulativa del període. 2. En termes de mitjana de treballadors per empresa.
Font: Pimec (2004)

Aquesta dualitat del teixit Pime, amb un volum d'empreses sense assalariats que supera el 50% del total fa que els resultats que es puguin obtenir de l'anàlisi d'aquest col·lectiu puguin ser prou diferents en la mesura que es tinguin en compte o no aquestes empreses sense assalariats. Així, si s'observa la dimensió mitjana de les empreses (taula 6) s'obté una ràtio de 3,9 ocupats per empresa si es tenen en compte totes les Pimes (de 0 a 249 ocupats) i de 7,2 treballadors per empresa si només s'observen aquelles amb ocupats assalariats (d'1 a 249 assalariats). En canvi, si s'analitza la productivitat mitjana mesurada en termes de VAB per ocupat, les diferències que s'obtenen són menys importants ja que les Pimes sense assalariats, el 2002, tenen un valor situat al 82,5% de la mitjana del sector privat (34.800 euros per ocupat davant de 42.100 euros per ocupat del conjunt d'empreses del sector privat) mentre que les Pimes amb assalariats tenen una productivitat del treball que se situa al 88,1% del total del sector privat (37.100 euros de VAB per ocupat).

En termes dinàmics, durant el període 1999-2002 també s'observen diferències entre el col·lectiu de empreses amb assalariats i sense, la qual cosa fa pensar en l'existència de dues tipologies de Pime que cal analitzar de forma separada.

En efecte, sembla que la fase de desacceleració econòmica ha incidit especialment en les empreses sense assalariats, que entre el 1999 i el 2002 han perdut pes en l'estructura empresarial de Catalunya (des del 56,2% del total d'empreses el 1999 al 53,6% el 2002). Aquesta davallada acumulada de l'1,6% contrasta amb un creixement important de les Pimes amb assalariats (9,5% acumulat entre el 1999 i el 2002) la qual cosa pot estar reflectint un procés d'augment de la dimensió mitjana del nostre teixit empresarial en la mesura que empresaris individuals esdevenen empresaris amb ocupats i, per tant, salten d'una categoria a una altra. Com s'analitza més endavant, aquesta reducció del nombre d'empreses sense assalariats és l'element que explica el creixement relativament baix del VAB generat per aquesta tipologia d'empresa (3,7% acumulat entre el 1999 i el 2000) i la pèrdua de pes en la contribució de la Pime sense assalariats al total del sector privat. No obstant això, destaca un increment de la productivitat mesurada en termes de VAB ocupat d'aquestes empreses durant aquest quadrienni del 5,4% que ha compensat, almenys en part, la reducció del nombre d'unitats empresarials i ha limitat la pèrdua de pes d'aquest col·lectiu en el conjunt de l'economia catalana.

La dinàmica més positiva de les Pimes amb assalariats fa que, entre 1999 i 2002, aquest col·lectiu es pugui considerar com el motor de l'economia catalana tant en termes de creació d'empreses, de llocs de treball com de generació de valor afegit.

Per un costat, s'ha registrat un creixement important del nombre d'empreses (9,5% acumulat en el quadrienni) com a resultat de la creació neta d'empreses i d'un cert procés de transvasament del segment sense assalariats cap al d'assalariats, la qual cosa ha fet incrementar el pes específic d'aquest col·lectiu en el conjunt del teixit empresarial (des del 43,6% del total d'empreses el 1999 a 46,3% el 2002). Les raons d'aquest guany es troben en increments del nombre d'empreses en tots els trams en què es divideix la Pime (vegeu taula 9). Així en termes relatius, entre el 1999 i el 2002, l'augment més important s'ha registrat a les empreses mitjanes (aquelles entre 50 i 249 assalariats han crescut el 13,6%), seguit de les microempreses (aquelles entre 1 i 9 assalariats han incrementat el 9,5%) i, finalment les empreses petites (9,0% per a les empreses de 10 a 49 assalariats).

Aquest augment del nombre d'empreses ha estat acompanyat d'un dinamisme important en la creació d'ocupació. En efecte, mentre que al conjunt del sector privat l'ocupació ha crescut el 8,9% a les Pimes amb assalariats ho ha fet el 10,9% en termes acumulats (taula 6). Novament, destaca l'empresa mitjana com aquella amb més dinamisme (augment de l'ocupació del 15,2% acumulat entre el 1999 i el 2002) i la petita com aquella amb un creixement relatiu més baix (9,1%), mentre que a la microempresa amb assalariats l'ocupació ha incrementat el 9,4% en els quatre exercicis. Aquesta dinàmica ha fet augmentar

la concentració dels llocs de treball a la Pime amb assalariats (taula 7) que el 1999 representava el 63,6% de tota l'ocupació i el 2002 ha situat el pes 1,1 punts percentuals per sobre (64,7%).

El tercer element a considerar és la dinàmica del valor afegit brut. En aquest context, s'observa que el creixement de la Pime amb assalariats ha estat relativament elevat (13,2% en termes reals entre el 1999 i el 2002) en comparació amb el conjunt d'empreses del sector privat (11,4% acumulat entre el 1999 i el 2002) i sobretot, en relació amb les empreses sense assalariats (3,7%). El fort avenç del VAB generat pel conjunt de les empreses de mitjana dimensió (16,2% acumulat) juntament amb la seva importància en el total del VAB generat per la Pime (29,5% del total del VAB de la Pime) situen aquest col·lectiu com el que més ha contribuït al creixement de Catalunya durant el període 1999-2002. Amb un creixement superior al del conjunt del sector privat i, també del conjunt de la Pime, se situa la microempresa amb assalariats (13,3% acumulat entre el 1999 i el 2002) mentre que les empreses petites que concentren la major part del VAB de la Pime (32,2% del total el 2002) l'han augmentat més moderadament (10,6% en aquest mateix període).

Taula 7.
Evolució de la importància relativa de la Pime en el teixit empresarial i en l'economia catalana. 1999-2002

Empreses i persones ocupades i VAB en percentatges, grandària en persones ocupades per empresa i productivitat per ocupats en milers d'euros constants de 2002 de VAB per persona ocupada

	1999	2000	2001	2002	Canvi 1999-2002 en %	
					Acumulat	Mitjana anual
Total Pimes						
<i>% sobre total empreses sector privat</i>						
Empreses	99,8	99,8	99,8	99,8	0,0	0,0
Ocupats	75,1	74,9	74,9	75,1	0,0	0,0
Valor afegit brut (VAB cf)	65,3	65,7	66,3	65,6	0,3	0,1
<i>Total empreses = 100</i>						
Grandària mitjana	75,2	75,0	75,0	75,2	0,0	0,0
Productivitat per ocupat	87,0	87,7	88,6	87,3	0,3	0,1
Pimes sense assalariats						
<i>% sobre total empreses sector privat</i>						
Empreses	56,2	54,8	54,5	53,6	-2,6	-0,7
Ocupats no assalariats	11,5	10,8	10,7	10,4	-1,1	-0,3
Valor afegit brut (VAB cf)	9,2	9,1	9,0	8,6	-0,6	-0,2
<i>Total empreses = 100</i>						
Grandària mitjana	20,5	19,8	19,7	19,4	-1,1	-0,3
Productivitat per ocupat	80,0	83,9	84,0	82,5	2,5	0,6
Pimes amb assalariats¹						
<i>% sobre total empreses sector privat</i>						
Empreses	43,6	45,0	45,3	46,3	2,6	0,7
Ocupats assalariats	63,6	64,0	64,1	64,7	1,1	0,3
Valor afegit brut (VAB cf)	56,1	56,6	57,3	57,0	0,9	0,2
<i>Total empreses = 100</i>						
Grandària mitjana	145,7	142,2	141,4	139,9	-5,8	-1,5
Productivitat per ocupat	87,9	88,3	89,3	88,1	0,3	0,1

1. Empreses d'1 a 249 assalariats.
Font: Pimec (2004).

L'evolució combinada d'aquests tres elements, que s'analitza a continuació, defineix un escenari menys expansiu quant a la capacitat d'una empresa per generar valor afegit i, per tant, de crear els recursos per incrementar el seu nivell d'inversió en capital (humà i tecnològic) i per afrontar els reptes estratègics que permetin millorar la posició competitiva en un entorn presidit pels intensos canvis estructurals en l'entorn productiu.

En aquest sentit, des d'un punt de vista microeconòmic, una empresa pot augmentar el seu valor afegit brut (VAB) mitjançant l'increment de la productivitat del treball (VAB per ocupat)¹ o augmentant la seva dimensió (ocupats per empresa) tal com es desprèn de l'equació següent:

$$\frac{VAB}{Empresa} = \frac{VAB}{Ocupat} * \frac{Ocupat}{Empresa}$$

D'aquesta manera s'obté que el creixement agregat del VAB de tot un col·lectiu empresarial es pot produir per tres factors tal com es desprèn de la igualtat següent: o bé perquè incrementa el nombre d'empreses (és a dir d'organitzacions productives), o bé perquè aquestes empreses generen més recursos gràcies al fet que són més productives o que guanyen dimensió.

Nivells

$$VAB = Empresa * \frac{VAB}{Ocupat} * \frac{Ocupat}{Empresa}$$

Taxes: (diferències logarítmiques)

$$\Delta VAB = \Delta Empresa + \Delta \frac{VAB}{Ocupat} + \Delta \frac{Ocupat}{Empresa}$$

$$\Delta VAB = \Delta Empreses + \Delta Productivitat + \Delta Grandària$$

No obstant això, cal tenir en compte que des d'un punt de vista macroeconòmic les implicacions que té per al conjunt d'una economia que els increments del VAB es produeixin com a resultat de l'impuls d'un o altre component, no és el mateix. En efecte, si el creixement agregat del VAB s'explica per un augment del nombre d'empreses es pot tendir cap a una situació en la qual la demanda no pugui absorbir aquest augment de l'oferta i, per tant, es derivi cap a un escenari en el qual es produeixi un estancament i, fins i tot reducció dels recursos generats per cada empresa en termes de valor afegit. Aquesta situació pot tenir implicacions negatives per a la competitivitat a mitjà termini en la mesura que, cada cop menys, les empreses seran capaces d'oferir nivells de rendibilitat acceptables, crear ocupació i acumular capital per a inversions futures. Una segona alternativa seria basar els creixements del VAB en augments de la grandària. Aquest escenari, reflectiria un procés de guany de dimensió del teixit empresarial que pot tenir conseqüències més positives en termes d'aprofitament d'economies d'escala i de productivitat del capital, la qual cosa, a mitjà termini, pot ser un element impulsor del creixement sostenible del VAB. La tercera opció és la de concentrar el creixement en millores de la productivitat del treball, és a dir, en millores de l'eficiència productiva que tenen un impacte directe sobre la riquesa de l'economia i la competitivitat tant a llarg com, més especialment, a curt termini.

1. Malauradament no disposem del nombre d'hores treballades, que podria permetre una aproximació més acurada al nivell de productivitat efectiu de l'empresa i en conseqüència una millor formulació de l'equació proposada que hauria de tenir la següent expressió:

$$\frac{VAB}{Empresa} = \frac{VAB}{Hora} * \frac{Hora}{Ocupat} * \frac{Ocupat}{Empresa}$$

En aquest context, la taula 8 recull l'evolució mitjana d'aquests elements en el període 1999-2002, i permet observar que no ha estat precisament la millora de la productivitat el que explica el creixement del VAB de la Pime. En efecte, gairebé el 50% del creixement mitjà del VAB del 3,7% s'explica, fonamentalment, per un increment de la grandària mitjana de les empreses mentre que la creació d'empreses explica el 28% de tot l'augment del VAB de la Pime (1,1 punts percentuals dels 3,7 d'augment mitjà) i la productivitat explica menys d'una quarta part de l'increment del VAB (0,9 punts percentuals de mitjana).

Aquesta dinàmica amaga diferències importants segons si la Pime té o no assalariats i també segons la grandària de l'empresa. En primer lloc, s'observa que l'augment del VAB agregat que s'obté en el segment d'empreses sense assalariats s'explica per una millora relativament important de la seva productivitat (1,8 punts percentuals de mitjana entre el 1999 i el 2002) que compensa amb escreix la contribució negativa de la reducció del nombre d'unitats empresarials.

En canvi, sembla menys positiu que el major dinamisme del VAB que s'observa en la Pime amb assalariats (increment real mitjà del 4,1% entre el 1999 i el 2002) s'expliqui per l'augment del nombre d'empreses (3,0 punts percentuals, el 72,8% del total) en un marc en el qual l'avenç de la productivitat ha estat escàs (0,7 punts percentuals de mitjana) i la contribució d'augment de la grandària molt baixa (0,4 punts percentuals dels 4,1 d'increment acumulat).

Taula 8.

Factors explicatius del creixement del VAB de la Pime per grandària d'empresa. 1999-2002

Taxes de variació anual mitjana del període en termes reals i percentatges (arrodoniment a un decimal)

Grandària d'empresa	VAB	Empreses	Productivitat	Grandària
Pime sense assalariats	1,2	-0,5	1,8	0,0
Pime amb assalariats	4,1	3,0	0,7	0,4
Microempresa	4,2	3,0	1,2	0,0
Petita	3,4	2,9	0,4	0,1
Mitjana	5,0	4,2	0,3	0,5
<i>Total Pimes</i>	<i>3,7</i>	<i>1,1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,8</i>

Font: Pimec (2004)

Per dimensió d'empresa, la dinàmica ha estat similar amb una contribució especialment important del nombre d'empreses al creixement del VAB a la categoria d'empreses mitjanes (4,2 punts percentuals dels 5,0 d'augment del VAB). En canvi, les microempreses amb assalariats han estat el col·lectiu amb una aportació més important de la millora de la productivitat del treball al creixement del VAB (1,2 punts percentuals dels 4,2 d'augment anual del VAB entre el 1999 i el 2002). Finalment, la petita empresa ha obtingut un creixement del VAB inferior a la mitjana (3,4% davant d'un 4,1% de les Pimes amb assalariats) com a resultat de menors increments del nombre d'empreses (2,9%), de la productivitat (0,4%) i de la grandària (0,1%).

Taula 9.
Principals dades de les Pimes catalanes per grandària d'empresa. 1999-2002

Nombre d'empreses i de persones ocupades, VAB en milions d'euros constants de 2002, grandària en persones ocupades per empresa i productivitat per ocupat en milers d'euros constants de 2002 de VAB per persona ocupada

	1999	2000	2001	2002	Canvi 1999-2002 en %	
					Acumulat	Anual ¹
Empreses						
Pimes sense assalariats	258.191	252.429	256.501	254.089	-1,6	-0,5
Pimes amb assalariats	200.326	207.388	213.429	219.305	9,5	3,1
Microempreses (1 a 9)	167.622	173.180	178.479	183.482	9,5	3,1
Petites (10 a 49)	28.574	29.803	30.436	31.133	9,0	2,9
Mitjanes (50 a 249)	4.131	4.405	4.515	4.691	13,6	4,3
<i>Total Pimes</i>	<i>458.517</i>	<i>459.817</i>	<i>469.930</i>	<i>473.395</i>	<i>3,2</i>	<i>1,1</i>
Ocupació						
Pimes sense assalariats	258.191	252.429	256.501	254.089	-1,6	-0,5
Pimes amb assalariats	1.424.838	1.493.316	1.534.051	1.580.049	10,9	3,5
Microempreses (1 a 9)	466.691	483.642	497.624	510.436	9,4	3,0
Petites (10 a 49)	565.257	589.695	603.967	616.930	9,1	3,0
Mitjanes (50 a 249)	392.890	419.979	432.460	452.682	15,2	4,8
<i>Total Pimes</i>	<i>1.683.029</i>	<i>1.745.744</i>	<i>1.790.552</i>	<i>1.834.138</i>	<i>9,0</i>	<i>2,9</i>
Valor afegit brut (VAB cf)						
Pimes sense assalariats	8.511	8.750	9.044	8.830	3,7	1,2
Pimes amb assalariats	51.801	54.543	57.520	58.662	13,2	4,2
Microempreses (1 a 9)	15.008	15.604	16.925	17.007	13,3	4,3
Petites (10 a 49)	19.641	20.472	21.699	21.728	10,6	3,4
Mitjanes (50 a 249)	17.152	18.468	18.896	19.926	16,2	5,1
<i>Total Pimes</i>	<i>60.312</i>	<i>63.293</i>	<i>66.564</i>	<i>67.491</i>	<i>11,9</i>	<i>3,8</i>
Grandària mitjana (ocupats)						
Pimes sense assalariats	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Pimes amb assalariats	7,1	7,2	7,2	7,2	1,3	0,4
Microempreses (1 a 9)	2,8	2,8	2,8	2,8	-0,1	0,0
Petites (10 a 49)	19,8	19,8	19,8	19,8	0,2	0,1
Mitjanes (50 a 249)	95,1	95,4	95,8	96,5	1,5	0,5
<i>Total Pimes</i>	<i>3,7</i>	<i>3,8</i>	<i>3,8</i>	<i>3,9</i>	<i>5,6</i>	<i>1,8</i>
Productivitat per ocupat						
Pimes sense assalariats	33,0	34,7	35,3	34,8	5,4	1,8
Pimes amb assalariats	36,4	36,5	37,5	37,1	2,1	0,7
Microempreses (1 a 9)	32,2	32,3	34,0	33,3	3,6	1,2
Petites (10 a 49)	34,7	34,7	35,9	35,2	1,4	0,5
Mitjanes (50 a 249)	43,7	44,0	43,7	44,0	0,8	0,3
<i>Total Pimes</i>	<i>35,8</i>	<i>36,3</i>	<i>37,2</i>	<i>36,8</i>	<i>2,7</i>	<i>0,9</i>

Font: Pimec (2004)

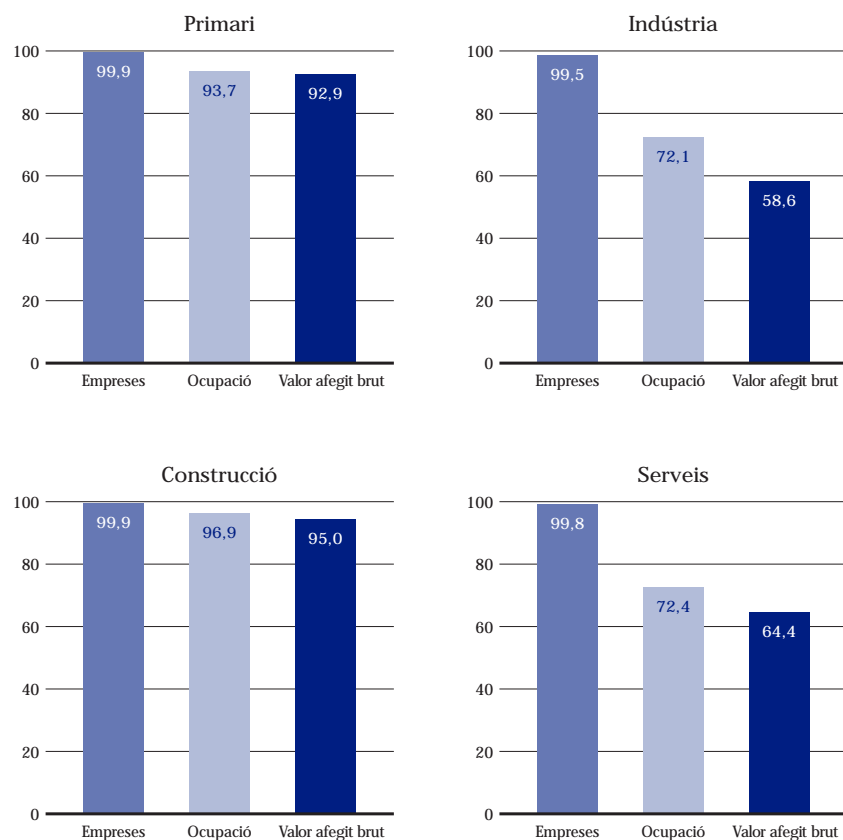
2.3. Anàlisi sectorial

La importància de la Pime en l'economia catalana és el resultat de la forta presència d'aquest col·lectiu empresarial en el conjunt de sectors de l'economia. Així, pel que fa al nombre d'empreses, la Pime representa la pràctica totalitat de l'univers en la mesura que, el 2002, concentra el 99,9% del total d'empreses del sector primari (agricultura, ramaderia, activitats forestals i pesca), el 99,5% de les del sector industrial, el 99,9% de la construcció i el 99,8% dels serveis. Per tant, en termes de nombre d'empreses el sector industrial és l'únic que destaca per la presència lleugerament menor de la Pime en l'estructura empresarial.

Les dades d'ocupació i, sobretot, de valor afegit brut (VAB), matisen sensiblement aquesta presència aclaparadora de la Pime que apareix quan es parla en termes de nombre d'unitats empresarials. En efecte, pel que fa a la contribució de la Pime al total de llocs de treball del sector privat català (74,9% de mitjana) s'observa que en tots els sectors se situa per sobre del 70% del total, per bé que amb un paper especialment important en el primari (el 2002, 93,7% de tota l'ocupació en empreses privades del sector primari estava en una Pime) i, sobretot, en la construcció (96,9% del total). Aquesta concentració important de llocs de treball en Pimes del sector primari i de la construcció es trasllada en pesos molt similars pel que fa la generació de valor afegit. Així, el 92,9% de tot el VAB del sector primari generat per activitats privades catalanes és responsabilitat de les Pimes mentre que aquest percentatge pel sector de la construcció s'eleva fins al 95,0%. Aquestes dades permeten apuntar dues conclusions en relació amb l'activitat d'aquests dos sectors. En primer lloc defineixen la Pime com el col·lectiu dominant d'ambdós sectors i confirmen la importància cabdal de les empreses de reduïda dimensió en la dinàmica econòmica del primari i la construcció tant pel que fa a la capacitat de crear nous llocs de treball com d'impulsar el creixement de l'activitat productiva. En segon terme, percentatges similars en el pes de l'ocupació i del valor afegit apunten que la productivitat del treball de la Pime i de la gran empresa en aquests sectors és relativament similar i, per tant, la grandària pot no ser un element determinant alhora de determinar la competitivitat de les empreses d'aquestes branques.

En canvi en la indústria i els serveis la presència de la gran empresa és més rellevant tant en termes de lloc de treball, com sobretot de valor afegit brut. Així, pel que fa a la indústria, el 2002, la Pime concentra el 72,1% total de llocs de treball del sector privat mentre que en termes de valor afegit aquest percentatge cau fins al 58,6%. En canvi en els serveis, la Pime representa el 72,4% del total de l'ocupació i concentra una part més important que a la indústria de valor afegit brut (64,4% del total generat pel sector terciari privat el 2002). En aquest sentit, s'observa que malgrat que la Pime també és la grandària dominant en aquestes branques productives el paper de la gran empresa és rellevant a l'hora d'explicar variacions en l'ocupació sectorial o de determinar el creixement econòmic agregat. D'altra banda, és important tenir en compte el diferencial que s'observa entre la contribució de les Pimes a l'ocupació i al valor a afegit (13,5 punts percentuals a la indústria i 8,0 als serveis el 2002), la qual cosa apunta a una menor productivitat del treball en aquests dos sectors en relació amb la gran empresa.

Gràfic 5
La importància de la Pime per grans sectors d'activitat a Catalunya. 2002
% sobre total sectorial d'empreses, d'ocupació i de valor afegit del sector privat.

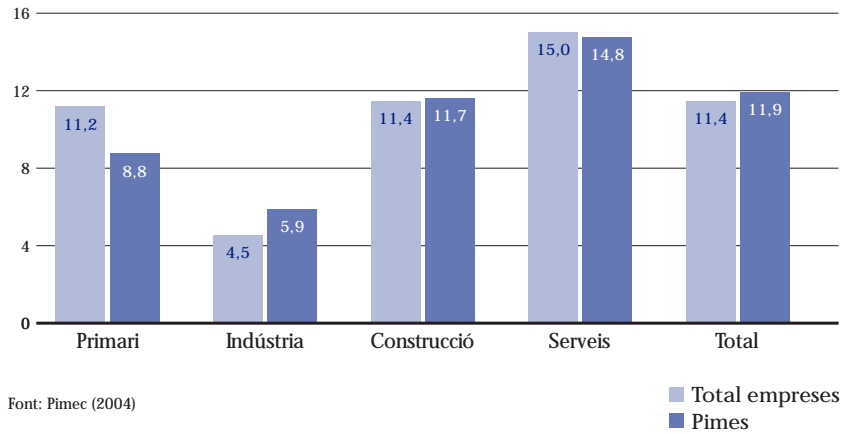

Font: Pimec (2004)

Pel que fa a l'evolució de l'activitat sectorial mesurada en termes de valor afegit brut (VAB) a cost de factors destaca, entre el 1999 i el 2002 (gràfic 6), el major dinamisme de les Pimes a la construcció i, sobretot, a la indústria mentre que el creixement acumulat del VAB de les Pimes dels serveis i el sector primari en aquest període se situa per sota de la mitjana del sector privat. En aquest context tot i que la indústria ha estat el sector més perjudicat per la desacceleració de l'activitat econòmica (increment acumulat real del VAB 4,5% entre el 1999 i el 2002 davant d'un augment acumulat de l'11,4% pel total de sectors) el VAB generat per la Pime industrial ha acumulat un creixement d'1,4 punts percentuals per sobre de la mitjana sectorial (5,9% real entre 1999 i 2002), la qual cosa ajuda a reforçar els arguments que apunten més flexibilitat i capacitat d'adaptació d'aquest col·lectiu empresarial davant de situacions de dinamisme econòmic baix. Tot i l'important increment de l'activitat constructora, el diferencial de creixement del VAB assolit per les Pimes de la construcció en el període 1999-2002 (11,7% les Pimes i 11,4% el total d'empreses privades) ha estat menys elevat que a la indústria mentre en els serveis ha estat lleugerament negatiu (14,8% les Pimes i 15,0% el conjunt d'empreses). En aquest sentit, si s'exclou d'aquest anàlisi el sector primari que està influït per elements conjunturals específics, es pot pensar en l'existència d'una relació inversa entre dinamisme econòmic i diferencial de creixement entre Pimes i grans empreses. Així, les dades del període 1999-2002 permeten apuntar que a mesura que cau el ritme de creixement d'un sector el paper de les Pimes tendeix a incrementar.

Gràfic 6
Variació del VAB sectorial de les Pimes i del total d'empreses catalanes. 1999-2002

Taxa de variació real acumulada del període

Tal com s'ha fet en l'apartat anterior, a continuació s'aprofundeix en l'anàlisi sectorial dels factors que expliquen l'evolució del VAB el període 1999-2002. En primer lloc s'observa que la importància que té la creació d'empreses en el creixement del VAB agregat de la Pime (1,1 punts percentuals dels 3,7 d'increment mitjà) ha estat el resultat d'evolucions sectorials diferenciades. Així, s'observa una caiguda en el nombre d'empreses industrials (-2,5% de mitjana anual) i, més especialment del sector primari (-3,4% de mitjana anual el període 1999-2002) que es compensa amb escriu per l'intens augment de la construcció (4,5%) i, en menor mesura dels serveis (1,6%). En canvi, la important contribució positiva de la grandària al creixement del VAB (1,8%) ha estat responsabilitat de tots sectors, en especial de la indústria (2,5% de mitjana anual) i els serveis (2,3%) mentre que el primari ha registrat un creixement menor (1,6%) i la construcció clarament més moderat (0,4%). Cal remarcar que els creixements més importants de la grandària empresarial s'han produït en els sectors (indústria i serveis) que, com s'ha comentat anteriorment, presenten un diferencial més gran de productivitat per ocupat entre Pime i gran empresa.

En aquest context s'observen dues tendències sectorials prou diferenciades que poden tenir una relació amb el grau de dinamisme sectorial. Per un costat, la indústria i el primari (sectors amb menors creixements del VAB de la Pimes) han presentat increments de la grandària i reducció del nombre d'empreses que apunten un procés de concentració empresarial, en un context d'avenços notables de la productivitat del treball (4,6% al primari i 1,9% a la indústria en termes de taxa mitjana anual).

En canvi, el fort creixement del VAB de construcció s'explica quasi exclusivament per la creació d'empreses (4,5% de mitjana anual) en un marc de forta caiguda de la productivitat del treball (-1,2% de mitjana anual) i d'estancament en l'augment de la grandària empresarial (0,4%). Aquesta situació ha estat sostinguda per la bona evolució de la demanda (la inversió en construcció va augmentar a Catalunya del 5,3% el 2001 i del 5,2% el 2002) i, tal i com s'ha apuntat anteriorment pot plantejar problemes a les Pimes del sector davant d'una eventual desacceleració de l'activitat. Finalment, la dinàmica dels serveis (tal com s'analitza més endavant) s'emmarca en una situació intermèdia i ha estat el resultat d'evolucions diferenciades de les diferents branques que componen aquesta activitat. En termes generals, destaca la baixa contribució de la productivitat del treball al creixement del valor afegit brut sectorial (0,7 punts percentuals a un creixement que arriba fins al 4,6% de mitjana anual el període 2000-2002) en un context d'augment clarament superior a la mitjana, tant del nombre d'empreses com més especialment de la seva grandària.

Taula 10.

Factors explicatius del creixement del VAB de la Pime per sector d'activitat. 1999-2002

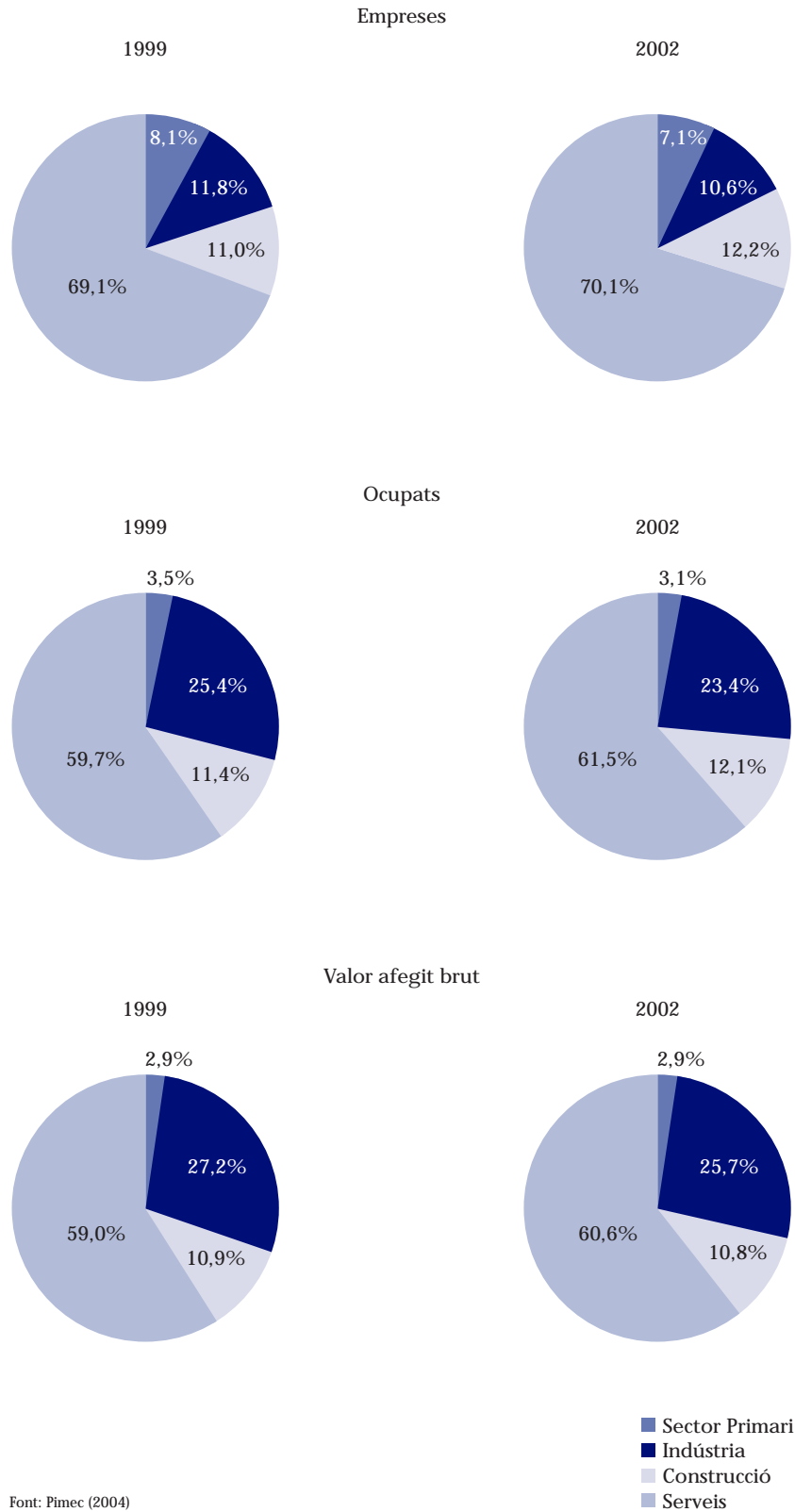
Taxes de variació anual mitjana del període en termes reals i percentatges (arrodoniment a un decimal)

Sector d'activitat	VAB	Empreses	Productivitat	Grandària
Primari	2,8	-3,4	4,6	1,6
Indústria	1,9	-2,5	1,9	2,5
Construcció	3,7	4,5	-1,2	0,4
Serveis	4,6	1,6	0,7	2,3
<i>Total</i>	<i>3,7</i>	<i>1,1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,8</i>

Font: Pimec (2004)

La dinàmica d'aquests elements ha comportat modificacions de certa entitat en l'estructura sectorial de la Pime catalana. Aquests canvis es poden resumir en una pèrdua de pes del sector primari i, sobretot la indústria, mentre que la construcció i, més especialment, els serveis n'han guanyat, de tal manera que entre el 1999 i el 2002 s'ha produït una concentració sectorial en l'àmbit Pime i un cert procés de desindustrialització a favor d'activitats terciàries.

Gràfic 7
Evolució de l'estructura sectorial de la Pime catalana entre 1999 i 2002
 % Empreses, ocupació i valor afegit en euros constants de 2002

Font: Pimec (2004)

Pel que fa al nombre d'empreses el creixement fort viscut a la construcció i als serveis s'ha traduït en un guany de pes d'aquestes branques en el teixit empresarial Pime d'1,2 punts percentuals i 1,0 punts, respectivament entre el 1999 i el 2002 (gràfic 7). Així, les micro, petites i mitjanes empreses de la construcció han passat de representar l'11,0% de tot el teixit empresarial Pime el 1999 a significar el 12,2% del total i les de serveis han passat del 69,1% al 70,1% en el mateix període. En contrapartida, les Pimes del sector primari han perdut pes (del 8,1% el 1999 al 7,1% el 2002) així com les de la indústria (de l'11,8% al 10,6%). Aquesta pèrdua de pes de les Pimes industrials fa que entre el 1999 i el 2000 hagin passat de ser el segon col·lectiu de Catalunya pel que fa a la importància en el teixit empresarial a ocupar la tercera posició, a favor de la construcció que es consolida com el segon sector de Catalunya amb més nombre d'empreses.

L'evolució sectorial de l'estructura de l'ocupació i del VAB, confirma el procés de terciarització de la Pime catalana en detriment del sector industrial. Així, si el 1999 la Pime dels serveis concentrava el 59,7% de tots els llocs de treball d'aquest col·lectiu i generava el 59,0% del valor afegit brut, el 2002 aquests percentatges han incrementat fins al 61,5% i el 60,6%, respectivament. En canvi, l'ocupació de la Pime industrial ha passat de representar el 25,4% del total el 1999 a concentrar el 23,4% de tots els llocs de treball el 2002, mentre que el VAB de la indústria ha passat del 27,2% al 25,7% en aquest mateix període. Pel que fa a la construcció, cal esmentar que el guany de pes en el nombre d'empreses i també en l'estructura de l'ocupació (de l'11,4% el 1999 al 12,1% el 2002) no s'ha traduït en una millora en la distribució del VAB, cosa que reflecteix la caiguda en la productivitat del treball. Finalment, el sector primari ha mantingut el pes en l'estructura del VAB de la Pime (2,9% el 1999 i el 2002) malgrat la pèrdua de pes en el total de l'ocupació (del 3,5% del total al 3,1% el mateix període) i en el nombre d'empreses.

2.3.1. Sector industrial per branques d'activitat

En aquest apartat es realitza l'anàlisi per branques d'activitat de la contribució de la Pime industrial a l'economia catalana amb l'objectiu d'aprofundir en els elements que poden ajudar a explicar la pèrdua del pes del sector en el conjunt del teixit empresarial.

La taula 11 permet observar que el paper de la Pime en les diferents branques d'activitat industrial és força diferent. Així, mentre que pel que fa al nombre d'empreses, s'observa que la Pime industrial concentra gairebé totes les unitats empresarials catalanes (més del 99%), llevat de la indústria química (97,5%) i el material de transport (96,4%), pel que fa a l'ocupació i, sobretot, al valor afegit, el paper de la Pime es redueix considerablement. En aquest sentit, cal destacar que en cap cas la participació de la Pime en el valor afegit de la branca industrial supera el pes de l'ocupació, la qual cosa indica que en totes les activitats industrials la productivitat del treball és més elevada a la gran empresa que a la Pime.

En aquest sentit, es poden agrupar les branques industrials en tres tipologies sectorials segons el paper que juga la Pime en l'activitat econòmica de Catalunya. En primer lloc, trobem les branques amb un pes de la Pime superior a la mitjana catalana, tant pel que fa a l'aportació a l'ocupació com a la contribució al valor afegit; en segon lloc, les activitats en les quals la Pime manté un paper dominant però amb una posició inferior a la mitjana de l'economia i, finalment, les activitats en les quals la gran empresa té un rol preponderant i concentren més del 50% del VAB generat pel sector.

Les branques industrials amb una presència superior a la mitjana catalana de la Pime són majoritàries i agrupen, per ordre d'importància en el VAB, el sector del cautxú, la fusta i les altres indústries manufactureres (87,2% de l'ocupació i 79,7% del VAB el 2002), la maquinària, metal·lúrgia i material elèctric (78,3% de l'ocupació i 72,1% del VAB del sector), les indústries extractives no energètiques (amb el 83,7% del total de l'ocupació i el 70,6% del VAB concentrat en la Pime el 2002), la indústria del paper, arts gràfiques i edició (82,8% de l'ocupació i 69,8% del VAB) i, finalment, la indústria tèxtil del cuir i la confecció (84,2% i 67,3%, ocupació i VAB, respectivament). Dins d'aquesta primera agrupació d'activitats industrials destaca la branca d'indústries extractives no energètiques com aquella amb una dimensió més gran (una Pime té una grandària mitjana 10,9 ocupats) i més productivitat del treball (el VAB per ocupat el 2002 assoleix 48 mil euros davant de 40,5 mil euros de mitjana al conjunt de la indústria); mentre que la Pime del sector tèxtil destaca per tenir una dimensió inferior a la mitjana industrial (7,4 ocupats davant de 8,5 de mitjana el 2002) i una productivitat del treball molt baixa (27,7 mil euros de VAB per ocupat el 2002).

La segona categoria estaria integrada únicament per la indústria alimentària, amb un pes de la Pime sobre el total de l'ocupació sectorial situat en el 69,1% mentre que la contribució al VAB cau lleugerament fins al 55,9% del total. La Pime alimentària és d'una dimensió relativament gran (10,8 ocupats de mitjana davant de 8,5 de mitjana a la indústria i 3,9 ocupats el conjunt de sectors) i té una productivitat del treball clarament inferior a la del conjunt de la indústria (36,5 mil euros de VAB davant de 40,5 del conjunt de la indústria, el 2002).

Finalment, les branques en les quals la Pime té un paper minoritari són la indústria química (56,7% de l'ocupació i 46,8% del VAB el 2002), l'energia gas i aigua (53,5% de l'ocupació i 33,5% del VAB) i el material de transport, en la qual la Pime concentra menys d'un terç de l'ocupació (29,1% del total) i menys d'una quarta part del VAB (23,1%), respectivament. Dins d'aquest grup, destaquen en sentit positiu les Pimes de la indústria química i de l'energètica per l'elevada productivitat (62,1 i 109,0 mil euros de VAB per ocupat el 2002) mentre que la Pime industrial de material de transport, tot i tenir una grandària clarament superior a la mitjana (17,7 ocupats de mitjana) presenta una productivitat del treball menor.

Taula 11.

El paper de la Pime en el sector industrial per branques d'activitat. 2002

Percentatge de Pimes sobre el total d'empreses, d'ocupats i de VAB generat per cada branca d'activitat en euros de 2002. Grandària mitjana en ocupats per empresa i productivitat en milers d'euros de VAB per ocupat de 2002. Ordenació decreixent segons el pes del VAB de la Pime sobre el total de cada branca.

Branca d'activitat	% sobre total branca activitat			Ràtios mitjanes (PIME)	
	Empreses	Ocupació	VAB	Grandària	Productivitat
Cautxú, fusta i altres indústries	99,8	87,2	79,7	6,2	35,7
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	99,6	78,3	72,1	8,3	39,4
Indústries extractives no energètiques	99,8	83,7	70,6	10,9	48,0
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	99,7	82,8	69,8	7,5	42,4
Indústria tèxtil, cuir i confecció	99,7	84,2	67,3	7,4	27,7
Indústria alimentària	99,1	69,1	55,9	10,8	36,5
Indústries químiques	97,5	56,7	46,8	18,8	62,1
Energia, gas i aigua	99,2	53,5	33,5	8,8	109,0
Material de transport	96,4	29,1	23,1	17,7	38,6
<i>Total Pimes indústria</i>	<i>99,5</i>	<i>72,1</i>	<i>58,6</i>	<i>8,5</i>	<i>40,5</i>
Total Pimes	99,8	74,9	65,6	3,9	36,8

Font: Pimec (2004)

La taula 12 permet identificar quina és la tipologia de Pime dominant en cada branca industrial segons els principals paràmetres considerats (nombre d'empreses, ocupació i VAB). Si s'analitza el nombre d'empreses, torna a aparèixer la microempresa com la categoria dominant en totes les branques industrials, a causa fonamentalment del pes de l'empresa sense assalariats. No obstant això, en els extrems destaca la indústria química per tenir una proporció relativament elevada d'empreses petites i mitjanes (25,4% i 10,2% del total de Pimes, respectivament el 2002) i la fusta, el cautxú i les altres indústries per concentrar la proporció més elevada de microempreses en l'estructura del seu teixit productiu (el 85,9% del total de Pimes són microempreses).

En canvi, si s'observa conjuntament el pes de cada categoria en l'ocupació i el VAB s'obté que només en el cas de la indústria metal·lúrgica, de maquinària i material elèctric la petita empresa supera la resta de col·lectius i esdevé la grandària dominant dins de l'univers de la Pime amb el 43,3% de l'ocupació d'aquesta branca i 41,0% del VAB el 2002. En canvi, la mitjana empresa domina en les branques de l'energia, gas i aigua (43,6% de l'ocupació i 56,2% del VAB el 2002), en la indústria química (59,3% de l'ocupació i 67,8% del VAB), en el material de transport (64,5% i 68,3%) i en la indústria alimentària (42,5% i 50,0%).

Finalment la Pime industrial catalana es caracteritza per l'existència d'un conjunt prou ampli de branques en les quals no és possible determinar una grandària dominant a partir dels dos paràmetres utilitzats (ocupació i VAB), atès que la petita empresa concentra el gruix de l'ocupació i la mitjana una proporció major de VAB, en relació amb la resta de categories. Aquestes branques són: les indústries extractives no energètiques, la indústria tèxtil, del cuir i la confecció, les arts gràfiques i l'edició i el cautxú, la fusta i les altres indústries.

Taula 12.

Estructura del teixit empresarial de la Pime del sector industrial per branques d'activitat i dimensió d'empresa. 2002

Pes de cada grandària d'empresa sobre el total Pime en percentatge. Ordenació segons la classificació CNAE.

	Micro ¹	Petita	Mitjana	Pimes	Grandària dominant ²
Empreses					
Energia, gas i aigua	79,9	15,9	4,2	100,0	micro
Indústries extractives no energètiques	73,3	22,8	3,9	100,0	micro
Indústries químiques	64,4	25,4	10,2	100,0	micro
Metal·lúrgia,maquinària i material elèctric	79,6	17,7	2,7	100,0	micro
Material de transport	70,0	21,0	9,0	100,0	micro
Indústria alimentària	75,5	20,0	4,5	100,0	micro
Indústria tèxtil, cuir i confecció	83,1	14,3	2,6	100,0	micro
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	82,7	14,7	2,6	100,0	micro
Cautxú, fusta i altres indústries	85,9	12,1	2,0	100,0	micro
<i>Total indústria</i>	<i>80,5</i>	<i>16,4</i>	<i>3,1</i>	<i>100,0</i>	<i>micro</i>
Total Pimes	92,4	6,6	1,0	100,0	micro
Ocupats					
Energia, gas i aigua	18,8	37,6	43,6	100,0	mitjana
Indústries extractives no energètiques	18,6	43,8	37,6	100,0	petita
Indústries químiques	9,2	31,5	59,3	100,0	mitjana
Metal·lúrgia,maquinària i material elèctric	24,4	43,3	32,3	100,0	petita
Material de transport	10,0	25,5	64,5	100,0	mitjana
Indústria alimentària	19,6	37,9	42,5	100,0	mitjana
Indústria tèxtil, cuir i confecció	26,3	39,5	34,2	100,0	petita
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	24,9	40,8	34,3	100,0	petita
Cautxú, fusta i altres indústries	29,8	39,7	30,5	100,0	petita
<i>Total indústria</i>	<i>22,8</i>	<i>39,6</i>	<i>37,5</i>	<i>100,0</i>	<i>petita</i>
Total Pimes	92,4	6,6	1,0	100,0	micro
Valor afegit brut (VAB cf)					
Energia, gas i aigua	13,2	30,6	56,2	100,0	mitjana
Indústries extractives no energètiques	13,8	41,9	44,3	100,0	mitjana
Indústries químiques	6,8	25,4	67,8	100,0	mitjana
Metal·lúrgia,maquinària i material elèctric	20,3	41,0	38,7	100,0	petita
Material de transport	8,1	23,5	68,3	100,0	mitjana
Indústria alimentària	16,6	33,3	50,0	100,0	mitjana
Indústria tèxtil, cuir i confecció	22,0	38,0	40,0	100,0	mitjana
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	19,5	38,4	42,1	100,0	mitjana
Cautxú, fusta i altres indústries	23,9	36,2	39,9	100,0	mitjana
<i>Total indústria</i>	<i>17,6</i>	<i>36,1</i>	<i>46,3</i>	<i>100,0</i>	<i>mitjana</i>
Total Pimes	38,3	32,2	29,5	100,0	micro

1. Inclou microempreses sense assalariats.

2. Grandària dominant: Col·lectiu que aporta més al conjunt de la Pime en cada concepte.

Font: Pimec (2004).

En termes dinàmics, s'observa que l'evolució del VAB de les diferents branques d'activitat de Pime industrial en període 1999-2002 s'explica per un guany generalitzat de la productivitat del treball i de la grandària empresarial que, llevat del sector tèxtil, del cuir i de la confecció, ha compensat la reducció del nombre d'empreses operatives en el mercat (taula 13). D'aquesta manera, es pot pensar que la indústria catalana, de forma generalitzada, ha portat a terme durant aquests anys un procés de concentració i de guany d'eficiència productiva impulsat per la forta competència exterior i la necessitat de mantenir quotes de mercat. En aquest sentit, la pèrdua de pes que s'observa en el sector industrial tant pel que fa a l'ocupació com al VAB s'explica més per la desaparició d'empreses poc productives o massa petites que no per una caiguda general de la competitivitat del sector. Aquest fet apunta que els resultats individuals de les empreses del sector industrial en aquest període han d'haver estat superiors als de la resta de Pimes de l'economia catalana.

Taula 13.

Factors explicatius del creixement del VAB de la Pime de les diferents branques d'activitat del sector industrial. 1999-2002

Taxes de variació anual mitjana del període en termes reals. Ordenació segons el creixement del VAB

Branca d'activitat	VAB(cf)	Empreses	Productivitat ¹	Grandària ²
Energia, gas i aigua	5,5	3,5	2,9	-0,9
Indústries extractives no energètiques	4,8	-2,6	2,7	4,7
Material de transport	3,1	-2,6	2,8	3,0
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	2,7	-0,2	1,9	0,9
Indústria alimentària	2,7	-3,3	2,1	3,9
Cautxú, fusta i altres indústries	2,1	-3,3	2,8	2,6
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	2,0	-2,6	1,5	3,2
Indústries químiques	1,0	-1,5	-0,1	2,6
Indústria tèxtil, cuir i confecció	-2,2	-3,0	0,4	0,5
<i>Total Pimes indústria</i>	<i>1,9</i>	<i>-2,5</i>	<i>1,9</i>	<i>2,5</i>
Total Pimes	3,7	1,1	0,9	1,8

1. VAB per ocupat; 2. Mitjana d'ocupats per empresa.
Font: Pimec (2004)

Aquest procés simultani de millora en l'eficiència i de concentració empresarial s'ha produït amb especial intensitat en els sectors industrials del cautxú, la fusta i les altres indústries, les indústries extractives, el material de transport i en la indústria alimentària (aquestes branques han registrat el període 1999-2002 increments superiors a la mitjana de la productivitat i la grandària i reduccions també superiors del nombre d'empreses). En la mateixa direcció però amb una intensitat menor, a causa de creixements inferiors a la mitjana de la productivitat o de la grandària d'empresa, es troba la indústria del paper, les arts gràfiques i l'edició, la indústria metal·lúrgica, de maquinària i material elèctric i la indústria tèxtil, del cuir i la confecció. Aquesta darrera branca destaca per una caiguda del VAB en termes agregats (-2,2% de mitjana el període 1999-2002 en euros constants) que ha estat conseqüència de creixements baixos de la productivitat i de la grandària (0,4% i 0,5% de mitjana anual, respectivament) que no han pogut compensar la destrucció d'empreses d'aquest període (-3,0% anual entre el 1999 i el 2002). Finalment, la indústria química ha basat el creixement exclusivament en augments de la grandària (la productivitat cau del -0,1% i el nombre d'empreses del -1,5% de mitjana el període 1999-2002) i el sector de l'energia, gas i aigua ha estat l'única branca industrial que ha incrementat fortament el nombre d'empreses (3,5%) i la productivitat (2,9%) al mateix temps que ha reduït la grandària mitjana (-0,9%).

2.3.2. Sector serveis per branques d'activitat

L'anàlisi per branques d'activitat dels serveis té l'objectiu de donar una visió més desagregada d'un sector que concentra més del 60% de l'activitat de la Pime i aprofundir en aquells aspectes que permeten explicar el guany de pes del terciari que s'observa a Catalunya entre el 1999 i el 2002.

La taula 14 permet observar que la presència de la Pime en les principals branques d'activitat terciària de Catalunya és força homogènia pel que fa a la contribució a l'estructura del teixit empresarial (la Pime representa entre el 99,7% i el 99,9% del total en totes les branques de serveis) i més heterogènia pel que respecta a la distribució dels llocs de treball i a l'aportació al valor afegit brut (VAB) generat per cadascuna de les activitats terciàries. En aquest sentit, i a diferència de la indústria del primari i la construcció, els serveis destaquen per l'existència d'una branca, els altres serveis a les empreses¹, en la qual el pes de les Pimes en l'ocupació total del sector se situa per sota de la participació en el VAB, la qual cosa indica que la productivitat del treball d'aquestes activitats és més elevada en les Pimes que en les grans empreses.

Si s'agrupen les branques del terciari segons els mateixos paràmetres que han servit per distribuir les activitats industrials s'observa que amb un pes de l'ocupació i del VAB superior a la mitjana dels serveis (72,4% i 64,4%, respectivament), hi ha dues branques: el comerç i les reparacions on les Pimes que concentren el 81,4% de l'ocupació total i el 77,9% del VAB, i en l'hoteleria i la restauració amb una contribució especialment elevada (les Pimes representen el 89,3% de l'ocupació i el 89,1% del VAB del sector). Aquestes dues branques es caracteritzen per estar integrades per Pimes d'una dimensió molt similar a la mitjana dels serveis (el 2002 la grandària mitjana d'una Pime del sector comerç i reparacions és de 3,3 ocupats per empresa i de 3,5 ocupats a l'hoteleria i la restauració) i per una productivitat per ocupat, clarament inferior a la mitjana del terciari i del conjunt de l'economia.

Les activitats en les quals la Pime manté un paper dominant però en una posició inferior a la mitjana de l'economia són els transports i les comunicacions (les Pimes representen el 70,9% de l'ocupació i el 57,8% del VAB) i els altres serveis a les persones (64,0% del total de l'ocupació i 61,9% del VAB). Aquestes branques presenten diferències significatives en termes de grandària d'empresa i productivitat. Així mentre els transports i les comunicacions estan integrats per Pimes de dimensió molt reduïda (2,8 ocupats per empresa de mitjana el 2002) i al mateix temps molt productives (amb 40,7 mil euros de VAB per ocupat supera del 12,4% la productivitat mitjana de la Pime dels serveis), els altres serveis a les persones², tenen les característiques inverses. Així, el 2002 amb 4,2 ocupats de mitjana se situen com la branca dels serveis amb empreses de dimensió més gran, mentre que amb una productivitat de 30,4 mil euros per ocupat (el 16% per sota de la mitjana dels serveis) ocupen la penúltima posició pel que fa a aquest indicador d'eficiència empresarial.

A cavall d'aquestes dues tipologies de branques productives hi ha els serveis a les empreses on la Pime concentra una part relativament més baixa que la mitjana del terciari pel que fa a l'ocupació (el 69,1% del total davant del 72,4% de mitjana) i una proporció significativament més elevada de VAB (74,5% del total davant del 64,4% de mitjana). Són Pimes d'una grandària lleugerament superior a la mitjana (3,6 ocupats per empresa el 2002) i amb una productivitat més elevada (amb 37,9 mil euros de VAB per ocupat supera del 4,7% la productivitat mitjana de la Pime dels serveis). Finalment els serveis financers, asseguradores i lloguers constitueixen l'única branca en la qual la Pime situa la seva contribució al VAB per sota del 50% (38,7% del total sectorial el 2002) malgrat que en termes d'ocupació supera la gran empresa (la Pime concentra el 55,6% del total de l'ocupació sectorial). Són empreses de molt reduïda dimensió (2,6 ocupats de mitjana el 2002) i d'elevada productivitat del treball (74,7 mil euros per ocupat).

1. Aquesta branca inclou els següents CNAE: 72 (activitats informàtiques), 73 (recerca i desenvolupament) i 74 (altres activitats empresarials).

2. Aquesta branca inclou els següents CNAE: 80 (Educació), 85 (Activitats sanitàries, veterinàries i serveis socials), 90 (Activitats de sanejament públic), 92 (Activitats recreatives) i 93 (Activitats diverses i serveis personals).

Taula 14.

El paper de la Pime en el sector serveis per branques d'activitat. 2002

Percentatge de Pimes sobre el total d'empreses, d'ocupats i de VAB generat per cada branca d'activitat en euros de 2002. Grandària mitjana en ocupats per empresa i productivitat en milers d'euros de VAB per ocupat de 2002.

Branca d'activitat	% sobre total branca activitat			Ràtios mitjanes (PIMES)	
	Empreses	Ocupació	VAB	Grandària	Productivitat
Comerç i reparacions	99,9	81,4	77,9	3,3	33,5
Hoteleria i restauració	99,9	89,3	89,1	3,5	27,0
Transport i comunicacions	99,9	70,9	57,8	2,8	40,7
Serveis financers, asseguradores i lloguers	99,8	55,6	38,7	2,6	74,7
Altres serveis a les empreses	99,8	69,1	74,5	3,6	37,9
Altres serveis a les persones	99,7	64,0	61,9	4,2	30,4
<i>Total Pimes serveis</i>	<i>99,9</i>	<i>72,4</i>	<i>64,4</i>	<i>3,4</i>	<i>36,2</i>
Total Pimes	99,8	74,9	65,6	3,9	36,8

Font: Pimec (2004)

La taula 15 permet comparar l'estructura del teixit empresarial de les Pime de les diferents branques dels serveis per dimensió d'empresa al mateix temps que permet identificar la grandària dominant en cada branca segons el pes de cada categoria en cadascun dels tres paràmetres considerats en aquest anàlisi (empreses, ocupació i VAB). La primera conclusió que es pot extreure d'aquesta informació estadística és que la grandària dominant en el sector terciari català és la microempresa (aquesta categoria inclou els empresaris individuals o empreses sense assalariats). En efecte, tant pel que fa a la distribució del nombre d'empreses com a la de l'ocupació (en aquest cas cal esmentar l'excepció dels altres serveis a les persones) i del VAB destaca la important concentració en la categoria de microempreses.

No obstant això, pel que fa a la distribució de les empreses destaca una major presència relativa de la petita i mitjana empresa en la branca dels altres serveis a les persones (7,3 i 1,3% del total de Pimes, respectivament el 2002) i de la mitjana empresa en els altres serveis a les empreses (1,1% del total). Aquest pes més important de Pimes de dimensió més gran en el teixit empresarial d'aquestes dues branques, els permet concentrar un percentatge també superior a la mitjana d'ocupació i VAB. Finalment, la branca de serveis financers, assegurances i lloguers destaca per una contribució relativament elevada al VAB de la mitjana empresa (32,6% del total davant del 25,6% del conjunt dels serveis el 2002), que es produeix gràcies a l'elevada productivitat d'aquesta activitat (el 2002 la mitjana empresa concentra el 0,6% de les unitats empresarials, el 23,1% de l'ocupació i el 32,6% del VAB de la Pime del sector de serveis financers, assegurances i lloguers).

Taula 15.

Estructura del teixit empresarial de la Pime del sector serveis per branques d'activitat i dimensió d'empresa. 2002

Pes de cada grandària d'empresa sobre el total de la Pime en percentatge

	Micro	Petita	Mitjana	Pimes	Grandària dominant ¹
Empreses					
Comerç i reparacions	93,8	5,6	0,6	100,0	micro
Hoteleria i restauració	93,6	5,7	0,7	100,0	micro
Transport i comunicacions	95,0	4,4	0,6	100,0	micro
Serveis financers, asseguradores i lloguers	96,6	2,9	0,6	100,0	micro
Altres serveis a les empreses	93,9	5,0	1,1	100,0	micro
Altres serveis a les persones	91,5	7,3	1,3	100,0	micro
<i>Total Pimes serveis</i>	<i>93,8</i>	<i>5,4</i>	<i>0,8</i>	<i>100,0</i>	<i>micro</i>
Total Pimes	92,4	6,6	1,0	100,0	micro
Ocupats					
Comerç i reparacions	51,2	32,3	16,5	100,0	micro
Hoteleria i restauració	52,2	30,8	17,1	100,0	micro
Transport i comunicacions	49,5	31,1	19,4	100,0	micro
Serveis financers, asseguradores i lloguers	55,7	21,2	23,1	100,0	micro
Altres serveis a les empreses	40,8	28,2	31,0	100,0	micro
Altres serveis a les persones	35,7	35,9	28,3	100,0	petita
<i>Total Pimes serveis</i>	<i>46,2</i>	<i>31,3</i>	<i>22,5</i>	<i>100,0</i>	<i>micro</i>
Total Pimes	41,7	33,6	24,7	100,0	micro
Valor afegit brut (VAB cf)					
Comerç i reparacions	44,7	33,9	21,4	100,0	micro
Hoteleria i restauració	48,3	31,7	20,0	100,0	micro
Transport i comunicacions	47,7	29,7	22,6	100,0	micro
Serveis financers, asseguradores i lloguers	46,5	20,8	32,6	100,0	micro
Altres serveis a les empreses	45,3	26,6	28,1	100,0	micro
Altres serveis a les persones	36,0	34,5	29,6	100,0	micro
<i>Total Pimes serveis</i>	<i>44,1</i>	<i>30,3</i>	<i>25,6</i>	<i>100,0</i>	<i>micro</i>
Total Pimes	38,3	32,2	29,5	100,0	micro

1. Grandària dominant: Col·lectiu que efectua una major aportació al conjunt de la Pime
Font: Pimec (2004).

En l'apartat anterior s'ha posat de manifest que el període 1999-2002 s'ha caracteritzat per un fort dinamisme de l'activitat terciària a Catalunya que s'ha traduït en un creixement acumulat del VAB de la Pime proper al 15% en termes reals (4,6% en termes anuals acumulatius). En aquest sentit, l'anàlisi dels factors explicatius del creixement agregat del VAB dels serveis amaga dinàmiques contraposades per sectors d'activitat (taula 16). Així, el sector del comerç i les reparacions i del transport i les comunicacions han basat el creixement del VAB en millores de la productivitat (augment mitjà anual de l'1,1% i l'1,6%) i en un increment de la grandària mitjana de les empreses més que en el creixement del nombre d'empreses (el comerç i reparacions, de mitjana ha reduït el -0,2% el nombre d'empreses entre el 1999 i el 2002 i els transports i comunicacions l'ha incrementat d'un moderat 0,5%). En canvi el sector de l'hoteleria i la restauració i els altres serveis a les persones, han perdut productivitat i han basat el creixement en augment importants de la grandària dels establiments (3,3% i 3,9% de mitjana, respectivament) en un context d'estancament del nombre d'empreses.

Finalment, destaquen els forts augment del VAB de les branques dels serveis financers, asseguradores i lloguers i dels altres serveis a les empreses, suportats fonamentalment per un increment del nombre d'empreses (8,4% i 5,5% de mitjana anual, respectivament). No obstant això, mentre la primera d'aquestes dues branques ha registrat caigudes de la productivitat del treball i de la grandària mitjana de l'empresa (-1,5% i -2,6% de mitjana anual, respectivament), els altres serveis a les empreses han pogut compatibilitzar una expansió forta del nombre d'empreses amb augment notables de la productivitat (1,9% de mitjana anual) i una certa millora en la grandària dels establiments (0,2%).

Taula 16.

Factors explicatius del creixement del VAB de la Pime de les diferents branques d'activitat del sector serveis. 1999-2002

Taxes de variació anual mitjana del període en termes reals

Branca d'activitat	VAB	Empreses	Productivitat ¹	Grandària ²
Comerç i reparacions	4,1	-0,2	1,1	3,1
Hoteleria i restauració	3,4	0,9	-0,7	3,3
Transport i comunicacions	4,9	0,5	1,6	2,8
Serveis financers, asseguradores i lloguers	4,3	8,4	-1,5	-2,6
Altres serveis a les empreses	7,6	5,5	1,9	0,2
Altres serveis a les persones	3,0	-0,5	-0,5	3,9
<i>Total Pimes serveis</i>	<i>4,6</i>	<i>1,6</i>	<i>0,7</i>	<i>2,3</i>
Total Pimes	3,7	1,1	0,9	1,8

1. VAB per ocupat; 2. Mitjana d'ocupats per empresa.
Font: Pimec (2004)

Part II: Situació econòmica i financera de la Pime catalana

Introducció

La segona part de l'anuari té per objectiu oferir una anàlisi aprofundida de la situació econòmica i financera de la Pime catalana a partir de l'obtenció de valors mitjans per empresa dels comptes d'explotació i de balanç d'una mostra representativa de la realitat del teixit empresarial. Aquesta part té un enfocament microeconòmic i consta de quatre capítols i un annex estadístic amb els principals resultats per tipologia d'empresa (micro, petita i mitjana) i per branca d'activitat.

El primer dels quatre capítols tracta els aspectes vinculats amb la metodologia d'anàlisi i de descripció de les fonts estadístiques disponibles amb un estudi detallat, per a l'any 2001, de les diferents alternatives possibles. Així, els doctors de la UAB, Oriol Roca i Héctor Sala han realitzat el treball previ de verificar la validesa de la base de dades escollida per a l'anàlisi com a mostra representativa de l'univers d'empreses catalanes i, per tant, com a informació útil per a l'estudi del teixit productiu català en els termes proposats. Un segon aspecte metodològic ha estat portar a terme, per part de la doctora Teresa Obis de la UAB amb la col·laboració d'Enric Genescà, un procés de depuració de les dades originals per tal d'obtenir informació fiable i coherent dels comptes d'explotació i de balanç del màxim nombre d'empreses per al període 1999-2002.

El segon i tercer capítols, que ha comptat amb la inestimable col·laboració dels professors F. Xavier Borràs Balsells i Xavier Càmera Turull de la URV, inclou l'estudi de les Pimes catalanes per dimensió d'empresa i els quatre principals sectors d'activitat. S'ha articulat a l'entorn de la rendibilitat i els factors determinants dels resultats empresarials (marge i rotació), de l'activitat empresarial (facturació, costos, valor afegit, productivitat) i, finalment, l'estructura financera, econòmica i la solvència de les empreses, a partir de les principals ràtios que serveixen per mesurar la situació i l'evolució d'aquests indicadors. El quart capítol presenta un treball monogràfic realitzat pels doctors de la UAB, Oriol Roca i Héctor Sala sobre els factors determinants de la productivitat de la Pime catalana en el marc actual d'internacionalització de l'activitat econòmica. Finalment, el darrer apartat d'aquesta segona part de l'Anuari de la Pime Catalana, està íntegrament compost per un conjunt de taules estadístiques en forma de fitxes amb les principals partides del balanç, del compte de resultats i les ràtios de gestió més significatives de les Pimes catalanes, agrupades en 17 sectors d'activitat econòmica i per les tres grandàries en què es divideix la Pime.

1. Aspectes metodològics i descripció de la base de dades

La informació estadística existent al nostre país en l'àmbit d'empresa pateix mancances importants que en dificulten l'estudi¹. Entre aquestes mancances destaca l'absència d'una base de dades empresarials suficientment àmplia, és a dir, amb cobertura exhaustiva pel que fa al nombre de variables i amb certa dimensió temporal; d'aquí la necessitat de recórrer a diferents fonts amb el problema que representa el fet que recullen informació empresarial parcial (referida només a alguns àmbits específics com, per exemple, altes a la Seguretat Social, o resultats econòmics) i, el que és més important, utilitzen metodologies molt variades. Un altre aspecte negatiu de la diversitat de fonts, i la conseqüent heterogeneïtat dels treballs realitzats a partir d'aquestes, és la dificultat en la comparabilitat dels resultats obtinguts en diferents estudis aplicats a la nostra economia.

Tot això planteja una sèrie de problemes i limitacions que obliguen al fet que l'explotació de la informació estadística en l'àmbit d'empresa, i sobretot la referida a les petites i mitjanes empreses (Pimes), s'hagi de fer amb cautela i després d'establir bases metodològiques que facin comparables els resultats obtinguts a partir de diferents fonts. En aquest sentit, un dels aspectes més importants que cal aclarir quan es treballa amb dades empresarials és precisament què és el que s'entén per micro, petita, mitjana i gran empresa, i com es defineix cadascuna. La Comissió Europea, a través de la Recomanació de la CE de 6 de maig de 2003 (DOC C(2003) 1422), que modifica la de 3 d'abril de 1996 (DOC C(96) 261 final) i entrarà en vigor l'1 de gener de 2005, ha introduït modificacions importants en aquestes definicions. En concret, es defineixen tres categories empresarials segons la dimensió, mesurada a través del nombre d'assalariats, el volum de negoci i el balanç general. Tot i que la nova normativa respecta els límits establerts pel que fa al nombre d'assalariats (microempresa, fins a 9 assalariats; petita empresa, de 10 a 49; i mitjana empresa, de 50 a 249), estableix dos canvis respecte a la definició anterior. D'una banda, actualitza els límits financers (volum de facturació i balanç general), per tenir en compte tant la inflació com l'increment de la productivitat produït des de 1996; i, per altra banda, introdueix per primera vegada límits financers per al cas de les microempreses (facturació i balanç general inferior a 2 milions d'euros). Així, la condició perquè una empresa sigui reconeguda com a Pime és que 'respecti els límits d'efectius i, o bé els límits del balanç general, o bé els de volum de negoci'. Per tant, a partir d'aquesta definició, una empresa haurà de reunir el requisit referent al nombre d'ocupats i, com a mínim un dels dos requisits financers per ser considerada Pime (veure taula 2).

1. A García Tabuenca (2003) es pot trobar una bona descripció de les fonts estadístiques sobre les empreses espanyoles.

1.1. Principals fonts de micro-dades empresarials: DIRCE, CB i SABI

Fins fa tan sols uns anys, les úniques fonts de dades disponibles a Espanya amb informació empresarial procedien de la Seguretat Social, l'Enquesta Industrial, l'Enquesta de Població Activa de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CB). No obstant això, cap d'elles està dissenyada com a base de microdades empresarials d'ampli abast. Des de 1996, i a partir del creuament de dades de la Seguretat Social i del Ministeri d'Economia, l'INE elabora anualment el Directorio Central de Empresas (DIRCE), que sens dubte enriqueix les fonts estadístiques a què accedir per obtenir informació del teixit empresarial de la nostra economia.

El DIRCE ofereix dades d'identificació, localització, distribució territorial, classificacions per dimensió (segons nombre d'assalariats), condició jurídica i activitat econòmica de les empreses espanyoles. Cobreix la gran majoria de les activitats econòmiques amb les excepcions de la producció agrària i pesquera, els serveis administratius de la Administració central, autonòmica i local (inclosa la Seguretat Social) i les activitats de les comunitats de propietaris i el servei domèstic. Addicionalment, només cobreix de forma parcial les activitats de les administracions públiques relatives a sanitat, ensenyament i producció destinada a la venda, així com les activitats de les institucions privades sense finalitat de lucre.

Tot i la millora indiscutible que aquesta base de dades representa en el coneixement de la realitat empresarial més recent de la nostra economia, la falta de dades relatives a variables econòmiques rellevants de l'empresa fa que les limitacions d'aquesta font estadística siguin encara molt importants. A aquestes limitacions, cal afegir un aspecte que provoca dificultats en el tractament i comparació dels resultats amb els obtinguts en altres països de la UE. En efecte, DIRCE subministra informació molt desagregada a partir de l'agrupació de les empreses segons el nombre d'assalariats; no obstant això, aquesta desagregació no permet agrupar les empreses seguint els criteris establerts per la UE. En concret, una de les 12 agrupacions considerades per DIRCE inclou les empreses que tenen entre 200 i 499 assalariats, de manera que no és possible identificar el nombre d'empreses d'entre 50 i 249 (mitjana empresa) i les que tenen un nombre igual o superior als 250 treballadors (gran empresa).

La Central de Balanços del Banc d'Espanya, elabora una base de dades anual, que recull els comptes financers i econòmics d'empreses, a partir d'enquestes realitzades a empreses col·laboradores. La mostra de l'enquesta no és estadísticament representativa i variable en el temps, tot i que quan es tanca la base de dades es disposa d'informació de més de 8.000 empreses que conjuntament representen entre el 30% i 35% del VAB a cost de factors del total de les societats no financeres. En l'àmbit sectorial, no s'inclouen les societats financeres ni el sector primari, hi ha un sobrepès de les empreses industrials (en especial les manufactureres) i, destaca, la cobertura propera al 90% en el sector de l'energia (energia elèctrica, gas, aigua, i refinament) i, la cobertura propera al 50% dels sectors industrials i de transport i comunicacions. En relació amb la grandària de l'empresa, hi ha una sobrerepresentació de les grans empreses i una infrarepresentació de les empreses de més reduïda dimensió, les microempreses. Per aquest darrer motiu, la informació de la CB és limitada a l'hora d'efectuar una anàlisi detallada de la Pime.

Una alternativa a DIRCE i a la Central de Balances és la informació estadística continguda a SABI, que permet superar gran part de les limitacions esmentades anteriorment. Es tracta d'una mostra plenament representativa que fa possible analitzar el comportament d'una mostra molt àmplia d'empreses catalanes amb una informació prou àmplia per al període 1999-2002 dels comptes anuals que les empreses presenten als diferents registres mercantils catalans.

Amb tot, el fet que la base de dades SABI es nodreixi dels comptes que les empreses dipositen al registre mercantil presenta alguns inconvenients. El més significatiu d'ells, és que, com passa amb Central de Balanços, no inclou dades sobre empreses amb condició jurídica de persona física. D'altra banda, totes les formes jurídiques de societat mercantil hi són presents.

Taula 1.
Tipologia d'empresa segons condició jurídica continguda en les diferents bases de dades d'anàlisi empresarial

	DIRCE	CB	SABI
Societats anònimes	Si	Si	Si
Societats de responsabilitat limitada	Si	Si	Si
Societats col·lectives	Si	Si	Si
Societats comanditàries	Si	Si	Si
Comunitats de béns	Si	no definit	Si
Societats cooperatives	Si	Si	Si
Associacions i altres tipologies	Si	no definit	Si
Organismes autònoms i altres	Si	Si ¹	Si
Persones físiques	Si	No	No

1. Amb activitat productiva no financera
Font: Pimec (2004).

Pel que fa a l'àmbit temporal, la utilització de la base de dades SABI presenta inconvenients en relació amb la disponibilitat de les dades. Efectivament, les empreses presenten els seus comptes anuals al registre mercantil a partir del mes d'abril de l'any següent al seu tancament. A partir d'aquí comença un procés d'homogenització i digitalització de les dades proporcionades per les empreses al registre mercantil. Finalment, les dades presentades per les empreses en relació amb el seu últim exercici econòmic es van incorporant de forma gradual a la base de dades SABI. Aquest procés representa que entre la data de tancament de l'exercici i la data en què és possible disposar d'un nombre de comptes anuals d'empreses suficientment significatiu hagi passat més d'un any. D'aquesta manera, l'Anuari de la Pime catalana 2004 conté informació fins a l'exercici 2002.

Els àmbits en què aquestes variables estan disponibles són múltiples. Entre ells destaca l'àmbit territorial, ja que el codi postal de les empreses permet situar amb gran precisió l'activitat econòmica en el territori. També és molt fi el grau de desagregació sectorial, ja que l'activitat de cada empresa pot classificar-se segons la CNAE a quatre dígitos. Finalment, les dades de nombre d'empleats, que apareixen a la memòria de l'empresa permeten definir amb precisió la dimensió d'empresa.

1.2. Característiques de la base de dades SABI

Les dades utilitzades per a la realització d'aquest treball, provenen de la base de dades originals SABI (Sistema de anàlisi de balanços ibèrics) que elabora l'empresa Informa, S.A. a partir de la informació dipositada al registre mercantil dels comptes i les memòries de les empreses. Aquesta base de dades ha estat filtrada per tal de que la informació de cada empresa seleccionada fos coherent i mantingués el màxim grau d'integritat en les seves dades.

En aquest sentit, a les dades originals provinents del registre mercantil s'ha aplicat un procés de verificació amb contrastos de coherència interna tant, horitzontals com verticals. Els primers es basen en la comparació de les dades dels exercicis consecutius de la mateixa base i en la comprovació que els mateixos conceptes estiguin disponibles en l'exercici consecutiu. Aquest contrast ens permet disposar d'una base de dades homogènia en termes temporals corresponent al tancament dels exercicis 1999, 2000, 2001 i 2002, que permet fer anàlisi dinàmic per al període 2000-2002. En aquest sentit, cal tenir en compte que l'aparent pèrdua d'un exercici quan es fa l'anàlisi de l'evolució temporal de la situació econòmica i financera de les empreses és conseqüència de la necessitat de realitzar la majoria càlculs utilitzant una magnitud acumulativa del compte de pèrdues i guanys, i una dada estàtica, els fons propis, del balanç de l'empresa i que aquest reflecteix la situació en una data determinada. Per això, en aquest estudi s'ha optat per calcular aquesta última magnitud a partir de la mitjana aritmètica del seu saldo inicial i final en el període de generació del benefici. Així, sempre que per l'obtenció d'alguna ràtio es relacionen partides del compte de pèrdues i guanys amb partides de balanç, per al càlcul d'aquestes últimes utilitzarem el resultat de la mitjana aritmètica entre el saldo inicial i el final. Com exemple quan s'utilitza la dada d'un compte de balanç de l'any 2000 en realitat s'està treballant amb la mitjana aritmètica entre el seu valor a 31 de desembre de 1999 i 31 de desembre de 2000.

Els contrastos verticals són els aritmètics i se suporten en el fet que les dades procedents dels diferents documents comptables hauran de ser coherents entre si i que entre determinats conceptes s'haurà de guardar una certa proporció. Finalment, no totes les empreses tenien explicitat el nombre de treballadors a la memòria. Aquesta informació és una dada rellevant per determinar la dimensió de l'empresa i imprescindible per al càlcul d'alguns indicadors, com per exemple la productivitat per ocupat. Per tant, s'ha optat per excloure de la base de dades original les empreses que no tenen definit el nombre de treballadors, per evitar problemes de comparabilitat en treballar amb dades de dues mostres diferents (les que expliciten els treballadors i les que no). Així, per exemple de les 135.000 empreses registrades a SABI l'any 2001, la mostra que supera el procés de verificació amb un contrast de coherència interna és de 65.105 empreses, és a dir, menys de la meitat.

En aquest informe es consideren tres grups de Pimes (micro, petita i mitjana empresa) junt amb el grup de grans empreses, tots ells definits a partir de la nova recomanació vigent a la UE a partir del 2005. Cal observar que, a diferència de la classificació de DIRCE que apareix a la taula 3, els criteris UE consideren grans empreses les que tenen més de 250 treballadors (i no 200). Tot i el fet d'utilitzar més d'un criteri i malgrat la diferència esmentada relativa al nombre de treballadors, aquesta classificació de les empreses SABI no difereix de manera molt significativa de la realitzada a partir dels criteris que la base de dades DIRCE permetia aplicar. A grans trets, la nova classificació redueix el nombre de grans empreses (ara cal tenir 250 treballadors) i també el de microempreses (no n'hi ha prou amb tenir menys de 10 treballadors), mentre que creixen les dimensions intermèdies: en particular, l'increment relatiu és especialment rellevant en el cas de la mitjana empresa.

Taula 2.

Llindars UE i classificació de les empreses SABI segons dimensió⁽¹⁾. 2001

Categories UE	Núm. treballadors	Volum vendes (en milions d'euros)	Volum actiu (en milions d'euros)
1.- Microempresa	0 - 9	inferior a 2	inferior a 2
2.- Petita empresa	10 - 49	inferior a 10	inferior a 10
3.- Mitjana empresa	50 - 249	inferior a 50	inferior a 43
4.- Gran empresa	+ 249	més de 50	més de 43
Classificació	Segons criteris UE (núm. d'empreses)	Segons núm. treballadors (núm. d'empreses)	diferència
1.- Microempresa ⁽²⁾	41.096	42.021	- 925
2.- Petita empresa	19.614	19.065	+ 549
3.- Mitjana empresa	3.533	3.088	+ 445
4.- Gran empresa	862	931	- 69

(1) Per a canviar de categoria una empresa ha de superar el límit màxim d'empleats o els límits màxims financers, calculats sobre una base anual, durant dos exercicis consecutius.

(2) Empreses de 1 a 9 ocupats

Font: O.Roca i H.Sala a partir de la base de dades SABI

1.3. La representativitat de la base de dades SABI en el teixit empresarial de Catalunya

Aquesta secció parteix de considerar que l'univers d'empreses que pertanyen als sectors industrial (inclosa l'energia), de la construcció i de serveis destinats a la venda, està recollit amb un grau d'exactitud alt pel DIRCE. Per conèixer quina part d'aquest univers recull la mostra SABI, s'ha realitzat una anàlisi comparativa de la informació subministrada per ambdues fonts, en què es tenen en compte les dades referides a empreses situades a Catalunya l'any 2001 que han superat el procés de verificació amb un contrast de coherència interna vertical i horitzontal.

Amb l'objectiu d'esbrinar la validesa de la mostra SABI, en aquesta secció s'ha utilitzat la informació obtinguda directament de DIRCE i s'ha classificat, en consonància, la informació de SABI. En concret, seguint el criteri d'agregació de DIRCE s'han definit les quatre grandàries empresarials estàndard i, una de nova amb les empreses sense assalariats (vegeu taula 3) amb l'objectiu de fer màxima la comparabilitat entre ambdues fonts. D'aquesta manera, s'ha utilitzat únicament el nombre de treballadors per classificar les empreses en: sense assalariats, microempresa (de 1 a 9 treballadors), petita empresa (10-49), mitjana empresa (50-199) i gran empresa (més de 199 treballadors).

Taula 3.

Número d'empreses: Cobertura de SABI segons dimensió empresarial.

Dimensió empresarial (criteri: núm. treballadors)	SABI Núm. empreses	DIRCE Núm. empreses	SABI/DIRCE % empreses
0.- Sense assalariats	n.d.	259.964	-
1.- Microempresa (1-9)	42.021	200.444	20,96
2.- Petita empresa (10-49)	19.065	28.530	66,82
3.- Mitjana empresa (50-199)	3.088	4.207	73,40
4.- Gran empresa (+199)	931	1.008	92,36
<i>Total sense Microemp. (2+3+4)</i>	<i>23.084</i>	<i>33.745</i>	<i>68,41</i>
<i>Total (1+2+3+4)</i>	<i>65.105</i>	<i>234.189</i>	<i>27,80</i>

Font: O.Roca i H.Sala a partir de la base de dades SABI i DIRCE (2001).

Les dades de la taula 3, referides al nombre d'empreses, posen de relleu un nivell de cobertura de SABI molt significatiu i creixent amb la dimensió empresarial, malgrat la menor cobertura en el segment de les microempreses (lleugerament per sobre del 20%) que comprèn una part important d'empreses incloses en el DIRCE i excloses en el SABI. Amb tot cal tenir en compte que SABI recull dades d'empreses amb forma jurídica i no de persones físiques.

Atès el nombre elevat, quan tenim presents les microempreses i considerem el total absolut, la base de dades obtinguda a partir del filtratge de SABI presenta informació sobre més del 27% de les empreses amb assalariats de Catalunya. Ara bé, si ens centrem únicament en les empreses de més de 9 treballadors, SABI comprèn més de dues terceres parts de les empreses (el 68%), que desagregadament es tradueix en dues terceres parts de les petites empreses, quasi tres quartes parts de les mitjanes, i més del 92% de les grans empreses. Aquest contrast en el grau de cobertura segons la dimensió empresarial provoca que el treball amb les dades agregades, o amb mitjanes de les dades

de SABI, requereixi tenir en compte el biaix de la mostra en el sentit que la microempresa hi estarà subestimada, mentre que, com a contraposició, les altres grandàries tenen un pes relatiu clarament superior.

Pel que fa a l'anàlisi del grau de representativitat de SABI per branques d'activitat, el primer que cal esmentar és que no s'han inclòs les empreses del sector primari. No solament no estan considerades a DIRCE, sinó que, a més, es tracta majoritàriament de microempreses que no són societats mercantils, com s'ha vist, SABI en recull una quantitat poc significativa¹. Les dades de DIRCE i SABI relatives al nombre d'empreses per branca d'activitat s'han agrupat, a partir dels codis CNAE, en una mateixa classificació que distingeix set sectors econòmics (vegeu taula 4).

Taula 4.
Cobertura de SABI segons sector d'activitat.

Nombre d'empreses i percentatges

	SABI		DIRCE		SABI / DIRCE	
	Total	Sense microemp.	Total	Sense microemp.	Total	Sense microemp.
1. Productes energètics i industrials	8.569	4.670	24.794	5.923	34,6	78,8
2. Productes manufacturats	7.339	3.575	29.370	4.812	25,0	74,3
3. Construcció	8.088	3.037	60.910	5.211	13,3	58,3
4. Comerç i hoteleria	21.567	6.721	178.762	8.073	12,1	83,2
5. Transport i comunicacions	3.014	1.158	44.725	1.617	6,7	71,6
6. Serveis a empreses*	13.519	2.629	100.707	4.014	13,4	65,5
7. Altres serveis**	3.009	1.294	54.885	4.095	5,5	31,6
<i>Total</i>	<i>65.105</i>	<i>23.084</i>	<i>494.153</i>	<i>33.745</i>	<i>13,2</i>	<i>68,4</i>

* Inclou també els serveis financers i lloguers

** Comprèn administració pública, educació, sanitat i altres serveis col·lectius i personals a DIRCE.

Font: O.Roca i H.Sala a partir de la base de dades SABI i DIRCE (2001).

Com es pot constatar a la taula 4, SABI recull un percentatge sobre el nombre total d'empreses dels sectors industrials molt destacable (el 35% dels productes industrials i el 25% dels manufacturats), i netament superior al de la resta de branques productives. Aquests percentatges augmenten de manera molt significativa si es té en compte l'univers d'empreses de més de 9 treballadors, cas en què es disposa d'informació de més de tres quartes parts del total d'empreses industrials. Un augment similar (de 45 punts percentuals) es produeix a la construcció ja que d'una cobertura total del 13% es passa al 58% quan s'exclou la microempresa. Pel que fa als serveis, si es consideressin conjuntament els quatre subsectors en què s'han agrupat, SABI comprendria poc més del 10% del total d'empreses terciàries, tot i que recolliria dues terceres parts de l'univers d'empreses de més de 9 treballadors. Cal destacar que aquests percentatges, relatius als serveis en general, es veuen fortament reduïts pel grau de cobertura baix de la branca d'altres serveis (que no arriba ni a un terç sense microempreses), en què s'inclou educació, sanitat i altres serveis col·lectius i personals. En canvi, a la branca de comerç i hoteleria, quantitativament la més important dels serveis, SABI després de filtrar presenta uns índex de cobertura força més elevats, que assoleixen el 83% si exclouem les microempreses.

1. En particular, la base de dades SABI abans de depurar recollia informació de 900 empreses del sector primari amb un total de 7.300 treballadors, els quals representen tan sols un 10% de l'ocupació del sector. No obstant en l'anàlisi sectorial agregat que es presenta en aquest capítol s'ha optat per incloure un apartat amb el sector primari atès que, si bé, la base de dades que s'obté de SABI no es tan representativa com en els altres sectors hi ha treballs que analitzen l'empresa catalana a partir de la Central de Balances que ofereix una mostra de 1.460 empreses que representa el 6,27% del total de l'ocupació.

Respecte a la representativitat de SABI quan prenem com a referència el nombre de treballadors, l'anàlisi del grau de cobertura de l'ocupació per grans sectors no es pot fer, com en els casos anteriors, respecte a les dades del DIRCE, ja que aquesta base no proporciona dades d'ocupats per empresa. No obstant això, aquesta valoració sí que es pot dur a terme mitjançant la informació de l'Enquesta de Població Activa de l'INE (excloent el sector primari). Fet aquest exercici, es pot observar (vegeu taula 5) que les ràtios de cobertura per sectors d'activitat són una bona mostra del potencial de SABI, ja que l'única branca productiva amb una cobertura inferior al 40% és la d'altres serveis, que recull en bona part serveis lligats a les AAPP i els serveis personals. De fet, l'observació dels graus de cobertura corresponents als tres grans sectors, revela que són extraordinàriament elevats a la indústria (el 90%) i molt significatius tant a la construcció (42%), com als serveis (50%). Agregadament, els 1,65 milions d'ocupats inclosos situen la cobertura en el 61,3% dels pràcticament 2,7 milions de treballadors que, excloent el sector primari, Catalunya tenia el 2001. Es tracta d'una xifra prou elevada per considerar aquesta font d'informació com extremadament rica i potent per analitzar les especificitats del teixit productiu català.

Taula 5.
Ocupats: Cobertura de SABI per sector d'activitat.

	SABI	EPA*	SABI / EPA*	SABI	EPA*
	Ocupats	Ocupats	(en %)	distribució ocupació	distribució ocupació
1. Productes energètics i industrials	479.132	505.450	94,5	28,9	18,8
2. Productes manufacturats	244.980	296.650	82,6	14,8	11,0
3. Construcció	118.075	282.200	41,8	7,4	10,5
4. Comerç i hoteleria	350.816	567.650	61,8	21,2	21,1
5. Transport i comunicacions	71.989	170.650	42,2	4,3	6,3
6. Serveis a empreses	302.998	316.000	95,9	18,3	11,7
7. Altres serveis	83.647	554.800	15,1	5,1	20,6
<i>Total</i>	<i>1.651.637</i>	<i>2.693.400</i>	<i>61,3</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

* Enquesta de Població Activa (INE): S'ha exclòs el sector primari.
Font: O.Roca i H.Sala a partir de la base de dades SABI i EPA (2001).

A la taula 5 també apareix una comparació de la distribució de l'ocupació segons SABI i l'EPA, mitjançant la qual es pot confirmar el lleuger biaix industrial de SABI que, alhora, es tradueix en un pes menor del sector de la construcció i dels serveis. A més a més, quan s'analitza aquest últim sector destaca el pes relatiu més gran que tenen a SABI els ocupats en les branques de serveis a empreses.

En síntesi, aquestes xifres posen de relleu que la mostra SABI pot ser considerada com a suficientment representativa de la població d'empreses de Catalunya per a l'any 2001, d'on se'n deriva la validesa com a instrument d'estudi de la realitat empresarial de l'economia catalana, sobretot tenint en compte el criteri tan important com del nombre d'ocupats (atès que constitueix un dels principals criteris de depuració i de categorització de les empreses).

El fet que més del 60% del total d'ocupats de l'economia catalana el 2001 aparegui a SABI, i que la cobertura sectorial és més que acceptable quan es desagrega per grans sectors d'activitat, confirmen la potencialitat que ofereix l'extensa informació estadística inclosa a SABI. De fet, ja ha estat utilitzada en algun treball per tal d'estudiar l'evolució i el comportament de les empreses espanyoles en l'àmbit del finançament empresarial (vegeu García Tabuenca, 2003 i García Tabuenca i altres, 2002).

2. Resultats empresarials de la Pime catalana. 2000-2002

2.1. Rendibilitat

Un dels factors que permeten avaluar l'èxit empresarial és, sense cap mena de dubte, la rendibilitat. Aquesta, genèricament, es defineix com l'excedent obtingut per unitat monetària de capital destinada a la consecució d'aquell. Hi ha dues ràtios de rendibilitat que permeten disposar d'una informació de síntesi dels resultats empresarials: la rendibilitat financera o rendibilitat del capital aportat pels accionistes i la rendibilitat econòmica o de la inversió, que mesura l'excedent obtingut per unitat de capital invertit, ja sigui propi o aliè.

2.1.1. Rendibilitat financera

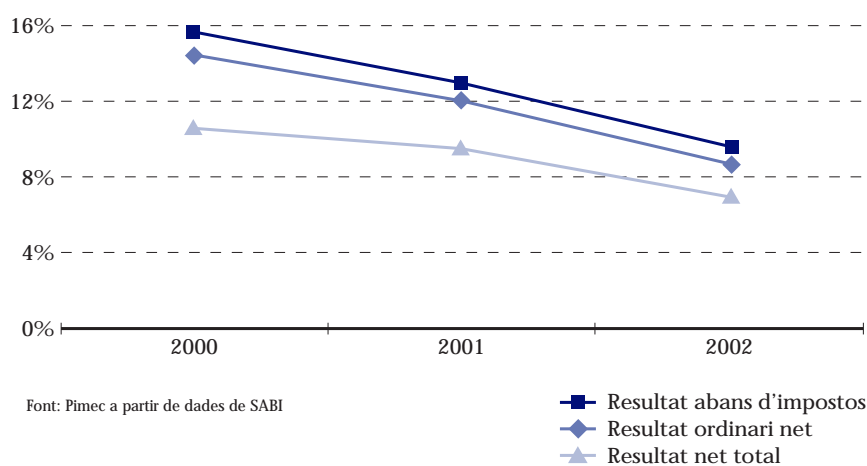
La rendibilitat financera permet mesurar la taxa de guany obtinguda a partir dels recursos aportats per l'empresa per desenvolupar la seva activitat, és a dir, la taxa de guany obtinguda per unitat monetària invertida. Tot i que la rendibilitat financera sempre relaciona una partida de resultat del compte de pèrdues i guanys, amb els fons propis de l'empresa¹, davant la possibilitat de treballar amb diferents mesures de resultat, segons el tipus d'ingressos i despeses que s'incloguin, s'ha cregut oportú fer una anàlisi detallada de les opcions de càlcul per tal de poder determinar la ràtios que ha de permetre una anàlisi més homogènia per dimensió d'empresa i sector d'activitat.

Una primera forma de mesurar la rendibilitat financera de les empreses consisteix a relacionar el resultat net total obtingut per l'empresa en el decurs de l'exercici amb els fons propis. D'aquesta manera obtenim la rendibilitat financera de l'empresa a partir del resultat net total. Aquesta taxa de guany obtinguda per l'empresa, és directament comparable, amb el rendiment que proporcionen altres inversions alternatives que podrien fer (comptes d'estalvi a termini, deute públic,...) i ha de ser superior a aquestes perquè ha de retribuir el major risc que comporta l'activitat empresarial.

1. Partida del balanç, que engloba el capital aportat pels seus accionistes, els beneficis obtinguts en anys anteriors i no distribuïts en forma de dividendes i, la pèrdua o guany de l'exercici en curs.

D'aquesta manera, la rendibilitat financera final del conjunt de Pimes analitzades en el trienni 2000-2002 va ser decreixent, però sempre superior al 6% (gràfic 1). Així, si l'any 2000 el rendiment obtingut a partir dels fons propis de què disposaven les empreses de la mostra se situava al 10,6%, el 2001 va disminuir fins al 9,6%, per caure el 2002 fins al 6,9%. Aquesta davallada s'explica per l'efecte combinat de la disminució dels beneficis empresarials l'exercici 2002 amb un menor palanquejament de les Pimes, com a conseqüència d'un augment dels recursos propis en l'estructura de finançament.

Gràfic 1
Rendibilitat financera de la Pime catalana. 2000-2002
Percentatge sobre els fons propis

No obstant això, mesurar l'èxit de la gestió empresarial a partir de la rendibilitat financera obtinguda utilitzant el resultat net total (RNT), té com inconvenient la incorporació de la variable exògena de la política tributària que s'aplica a les empreses. Així, d'una banda, la comparació de la rendibilitat financera final en diferents exercicis ve condicionada per possibles variacions en matèria de tributació societària i, de l'altra, distorsiona les comparacions que es puguin realitzar entre empreses afectades per marcs fiscals diferents. D'aquesta manera, per tal d'excloure l'efecte de la política impositora sobre la rendibilitat financera, la ràtio es pot calcular a partir dels resultats abans d'impostos.

Així, la rendibilitat financera mesurada a partir del resultat abans d'impostos presenta una evolució decreixent més acusada. Aquest decreixement s'observa, sobretot, en el període 2000-2001, (passant del 15,8% l'exercici 2000 al 12,9% el 2001, per acabar en el 9,6% el 2002). D'aquesta manera, el càlcul de la rendibilitat financera a partir del resultat abans d'impostos permet avaluar l'impacte que té la fiscalitat (principalment l'impost de societats), sobre la rendibilitat financera final. En aquest sentit, s'observa un doble efecte. Es verifica que l'impost de societats redueix la rendibilitat financera de les empreses al mateix temps que els resultats del període 2000-2002 permeten veure que, com més gran és la rendibilitat financera que obté una empresa, més gran és l'impacte de l'impost de societats, sobre la caiguda relativa d'aquesta ràtio.

Finalment, cal tenir en compte que la rendibilitat financera calculada a partir del resultat net total o del resultat abans d'impostos, produeix un indicador biaixat en la mesura que ambdues ràtios inclouen el resultat extraordinari. Aquest resultat extraordinari té en compte, entre d'altres, les despeses i ingressos que cauen fora de les activitats ordinàries i típiques de l'empresa, com per exemple les pèrdues i guanys procedents de les alienacions d'elements de l'immobilitzat, que no és raonable esperar que succeeixin amb freqüència. Així, s'inclouen resultats que no necessàriament s'han de mantenir en exercicis posteriors, la qual cosa pot portar a comparacions temporals biaixades dins l'empresa o entre grups d'empreses. Així, el càlcul de la rendibilitat financera a partir del resultat ordinari net (RON) permet eliminar l'impacte de la fiscalitat i del resultat extraordinari i per tant, fer comparacions homogènies entre grandàries d'empresa i sectors d'activitat.

L'evolució de la rendibilitat financera mesurada a partir del resultat ordinari net (que engloba el resultat de l'explotació i el resultat financer) decreix el conjunt de les Pimes catalanes durant el trienni 2000-2002. D'aquesta manera, si l'any 2000 el rendiment obtingut se situava al 14,5%, el 2001 va disminuir fins al 12,1%, per caure el 2002 fins al 8,8%. Aquesta evolució observada al conjunt de Pimes catalanes posa de manifest que els resultats extraordinaris van tenir una incidència similar i sempre positiva en el trienni 2000-2002.

Taula 6.

Rendibilitat financera de la Pime obtinguda a partir del RON per dimensió d'empresa. 2000-2002

Taxa de rendibilitat a partir del RON en percentatge i índex rendibilitat financera de la PIME=100

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Rendibilitat financera (RON)				
2000	10,0	15,8	16,7	14,5
2001	8,9	14,8	12,1	12,1
2002	7,2	13,8	6,8	8,8
Índex: PIME =100				
2000	69	109	115	100
2001	74	122	100	100
2002	82	157	77	100

Font: Pimec a partir de dades de SABI

En relació amb la grandària d'empresa (taula 6), no s'observa una clara relació entre dimensió i taxa de rendibilitat per bé que sembla que la petita empresa manté nivells de rendibilitat financera clarament superiors a la mitjana de la Pime mentre la microempresa els situa clarament per sota. En aquest sentit, el 2002 les petites empreses presenten la taxa de rendibilitat financera més elevada (13,8%), seguides de la microempresa (7,2%) i la mitjana empresa (6,8%), mentre que el 2000 aquesta classificació s'altera significativament en la mesura que són les mitjanes empreses les que situen la rendibilitat financera al capdavant del col·lectiu Pime (16,7%), seguides molt de prop de la petita empresa (15,8%) i clarament per sobre de la microempresa (10,0%).

No obstant això, tenint en compte el procés de reducció de la rendibilitat financera que s'observa al conjunt de la Pime entre el 2000 i el 2002, l'evolució per grandària d'empresa en relació amb la mitjana posa de manifest que aquelles categories d'empreses de dimensió menor (micro i petita empresa) han millorat la seva posició relativa en aquest trienni mentre que la mitjana empresa l'ha empitjorat clarament. Així, pel que fa a la microempresa, s'observa que si el 2000 tenia un nivell de rendibilitat financera situat en el 69% de la mitjana de la Pime, el 2002 s'ha situat en el 82%, és a dir, que el diferencial amb la mitjana ha passat del 31% al 18% en tres exercicis. La petita empresa, malgrat haver registrat una reducció de la rendibilitat financera en aquest període, ha evolucionat de forma similar fins a ampliar el diferencial positiu amb la mitjana al 57% el 2002. En canvi, la mitjana empresa, que el 2000 situava la rendibilitat financera en un 15% per sobre el conjunt de la Pime (16,7% i 14,5%, respectivament), el 2002 la situa el 23% per sota (6,8% i 8,8%, respectivament).

La taula 7 que recull els resultats de rendibilitat financera per grandària d'empresa calculats a partir del resultat net total (RNT), permet observar que l'efecte de la inclusió dels resultats extraordinaris i de la fiscalitat, si bé es trasllada a les empreses en forma d'una caiguda en els nivells de rendibilitat, no altera les tendències apuntades anteriorment .

Taula 7.

Rendibilitat financera de la Pime obtinguda a partir del RNT per dimensió d'empresa. 2000-2002

Taxa de rendibilitat a partir del resultat net total (RNT) en percentatge i index de rendibilitat financera de la PIME=100

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Rendibilitat financera (RNT)				
2000	8,5	10,9	11,9	10,6
2001	7,4	10,9	9,8	9,6
2002	5,8	10,6	5,4	6,9
Índex: PIME =100				
2000	80	103	112	100
2001	77	114	102	100
2002	84	154	78	100

Font: Pimec a partir de dades de SABI

2.1.2. Factors determinants de la rendibilitat financera: rendibilitat econòmica i palanquejament

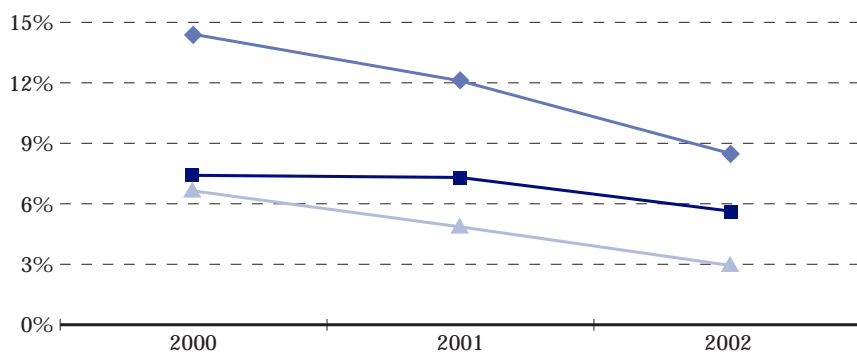
La rendibilitat financera de les empreses ve determinada per dos elements que s'analitzen en aquest apartat: la rendibilitat econòmica i el palanquejament net. La rendibilitat econòmica o de l'actiu ens permet mesurar l'eficiència de l'aparell productiu de les empreses, dels seus actius, prescindint de la font de finançament utilitzada per finançar-los (fons propis, endeutament a llarg termini o endeutament a curt termini). D'aquesta manera relacionem el resultat ordinari net i les despeses financeres de l'exercici amb l'actiu net, és a dir, els béns i drets de l'empresa utilitzats per obtenir els resultats abans esmentats i afrontar el cost generat per l'endeutament. El palanquejament net, obtingut a partir de la diferència entre la rendibilitat financera i l'econòmica, recull l'efecte combinat del diferencial entre la rendibilitat econòmica i el cost unitari del finançament aliè (palanquejament nominal) i del nivell relatiu d'endeutament de l'empresa.

La rendibilitat econòmica de les Pimes catalanes, mesurada a partir del resultat ordinari net i les despeses financeres sobre l'Actiu net, durant el trienni 2000-2002, ha presentat una evolució decreixent (gràfic 2). D'aquesta manera, a partir de la rendibilitat del 7,5% el 2000, va créixer lleugerament el 2001 (7,3%), per caure fins al 5,8% el 2002. No obstant això, s'observa que la davallada de la rendibilitat econòmica ha estat un factor menys important que el palanquejament net alhora d'explicar la reducció de la rendibilitat financera de la Pime que s'observa entre el 2000 i el 2002. Així, mentre que el 2000 la taxa de rendibilitat econòmica explicava el 51% de la rendibilitat financera i el palanquejament net el 49% restant, el 2002 aquests percentatges se situen en el 65% i el 35%, respectivament. El procés de finalització del recorregut baixista dels tipus d'interès i, com es comenta més endavant, una reducció del finançament aliè en l'estructura del passiu de les Pimes expliquen aquesta contribució menor relativa del palanquejament net a la rendibilitat financera de les empreses.

Gràfic 2

Rendibilitat financera, econòmica i palanquejament de la Pime catalana. 2000-2002

Percentatge sobre els fons propis, sobre l'actiu net i diferència

Font: Pimec a partir de dades de SABI

◆ Rendibilitat financera
 ■ Rendibilitat econòmica
 ▲ Palanquejament net

En relació amb la dimensió de les Pimes, s'obté que la rendibilitat financera s'observa que s'observa a la petita empresa catalana el 2002 (vegeu taula 8) s'explica per l'important diferencial de contribució del palanquejament net (6,4 punts percentuals dels 13,8 per rendibilitat financera el 2002) en relació amb la resta de categories de Pimes (1,9 punts de contribució a la microempresa i a la mitjana empresa el 2002). En canvi, els diferencials de rendibilitat econòmica no són tan elevats entre tipologies d'empreses (5,3% la microempresa, 7,4% la petita i 4,9% la mitjana empresa el 2002).

Pel que fa a la dinàmica de la rendibilitat econòmica, s'observa que l'evolució ha estat decreixent a les tres grandàries, però amb un ritme constant a la microempresa, molt suau en la petita empresa i de forma més accentuada en les empreses mitjanes, sobretot entre el 2001 al 2002. D'aquesta manera, la rendibilitat econòmica de les empreses de dimensió petita es va mantenir pràcticament constant durant els anys analitzats, al voltant del 7,5%, mentre que la rendibilitat econòmica de les empreses mitjanes tot i ser similar el 2000 i 2001, també a l'entorn del 7,5%, va experimentar una notable caiguda el 2002 per situar-se en el 4,9%. Finalment, l'evolució de la rendibilitat de les microempreses, tot i obtenir el valor més baix l'any 2000 (6,5%), es va mantenir per sobre del 5% l'exercici 2002 (5,3%) per damunt de l'obtingut pel conjunt d'empreses mitjanes.

D'altra banda l'evolució del palanquejament net per categories de Pimes entre el 2000 i el 2002 ha seguit una pauta similar a la de la rendibilitat econòmica encara que una mica més accentuada. En aquest context, cal destacar la responsabilitat de la caiguda del palanquejament net en la forta reducció que s'observa de la rendibilitat financera de la mitjana empresa. Així, en aquest col·lectiu si el 2000 el palanquejament explicava el 53% de la rendibilitat financera (8,9 punts percentuals dels 16,7 de rendibilitat) el 2002 aquest percentatge cau fins al 27%. En canvi, s'observa que la rendibilitat financera de la microempresa depèn més de la seva rendibilitat econòmica que del palanquejament net en tot el període 2000-2002. Aquesta menor dependència ha permès el procés de convergència de la rendibilitat financera de la microempresa amb la mitjana de la Pime en un context de reduccions més fortes del palanquejament net que de la rendibilitat econòmica.

Taula 8.
Rendibilitat financera, rendibilitat econòmica i palanquejament net de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge sobre els fons propis, sobre l'actiu net i diferència

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Rendibilitat financera (a partir de la RON)				
2000	10,0	15,8	16,7	14,5
2001	8,9	14,8	12,1	12,1
2002	7,2	13,8	6,8	8,8
Rendibilitat econòmica				
2000	6,5	7,9	7,8	7,5
2001	6,1	7,8	7,5	7,3
2002	5,3	7,4	4,9	5,8
Palanquejament net				
2000	3,5	7,9	8,9	7,0
2001	2,8	7,0	4,6	4,8
2002	1,9	6,4	1,9	3,0

Font: Pimec a partir de dades de SABI

2.1.3. Factors determinants de la rendibilitat econòmica: marge i rotació

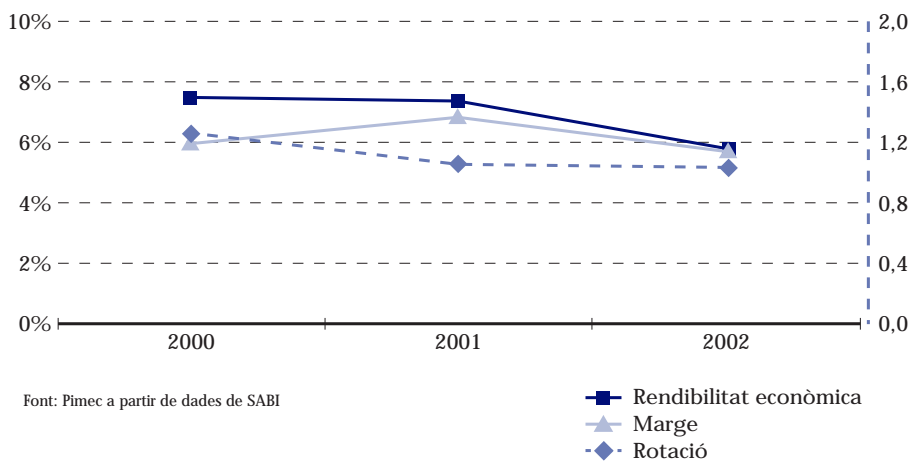
La millora de la rendibilitat econòmica de les empreses es pot produir per una millora de la rotació, una millora del marge o una combinació d'ambdues variables. En primer lloc, la rotació ens permet mesurar les vendes obtingudes per cada euro invertit, la intensitat de l'actiu i, en segon lloc, el marge ens permet mesurar el percentatge de guany obtingut sobre les vendes.

La dinàmica d'aquestes variables es especialment rellevant per a les Pimes en l'actual context econòmic presidit per la internacionalització creixent de l'activitat i la globalització dels mercats. En efecte si bé aquest marc econòmic limita la capacitat de les empreses per influir en el marge (sobretot en aquells sectors industrials més sotmesos a la competència exterior), també ofereix a través d'estratègies d'internacionalització la possibilitat d'incrementar l'activitat i, per tant la facturació i la utilització de la capacitat productiva. No obstant això, per tal de poder compatibilitzar la contenció de marges amb un increment de les vendes de tal manera que es puguin mantenir nivells de rendibilitat acceptables, cal tenir molt en compte la posició competitiva de les empreses. Per això, és especialment rellevant analitzar la productivitat com a factor determinant de la capacitat d'augmentar les vendes, tant en mercats nacionals com exteriors, i al mateix temps generar recursos per a les empreses.

D'aquesta manera, com s'ha posat de manifest anteriorment, la rendibilitat econòmica de les Pimes catalanes es va mantenir el 2001 en relació amb el 2000 (vegeu gràfic 3), gràcies que la disminució de la rotació (de 1,26 al 1,06) va poder ser compensada per un augment del marge (del 6,0% al 6,9%). En canvi, la disminució de la rendibilitat del 2002 en relació amb el 2001 es va produir com a conseqüència de la caiguda del marge (del 6,9% al 5,7%) i una reducció molt lleugera de la rotació (1,06 i 1,03 respectivament).

Gràfic 3
Rendibilitat econòmica, marge i rotació de la Pime catalana. 2000-2002

Escala esquerra: Percentatge sobre l'actiu net i sobre els ingressos d'explotació
Escala dreta: voltes dels ingressos d'explotació sobre l'actiu net (Rotació)

Desagregant les empreses segons la seva dimensió, s'observa, en primer lloc que els diferencials de rotació són més importants que els de marge a l'hora d'explicar els millors resultats de la petita empresa en relació amb la microempresa i amb la mitjana empresa catalana (taula 9). En canvi, les diferències de marge són més determinants a l'hora d'explicar els diferencials de rendibilitat econòmica que s'observa entre la microempresa i la mitjana empresa.

En termes dinàmics, s'observa que entre el 2000 i el 2002 la disminució de la rendibilitat en les microempreses va ser conseqüència de la lleugera disminució de la rotació, ja que el marge es va mantenir constant (6,7%). Les petites empreses van mantenir una rendibilitat econòmica al voltant del 7,5%, ja que la disminució lleu de la rotació va ser compensada pel manteniment del marge per sobre del 5%. Finalment, la rendibilitat econòmica de les empreses mitjanes es va mantenir l'any 2001 en relació amb el 2000, com a conseqüència que l'augment produït en el marge va compensar la disminució de la rotació. En canvi, l'any 2002 la rotació es va mantenir constant, però la disminució del marge va provocar que la rendibilitat fos inferior a la dels dos anys precedents.

Taula 9.

Rendibilitat econòmica de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge sobre l'actiu net, sobre els ingressos d'explotació i voltes dels ingressos d'explotació sobre l'actiu net

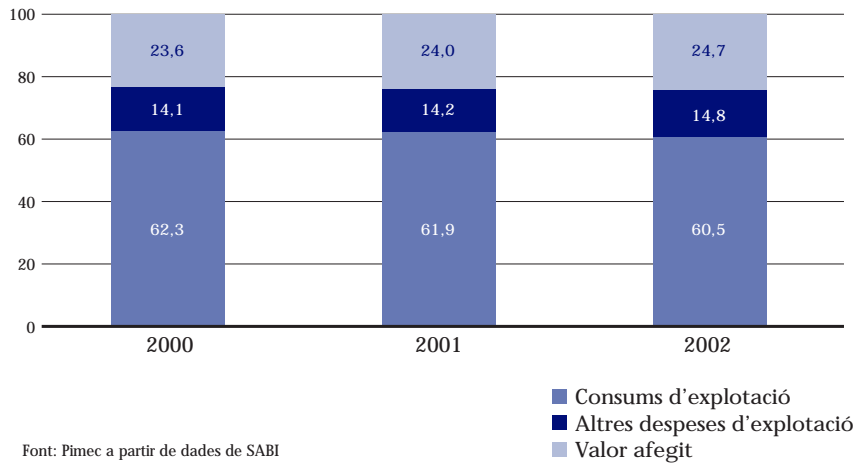
	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Rendibilitat econòmica				
2000	6,5	7,9	7,8	7,5
2001	6,1	7,8	7,5	7,3
2002	5,3	7,4	4,9	5,8
Marge				
2000	6,6	5,4	6,4	6,0
2001	6,7	5,7	8,4	6,9
2002	6,7	5,6	5,3	5,7
Rotació				
2000	0,98	1,47	1,22	1,26
2001	0,92	1,38	0,90	1,06
2002	0,80	1,32	0,94	1,03

Font: Pimec a partir de dades de SABI

2.2. Activitat empresarial: valor afegit, productivitat i recursos generats

El valor afegit brut (VAB) és una variable clau per a mesurar la capacitat d'una empresa per generar recursos i el principals indicador de síntesi de l'activitat empresarial. El VAB es mesura com la diferència entre els ingressos d'exploació i els consums d'exploació i les altres despeses d'exploació i s'obté, a cost de factors, a partir de les dades del compte de resultats de les empreses. Ens indica quina part dels ingressos d'exploació han generat valor, és a dir, queden a l'empresa un cop s'han cobert les despeses més directament vinculades a les vendes, matèries primeres, mercaderies, diferents provisionaments i, altres despeses no tan directament vinculades al nivell de vendes però necessàries per realitzar-les (altres despeses de l'exploació com manteniment, costos d'auditories, publicitat o taxes i tributs).

Gràfic 4
Estructura bàsica dels ingressos d'exploació de la Pime catalana. 2000-2002
Percentatge sobre els ingressos d'exploació

2.2.1. Recursos generats: valor afegit brut i despeses d'exploració

El valor afegit per unitat venuda de les Pimes catalanes ha presentat una tendència creixent en el període 2000-2002 en termes nominals. Així, els recursos generats per euro de facturació, mesurats en termes de valor afegit, han passat del 23,6% el 2000 a un valor de 24,7% el 2002. Aquest major valor afegit per unitat venuda a la Pime catalana s'ha produït exclusivament a partir d'una millora en l'eficiència productiva que ha permès augmentar el marge comercial (mesurat a partir d'ingressos d'exploració menys consums d'exploració), ja que les altres despeses d'exploració han incrementat el seu pes en relació amb la facturació. Efectivament, mentre els consums d'exploració van passar de representar el 62,3% dels ingressos d'exploració al 60,5% entre el 2000 i el 2002, les altres despeses d'exploració han passat de significar el 14,1% de les vendes el 2000 a representar el 14,8% d'aquestes el 2002. Per tant, el valor afegit generat per cada euro venut augmenta per la millora de la utilització dels inputs bàsics de les vendes, ja que l'increment relatiu del pes de les altres despeses d'exploració ha jugat en contra.

Les altres despeses d'exploració és una partida del compte de pèrdues i guanys que inclou, despeses no directament imputables al procés productiu de l'empresa. Agrupa aspectes tan diversos com les despeses realitzades per l'empresa en serveis exteriors necessaris per a desenvolupar la seva activitat (arrendaments, reparacions, serveis de professionals independents, transport, assegurances, serveis bancaris, subministraments, publicitat i comunicació,...) així com els impostos i tributs accessoris a l'activitat que realitza (llevat de l'impost de societats). En aquest context d'heterogeneïtat, cal tenir en compte que aquesta partida inclou dos conceptes de despesa diferenciats. D'una banda agrupa despeses vinculades amb el nivell de vendes de l'empresa, com transports de les vendes o despeses publicitàries i de consultoria i, de l'altra despeses menys directament relacionades amb l'evolució de l'activitat de l'empresa, com les taxes i els tributs o les despeses en certificacions i auditories.

En aquest sentit, l'increment del pes d'aquestes partides, del 14,1% el 2000 al 14,8% el 2002, sobre els ingressos d'exploració, apunta que el creixement d'aquest segon tipus de despeses ha estat superior al de la facturació i, en conseqüència, ha limitat l'impacte positiu de la contenció dels consums d'exploració sobre el valor afegit brut de les empreses i, com es comenta més endavant, en la capacitat de generació de recursos.

En relació amb la dimensió de l'empresa (veure taula 10), les microempreses són les que han tingut una evolució més positiva respecte al pes dels consums d'explotació per unitat d'ingrés (reducció de 3,4 punts percentuals entre el 2000 i 2002), fet que ha comportat millores en el valor afegit obtingut per unitat d'ingrés d'explotació (augment de 2,2 punts percentuals), tot i l'augment del pes de les altres despeses d'explotació (1,2 punts percentuals del 2000 al 2002). Aquesta tendència, ha estat similar, però de menys intensitat, en les empreses de dimensió petita (el valor afegit per unitat venuda va créixer d'1,7 punts percentuals com a conseqüència de la reducció de 2,4 punts percentuals en el pes dels consums d'explotació i l'increment de 0,7 punts percentuals de les altres despeses d'explotació). Finalment, a l'empresa mitjana les millores en l'aprofitament dels consums d'explotació han estat més lleus (-0,5 punts percentuals), de tal manera que han estat pràcticament compensades per l'augment de pes de les altres despeses d'explotació (0,4 punts percentuals del 2000 al 2002) amb la qual cosa el valor afegit per unitat venuda s'ha mantingut pràcticament estable (guany de 0,1 punts percentuals).

Aquestes dades fan pensar que les millores en l'eficiència productiva portades a terme per les empreses de més reduïda dimensió mitjançant una menor utilització de consums d'explotació, s'haurien pogut traduir en millores més importants del valor afegit i, per tant de la productivitat dels factors, de no ser per l'increment superior a les vendes de les despeses menys vinculades a l'activitat productiva.

Taula 10.

Distribució dels ingressos d'explotació en grans partides del compte de resultats de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge sobre els ingressos d'explotació i canvi en punts percentuals

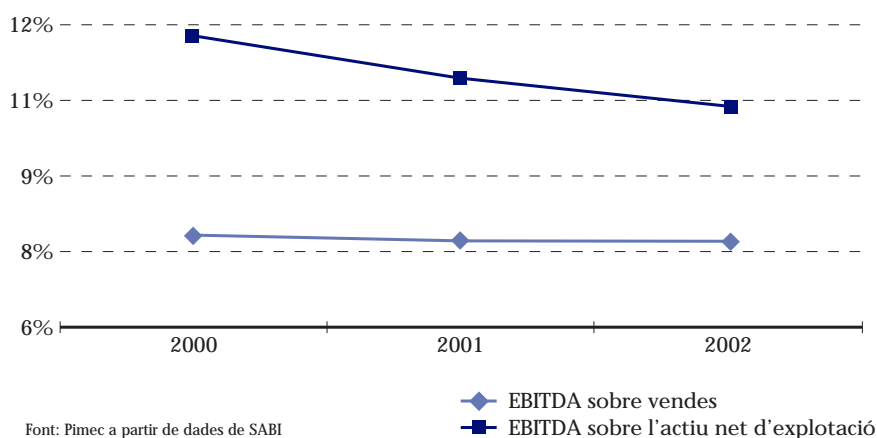
	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Consums d'explotació				
2000	64,1	62,5	61,2	62,3
2001	62,8	61,6	61,7	61,9
2002	60,7	60,1	60,7	60,5
Canvi 2000-2002	-3,4	-2,4	-0,5	-1,8
Altres despeses d'explotació				
2000	14,3	13,6	14,6	14,1
2001	14,5	13,8	14,4	14,2
2002	15,5	14,3	15,0	14,8
Canvi 2000-2002	1,2	0,7	0,4	0,7
Valor afegit brut a cost de factors				
2000	21,6	23,8	24,2	23,6
2001	22,7	24,6	23,9	24,0
2002	23,8	25,5	24,3	24,7
Canvi 2000-2002	2,2	1,7	0,1	1,1

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Per tal de fer un anàlisi comparable entre categories de Pimes, per grandària i sectors d'activitat, els recursos generats per part de la Pime catalana es mesuren a través de l'indicador EBITDA (benefici abans d'interessos, amortitzacions, depreciacions i impostos) que fa referència a la capacitat de l'empresa per generar diner amb el seu negoci bàsic un cop tingudes en compte les despeses de personal i sense considerar l'amortització de les inversions realitzades i el cost del deute. En aquest sentit, cal tenir en compte que els gestors de les empreses tenen cert marge de maniobra en les amortitzacions i que el cost del deute depèn del tipus d'interès i del nivell d'endeutament de l'empresa. Per tant, l'EBITDA permet avaluar l'activitat estricta de l'empresa amb independència del seu nivell d'endeutament i la política d'amortitzacions que porta a terme.

En el període 2000-2002 (gràfic 5), l'EBITDA sobre vendes es va mantenir constant al conjunt de les Pimes catalanes, al 7,7%. Per contra, en mesurar la capacitat de generació de recursos a través de l'actiu net de l'explotació, aquesta va presentar una tendència decreixent (del 10,8% el 2000, fins al 10,4 el 2002).

Gràfic 5
Generació de recursos de la Pime catalana. 2000-2002
Percentatge de l'EBITDA sobre vendes i sobre l'actiu net de l'explotació

Per dimensió d'empresa (taula 11), s'observa una estreta relació entre grandària i generació de recursos a partir de les vendes realitzades. Així, les empreses mitjanes són les que obtenen una taxa més elevada de generació de recursos (per sobre del 8%), tot i que del 2000 al 2001 aquest indicador va disminuir lleument (del 8,5% al 8,1%). Les empreses petites van mantenir constant la taxa de generació de recursos a partir de les vendes en el 7,5%. Finalment, les microempreses, tot i ser les que tenien el valor més baix el 2000 (7,0%), van augmentar els recursos generats per unitat venuda fins al 7,4% el 2002.

Taula 11.

Generació de recursos de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge de l'EBITDA sobre vendes i sobre l'actiu net de l'explotació

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
EBITDA sobre vendes				
2000	7,0	7,5	8,5	7,8
2001	7,3	7,5	8,1	7,7
2002	7,4	7,5	8,1	7,7
EBITDA sobre l'actiu net de l'explotació				
2000	9,0	12,6	12,6	11,8
2001	8,6	11,9	11,2	10,9
2002	8,0	11,3	10,9	10,4

Font: Pimec a partir de dades de SABI

D'altra banda, tots els segments d'empresa van tenir una evolució decreixent en relació amb la seva capacitat de generar recursos per unitat d'actiu net de l'explotació. Amb tot, aquesta caiguda ha estat més gran en les empreses de dimensió més gran (en les mitjanes del 12,6% al 10,9% i en les petites del 12,6% al 11,3%). En qualsevol cas, tot i que a les microempreses la caiguda ha estat menor (del 9,0% del 2000 al 8,0% del 2002), aquestes continuen sent les que generen menys recursos per unitat d'actiu net de l'explotació.

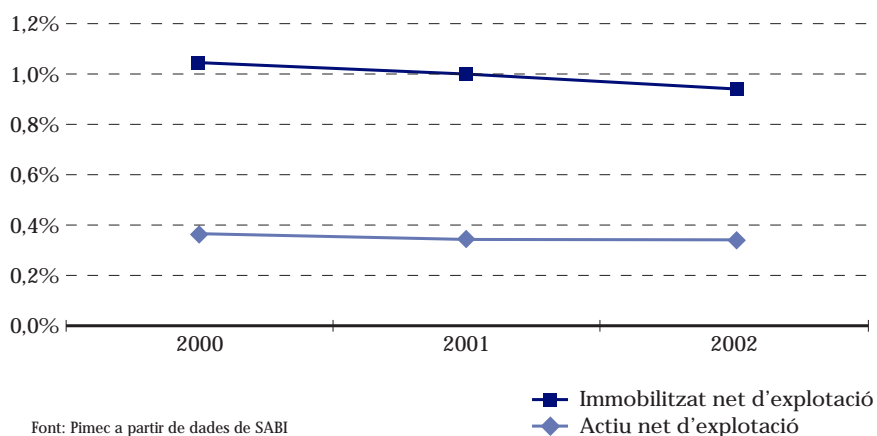
2.2.2. Productivitat: capital i treball

2.2.2.1. Productivitat del capital

L'objectiu d'aquest apartat és analitzar l'eficiència i productivitat de la inversió que es fa mitjançant dues ràtios de síntesi: el valor afegit brut a cost de factors per unitat d'immobilitzat net de l'explotació, inversió en l'aparell productiu de l'empresa dedicat a l'explotació, i el valor afegit per unitat d'actiu net de l'explotació, inversió total de l'empresa dedicada a l'explotació.

El valor afegit brut (VAB) per unitat d'immobilitzat net de l'explotació de les Pimes catalanes ha presentat una tendència decreixent en el període 2000-2002 (gràfic 6). Així, l'eficiència de cada euro de l'immobilitzat dedicat a l'explotació, mesurat en termes de VAB, ha davallat de l'1,04 el 2000 a un valor de 0,94 el 2002. De la mateixa manera, la productivitat de l'actiu net de l'explotació ha presentat una tendència similar al conjunt de Pimes catalanes i ha davallat de 0,36 el 2000 a un valor de 0,33 el 2002, en termes de VAB.

Gràfic 6
Productivitat del capital de la pime catalana a partir del valor afegit brut. 2000-2002
VAB sobre l'immobilitzat net de l'explotació i sobre l'actiu net de l'explotació

En relació amb la dimensió d'empresa (veure taula 12), les microempreses són les que obtenen una productivitat de la inversió realitzada menor, tant en l'actiu net de l'explotació (0,26 per al 2002 quan al conjunt de Pimes aquest valor és de 0,33 per al mateix any en termes de VAB), com de la realitzada en l'immobilitzat net de l'explotació (0,55 per al 2002 davant el 0,94 del conjunt de Pimes catalanes). Amb tot, a les empreses de més reduïda dimensió, el primer indicador s'ha mantingut força constant en el trienni estudiat (0,28 el 2000, 0,27 el 2001 i, 0,26 el 2002), mentre que el valor afegit brut obtingut per unitat d'immobilitzat net de l'explotació ha davallat des de 0,70 el 2000 a 0,55 el 2002. Aquesta forta caiguda, ha estat conseqüència que en les empreses d'aquesta dimensió, entre els anys 2000 i 2002 s'ha produït un fort procés inversor en immobilitzat net de l'explotació (el creixement del 2000 al 2002, mesurat en valor mitjà per empresa, ha estat del 30,8%). Aquest procés, si bé a curt termini provoca la pèrdua de productivitat esmentada, a mitjà termini ha de conduir a un augment de la capacitat productiva d'aquestes empreses, que permeti augmentar l'eficiència de l'immobilitzat net de l'explotació.

Taula 12.

Productivitat del capital de la Pime catalana per dimensió d'empresa a partir del valor afegit brut. 2000-2002

VAB sobre l'actiu net de l'explotació i sobre l'immobilitzat net de l'explotació

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Valor afegit per unitat d'actiu net de l'explotació				
2000	0,28	0,40	0,36	0,36
2001	0,27	0,39	0,33	0,34
2002	0,26	0,39	0,33	0,33
Valor afegit per unitat d'immobilitzat net de l'explotació				
2000	0,70	1,27	1,06	1,04
2001	0,61	1,22	1,06	1,00
2002	0,55	1,18	1,06	0,94

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Les empreses de dimensió petita són les que obtenen uns valors més elevats en relació amb la productivitat del capital. D'aquesta manera l'eficiència de l'actiu net de l'explotació, mesurada en termes de valor afegit brut, s'ha mantingut pràcticament constant en el trienni estudiat (0,40 el 2000 i 0,39 el 2001 i 2002) i per sobre l'obtingut pel conjunt de Pimes (0,36 el 2000 i 0,33 el 2002), mentre que la productivitat de la inversió en immobilitzat net de l'explotació, tot i observar una tendència decreixent (de l'1,27 el 2000 a l'1,18 el 2002) també ha estat per sobre de l'obtingut pel conjunt de Pimes (0,94 el 2002).

Finalment, en les empreses mitjanes, el valor afegit brut per unitat d'immobilitzat net de l'explotació ha mantingut una evolució paral·lela al del conjunt de Pimes catalanes (lleu davallada des de 0,36 el 2000 a 0,33 el 2002 per ambdós grups d'empreses), mentre que el valor afegit brut per unitat d'immobilitzat net de l'explotació s'ha mantingut constant i per sobre la mitjana del conjunt de Pimes (1,06 en el trienni 2000-2002)

2.2.2.2. Productivitat del treball

Aquest apartat analitza molt sintèticament la productivitat del treball a la Pime catalana i pretén oferir una visió fonamentalment dinàmica dels elements que la determinen. En aquest context i atesa la importància d'aquesta variable per a la competitivitat empresarial, s'ha cregut oportú incloure en aquest anuari una anàlisi específica sobre productivitat del treball que es troba en el quart capítol d'aquesta segona part del l'Anuari de la Pime.

Les despeses de personal de les Pimes catalanes, en termes de cost laboral per treballador, van passar de 23.440 A l'any 2000 a 25.700 A l'any 2002, el que significa un augment acumulat del 9,6% (taula 13). Aquest increment de la despesa mitjana per treballador, és superior al del valor afegit per treballador en el mateix període (7,1%), el que representa una pèrdua de productivitat del factor treball al conjunt de les Pimes catalanes. Aquesta pèrdua de productivitat ha estat constant durant el trienni analitzat. Així, el 2001 la despesa mitjana per treballador va créixer del 5,6% i el valor afegit per treballador ho va fer del 4,3%, mentre que l'exercici 2002 la despesa mitjana per treballador va créixer del 3,8% i el valor afegit per treballador ho va fer del 2,7%. D'aquesta manera, s'observa a la Pime un increment del cost laboral unitari del 2,4% entre el 2000 i el 2002 amb un guany de les despeses de personal sobre el valor afegit brut d'1,6 punts percentuals (del 65,7% del valor afegit generat per la Pime catalana l'any 2000 al 66,6% el 2001 fins al 67,3% l'any 2002).

D'altra banda, cal remarcar que la despesa mitjana per treballador va créixer per sobre de l'IPC el 2001 (5,6% i 2,7% respectivament), mentre que el 2002 ho va fer lleugerament per sota (3,8% i 4,0% respectivament). Amb tot, entre el 2000 i el 2002 la despesa mitjana per treballador va augmentar el 9,6% mentre que la inflació, mesurada en termes d'IPC ho va fer el 6,8%.

Taula 13.

Despesa mitjana per treballador, valor afegit brut per treballador i despeses de personal sobre valor afegit brut de la Pime catalana. 2000-2002

Milers d'euros corrents, percentatge sobre el VAB i taxes de variació

	2000	2001	2002	% Taxes de variació		
				01/00	02/01	02/00
Despesa mitjana per treballador	23,44	24,75	25,70	5,6	3,8	9,6
Valor afegit brut per treballador	35,67	37,19	38,19	4,3	2,7	7,1
Despeses de personal sobre valor afegit brut	65,7	66,6	67,3	1,4	1,1	2,4
IPC (Espanya)				2,7	4,0	6,8

Font: Pimec a partir de dades de SABI i INE

En relació amb la dimensió d'empresa (taula 14), s'observa que com més gran és la dimensió més elevada és la despesa mitjana per treballador. D'aquesta manera, les microempreses són les que tenen la despesa unitària per treballador més baixa (20.360 A el 2000, 21.180 A el 2001 i 22.910 el 2002), seguides de les empreses de dimensió petita (22.440 A el 2000, 23.640 A el 2001 i 24.700 el 2002) i, finalment les empreses mitjanes són les que registren els valors més elevats (26.510 A el 2000, 27.820 A el 2001 i 28.820 el 2002). Tot i que hi ha diferències significatives de la despesa mitjana per treballador segons la dimensió d'empresa, també es constata que el creixement més gran va produir a les empreses de dimensió més reduïda (12,5% i 10,1% d'augment en les microempreses i empreses petites del 2000 al 2002, mentre que el de les empreses mitjanes va ser del 8,7% en el mateix període), fet que indica una tendència convergent de les despeses de personal unitàries en relació amb la dimensió d'empresa.

L'estreta relació que s'observa entre despesa mitjana per treballador i dimensió d'empresa, s'accentua en analitzar el valor afegit per treballador. Així, les empreses mitjanes són les que obtenen uns millors registres en relació amb aquesta variable (41.540 A el 2000, 42.980 A el 2001 i 44.380 A el 2002), seguides de les petites empreses (33.380 A el 2000, 34.610 A el 2001 i 35.630 A el 2002) i de les microempreses (30.670 A el 2000, 32.800 A el 2001 i 33.950 A el 2002).

Finalment, la productivitat del factor treball, mesurada en termes de despeses de personal sobre el valor afegit, és decreixent en els tres segments d'empresa, tot i que és més elevada a les empreses mitjanes (les despeses de personal estaven per sota del 65% del valor afegit del 2000 al 2002) que a les microempreses (del 66,4% el 2000 al 67,5% el 2002) i a les empreses petites (del 67,2% el 2000 al 69,3% el 2002).

Taula 14.

Despesa mitjana per treballador, valor afegit per treballador i despeses de personal sobre valor afegit de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Milers d'Euros corrents i percentatge sobre el VAB

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Despesa mitjana per treballador				
2000	20,36	22,44	26,51	23,44
2001	21,81	23,64	27,82	24,75
2002	22,91	24,70	28,82	25,70
Valor afegit brut per treballador				
2000	30,67	33,38	41,54	35,67
2001	32,80	34,61	42,98	37,19
2002	33,95	35,63	44,38	38,19
Despeses de personal sobre el valor afegit brut				
2000	66,4	67,2	63,8	65,7
2001	66,5	68,3	64,7	66,6
2002	67,5	69,3	64,9	67,3

Font: Pimec a partir de dades de SABI

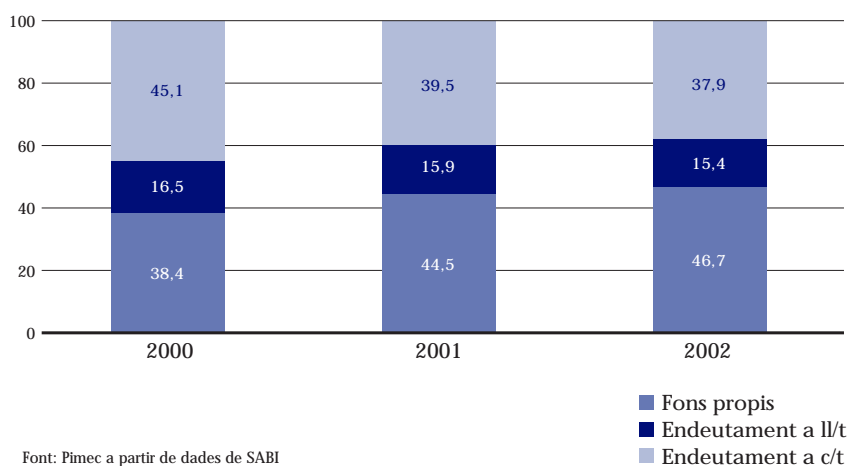
2.3. Anàlisi patrimonial i solvència

Per complementar l'anàlisi relativa a la rendibilitat i a la productivitat del capital, aquest apartat aprofundeix en l'estudi d'aquest capital des de la vessant de l'equilibri financer i solvència a curt i llarg termini, tot relacionant les magnituds que conformen l'actiu i el passiu. Per això, aquest apartat consta de tres seccions. Les dues primeres tracten l'estructura financera i econòmica de la Pime, i analitzen la qualitat del passiu i de les inversions, respectivament. La tercera secció estudia la solvència (tant a llarg com a curt termini) avaluant la capacitat de les Pimes catalanes per afrontar a les seves obligacions financeres un cop arribi el seu venciment.

2.3.1. Estructura financera

El pes dels fons propis sobre el total del passiu remunerat, entès com la suma dels fons propis, els deutes a llarg termini i els deutes a curt termini, ha augmentat a les Pimes catalanes durant el període 2000-2002 (gràfic 7). D'aquesta manera ha evolucionat des del 38,4% l'exercici del 2000 al 44,5% el 2001 fins el 46,7% el 2002. Aquesta evolució representa un augment del finançament dels actius de les Pimes catalanes mitjançant els fons propis i, com a conseqüència unes taxes d'endeutament menor, fet que comporta una millora de l'autonomia financera i un augment de la garantia oferta per les Pimes catalanes davant dels creditors externs.

Gràfic 7
Estructura del passiu remunerat de la Pime catalana. 2000-2002
Percentatge sobre el passiu remunerat

Malgrat aquesta millora de l'autonomia financera és important conèixer el termini de devolució del deute amb tercers per tal d'avaluar-ne la qualitat. Així, generalment es considera deute a llarg termini el que té el venciment superior a un any i deute a curt termini el que té una exigibilitat inferior a un any.

D'aquesta manera, les dades de les Pimes analitzades (taula 15) apunten que el finançament a llarg termini s'ha mantingut pràcticament constant (16,5% el 2000, 15,9% el 2001 i 15,4% el 2002), i que el finançament de les Pimes catalanes mitjançant deute a curt termini ha presentat una tendència decreixent en el període d'estudi (45,1% el 2000, 39,5% fins al 37,9% el 2002). Així, es fa palès que l'augment de la capitalització de les Pimes catalanes s'ha produït sobre la base a una reducció del deute a curt termini, fet que ha comportat una millora de la situació financera d'aquestes i de la qualitat del deute.

Taula 15.

Estructura del passiu remunerat de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge sobre el passiu remunerat

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Fons propis				
2000	46,9	36,3	35,4	38,4
2001	48,3	38,1	47,3	44,5
2002	52,0	39,6	49,1	46,7
Endeutament a llarg termini				
2000	16,7	15,5	17,3	16,5
2001	17,5	15,6	15,5	15,9
2002	17,7	15,9	13,6	15,4
Endeutament a curt termini				
2000	36,5	48,2	47,3	45,1
2001	34,3	46,3	37,3	39,5
2002	30,3	44,5	37,2	37,9

Font: Pimec a partir de dades de SABI

L'estructura de finançament a la Pime catalana està estretament relacionada amb la seva dimensió. En primer lloc, les microempreses són les que tenen una proporció més elevada de fons propis en l'estructura del seu passiu remunerat, és a dir, són el conjunt d'empreses amb un nivell d'endeutament menor i una major autonomia financera. Aquesta estructura de finançament, basada en un menor endeutament, ve condicionada en bona mesura per la major dificultat d'accés al finançament aliè que tenen les empreses de més reduïda dimensió, ja que, d'una banda, el sistema financer veu poc atractius els petits préstecs, ateses les elevades despeses que els comporten, i de l'altra, ofereix crèdits poc flexibles, tant en quantitat com en durada i rígids en relació amb els períodes de carència. Aquests elements del mercat de capitals, comporten a la pràctica més costos de finançament per a les microempreses.

La tendència de reducció d'endeutament en el trienni estudiat ha estat similar en les tres categories de Pimes. Amb tot, es constata que les microempreses són les que presenten uns valors més elevats d'aquesta ràtio (superior al 50% l'any 2002), seguides de les empreses amb una dimensió mitjana (valors propers al 50% els exercicis 2001 i 2002). Finalment, les empreses de dimensió petita, són les que tenen valors d'aquesta ràtio inferior i, com a conseqüència, una taxa d'endeutament davant de tercers superior.

Pel que fa l'estructura del finançament aliè atenent a la durada de l'endeutament, s'observen algunes diferències segons la dimensió d'empresa (taula 15). Pel que fa a l'endeutament a llarg termini, destaquen dues tendències contraposades en la mesura que les petites empreses i, en especial les microempreses, han tendit a incrementar la proporció de finançament aliè a llarg termini en la seva estructura de passiu mentre que la mitjana empresa l'ha reduït entre el 2000 i el 2002. Així, en les empreses de dimensió mitjana ha caigut del 17,3% el 2000 fins al 13,6% el 2002, mentre que s'ha mantingut pràcticament constant en les empreses petites (15,5% els anys el bienni 2000-2001 i 15,9% l'any 2002). En canvi, la proporció de l'endeutament a llarg termini sobre el passiu remunerat ha tendit a créixer en les microempreses (del 16,7% el 2000 al 17,7% el 2002).

Pel que fa a l'endeutament a curt termini, tot i que s'observa una tendència decreixent en totes les categories de Pimes, destaca la reducció més accentuada que s'observa en les empreses mitjanes (47,3% el 2000 fins al 37,2% el 2002). En canvi, el col·lectiu d'empreses petites, que partia d'una proporció d'endeutament a curt termini similar a la mitjana empresa (48,2% el 2000), només l'ha reduït fins al 44,5% el 2002.

2.3.2. Estructura econòmica

L'estructura econòmica de les empreses queda reflectida en l'actiu del balanç. Aquest ens mostra els béns i drets de què disposa l'empresa. En una primera aproximació, mesurem quina part d'aquests elements s'estan dedicant efectivament a l'activitat de l'empresa. En aquest sentit, l'actiu net de l'explotació exclou, d'una banda, les inversions financeres, tant les permanents com les temporals i, d'altra banda, les despeses d'establiment que en qualsevol cas, és una partida poc important (representa el 0,2% de l'actiu de les Pimes catalanes el trienni 2000-2002).

Taula 16.

Grans partides d'actiu de la Pime catalana. 2000-2002

Percentatge sobre el total de l'actiu i canvi en punts percentuals

	2000	2001	2002	Canvi 00-02
<i>Actiu net de l'explotació</i>	82,2	73,9	75,5	-6,6
Immobilitzat net de l'explotació	28,1	25,3	26,7	-1,4
Circulant d'explotació	54,1	48,6	48,8	-5,2
<i>Altres actius</i>	17,8	26,1	24,5	6,6
Despeses d'establiment	0,2	0,2	0,2	0,0
Inversions financeres permanents	11,1	20,2	20,1	8,9
Inversions financeres temporals	6,5	5,7	4,2	-2,3
<i>Actiu total</i>	100,0	100,0	100,0	0,0

Font: Pimec a partir de dades de SABI

D'aquesta manera en el període 2000-2002 (veure taula 16), l'actiu net de l'explotació a la Pime catalana disminueix el seu pes en 6,6 punts percentuals en l'actiu total, passant de representar el 82,2% de l'actiu total l'any 2000 al 75,5% l'any 2002. Aquesta pèrdua de pes de l'actiu dedicat directament a l'explotació s'ha produït fonamentalment com a conseqüència de la disminució relativa dels recursos dedicats al circulant de l'explotació (5,2 punts percentuals de reducció, del 54,1% el 2000 al 48,8% del 2002), ja que la disminució de l'immobilitzat net de l'explotació ha estat només de 1,4 punts percentuals (del 28,1% del 2000 al 26,7% del 2002). La contrapartida a aquestes pèrdues de pes ha estat el guany de pes de 8,8 punts percentuals de les inversions financeres permanents (de l'11,1% el 2000 al 20,1% el 2002). Aquestes dades apunten que entre els anys 2000 i 2002 s'ha produït una desviació, per part de les Pimes catalanes, de la inversió en el circulant estrictament vinculat a l'explotació cap a d'altres actius menys relacionats amb aquesta com poden ser les participacions en d'altres empreses, inversions financeres en d'altres actius borsaris,...., però, en qualsevol cas, no a canvi de perdre capacitat productiva, que és el que mesura l'immobilitzat net de l'explotació.

Taula 17.

Grans partides d'actiu de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Percentatge sobre el total de l'actiu i canvi en punts percentuals

	Micro				Petita				Mitjana			
	2000	2001	2002	Canvi	2000	2001	2002	Canvi	2000	2001	2002	Canvi
<i>Actiu net d'explot.</i>	75,4	76,8	73,0	-2,4	87,0	85,8	86,1	-0,9	81,7	64,6	69,0	-12,6
Immob. net d'exp.	30,2	33,5	34,0	3,7	27,4	27,6	28,4	1,0	27,6	20,1	21,3	-6,2
Circulant d'expl	45,1	43,3	39,0	-6,1	59,6	58,1	57,8	-1,9	54,1	44,5	47,7	-6,4
<i>Altres actius</i>	24,6	23,2	27,0	2,4	13,0	14,2	13,9	0,9	18,3	35,4	31,0	12,6
Despeses d'establ	0,2	0,3	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
IFP	19,2	18,1	22,1	2,9	8,3	9,2	8,9	0,6	9,0	28,6	27,3	18,2
IFT	5,2	4,8	4,7	-0,5	4,5	4,9	4,7	0,2	9,2	6,7	3,6	-5,6
<i>Actiu total</i>	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	100,0	0,0

Font: Pimec a partir de dades de SABI

En relació amb la dimensió d'empresa (veure taula 17), l'estructura productiva el 2002 és clarament diferenciada. D'aquesta manera les empreses de dimensió petita són les que dediquen una part més important de l'actiu a l'activitat que desenvolupen (l'actiu net de l'explotació representa el 86,1% de l'actiu total mentre que al conjunt de Pimes el pes és del 75,5%) i, a més, mantenen aquest valor pràcticament constant des de l'any 2002 (lleugera pèrdua de 0,9 punts percentuals). Com a conseqüència d'això, els altres actius representen conjuntament menys del 15% de l'actiu total i des de 2000 s'han mantingut força constants (les inversions financeres permanents són la partida que han crescut més, però només ho ha fet en 0,6 punts percentuals). Centrant-nos en les partides que componen l'actiu net de l'explotació, aquestes mantenen un pes relativament constant dins l'actiu total, però destaca que mentre l'immobilitzat net de l'explotació representa l'any 2002 un pes similar al del conjunt de Pimes (28,4% i 26,7% respectivament), el pes del circulant de l'explotació està gairebé 10 punts per sobre el del conjunt de Pime (57,8% i 48,8% respectivament), la qual cosa apunta que les empreses de dimensió petita treballen amb volums relativament més elevats d'estocs, tot i que com es veurà més endavant, amb una rotació elevada.

L'actiu net de l'explotació sobre l'actiu total a la microempresa presenta el 2002 un valor lleugerament inferior al del conjunt de Pimes (73,0% davant del 75,5% respectivament), amb una pèrdua de només 2,4 punts percentuals respecte l'any 2000 (davant de la pèrdua de 6,6 punts percentuals pel conjunt de Pimes) i és resultat de la disminució del pes de l'actiu circulant de l'explotació (6,1 punts percentuals), que es compensa per un increment relatiu de l'immobilitzat net de l'explotació (3,7 punts percentuals) i, en menor mesura de les inversions financeres permanents (guany de 2,9 punts percentuals). D'aquesta manera a les microempreses augmenta el pes del seu aparell productiu i les inversions en d'altres activitats menys relacionades amb l'explotació (el pes de les inversions financeres permanents augmenta 2,9 punts percentuals), en detriment de l'actiu circulant de l'explotació.

Finalment, les empreses mitjanes presenten l'any 2002 el menor pes de l'actiu net dedicat a l'explotació (69,0%) sobre l'actiu total, amb una caiguda forta des de l'any 2000 (12,6 punts percentuals). Aquesta caiguda és conseqüència, tant de la disminució del pes de l'aparell productiu de l'empresa (6,2 punts percentuals) amb el que se situa lleugerament per sota de la mitjana del conjunt de Pimes (21,3% i 26,7% respectivament), com de la disminució del circulant de l'explotació (6,4 punts percentuals), tot i que en aquest cas se situa en valors similars al del conjunt de Pimes (47,7% i 48,8% respectivament). Aquesta disminució de l'actiu dedicat a l'explotació ha tingut com a contrapartida el fort augment de pes, en el conjunt de l'actiu, de les inversions financeres permanents (18,2 punts percentuals entre el 2000 i 2002), i representen el 2002 el 27,3% (davant el 20,1% del conjunt de Pimes).

2.3.3. Solvència

2.3.3.1. Solvència a llarg termini

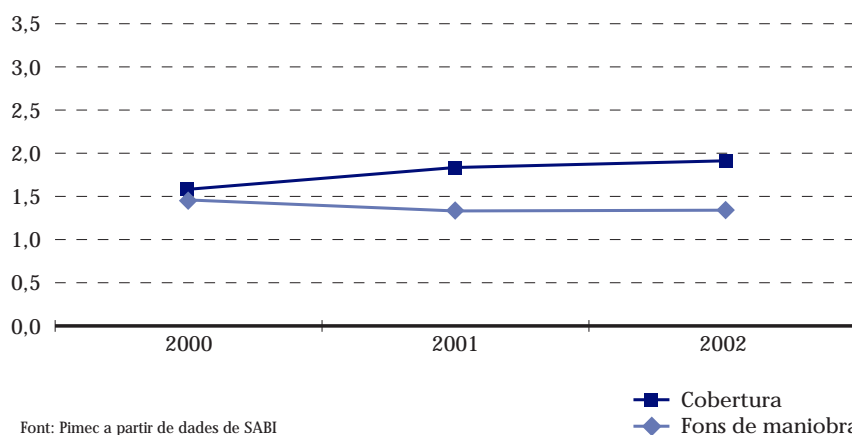
Aquest apartat analitza la cobertura comparant l'actiu net total, és a dir, la suma dels actius convertibles en efectiu prescindint del seu grau de liquiditat, amb el passiu exigible total, és a dir, les obligacions de pagament que té l'empresa -propietaris i tercers- prescindint de la seva exigibilitat. De fet, s'avalua la capacitat de la Pime catalana per afrontar a totes les seves obligacions de pagament convertint en líquid tots els actius susceptibles de ser-ho (en aquest sentit, cal esmentar que un valor inferior a 1 indica que l'empresa està tècnicament en situació de fallida).

En aquest sentit, els resultats obtinguts per les Pimes catalanes en el trienni 2000-2002, indiquen que la solvència del conjunt d'empreses està fora de tota sospita i que la tendència és a millorar (gràfic 8). D'aquesta manera, la cobertura davant dels deutes del conjunt de Pimes catalanes va passar d'1,58 el 2000 a 1,80 el 2001 per assolir un valor d'aquesta ràtio d'1,87 el 2002. Per dimensió d'empresa, la tendència va ser la mateixa en totes les categories, per bé que destaca la major garantia oferta per les microempreses (2,09 el 2002 davant el 1,65 de les empreses petites i el 1,96 per les empreses mitjanes).

Gràfic 8

Solvència a llarg termini de la Pime catalana. 2000-2002

Actiu net total sobre passiu exigible total i, fons propis i recursos aliens a llarg termini sobre l'actiu immobilitzat

Complementàriament a la cobertura de les empreses també es convenient analitzar quin és el seu fons de maniobra. Aquest indicador mesura quina part del seu immobilitzat net està finançat amb recursos que tenen una exigibilitat a llarg termini. Quan aquest valor és superior a 1, hi ha un fons de maniobra positiu, el que implica que poden destinar-se recursos a llarg termini a finançar part de l'actiu circulant. En aquest sentit, els valors obtinguts pel conjunt de Pimes catalanes en aquest indicador, van disminuir de l'1,43 l'exercici del 2000 per situar-se en el 1,32 del 2001 i 2002. Per dimensió d'empresa, cal destacar que aquest valor s'ha mantingut estable, i amb una petita tendència a l'alça, a les petites empreses (del 1,45 el 2000 al 1,48 el 2002), mentre que a les microempreses la tendència va ser lleugerament decreixent (1,29 el 2000, 1,26 el 2001 i 1,23 el 2002). Finalment, a les empreses de dimensió mitjana aquest valor va caure del 1,5 del 2000 fins al 1,28 el 2001 per mantenir-se estable el 2002.

Taula 18.

Solvència a llarg termini de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Actiu net total sobre passiu exigible total i, fons propis i recursos aliens a llarg termini sobre l'actiu immobilitzat

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Cobertura				
2000	1,85	1,55	1,47	1,58
2001	1,93	1,61	1,89	1,80
2002	2,09	1,65	1,96	1,87
Fons de maniobra				
2000	1,29	1,46	1,50	1,43
2001	1,26	1,45	1,28	1,32
2002	1,23	1,48	1,28	1,32

Font: Pimec a partir de dades de SABI

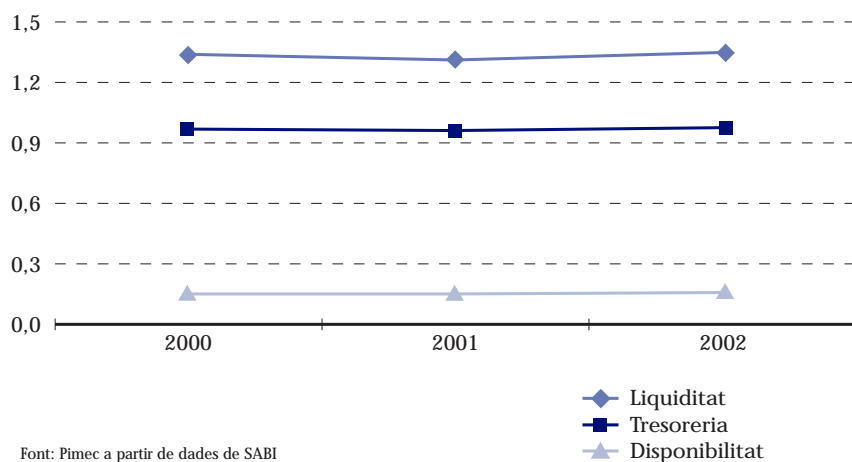
2.3.3.2. Solvència a curt termini

L'anàlisi de la solvència a llarg termini de la Pime catalana ha permès observar la bona situació de les empreses en relació amb la possibilitat d'incórrer en fallida. En aquest apartat i mitjançant l'anàlisi de la solvència a curt termini el que s'analitza és la possibilitat d'entrar en una situació de suspensió de pagaments.

Per tal d'avaluar la capacitat de les inversions a curt termini per afrontar les obligacions financeres també a curt, s'utilitzen les ràtios de liquiditat, tresoreria i disponibilitat o prova àcida. Aquestes mantenen el denominador (deutes a curt) mentre que el numerador es va reduint a mesura que es van excloent les partides menys líquides: existències i deutors. En aquest context, una ràtio de liquiditat superior a 1 indica que l'actiu circulant és suficient per cobrir les obligacions financeres a curt termini, dit d'una altra manera, es tracta de mesurar el fons de maniobra des de la vessant del curt termini. Les ràtios de tresoreria i disponible mesuren, en el primer cas, la capacitat d'afrontar a les obligacions financeres utilitzant només les partides de realitzable (comptes a cobrar) i disponible (tresoreria); i en el segon cas, la capacitat de fer-ho exclusivament a partir del disponible.

Gràfic 9
Solvència a curt termini de la Pime catalana. 2000-2002

Actiu circulant, actiu circulant llevat de les existències i tresoreria sobre creditors a curt termini

Les dades del període 2000-2002 permeten observar que la Pime parteix d'una situació de solvència a curt que es pot considerar correcta (gràfic 9); on la ràtio de liquiditat supera el valor 1,3; la de tresoreria supera el 0,75 acostant-se a 1 i la de disponibilitat supera el 0,1. Tot i això, per dimensió de Pime, les empreses mitjanes són les que poden tenir un major problema de solvència a curt, en la mesura que s'observa una tendència a empitjorar en el període temporal analitzat. En aquest sentit, cal destacar que la ràtio de disponible no arriba a un valor mínim de 0,1, fet que indicaria la necessitat de fer una anàlisi individualitzada de les diferents empreses per avaluar si pot representar o no un problema de solvència en el curt termini per al conjunt del col·lectiu.

Taula 19.

Solvència a curt termini de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Actiu circulant, actiu circulant llevat de les existències i tresoreria sobre creditors a curt termini

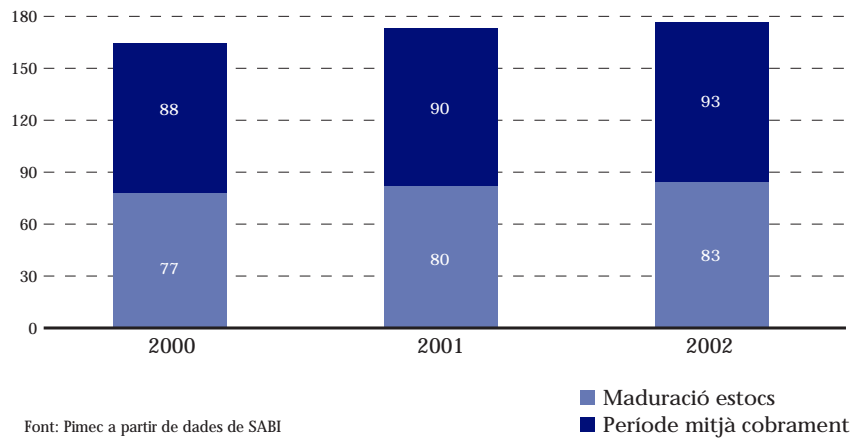
	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Liquiditat				
2000	1,36	1,32	1,32	1,33
2001	1,39	1,35	1,25	1,31
2002	1,44	1,39	1,24	1,34
Tresoreria				
2000	0,91	0,94	1,00	0,96
2001	0,93	0,96	0,95	0,95
2002	0,97	0,99	0,93	0,96
Disponibilitat				
2000	0,22	0,16	0,09	0,14
2001	0,23	0,17	0,08	0,14
2002	0,25	0,17	0,09	0,15

Font: Pimec a partir de dades de SABI

2.3.3.3. Període mitjà de maduració econòmica

El període mitjà de maduració econòmica ens indica el temps, mesurat en dies, que passa des que les existències entren al magatzem de l'empresa, passen, si és el cas, pels seus processos de fabricació, es venen i es produeix el cobrament monetari. En aquest sentit, els valors obtinguts per la Pime catalana d'aquest indicador en els període 2000-2002 (gràfic 10) han estat creixents (165 dies el 2000, 170 dies el 2001, i 176 dies el 2002) el que significa un alentiment en el procés de convertir en líquid els estocs de l'empresa (disminució en la rotació de l'actiu circulat).

Gràfic 10
Període mitjà de maduració econòmica de la Pime catalana. 2000-2002
Dies

Per dimensió d'empresa (taula 20), es constata que tot i l'alentiment d'aquest procés, les empreses petites són les que aconseguen l'eficiència més gran (169 dies) davant de les empreses mitjanes (180 dies) i de les microempreses (186 dies).

Si es desagrega en dues etapes el període mitjà de maduració econòmica s'obté més precisió en l'anàlisi. La primera, des que les existències s'incorporen a l'empresa fins que es venen (el període mitjà de maduració dels estocs) i la segona, des que es produeix la venda fins que aquesta es cobra efectivament (el període mitjà de cobrament).

Pel que fa la primera fase, la maduració dels estocs, les empreses de dimensió mitjana són les que obtenen més eficiència en la gestió d'aquests (72-73 dies els anys 2000-2002), mentre que a l'empresa petita tot i obtenir un valor similar l'exercici 2000 (73 dies), aquest indicador va anar creixent fins als 82 dies de 2002). La microempresa és la que presenta la rotació de l'actiu circulant més baixa i amb tendència a l'alça (de 95 dies el 2000 a 108 el 2002), però ho compensa amb una més bona gestió pel que fa al període de cobrament (uns 15 dies menys que la mitjana de les Pimes catalanes). Per contra les empreses mitjanes, són les que treballen amb períodes de cobrament més dilatats (més de 100 dies de mitjana), la qual cosa compensa el període de maduració dels estocs més curt que s'observa en aquest col·lectiu.

Taula 20.

Període mitjà de maduració econòmica de la Pime catalana per dimensió d'empresa. 2000-2002

Dies

	Micro	Petita	Mitjana	Pime
Període mitjà de maduració econòmica				
2000	169	155	173	165
2001	176	161	176	170
2002	186	169	180	176
Subperíode mitjà de maduració d'estocs				
2000	95	73	72	77
2001	101	77	73	80
2002	108	82	73	83
Termini mitjà de cobrament				
2000	74	82	101	88
2001	75	84	103	90
2002	78	87	107	93

Font: Pimec a partir de dades de SABI

2.4. Annex: Ràtios i definicions utilitzades

Rendibilitat financera a partir del resultat ordinari net (RON):	$\frac{\text{Resultat ordinari net}}{\text{Fons propis}}$
Rendibilitat financera a partir del resultat abans d'impostos:	$\frac{\text{Resultat abans d'impostos}}{\text{Fons propis}}$
Rendibilitat financera a partir del resultat net total (RNT):	$\frac{\text{Resultat net total}}{\text{Fons propis}}$
Rendibilitat econòmica ¹ (o Rendibilitat de l'actiu):	$\frac{\text{Resultat ordinari net} + \text{Despeses financeres}}{\text{Actiu net}}$
Palanquejament net:	Rendibilitat financera (RON) - Rendibilitat econòmica
Rendibilitat econòmica (o Rendibilitat de l'actiu):	Marge x Rotació
Marge:	$\frac{\text{Resultat ordinari net} + \text{Despeses financeres}}{\text{Ingressos d'exploració}}$
Rotació:	$\frac{\text{Ingressos d'exploració}}{\text{Actiu net}}$
Valor afegit brut al cost de factors:	Ingressos d'exploració - Consums d'exploració - Altres despeses d'exploració
EBITDA ² :	Resultat econòmic net d'exploració + Amortitzacions
Actiu net de l'exploració:	Immobilitzat net de l'exploració + Circulant de l'exploració
Immobilitzat net de l'exploració:	Immobilitzat - Despeses d'establiment - Inversions financeres permanents
Fons propis:	Capital subscrit + Reserves i altres fons propis + Resultats de l'exercici
Endeutament a llarg termini:	Recursos aliens a llarg termini
Endeutament a curt termini:	Creditors a curt termini
Passiu remunerat:	Fons propis + Endeutament
Circulant de l'exploració:	Existències + Deutors + Tresoreria + Altres actius circulants
Cobertura (o Solvència):	$\frac{\text{Actiu net total}}{\text{Passiu exigible total}}$
Actiu net total:	Actiu total - Despeses d'establiment - Despeses a distribuir
Passiu exigible total:	Fons propis + Endeutament
Fons de maniobra:	$\frac{\text{Fons propis} + \text{Recursos aliens a llarg termini}}{\text{Actiu immobilitzat}}$
Liquiditat:	$\frac{\text{Actiu circulant}}{\text{Creditors a curt termini}}$
Tresoreria:	$\frac{\text{Actiu circulant} - \text{Existències}}{\text{Creditors a curt termini}}$
Disponibilitat:	$\frac{\text{Tresoreria}}{\text{Creditors a curt termini}}$
Període mitjà de maduració econòmica:	Subperíode mitjà de maduració d'estocs + Termini mitjà de cobrament
Subperíode mitjà de maduració d'estocs:	$\frac{365 \text{ dies}}{\text{Rotació d'estocs}}$
Rotació d'estocs:	$\frac{\text{Consums d'exploració}}{\text{Existències}}$
Termini mitjà de cobrament:	$\frac{365 \text{ dies}}{\text{Rotació dels deutors}}$
Rotació dels deutors:	$\frac{\text{Ingressos d'exploració}}{\text{Deutors}}$

1. Les dades amb les que hem treballat no permeten discriminar entre l'exigible a curt termini remunerat i el no remunerat.

Per això, s'ha pres l'actiu net com l'equivalent a fons propis + recursos aliens a llarg termini + creditors a curt termini.

2. Earnings Before Interest Tax Depretation and Amortization.

3. Anàlisi econòmic i financer de la Pime per sectors d'activitat. 2000-2002

3.1. Sector primari

3.1.1. Rendibilitat

Els resultats econòmics i financers de les empreses Pime del sector primari estan condicionats per la mala evolució de l'activitat a Catalunya el 2002, tant pel que fa a nivells de producció com a preus de venda. Així, segons dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca el valor afegit brut¹ i la renda agrària² van passar de créixer el 2001 del 9,4% i del 11,3%, respectivament, a registrar caigudes el 2002 de -11,0% i -12,7% respectivament. En el mateix sentit, les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, publicades a l'Anuari estadístic de Catalunya 2003², indiquen que mentre l'Índex de preus percebuts agraris (IPPA) va passar de 100,1 l'any 2000 a 109,5 el 2001, l'exercici de 2002 va davallar fins a 99,0 punts.

D'aquesta manera, la rendibilitat financera obtinguda per les Pimes del sector primari que va passar del 9,2% el 2000 a l'11,6% l'exercici 2001, es va situar en registres negatius el 2002 (-0,9%). En tots els casos, la rendibilitat financera obtinguda va ser inferior a la del conjunt de Pimes, tot i que el 2001 es va apropar a la mitjana sectorial catalana (11,6% i 12,1% respectivament). La rendibilitat econòmica de les empreses del sector, el 2001 va créixer en termes interanuals (7,4% respecte el 5,9% del 2000) per caure fins a l'1,2% el 2002. Com a conseqüència d'aquesta caiguda de la rendibilitat econòmica a taxes per sota del cost de l'endeutament, el palanquejament financer va ser negatiu i en comptes de contribuir a assolir taxes més elevades de rendibilitat com a la resta de sectors, la va situar en nivells negatius.

Segons la dimensió d'empresa, les mitjanes van ser les més rendibles en els exercicis de 2000 i 2001, amb rendibilitats de l'actiu per sobre del 10%, que combinades amb uns elevats palanquejaments (9,2% el 2000 i 10,8% el 2001), van fer que les empreses assolissin rendibilitats financeres per sobre el 20%. Per contra, al caure la rendibilitat econòmica a taxes negatives el 2002, l'endeutament va provocar que la rendibilitat financera negativa augmentés fins al -12,7%. D'altra banda, la rendibilitat de les empreses petites, tant financera com econòmica, es va mantenir en termes positius l'any 2002 (2,5% i 2,9% respectivament), la qual cosa fa pensar, que les empreses d'aquesta dimensió són les que estan menys influenciades per les fortes variacions del cicle econòmic del sector primari.

La descomposició de la rendibilitat econòmica en els principals components permet observar que l'augment d'aquesta entre l'exercici 2000 i el 2001 (del 5,9% al 7,4%), s'explica per la millora del marge (del 4,4% al 5,7%) que va compensar una lleugera disminució de la rotació (del 1,33 al 1,29). De la mateixa manera, la caiguda de la rendibilitat econòmica fins a l'1,2% del 2002 també va ser, bàsicament, conseqüència de la caiguda del marge (fins a l'1,2%) i, en menor mesura de la rotació (fins a l'1,05). Aquestes dades, fan pensar que els resultats de les Pimes del sector agrari, estan molt més influïts per l'evolució dels preus, que en gran mesura són una variable exògena per a les empreses catalanes del sector, que pel volum de producció.

1. Estudis Econòmics. Gabinet Tècnic. DARP

2. Anuari estadístic de Catalunya 2003. Institut d'Estadística de Catalunya

La caiguda del marge en les empreses mitjanes (des del 9,0% de 2001 fins a valors negatius de -3,7% el 2002), va comportar que les elevades rotacions de les empreses d'aquesta dimensió, incidissin negativament en la rendibilitat econòmica d'aquest darrer exercici. D'aquesta manera, si amb marges positius, una rotació elevada (sempre per sobre la unitat), té un efecte multiplicador per a la rendibilitat de l'actiu, quan es treballa amb marges negatius, aquest mateix efecte amplifica la rendibilitat econòmica negativa. A més, rotacions properes a la unitat, fan que marge i rendibilitat econòmica assolixin valors similars, com s'observa a les microempreses i a les empreses petites del sector el 2002.

3.1.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat

Les empreses del sector primari presenten unes característiques estructurals pròpies, relacionades amb un valor afegit brut baix per unitat facturada (0,16 euros de VAB per cada euro d'ingrés d'explotació, davant de 0,25 de mitjana pel conjunt de Pimes catalanes el 2002) i amb un elevat pes dels consums d'explotació (0,71 el sector primari davant de 0,60 de la mitjana catalana) mentre que les altres despeses d'explotació tenen un pes més similar al de la resta de sectors en l'estructura de les vendes (0,13 i 0,15, respectivament). Aquesta situació fa que la capacitat de les Pimes del sector primari per generar recursos a partir de l'activitat econòmica sigui molt sensible a l'evolució dels preus, tant de venda com de compra dels inputs intermedis, i que en determinats exercicis, es puguin arribar a registrar situacions de marge d'explotació negatiu.

Aquestes particularitats de les Pimes del sector primari apareixen amb més claredat si s'analitzen les empreses segons la dimensió. Així, les microempreses són les que presenten sistemàticament un valor afegit brut per unitat d'ingrés d'explotació inferior a la mitjana de les Pimes del sector primari (0,14 i 0,16, respectivament el 2002), a la vegada que el pes dels consums d'explotació sobre els ingressos d'explotació també se situa, en tot el període 2000-2002, per sobre de la mitjana sectorial (0,73 i 0,71, respectivament el 2002). En canvi, els valors d'aquest indicadors en les empreses petites, presenten una situació inversa de més valor afegit brut per unitat facturada i despeses d'explotació menors (0,21 de VAB i 0,65 de consums d'explotació) la qual cosa les fa més resistents davant de les variacions del cicle econòmic. Finalment, les Pimes de dimensió mitjana del sector primari, són les que presenten més variacions en la mesura que obtenen millors registres en exercicis en què creix l'activitat i la renda agrària i, els pitjors quan disminueix (com el 2002).

La productivitat del capital, expressada en termes de valor afegit per unitat d'actiu net de l'explotació, està per sota del conjunt de Pimes, mentre que expressada en termes de valor afegit per immobilitzat net de l'explotació està vora del 50% de la del conjunt de Pimes. A més, tot indica que la productivitat de les empreses del sector guarda una estreta relació amb la dimensió d'empresa, a més dimensió, productivitats més elevades (llevat de l'exercici 2002 en què, de forma conjuntural, els mals resultats fan caure de forma rellevant la productivitat de les empreses mitjanes)

El sector primari destaca per la forta variabilitat de la productivitat del treball en un context de comportament més estable de les despeses salarials mitjanes per treballador. En aquest sentit és complicat extreure conclusions a partir de dades anuals i, per això s'ha optat per analitzar la productivitat del treball a partir dels resultats mitjans del període 2000-2002. En aquest sentit, s'observa que el sector primari presenta un nivell de productivitat del treball inferior a la mitjana de sectors (30,89 i 37,02 mil euros de VAB per treballador, respectivament, de mitjana el període 2000-2002). No obstant això, aquests nivells de productivitat baixos es compensen amb despeses salarials mitjanes també inferiors (18,61 i 24,63 mil euros per treballador, respectivament) que fan que, en conjunt, el pes dels costos laborals agregats sobre el valor afegit brut del sector se situï molt a la vora del conjunt de Pimes catalanes (61,3 i 66,5%, respectivament). Per grandària d'empresa s'observa més productivitat del treball a la petita empresa mentre que la mitjana és la que presenta valors més elevats de costos salarials per treballador. Aquestes diferències fan de la petita empresa el col·lectiu més competitiu del sector primari ja que presenta costos laborals unitaris menors (unitat de despesa salarial per unitat de VAB).

3.1.3. Estructura financera i econòmica

L'estructura financera de les empreses del sector es caracteritza per tenir una proporció de fons propis lleugerament per sobre del conjunt de Pimes catalanes, compensat per un menor endeutament a curt termini, ja que el pes de l'endeutament a llarg termini sobre l'estructura del passiu presenta valor similars. Amb tot, a les microempreses del sector, el finançament amb deute a curt termini té un pes superior en relació amb la mitjana de les Pimes del sector i una proporció de recursos propis menor.

Finalment, l'estructura econòmica de les Pimes del sector primari mostra que el pes de l'actiu dedicat a l'explotació és lleugerament superior al pes que té en el conjunt de Pimes catalanes, i específicament l'immobilitzat net de l'explotació. En canvi, el circulat de l'explotació és lleugerament inferior al del conjunt de Pimes de tots els sectors.

3.1.4. Dades del sector primari. 2000-2002

Indicadors de rendibilitat

	Sector primari				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Rendibilitat financera (% Resultat ordinari net / Fons propis)					
2000	2,9	11,9	21,1	9,2	14,5
2001	6,8	11,0	24,9	11,6	12,1
2002	-1,0	2,5	-12,7	-0,9	8,8
Rendibilitat econòmica (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Actiu net)					
2000	3,0	7,1	11,9	5,9	7,5
2001	4,8	7,3	14,2	7,4	7,3
2002	1,4	2,9	-5,5	1,2	5,8
Palanquejament net (% Rendibilitat financera – Rendibilitat econòmica)					
2000	-0,1	4,8	9,2	3,3	7,0
2001	2,0	3,7	10,8	4,2	4,8
2002	-2,4	-0,4	-7,2	-2,1	3,0
Marge (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Ingressos d'exploració)					
2000	2,5	5,3	7,0	4,4	6,0
2001	4,0	5,8	9,0	5,7	6,9
2002	1,3	3,2	-3,7	1,2	5,7
Rotació (Ingressos d'exploració / Actiu net)					
2000	1,23	1,33	1,69	1,33	1,26
2001	1,21	1,26	1,58	1,29	1,06
2002	1,08	0,91	1,48	1,05	1,03

Indicadors d'estructura financera i econòmica

	Sector primari				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Fons propis / Passiu remunerat (%)					
2000	43,4	43,0	47,2	43,7	38,4
2001	45,4	49,5	48,0	47,7	44,5
2002	44,9	56,4	56,7	51,8	46,7
Recursos aliens a ll/t / Passiu remunerat (%)					
2000	16,2	16,9	17,0	16,6	16,5
2001	15,7	15,8	12,1	15,2	15,9
2002	14,8	14,1	12,9	14,2	15,4
Creditors a c/t / Passiu remunerat (%)					
2000	40,4	40,1	35,8	39,6	45,1
2001	38,9	34,7	39,9	37,2	39,5
2002	40,3	29,5	30,4	34,0	37,9
Actiu net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	86,8	91,6	89,7	89,2	82,2
2001	88,9	81,1	78,0	83,7	73,9
2002	87,9	74,1	83,1	80,8	75,5
Immobilitzat net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	42,0	38,4	28,8	38,8	28,9
2001	44,6	36,2	24,7	37,7	25,3
2002	42,1	35,1	26,6	36,8	26,7
Actiu circulant de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	44,8	53,2	60,9	50,4	53,3
2001	44,2	44,8	53,3	45,9	48,6
2002	45,7	38,9	56,5	43,9	48,8

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indicadors d'activitat econòmica, valor afegit brut i productivitat

	Sector primari				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Consums d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,75	0,71	0,71	0,73	0,62
2001	0,75	0,70	0,69	0,72	0,62
2002	0,73	0,65	0,79	0,71	0,60
Altres despeses d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,12	0,11	0,10	0,11	0,14
2001	0,11	0,12	0,10	0,11	0,14
2002	0,13	0,14	0,11	0,13	0,15
Valor afegit brut / Ingressos d'explotació					
2000	0,13	0,18	0,19	0,16	0,24
2001	0,14	0,18	0,21	0,17	0,24
2002	0,14	0,21	0,10	0,16	0,25
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació					
2000	0,37	0,63	1,03	0,54	1,04
2001	0,39	0,63	1,32	0,59	1,00
2002	0,35	0,53	0,56	0,45	0,94
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació					
2000	0,18	0,26	0,36	0,24	0,36
2001	0,20	0,28	0,42	0,27	0,34
2002	0,17	0,25	0,18	0,21	0,33
Despeses de personal / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	16,05	18,57	16,96	17,30	23,44
2001	18,23	18,98	20,51	19,01	24,75
2002	18,84	19,32	21,61	19,52	25,70
<i>Mitjana 2000-2002</i>	<i>17,71</i>	<i>18,96</i>	<i>19,69</i>	<i>18,61</i>	<i>24,63</i>
Valor afegit brut / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	26,60	33,67	32,31	30,70	35,67
2001	32,05	35,31	43,39	35,72	37,19
2002	26,82	28,17	19,14	26,25	38,19
<i>Mitjana 2000-2002</i>	<i>28,49</i>	<i>32,38</i>	<i>31,61</i>	<i>30,89</i>	<i>37,02</i>
Despeses de personal / Valor afegit brut (%)					
2000	60,3	55,2	52,5	56,3	65,7
2001	56,9	53,8	47,3	53,2	66,6
2002	70,3	68,6	112,9	74,4	67,3
<i>Mitjana 2000-2002</i>	<i>62,5</i>	<i>59,2</i>	<i>70,9</i>	<i>61,3</i>	<i>66,5</i>

Font: Pimec a partir de dades de SABI

3.2. Sector industrial

3.2.1. Rendibilitat

En el trienni 2000-2002, els resultats de les Pimes industrials mesurats en termes de rendibilitat financera han estat millors que els del conjunt d'empreses de petita i mitjana dimensió que operen a Catalunya. Així, malgrat que aquest període ha estat presidit per una gradual reducció de la rendibilitat financera en el conjunt de Pimes catalanes (del 14,5% el 2000 fins al 8,8% el 2002), el sector industrial ha mantingut una dinàmica més positiva que li ha permès ampliar el diferencial amb la mitjana fins a 4,4 punts percentuals el 2002 (2,3 punts el 2000).

La rendibilitat superior que van obtenir les empreses industrials va ser conseqüència d'una rendibilitat econòmica més gran (més d'un punt per sobre l'obtinguda pel conjunt de Pimes catalanes) que s'explica per una major rotació del seu l'actiu net (1,29 davant d'1,03 el 2002), en un context de marges similars (5,7% el 2002 tant per a les Pimes industrials com per al conjunt de l'economia).

La dimensió a les empreses industrials és una variable més estretament relacionada amb el marge empresarial que amb la rotació. D'aquesta manera, en tots els exercicis del trienni 2000-2002 s'observa que, com més gran és la dimensió de les Pimes del sector, més marge obtenen. En canvi, pel que fa a la rotació, són les petites empreses les que presenten un índex més elevat (1,37 les petites empreses davant d'1,29 per al conjunt de Pimes industrials) i les mitjanes el més reduït (1,23), per bé que sempre per sobre la mitjana de les Pimes catalanes. Amb un valor molt proper al de les petites empreses se situen les microempreses (índex de rotació de l'1,34 el 2002), la qual cosa apunta a un aprofitament millor de la inversió i la capacitat productiva instal·lada per part de les empreses de menor dimensió durant aquest període de desacceleració econòmica.

3.2.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat

Una de les característiques que diferencien la Pime industrial de la resta de petites i mitjanes empreses catalanes i que ajuden a explicar els millors resultats empresarials d'aquest sector el període 2000-2002 és la capacitat de generar més valor afegit brut (VAB) per unitat de facturació. Així, mentre que el 2002 una Pime del sector industrial generava 28 cèntims d'euro de VAB per cada euro facturat, de mitjana les Pimes catalanes en van generar 25. Aquest diferencial de tres dècimes, que s'ha mantingut estable durant tot el trienni 2000-2002, s'explica pels valors superiors a la mitjana del sector industrial de les microempreses (29 cèntims de VAB per cada euro de facturació el 2002) i, sobretot, les petites indústries que, per cada euro venut generen 30 cèntims de VAB. En canvi, l'empresa industrial mitjana (26 cèntims de VAB per euro facturat el 2002) se situa per sota de la resta de categories de Pimes del sector, i molt més a prop dels valors obtinguts pel conjunt de Pimes catalanes.

La menor proporció de consums d'explotació per unitat de facturació que presenta la Pime industrial catalana en relació amb la mitjana de sectors (0,55 i 0,60, respectivament el 2002) és l'element que permet l'existència d'un diferencial de valor afegit, que podria arribar a ser més elevat si el sector industrial no tingués un pes de les altres despeses d'explotació relativament més elevat (una Pime industrial té unes despeses d'explotació de 17 cèntims d'euro per cada euro venut mentre que a la resta de Pimes aquestes despeses se situen en 15 cèntims). El pes d'aquestes despeses menys vinculades als consums necessaris per a la fabricació de productes industrials és molt homogeni en el conjunt de categories d'empreses (0,17 les microempreses i 0,16 les petites i mitjanes empreses el 2002) i reflecteix tant la major intensitat dels processos d'externalització de determinades activitats, com la pressió més gran de costos que ha d'afrontar el sector industrial com les taxes i tributs (IAE) o les despeses necessàries per tal d'adaptar-se a les normatives, entre d'altres elements rellevants.

D'altra banda, la productivitat del capital en les Pimes industrials, mesurada en termes de valor afegit, tant per actiu net de l'explotació com per immobilitzat net de l'explotació, és més elevada que en la mitjana del conjunt de sectors i, per dimensió d'empresa, més elevada en les petites empreses i en les microempreses que en les mitjanes.

En línia amb la major productivitat del factor capital, la productivitat del factor treball, mesurada en termes de valor afegit per ocupat, també és superior en les empreses industrials que en les de la resta de sectors. De la mateixa manera, les despeses laborals per treballador, també estan per sobre. Amb tot, i com a possible factor a considerar de cara a la competitivitat futura del sector industrial, cal destacar que els costos laborals per ocupat al sector creixen més ràpidament entre el 2000 i el 2002 que la productivitat del treball mesurada en termes de valor afegit brut per ocupat (9,3 i 5,3%, en termes acumulats, respectivament). Aquesta pèrdua de productivitat del factor treball es trasllada al compte de resultats de les empreses de tal manera que el pes de les despeses de personal sobre el valor afegit passa del 64,6% l'exercici de 2000 al 67,1% el 2002, amb un creixement del 3,9% dels costos laborals unitaris.

En relació amb la dimensió, si bé el procés de majors creixements de despeses laborals en relació amb la productivitat es produeix en totes les categories de Pime, destaquen les petites empreses com aquell col·lectiu on s'ha produït amb més intensitat durant el període 2000-2002. Així, a les petites empreses industrials mentre que les despeses laborals per treballador han incrementat el 9,8% entre el 2000 i el 2002, el valor afegit brut generat per cada ocupat ha crescut clarament per sota en el mateix període (4,5%). L'altra cara de la moneda es troba en el col·lectiu de microempreses en el qual la forta alça dels costos laborals per ocupat (14,5% 2000-2002) es compensa, almenys parcialment, per un augment important de la productivitat del treball (10,6% acumulat en els dos exercicis considerats). Finalment, a la mitjana empresa destaca l'augment, relativament menor, dels costos laborals per treballador (8,0%).

3.2.3. Estructura financera i econòmica

L'estructura financera de les Pimes industrials es diferencia de les del conjunt de Catalunya per dos elements característics: els fons propis tenen un pes menor en relació amb el passiu remunerat (40,3% i 46,7%, el 2002 respectivament) i una proporció de deute a curt termini superior al del conjunt de Pimes catalanes (44,2% i 37,9%, el 2002 respectivament), mentre que els recursos aliens a llarg termini en relació amb el passiu remunerat se situa al mateix nivell (15,4% el 2002, en ambdós casos). Aquesta estructura és similar a les empreses petites i mitjanes del sector. En canvi, les microempreses tenen un deute a curt termini proporcionalment més elevat i un deute a llarg termini, també superior a la mitjana, la qual cosa implica una proporció menor de recursos propis en l'estructura de finançament i una autonomia financera menor.

Finalment, en l'estructura econòmica de les Pimes industrials destaca un pes actiu net de l'explotació sobre l'actiu total superior al de la mitjana del conjunt de Pimes catalanes, i concretament una proporció més gran, tant de l'immobilitzat net de l'explotació com, sobretot, del circulat net de l'explotació.

3.2.4. Dades del sector industrial. 2000-2002

Indicadors de rendibilitat

	Sector industrial				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Rendibilitat financera (% Resultat ordinari net / Fons propis)					
2000	14,8	18,4	16,0	16,8	14,5
2001	10,7	14,9	15,2	14,8	12,1
2002	8,8	13,2	13,8	13,2	8,8
Rendibilitat econòmica (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Actiu net)					
2000	7,5	9,7	8,5	8,8	7,5
2001	6,3	8,5	8,5	8,3	7,3
2002	5,6	7,6	7,4	7,3	5,8
Palanquejament net (% Rendibilitat financera – Rendibilitat econòmica)					
2000	7,3	8,8	7,5	8,0	7,0
2001	4,3	6,4	6,7	6,5	4,8
2002	3,2	5,6	6,4	5,9	3,0
Marge (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Ingressos d'exploració)					
2000	5,1	6,6	6,7	6,5	6,0
2001	4,9	6,0	7,8	6,9	6,9
2002	4,2	5,5	6,1	5,7	5,7
Rotació (Ingressos d'exploració / Actiu net)					
2000	1,47	1,45	1,27	1,35	1,26
2001	1,30	1,41	1,09	1,21	1,06
2002	1,34	1,37	1,23	1,29	1,03

Indicadors d'estructura financera i econòmica

	Sector industrial				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Fons propis / Passiu Remunerat (%)					
2000	32,3	39,4	41,5	40,0	38,4
2001	35,2	39,9	41,9	40,7	44,5
2002	35,6	40,7	40,8	40,3	46,7
Recursos aliens a ll/t / Passiu Remunerat (%)					
2000	15,2	12,7	15,5	14,5	16,5
2001	19,1	13,5	20,0	17,9	15,9
2002	17,3	13,7	16,2	15,4	15,4
Creditors a c/t / Passiu Remunerat (%)					
2000	52,5	47,8	43,0	45,5	45,1
2001	45,7	46,7	38,1	41,4	39,5
2002	47,1	45,6	42,9	44,2	37,9
Actiu net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	90,8	91,6	84,9	87,8	82,2
2001	92,8	91,5	73,9	81,0	73,9
2002	92,2	91,3	85,0	87,8	75,5
Immobilitzat net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	33,3	30,9	30,2	30,7	28,9
2001	36,0	31,0	25,9	28,3	25,3
2002	32,9	30,9	30,3	30,7	26,7
Actiu circulat de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	57,5	60,7	54,7	57,1	53,3
2001	56,7	60,5	48,0	52,7	48,6
2002	59,2	60,4	54,7	57,1	48,8

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indicadors d'activitat econòmica, valor afegit brut i productivitat

	Sector industrial				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Consums d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,57	0,56	0,59	0,58	0,62
2001	0,57	0,56	0,60	0,58	0,62
2002	0,54	0,54	0,58	0,55	0,60
Altres despeses d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,15	0,15	0,15	0,15	0,14
2001	0,15	0,15	0,15	0,15	0,14
2002	0,17	0,16	0,16	0,17	0,15
Valor afegit brut / Ingressos d'explotació					
2000	0,28	0,29	0,26	0,27	0,24
2001	0,28	0,29	0,25	0,27	0,24
2002	0,29	0,30	0,26	0,28	0,25
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació					
2000	1,37	1,37	1,09	1,22	1,04
2001	1,02	1,32	1,06	1,15	1,00
2002	1,16	1,30	1,05	1,15	0,94
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació					
2000	0,44	0,46	0,39	0,42	0,36
2001	0,40	0,45	0,37	0,40	0,34
2002	0,42	0,44	0,38	0,40	0,33
Despeses de personal / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	19,50	22,83	28,33	24,74	23,44
2001	21,39	24,02	29,38	26,04	24,75
2002	22,32	25,07	30,59	27,05	25,70
Valor afegit brut / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	27,30	34,38	45,69	38,27	35,67
2001	29,49	35,20	46,16	39,30	37,19
2002	30,20	35,92	47,99	40,29	38,19
Despeses de personal / Valor afegit brut (%)					
2000	71,4	66,4	62,0	64,6	65,7
2001	72,5	68,2	63,6	66,3	66,6
2002	73,9	69,8	63,7	67,1	67,3

Font: Pimec a partir de dades de SABI

3.3. Construcció

3.3.1. Rendibilitat

Les Pimes del sector de la construcció van obtenir en el trienni 2000-2002 una rendibilitat financera clarament superior a la del conjunt de Pimes catalanes que es va mantenir constant, al voltant del 20%, en un context en el qual en el conjunt de sectors evolucionava de forma decreixent (14,5% el 2000, 12,1% el 2001 i 8,8% el 2002). Aquests millors resultats de la construcció han situat el diferencial de rendibilitat de les Pimes del sector en relació amb la mitjana catalana fins a 10,4 punts percentuals el 2002 (el 2000 el diferencial era de 5,8 punts percentuals).

Les millors taxes de rendibilitat financera obtingudes per les Pimes de la construcció s'expliquen per la combinació de l'elevat palanquejament net de les empreses del sector i el preu baix del diner, en un context en el qual la rendibilitat econòmica, o de l'actiu, ha estat similar a la del conjunt de Pimes (llevat de l'exercici de 2002 en què van ser lleugerament superiors del 6,8% i el 5,8% respectivament). El alts nivells de palanquejament net que pot assolir el sector de la construcció se suporten en la capacitat d'aquesta activitat per aconseguir nivells més elevats d'endeutament en oferir garanties reals als creditors.

Per dimensió d'empresa destaca la estratègia diferent seguida dins al mateix sector per a mantenir aquestes taxes altes de rendibilitat financera. Així, mentre les empreses de més reduïda dimensió, microempreses i empreses petites, treballen amb rendibilitats de l'actiu més elevades que les empreses mitjanes, aquestes últimes es basen a mantenir un nivell molt elevat de palanquejament net (gairebé 5 punts per sobre de les empreses més petites).

D'altra banda, el fet que la rendibilitat econòmica a la construcció s'hagi mantingut constant entre el 2000 i 2002, en un context de desacceleració a la resta de sectors el 2002, s'explica per la bona evolució de la demanda que ha permès una estabilitat tant en marge com, més especialment en la rotació. Segons la dimensió d'empresa s'observen diferències en relació amb aquests indicadors. Així, les empreses de dimensió més gran (petites i mitjanes) obtenen uns marges més elevats que les microempreses, mentre que les de dimensió menor (microempreses i petites) tenen durant tot el trienni rotacions més grans que les mitjanes que treballen amb rotacions per sota de la unitat, fet que comporta que la rendibilitat de l'actiu se situï per sota del marge. Producte de la combinació dels dos factors, marge i rotació, les petites empreses de la construcció són les que presenten rendibilitat econòmica més gran, seguides a poca distància per les microempreses i ja, amb valors força més baixos, les empreses mitjanes.

3.3.2. Activitat econòmica: valor afegit brut i productivitat

El sector de la construcció es caracteritza per una generació de valor afegit brut (VAB) per unitat de vendes superior a la resta de sectors (per cada euro d'ingrés d'explotació una Pime de la construcció el 2002 va obtenir 0,31 cèntims de valor afegit brut, mentre que per al conjunt de Pimes catalanes aquesta ràtio se situa en 25 cèntims per euro facturat). La menor proporció de consums d'explotació i altres despeses d'explotació (58 i 11 cèntims, respectivament per cada euro d'ingrés d'explotació a la construcció davant de 60 i 15 cèntims, respectivament, al conjunt de sectors) permeten aquests millors resultats en termes de valor afegit. Segons la dimensió d'empresa, les diferències no són especialment rellevants i totes les categories de Pimes de la construcció se situen per sobre de la mitjana. No obstant això, en termes dinàmics, entre el 2000 i el 2002 el VAB per unitat de venda incrementa a les micro i petites empreses (des del 0,29 al 0,30 les microempreses i del 0,32 al 0,33 les petites empreses) i cau a les empreses de dimensió mitjana (des de 0,31 fins a 0,29 entre el 2000 i el 2002) com a resultat de l'evolució contraposada del pes dels consums d'explotació en l'estructura de les vendes de les empreses.

Un segon element que cal destacar del sector de la construcció és que l'elevada productivitat del capital mesurada en termes de valor afegit brut per unitat d'immobilitzat net de l'explotació (2,10 les Pimes de la construcció el 2002 davant de 0,94 el conjunt de Pimes catalanes) es redueix si es calcula en termes de valor afegit brut per actiu net de l'explotació (0,39 i 0,33, respectivament el 2002), la qual cosa és deguda, com s'explica més endavant, a la forta proporció d'actiu circulant en l'estructura del balanç de les empreses.

Al sector de la construcció, aquesta major productivitat del capital es matisa per la productivitat baixa del treball que, mesurada en termes de valor afegit per treballador, se situa clarament per sota de la generada en la mitjana de tots els sectors econòmics (32.610 A davant de 38.190 A el 2002). Això fa que la despesa de personal per treballador al sector sigui inferior (24.720 A davant 25.700 A el 2002). En relació amb la grandària d'empresa, hi ha una estreta relació positiva entre la dimensió d'empresa, la despesa de personal i el valor afegit per treballador.

Aquesta dualitat posa de manifest que si bé es tracta d'un sector capaç d'oferir nivells elevats de rendibilitat i d'incorporar més valor afegit que la resta d'activitats de l'economia durant el procés de producció, ho aconsegueix a través de la utilització més intensiva del factor treball. Així, el pes de les despeses de personal sobre el valor afegit a les empreses de la construcció estan per sobre de les del conjunt de Pimes tot i que les diferències es redueixen de 2000 a 2002, bàsicament perquè mentre al sector de la construcció aquesta relació es manté força constant, al conjunt de Pimes catalanes el pes de les despeses de personal sobre el valor afegit augmenta.

3.3.3. Estructura financera i econòmica

L'estructura del passiu de les empreses del sector de la construcció presenta uns trets característics que es poden resumir en una proporció menor de fons propis, sobretot en les empreses de dimensió mitjana, i de forma menys considerable, però també rellevant en les microempreses, així com, una proporció més elevada de recursos aliens, ja que en tenir possibilitat d'oferir garanties reals, també és possible assolir nivells més elevats d'endeutament. Tant si el deute és a llarg termini com a curt termini aquest està per sobre de la mitjana de Pimes catalanes i manté proporcions força estables.

D'entre les empreses del sector, les de dimensió mitjana són les que tenen la taxa d'endeutament més elevada, i amb tendència a augmentar-la, seguides de les microempreses i les empreses petites, aquestes últimes, però, amb taxes força estables entre e 2000 i e 2002. Aquesta tendència creixent a les empreses mitjanes, comporta una disminució de la taxa d'autofinançament, que està sent substituït, en part, per deute a llarg termini.

Una altra particularitat del sector és l'elevat endeutament a curt termini, ja que en tots els segments del sector és superior al 50% del passiu (al conjunt de Pimes catalanes aquesta ràtio se situa per sota del 38% el 2002).

En relació amb l'estructura econòmica de les Pimes d'aquest sector, cal destacar que l'actiu net de l'explotació representa una proporció més gran sobre l'actiu total que en el conjunt de Pimes catalanes, mentre que l'immobilitzat net de l'explotació en representa una proporció menor. Aquests dos trets distintius, en el sector apunten, d'una banda, que en ser el sector amb la rendibilitat més elevada, invertir en altres actius faria baixar la rendibilitat global i, en segon lloc, que es tracta d'un sector intensiu en mà d'obra. Finalment, aquesta tendència en tenir una proporció més gran d'actiu net de l'explotació i menor d'immobilitzat net de l'explotació sobre el total de l'actiu és més accentuada a les empreses de dimensió més reduïda, microempreses i empreses petites.

3.3.4. Dades del sector de la construcció. 2000-2002

Indicadors de rendibilitat

	Sector de la construcció				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Rendibilitat financera (% Resultat ordinari net / Fons propis)					
2000	22,1	24,3	15,0	20,3	14,5
2001	19,2	19,2	21,4	19,9	12,1
2002	17,8	19,4	20,1	19,2	8,8
Rendibilitat econòmica (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Actiu net)					
2000	8,0	8,7	4,7	6,8	7,5
2001	7,5	8,3	5,9	7,2	7,3
2002	7,0	8,3	4,8	6,8	5,8
Palanquejament net (% Rendibilitat financera – Rendibilitat econòmica)					
2000	14,1	15,6	10,4	13,4	7,0
2001	11,7	10,9	15,5	12,7	4,8
2002	10,8	11,1	15,3	12,5	3,0
Marge (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Ingressos d'exploració)					
2000	5,5	5,7	6,5	5,9	6,0
2001	5,8	6,2	7,1	6,4	6,9
2002	5,4	6,3	5,7	5,9	5,7
Rotació (Ingressos d'exploració / Actiu net)					
2000	1,45	1,52	0,72	1,17	1,26
2001	1,31	1,34	0,83	1,14	1,06
2002	1,28	1,32	0,84	1,14	1,03

Indicadors d'estructura financera i econòmica

	Sector de la construcció				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Fons propis / Passiu remunerat (%)					
2000	26,5	27,0	22,8	25,1	38,4
2001	28,1	32,9	21,7	27,7	44,5
2002	28,1	33,9	18,2	27,1	46,7
Recursos aliens a ll/t / Passiu remunerat (%)					
2000	18,0	12,3	29,7	20,8	16,5
2001	18,9	12,6	30,2	20,6	15,9
2002	20,2	12,1	27,3	19,2	15,4
Creditors a c/t / Passiu remunerat (%)					
2000	55,5	60,6	47,5	54,1	45,1
2001	53,0	54,5	48,1	51,7	39,5
2002	51,7	54,0	54,5	53,7	37,9
Actiu net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	94,9	92,4	79,0	87,2	82,2
2001	93,6	91,1	81,1	87,8	73,9
2002	94,3	90,4	82,3	88,4	75,5
Immobilitzat net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	25,4	18,4	12,6	17,3	28,9
2001	25,8	18,7	12,5	17,8	25,3
2002	28,3	17,7	7,4	16,5	26,7
Actiu circulat de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	69,6	74,0	66,3	69,9	53,3
2001	67,7	72,4	68,6	70,0	48,6
2002	66,0	72,7	75,0	72,0	48,8

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indicadors d'activitat econòmica, valor afegit brut i productivitat

	Sector de la construcció				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Consums d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,60	0,58	0,58	0,59	0,62
2001	0,60	0,57	0,57	0,58	0,62
2002	0,59	0,57	0,60	0,58	0,60
Altres despeses d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,11	0,10	0,11	0,10	0,14
2001	0,11	0,10	0,11	0,10	0,14
2002	0,11	0,10	0,11	0,11	0,15
Valor afegit brut / Ingressos d'explotació					
2000	0,29	0,32	0,31	0,31	0,24
2001	0,29	0,33	0,32	0,32	0,24
2002	0,30	0,33	0,29	0,31	0,25
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació					
2000	1,75	3,16	1,62	2,22	1,04
2001	1,38	2,37	2,08	2,00	1,00
2002	1,21	2,44	3,29	2,10	0,94
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació					
2000	0,42	0,52	0,28	0,41	0,36
2001	0,38	0,49	0,32	0,40	0,34
2002	0,36	0,48	0,29	0,39	0,33
Despeses de personal / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	20,72	21,77	24,27	22,13	23,44
2001	21,87	23,23	26,52	23,73	24,75
2002	22,93	24,25	27,87	24,72	25,70
Valor afegit brut / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	27,67	28,20	31,73	28,93	35,67
2001	29,11	30,54	36,11	31,58	37,19
2002	30,04	32,06	36,83	32,61	38,19
Despeses de personal / Valor afegit brut (%)					
2000	74,9	77,2	76,5	76,5	65,7
2001	75,1	76,1	73,5	75,1	66,6
2002	76,3	75,6	75,7	75,8	67,3

Font: Pimec a partir de dades de SABI

3.4. Sector serveis

3.4.1. Rendibilitat

La rendibilitat financera obtinguda per les Pimes catalanes del sector serveis en el trienni 2000-2002 va ser inferior a la del conjunt de Pimes catalanes, i va evolucionar amb la mateixa tendència decreixent. D'aquesta manera, va passar del 12,8% el 2000, al 10,6% el 2001 fins a situar-se en el 6,9% el 2002 (en el conjunt de Pimes va ser del 14,5%, el 12,1% i el 8,8% el 2000, 2001 i 2002, respectivament). Aquesta menor rendibilitat obtinguda per les empreses de serveis s'explica tant per la rendibilitat econòmica inferior com pel menor palanquejament net. No obstant això, en termes dinàmics, ha estat la reducció del palanquejament net entre el 2000 i el 2002 (del 5,8% a l'1,8%) el principal element que impulsa a la baixa la rendibilitat financera en un context de més estabilitat de la rendibilitat econòmica (6,9% el 2000 i 2001 i 5,1% el 2002).

No obstant això, també s'observa que la rendibilitat econòmica de les Pimes dels serveis el 2002 estava situada set dècimes per sota la mitjana del conjunt de sectors (5,1% i 5,8%, respectivament). Aquesta situació, és deguda a la menor rotació (0,90 els serveis i 1,03 el conjunt de sectors) en un context de marge similar (5,7% en ambdós casos el 2002). En aquest sentit, la davallada de la rendibilitat econòmica que s'observa entre el 2000 i el 2002 s'explica exclusivament per una caiguda de 0,31 punts de la rotació (des de l'1,21 al 0,90), ja que el marge es manté estable al 5,7%.

Desagregant els resultats del conjunt del sector per categories de Pime s'observen diferències rellevants segons la grandària. Així, destaca la baixa rendibilitat financera de la mitjana empresa de serveis en relació amb el conjunt de Pimes del sector (3,5% i 6,9%, respectivament el 2002) com a conseqüència de la forta reducció experimentada en el període 2000-2002 (des del 17,8% del 2000 al 3,5% el 2002). Aquesta davallada, que impulsa la rendibilitat del conjunt del sector serveis a la baixa, s'explica per la forta caiguda del palanquejament net el 2001 (del 10,1% al 3,0%) i per la important davallada de la rendibilitat econòmica el 2002 (del 7,0% al 3,6%). En canvi, l'empresa petita va mantenir unes elevades taxes de rendibilitat financera, gràcies al manteniment de rendibilitat econòmica i del palanquejament net. Finalment, les microempreses van disminuir la seva rendibilitat financera de forma menys accentuada que les empreses mitjanes, per l'efecte combinat de caigudes moderades de la rendibilitat econòmica i del palanquejament.

L'anàlisi dels elements que expliquen la rendibilitat econòmica per grandària d'empresa permet observar que les microempreses són les que treballen amb més marge (7,5%) i una menor rotació (0,69) mentre que les petites empreses operen amb nivells elevats de rotació (1,30 el 2002) i un marge (5,5% el 2002) inferior a la mitjana dels serveis i del conjunt de sectors (5,7% el 2002, en ambdós casos). En canvi, la mitjana empresa presenta nivells baixos de rendibilitat econòmica pel marge menor i la rotació baixa (4,6% i 0,77, respectivament el 2002).

3.4.2. Activitat econòmica: Valor afegit brut i productivitat

El valor afegit generat per cada unitat venuda a les Pimes del sector serveis es troba situat per sota de l'obtingut per les Pimes del conjunt de sectors de l'economia (0,22 i 0,25, respectivament el 2002). Si bé, segons la grandària d'empresa, aquesta relació no presenta diferències per a l'any 2002 (tant a microempreses, com a petites i mitjanes empreses va ser de 0,22) en termes d'evolució destaquen tendències diferenciades. Així, mentre les empreses mitjanes van mantenir aquest ràtio constant des de l'exercici de 2000, a les micro i petites empreses, el valor afegit brut per unitat d'ingrés d'explotació va evolucionar de forma creixent (del 0,20 del 2000 al 0,22 del 2002).

La proporció més gran dels consums d'explotació per unitat de facturació que presenta la Pime dels serveis en relació amb la mitjana de sectors (0,63 i 0,60, respectivament el 2002) és l'element que explica l'existència d'aquest diferencial en la capacitat de generar valor afegit per unitat facturada, ja que el pes de les altres despeses d'explotació és idèntic al del conjunt de Pimes catalanes.

La productivitat, tant de l'immobilitzat net de l'explotació com del total de l'actiu net de l'explotació, mesurada en termes de valor afegit brut, va ser menor al sector serveis que al conjunt de Pimes catalanes. Per dimensió d'empresa, les petites són les més productives, seguides per les mitjanes i, ja a més distància, per les microempreses.

La productivitat del treball a les Pimes de serveis, expressada en termes de valor afegit per treballador, és similar a la de la mitjana de Pimes catalanes, però amb una lleugera tendència a l'alça. D'aquesta manera, si els exercicis 2000 i 2001 estava lleugerament per sota (35.260 A davant 35.670 A el 2000 i 36.910 A davant 37.190 A el 2001), el 2002 la va superar lleugerament (38.260 A per 38.190 A respectivament). De la seva banda, la despesa unitària per treballador es va mantenir per sota de la mitjana de tots els sectors (25.090 A i 25.700 A respectivament el 2002). La combinació d'aquests dos elements ha permès que les despeses de personal per unitat de valor afegit generat s'hagin mantingut lleugerament per sota del valor obtingut pel conjunt d'empreses de tots els sectors.

En relació amb la dimensió d'empresa hi ha una estreta relació positiva entre dimensió d'empresa i la despesa de personal unitària que es manté, respecte a la generació de valor afegit per treballador. Amb tot, cal matisar que la diferència entre les microempreses i les empreses mitjanes és menor que en el cas del cost laboral unitari.

3.4.3. Estructura financera i econòmica

L'estructura financera de les Pimes del sector serveis es caracteritza per tenir una proporció més gran de fons propis i una proporció menor d'endeutament sobre el total del passiu. En aquest sentit, i com a conseqüència de l'activitat desenvolupada, tot apunta que les Pimes del sector disposen en una proporció més gran d'actius intangibles que la resta de sectors de l'economia, per la qual cosa veuen minvada la capacitat d'oferir garanties reals davant l'endeutament amb tercers, sobretot a curt termini, ja que la proporció d'endeutament a més llarg termini és similar al del conjunt de sectors de l'economia.

En relació amb la grandària d'empresa, les de més reduïda dimensió, microempreses i empreses petites, es financen amb una proporció similar de deute a llarg termini (17%-18%) amb la diferència que mentre la major part del finançament de les primeres es fa amb recursos propis (per sobre el 50%), en les segones aquesta proporció més gran correspon a deute a curt termini. La major part del finançament de les empreses mitjanes del sector és autofinançament (per sobre el 50% els anys 2001 i 2002) i endeutament a curt termini (per sobre el 30% els exercicis 2001 i 2002), mentre que destaca el poc que fa la Pime del sector del finançament a llarg termini (vora l'11% els anys 2001 i 2002).

Respecte a l'estructura econòmica, cal destacar que l'actiu net de l'explotació representa una proporció menor de l'actiu total que en del conjunt de Pimes catalanes, mentre que l'immobilitzat net de l'explotació té un pes similar i l'actiu circulat d'explotació una part, també, menor. Per tant, cal pensar que és un sector on una proporció important dels actius de les Pimes, sobretot les de dimensió mitjana, no es dedica a l'explotació.

3.4.4. Dades del sector serveis. 2000-2002

Indicadors de rendibilitat

	Sector serveis				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Rendibilitat financera (% Resultat ordinari net / Fons propis)					
2000	9,2	13,5	17,8	12,8	14,5
2001	8,3	14,2	10,0	10,6	12,1
2002	6,8	13,6	3,5	6,9	8,8
Rendibilitat econòmica (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Actiu net)					
2000	6,3	6,9	7,7	6,9	7,5
2001	6,0	7,5	7,0	6,9	7,3
2002	5,2	7,2	3,6	5,1	5,8
Palanquejament net (% Rendibilitat financera – Rendibilitat econòmica)					
2000	2,9	6,6	10,1	5,8	7,0
2001	2,3	6,8	3,0	3,7	4,8
2002	1,6	6,4	0,0	1,8	3,0
Marge (% Resultat ordinari net + despeses financeres / Ingressos d'exploració)					
2000	7,2	4,7	6,1	5,7	6,0
2001	7,2	5,4	9,1	7,1	6,9
2002	7,5	5,5	4,6	5,7	5,7
Rotació (Ingressos d'exploració / Actiu net)					
2000	0,87	1,47	1,26	1,21	1,26
2001	0,83	1,37	0,77	0,97	1,06
2002	0,69	1,30	0,77	0,90	1,03

Indicadors d'estructura financera i econòmica

	Sector serveis				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Fons propis / Passiu remunerat (%)					
2000	50,5	35,7	31,4	39,1	38,4
2001	51,8	37,8	53,5	48,2	44,5
2002	55,8	39,7	57,3	51,6	46,7
Recursos aliens a ll/t / Passiu remunerat (%)					
2000	16,8	17,4	17,0	17,1	16,5
2001	17,2	17,1	10,9	14,5	15,9
2002	17,6	17,7	10,7	14,9	15,4
Creditors a c/t / Passiu remunerat (%)					
2000	32,8	46,9	51,6	43,8	45,1
2001	31,1	45,1	35,6	37,3	39,5
2002	26,5	42,6	32,0	33,5	37,9
Actiu net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	71,5	83,7	78,9	78,3	82,2
2001	72,9	82,1	56,4	68,7	73,9
2002	68,7	83,1	58,2	68,9	75,5
Immobilitzat net de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	32,4	27,6	27,9	29,3	28,9
2001	33,6	27,1	16,8	24,4	25,3
2002	34,4	28,8	17,6	26,2	26,7
Actiu circulat de l'exploració / Actiu net (%)					
2000	39,1	56,1	51,0	49,1	53,3
2001	39,3	55,0	39,6	44,3	48,6
2002	34,3	54,3	40,6	42,7	48,8

Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indicadors d'activitat econòmica, valor afegit brut i productivitat

	Sector serveis				Conjunt Pimes
	Micro	Petita	Mitjana	Pime	
Consums d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,65	0,67	0,63	0,66	0,62
2001	0,64	0,65	0,64	0,65	0,62
2002	0,62	0,64	0,64	0,63	0,60
Altres despeses d'explotació / Ingressos d'explotació					
2000	0,15	0,13	0,15	0,14	0,14
2001	0,15	0,14	0,14	0,14	0,14
2002	0,16	0,14	0,14	0,15	0,15
Valor afegit brut / Ingressos d'explotació					
2000	0,20	0,20	0,22	0,20	0,24
2001	0,21	0,21	0,22	0,21	0,24
2002	0,22	0,22	0,22	0,22	0,25
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació					
2000	0,56	1,07	0,98	0,87	1,04
2001	0,51	1,06	0,98	0,83	1,00
2002	0,44	1,00	0,96	0,76	0,94
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació					
2000	0,24	0,35	0,34	0,31	0,36
2001	0,23	0,35	0,29	0,30	0,34
2002	0,22	0,35	0,29	0,29	0,33
Despeses de personal / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	20,71	22,35	25,10	22,82	23,44
2001	22,03	23,55	26,52	24,11	24,75
2002	23,20	24,67	27,31	25,09	25,70
Valor afegit brut / Nombre de treballadors (en milers d'euros)					
2000	32,72	33,98	39,03	35,26	35,67
2001	34,77	35,26	40,93	36,91	37,19
2002	36,32	36,58	42,39	38,26	38,19
Despeses de personal / Valor afegit brut (%)					
2000	63,0	66,0	64,0	65,0	66,0
2001	63,0	67,0	65,0	65,0	67,0
2002	64,0	67,0	64,0	66,0	67,0

Font: Pimec a partir de dades de SABI

4. Anàlisi detallada de la productivitat del teixit empresarial català. 2001

4.1. Introducció

Una de les preocupacions fonamentals de les empreses és la competitivitat, entesa com la capacitat de competir per tal de consolidar i d'ampliar quota de mercat. La noció de competitivitat és més general que les habituals consideracions relatives als beneficis i als costos, que des de l'economia teòrica constitueixen l'eix de l'anàlisi més estàndard. Possiblement és, a més, la variable estratègica clau sobre la qual es prenen gran part de les decisions empresarials a mitjà i a llarg termini i, també, sobre la qual es pren un nombre important de decisions de política econòmica, com les relatives al marc de relacions laborals, a la legislació contractual o a la regulació impositiva. Una de les expressions recents d'aquesta importància és l'Acord Estratègic per a la Internacionalització, la Qualitat de l'Ocupació i la Competitivitat de l'Economia Catalana, impulsat per la Generalitat de Catalunya, que mira de consensuar, amb els agents socials - patronals i sindicats -, un conjunt de mesures clau per assegurar el creixement sostingut, tant econòmic com del nivell de benestar, en l'horitzó de les dècades properes.

Aquesta és només una mostra de l'interès i la preocupació que ha suscitat, en els darrers temps, el procés de relocalització de l'activitat productiva en l'àmbit mundial i que últimament ha tingut un impacte important a Catalunya amb les decisions de deslocalització de Lear, en primer lloc, seguida de moltes altres en els darrers dos anys (Autolux, Bayer, Fisipe, Gates Vulca, Levi's, Philips, Printer, Samsung, Valeo...). Una altra expressió preocupant d'aquest procés són les amenaces de gegants empresarials, com Nissan i Seat, de deslocalitzar part de la seva producció. Tot i que en aquest debat hi ha opinions de tot tipus, sembla difícil d'acceptar l'optimisme de qui veu aquesta situació com la culminació de la modernització de la indústria catalana. En efecte, tot i que les empreses deslocalitzen la seva producció (i no els centres de gestió, de disseny, de desenvolupament de prototips o d'R+D+I), quan són empreses multinacionals les que ho fan, no solen tenir aquests centres a Catalunya. D'altra banda, les empreses espanyoles i catalanes han mostrat una vocació exterior menys desenvolupada que les d'altres països europeus, en particular a l'hora de posicionar-se en les economies de l'est d'Europa que acaben d'integrar-se a la UE, amb el que això representa en termes d'eliminació de les barreres al comerç (vegeu Martin, 1999 i 2002).

També hi ha qui vincula aquests processos amb la política territorial (incloses les subvencions, com les atorgades a Samsung el 1988 per instal·lar-se a Palau de Plegamans) i la disponibilitat d'infraestructures (vegeu Ulied, 2003), la qual cosa ha generat un gran debat sobre la disponibilitat i el finançament. Un dels arguments principals és que el cost reduït del sòl i la relativament bona connectivitat (accés a proveïdors i als mercats nacional i internacional), van ser els principals factors d'atracció d'inversió estrangera directa en el moment de la implantació d'un bon nombre d'empreses transnacionals. Aquests factors, però, han deixat de ser suficients i moltes empreses s'inclinen per reduir els costos de producció i es desplacen a d'altres economies, principalment de l'est d'Europa o del sud-est asiàtic.

Finalment, a part de l'esmentat estoc de capital públic, un dels aspectes que recentment s'ha vinculat amb els processos de relocalització d'activitats productives ha estat la disponibilitat de capital humà. L'especialització en determinades activitats productives segons la disponibilitat i la capacitat de mà d'obra situa la formació en un primer pla. Això contribuiria a explicar la destrucció de llocs de treball manuals (o tradicionalment anomenats de 'coll blau') a les economies avançades, alhora que es produeix un increment de llocs de treball no manual (de 'coll blanc').

En síntesi, podríem resumir l'anterior en tres grans elements que envolten la noció de competitivitat: el capital privat (amb efectes directes sobre beneficis i costos, i protagonista dels processos de relocalització de l'activitat productiva), el capital públic i el capital humà. Entre tots ells, un aspecte fonamental vinculat al primer element és l'eficiència en la producció, que es mesura a partir de la productivitat aparent del treball. Aquest és el centre d'interès d'aquest treball, que considerem el primer pas necessari per conèixer en quina situació es troba el nostre teixit productiu, en especial la petita i mitjana empresa, davant del procés de globalització, que en si mateix pot comportar la relocalització de l'activitat productiva a escala internacional. Així, el principal objectiu d'aquest informe és, a partir de la millor informació estadística disponible, estudiar la situació de la productivitat de les empreses privades catalanes (que no de l'economia catalana com un tot). El treball està dividit en 3 seccions més, a part de la introducció. La segona s'ocupa de l'estudi de productivitat i la tercera a l'estudi de la vinculació entre eficiència productiva i participació en els mercats exteriors. La quarta secció tanca el treball amb les principals conclusions obtingudes.

4.2. La productivitat de l'empresa catalana

L'anàlisi de la productivitat se sol fer en l'àmbit macroeconòmic i per grans agregats, ja siguin d'àmbit internacional (països o grans àrees com la UE) o d'àmbit intranacional (regions o sectors d'activitat). En aquesta línia, aquesta secció s'inicia caracteritzant succintament l'evolució recent de l'economia catalana pel que fa a la producció, l'ocupació i la productivitat (primer apartat) per tal de contextualitzar el nucli de l'anàlisi, que és específic de l'empresa catalana i pren diferents perspectives (segon apartat). Cal indicar que la mesura de productivitat emprada és la productivitat aparent del treball, que es defineix com la ràtio entre una mesura de producció (en el nostre cas el valor afegit tant pel conjunt de Catalunya com en el cas de les empreses) i una d'input treball (en el nostre cas el nombre d'ocupats mitjà del període de referència)¹.

4.2.1. Trets principals del darrer cicle productiu de l'economia catalana

Si hi ha algun aspecte que cal posar en el passiu del darrer cicle de creixement de les economies espanyola i catalana aquest és el creixement lent de la productivitat. Ja fa uns anys que des de les principals institucions econòmiques s'assenyala la preocupació que causa aquest fet i són multitud els estudis sobre l'evolució de la productivitat a Espanya que coincideixen a assenyalar, no solament aquestes taxes reduïdes de creixement, sinó també la tendència decreixent que manifesta l'economia espanyola en les darreres dècades. En el seu informe dedicat a l'economia espanyola, l'OCDE (2001) alerta sobre el creixement dèbil de la productivitat detectat en els últims anys, mentre el Banc d'Espanya, en els informes anuals recents de 2002 i 2003, confirma tant el ritme baix de creixement de la productivitat registrat en els darrers anys, com la taxa menor dels serveis de mercat davant les manufactures. Una reflexió en el mateix sentit es produeix en diferents treballs per al cas de l'economia catalana, com els que es troben als números 69/70 de Nota d'Economia sobre la penetració de les TIC, o a Caixa Catalunya (2004).

1. Malauradament no disposem del nombre d'hores treballades, variable que podria permetre una aproximació més acurada al nivell de productivitat efectiu de l'empresa.

Efectivament, en els darrers anys l'economia catalana ha viscut un cicle expansiu que arrenca el 1995, quan la taxa de creixement del PIB assoleix el 2,5%, i que encara es manté, tot i que en el bienni 2002-2003 s'ha situat lleugerament per sota del 2,0%. En conjunt, tal com es pot apreciar a la taula 21, en aquest període de 9 anys s'ha registrat un creixement anual mitjà del 2,7%, molt dinàmic en termes dels registres europeus, però lleugerament per sota de l'espanyol (3,1%). El mateix diferencial, a l'entorn del mig punt percentual, s'ha produït en el ritme de creació d'ocupació (del 2,2% a Catalunya i del 2,6% a Espanya), la qual cosa s'ha traduït en un avenç de la productivitat similar en les dues àrees, tot i el dinamisme més gran de l'Estat en producció i generació de llocs de treball.

Taula 21.

VAB, ocupació i productivitat a Catalunya i Espanya. 1996-2003

Taxes de creixement mitjà en percentatge

	VAB			Ocupació			Productivitat		
	96-03	96-99	00-03	96-03	96-99	00-03	96-03	96-99	00-03
Catalunya	2,7	3,0	2,4	2,2	3,3	1,1	0,5	-0,2	1,2
Espanya	3,1	3,5	2,8	2,6	3,0	2,3	0,5	0,5	0,5

Font: Elaboració pròpia a partir de la Contabilidad Regional de España, base 1995.

Si es diferencia el darrer cicle econòmic en subperíodes, s'observa que en la segona part s'ha produït una reducció del ritme de creixement econòmic, tant a Catalunya (del 3,0% al 2,4%) com a Espanya (del 3,5% al 2,8%). En ambdues àrees, per tant, l'alentiment de l'expansió ha assolit valors similars que, d'altra banda, no han tingut el mateix reflex en la generació d'ocupació. Més concretament, a Catalunya s'ha passat d'un creixement de l'ocupació del 3,3% a la segona meitat dels noranta, a un moderat 1,1%, una reducció de 2,2 punts percentuals molt superior a les set dècimes d'Espanya. Això ha tingut com a conseqüència un fet molt interessant com és la forta divergència de l'evolució de la productivitat aparent del treball a Catalunya en relació amb Espanya. Efectivament, al Principat s'havia produït una caiguda del 0,2% anual durant el període 1996-1999, però en els darrers 4 anys ha canviat la tendència i ha passat a tenir un increment anual superior a l'1% (1,2%), resultat que de fet s'explica per la moderació en el ritme de creació d'ocupació que ha patit l'economia catalana aquests darrers anys. Tot i que respondre a la pregunta de com s'han repartit aquests guanys de productivitat cau fora de l'objectiu d'aquest treball, sí que creiem que podem donar indicacions d'on cal començar a buscar. En efecte, quan desagreguem per grandària d'empresa i sector d'activitat obtenim una fotografia acurada de com està distribuïda l'eficiència productiva al nostre país. Aquest és el primer pas per entendre qui surt guanyant i perdent dels dos principals motors de canvi de la situació econòmica i empresarial actual: un factor purament conjuntural, com són els cicles econòmics, i un procés estructural, com el globalitzador, al qual hem fet referència a la introducció.

4.2.2. El teixit productiu català

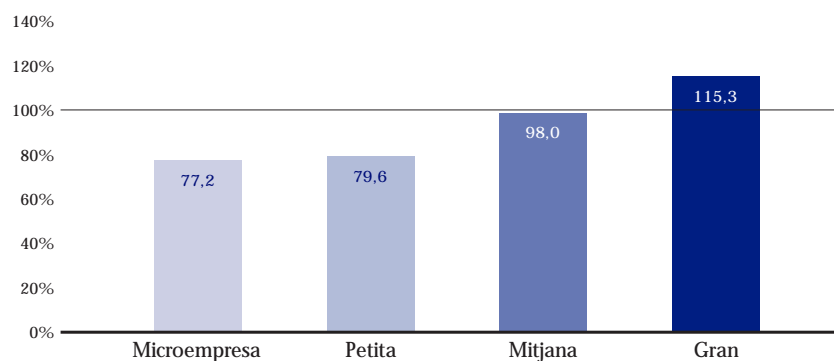
Per a l'anàlisi de la productivitat de l'empresa catalana s'han utilitzat els criteris definits per la UE (vigents a partir de 2005) per classificar les empreses segons la dimensió d'acord amb líndars que fan referència al nombre d'ocupats i al volum de negoci i/o el d'actiu (vegeu apartat de metodologia).

A continuació es presenten les dades empresarials relatives a la productivitat aparent del treball desagregades tenint en compte la dimensió i el sector d'activitat. Els gràfics 11-16 mostren els diferents nivells de productivitat quan es tenen en compte ambdues perspectives. Els resultats que es desprenen d'aquesta anàlisi desvetllen una sèrie de trets summament interessants pel que fa al teixit productiu català.

El gràfic 11 permet veure de manera força clara la relació positiva entre productivitat i dimensió empresarial, i destaca de manera clara la major productivitat de la gran empresa (115% de la mitjana de la mostra) i la menor de la micro i de la petita empresa (77% i 80% respectivament). La mitjana empresa presenta un índex de productivitat molt semblant a la mitjana de la mostra (el 98%).

Gràfic 11
Productivitat relativa segons dimensió d'empresa. 2001

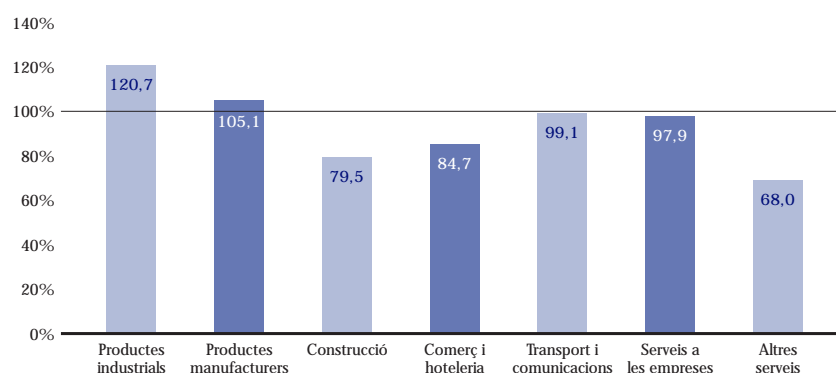
Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses SABI

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

D'altra banda, la desagregació per sector d'activitat (vegeu gràfic 12) permet apreciar que els únics sectors amb la productivitat per sobre la mitjana són els de productes industrials i manufacturats (121% i 105%); en contrast, la construcció presenta una productivitat del 80%, mentre que les branques de serveis mostren una elevada variabilitat que es concreta en índexs de productivitat molt similars a la mitjana en els serveis de transport i comunicacions, i els serveis a les empreses, i el comerç i hoteleria mostren índex inferiors (85%) i, sobretot, la branca d'altres serveis (68%). Aquests resultats confirmen, almenys de forma preliminar, la menor productivitat dels serveis, davant de la dels béns, que apunten diversos treballs aplicats tant a l'economia espanyola (Martínez i Picazo, 2000) com a d'altres economies (Pilat, 1996).

Gràfic 12
Productivitat relativa segons sector d'activitat. 2001
Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses SABI

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

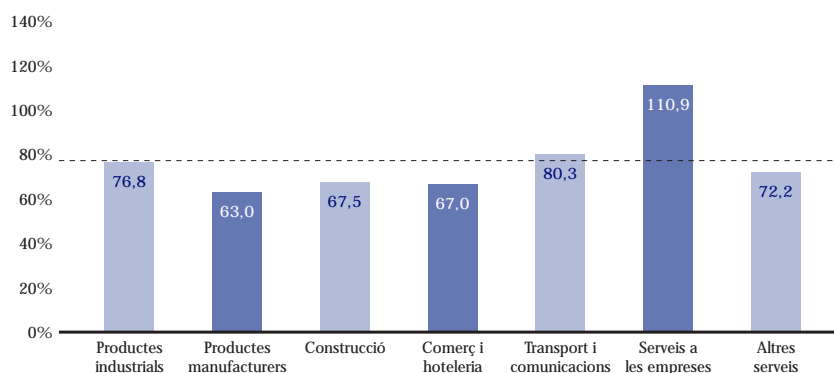
Un dels avantatges de comptar amb una base de dades empresarials individual és la seva versatilitat en el sentit que, per exemple, permet calcular els nivells de productivitat de les empreses tenint en compte simultàniament la dimensió empresarial i el sector d'activitat (vegeu gràfics 13-16). D'aquesta manera és possible esbrinar, d'una banda, si la relació positiva entre dimensió empresarial i nivell de productivitat identificada agregadament es reproduïx en totes les branques considerades, i d'altra banda, analitzar si cadascuna de les dimensions empresarials reproduïx la pauta de més productivitat dels sectors industrials davant de la construcció i les diferents activitats terciàries.

A l'hora d'analitzar la productivitat de la microempresa catalana per als set sectors considerats (veure gràfic 13) és obligat recordar que la microempresa és precisament el grup amb pitjor cobertura per part de SABI, de manera que els resultats obtinguts en aquest cas cal interpretar-los amb més prudència.

Les dades que apareixen al gràfic 13 apunten cap a un nivell més baix de productivitat de la microempresa respecte a la mitjana agregada en pràcticament tots els sectors, amb l'excepció única dels serveis a les empreses, que assoleixen un nivell del 111% de la productivitat mitjana. De fet, aquest darrer sector obté una productivitat entre trenta i cinquanta punts percentuals més elevada que la microempresa de qualsevol dels altres sectors, la qual cosa podria estar relacionada amb el fet que es tracta d'un sector en què s'inclouen els serveis financers, en els quals s'hi troben empreses amb molt pocs ocupats i volums de facturació comparativament molt més elevats¹.

Gràfic 13
Productivitat relativa de la microempresa segons sector d'activitat. 2001

Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses.
Amb línia discontinua apareix el nivell de productivitat mitjà de la microempresa

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

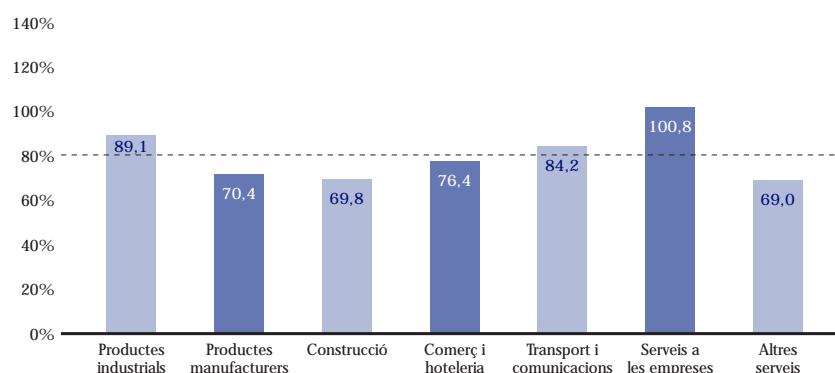
1. En aquest sentit és ben coneguda la proliferació, des de la segona meitat de la dècada dels noranta, de petites empreses dedicades a la gestió de carteres de productes financers. Tampoc és aliè a aquestes dades la revolució de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que ha tingut un notable impacte al sector de serveis a les empreses.

En els casos de la petita, mitjana i gran empresa (gràfics 14, 15 i 16), la població coberta per SABI representa més de les dues terceres parts del total de les empreses existents a Catalunya l'any 2001 i, per tant, els resultats aporten informació amb un grau de certesa considerablement més elevat que en el cas de la microempresa.

L'anàlisi del comportament de la petita empresa (gràfic 14), a més a més de confirmar que les empreses de petita dimensió tenen un nivell més baix de productivitat que la mitjana agregada en la majoria de sectors, desvetlla un aspecte interessant de la seva configuració sectorial. En efecte, com en la dimensió anterior, el sector de serveis a les empreses presenta un nivell de productivitat clarament superior al de la resta de sectors (més de vint punts percentuals), i assoleix valors pràcticament iguals a la mitjana de tota la mostra. Novament, l'explicació es troba en l'efecte provocat per les empreses financeres, així com les que fan un ús intensiu de les TIC, que compten amb un baix nombre d'ocupats. Que aquest sigui el principal criteri de classificació provoca que es considerin micro o petites empreses, tot i tenir un VAB comparativament elevat en relació amb empreses superiors en termes dels criteris de classificació emprats.

Gràfic 14
Productivitat relativa de la petita empresa segons sector d'activitat. 2001

Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses.
Amb línia discontinua apareix el nivell de productivitat mitjà de la petita empresa

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

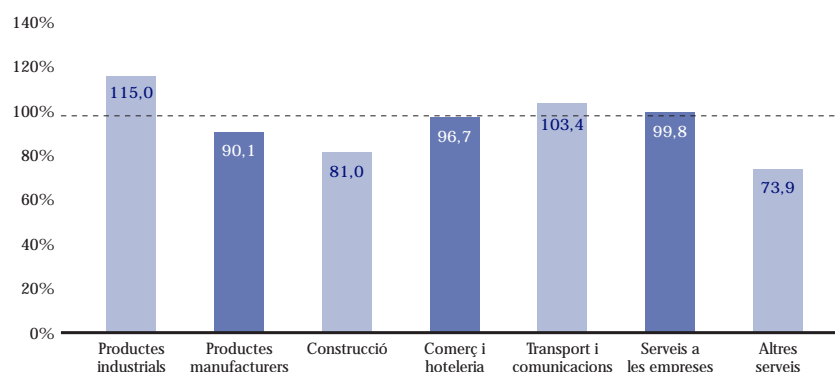
La situació de la mitjana empresa és clarament diferent de la detectada en els dos casos anteriors. Així, cal ressaltar el cas del sector de productes industrials, que presenta el nivell de productivitat més elevat, el 15% per sobre de la mitjana agregada, així com el sector de productes manufacturats, que tot i estar per sota d'aquesta mitjana té una productivitat considerablement més elevada que les empreses del mateix sector però de dimensions inferiors. Tot i això, la mitjana empresa al sector manufacturer no assoleix productivitats superiors a les de les branques terciàries ja que, dels set sectors considerats, únicament supera al de la construcció i altres serveis. Per tant, aquest comportament, difereix del detectat en termes agregats, ja que no es constata que els sectors industrials presentin productivitats més elevades que els de serveis. De fet, la mitjana empresa de les branques terciàries (llevat del cas dels altres serveis) presenta uns nivells de productivitat molt propers a la mitjana del total de l'economia. En un nivell de detall superior, cal destacar que el sector de serveis a les empreses és novament una excepció, en el sentit que no es compleix la correlació positiva entre productivitat i dimensió empresarial ja que la mitjana empresa presenta nivells inferiors que la petita o microempresa que actua en aquest sector¹.

Gràfic 15

Productivitat relativa de la mitjana empresa segons sector d'activitat. 2001

Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses.

Amb línia discontinua apareix el nivell de productivitat mitjà de la mitjana empresa

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABL

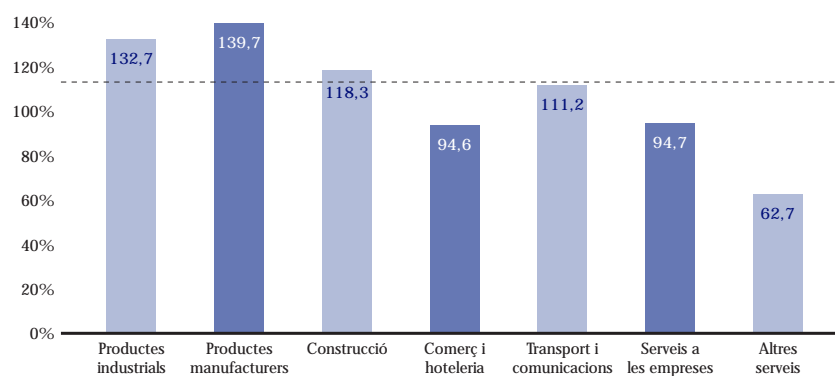
1. En aquest cas cal apuntar a la diferent composició de les empreses dins la branca d'altres serveis, ja que amb l'augment de dimensió guanyen presència subsectors menys productius. Caldria una anàlisi amb un nivell de desagregació superior (CNAE a 3 dígits) per tal d'aprofundir més en aquesta qüestió.

Finalment, al gràfic 16 es mostren les dades relatives a la gran empresa, les quals posen de relleu que, en els sectors industrials i de la construcció, és la gran empresa la que obté els nivells de productivitat més alts, en clar contrast amb les branques terciàries. L'únic sector de serveis que aconsegueix la premissa que a dimensió més gran de l'empresa més productivitat és el de transport i comunicacions, en la qual la gran empresa assoleix el nivell de productivitat més elevat (111%). Per raons oposades caldria destacar el sector d'altres serveis, ja que la gran empresa presenta el nivell més baix de productivitat per dimensió i sector de tota la mostra SABI (en concret el 63% de la mitjana, doblat amb escreix per la gran empresa industrial). L'explicació d'aquest valor rau en el fet que una part important de les grans empreses d'aquest sector subministren serveis directament o indirectament subvencionats pel sector públic, la qual cosa provoca que el valor afegit comptable sigui comparativament més baix.

Resulten sorprenents, fins a cert punt, els casos de la gran empresa manufacturera i constructora que presenten uns nivells de productivitat molt elevats i, sobretot, considerablement superiors als de la micro, la petita o la mitjana empresa que actua al mateix sector. Així, en el cas del sector manufacturer, la gran empresa (140% de la mitjana agregada) dobla el nivell de productivitat de la micro i petita empresa (63% i 70%); mentre que la gran empresa constructora (118%) obté una productivitat entre quaranta i cinquanta punts més elevada que la corresponent a empreses constructors de dimensió menor.

Gràfic 16
Productivitat relativa de la gran empresa segons sector d'activitat. 2001

Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses.
Amb línia discontinua apareix el nivell de productivitat mitjà de la gran empresa

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

És a dir, en els sectors manufacturer i constructor de Catalunya, els nivells de VAB per ocupat de la gran empresa són molt més elevats que els de la resta de dimensions empresarials; es tracta d'una diferència intrasectorial molt important que demana una justificació. En aquest sentit, el fet que les grans empreses manufactureres i constructors subcontractin a d'altres empreses de menor dimensió una part de la producció, que probablement correspondria a fases de menys valor afegit, constitueix una primera explicació d'aquest fenomen.

Per altra banda, un segon factor explicatiu prové del grau important d'obertura dels mercats de béns, i per tant, de l'elevada competència internacional, que obliga les empreses industrials a situar-se en nivells de productivitat elevats per assolir un nivell màxim de competitivitat als mercats exteriors. La possibilitat que aquestes diferències puguin explicar-se, almenys parcialment, a través de la participació de les empreses en els mercats internacionals, centra l'interès de l'anàlisi que es fa a la secció següent.

4.3. El vincle entre productivitat i activitat exportadora

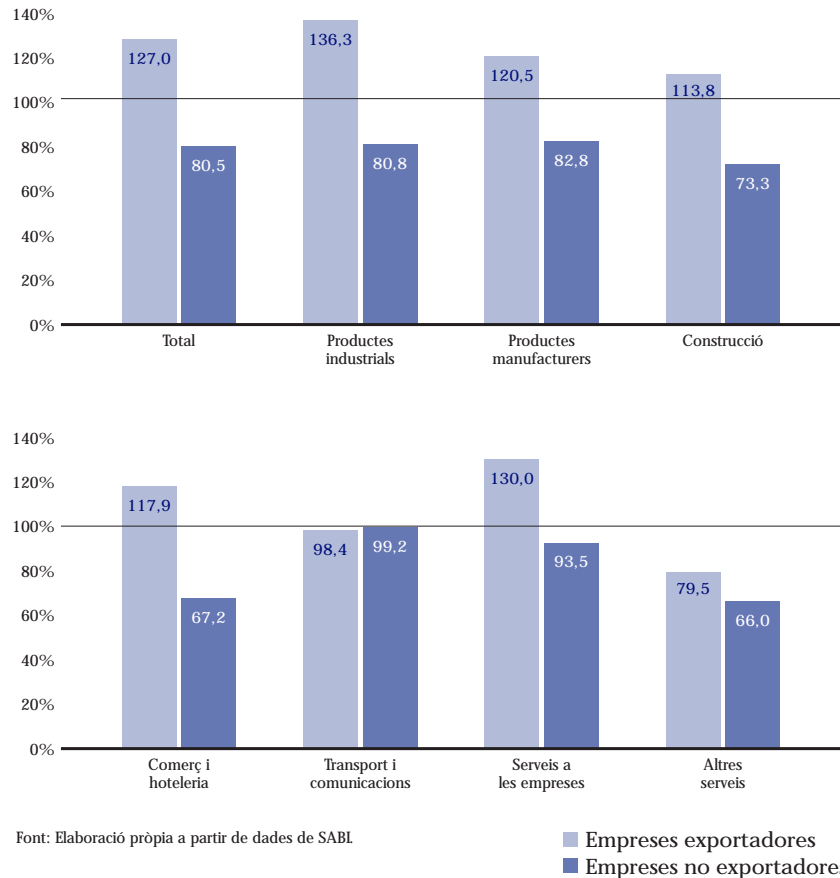
Hi ha un ampli conjunt d'estudis empírics que demostren que les empreses exportadores són més productives, tenen una dimensió més gran, sobreviuen més temps i paguen salaris més alts que les que no exporten (vegeu Aw, Chung i Roberts 2000, i les referències allí citades). Si bé la correlació positiva entre productivitat i exportació suscita consens ampli, no està clar en quin sentit opera la causalitat. És a dir, aquesta correlació pot interpretar-se bé com el resultat d'un procés de selecció en el qual només les empreses més productives sobreviuen en mercats oberts altament competitius (cas en el qual la productivitat impulsa l'exportació); o bé com el reflex, en termes de productivitat, d'una millora de la informació i del coneixement adquirit per l'empresa com a conseqüència de la seva activitat exportadora (accedeix a nous mètodes de producció i nous dissenys com a conseqüència de les demandes dels seus clients), cas en el qual l'exportació genera millores de productivitat. Aquest últim fenomen s'ha denominat en alguns casos *learning-by-exporting* (Grossman i Helpman, 1991) i és habitualment utilitzat per promoure activament les exportacions en molts països en vies de desenvolupament. No obstant això, hi ha treballs, que rebutgen la causalitat exportació - productivitat i, en canvi, argumenten a favor d'una causalitat en sentit invers (Clerides, Lach i Tybout 1998, i Bernard i Jensen 1999a). Però, cal assenyalar que es tracta d'hipòtesis no excloents. Així, Bernard i Jensen (1999b) no veuen signes que l'exportació per se reporti guanys de productivitat addicionals a les plantes manufactureres dels EUA, tot i que troben que les empreses que exporten augmenten més ràpidament el volum de producció i d'ocupació i, a més a més, que l'exportació està associada amb una redistribució de recursos des de les plantes menys eficients cap a les més eficients. Aquest fenomen redistributiu, diuen, pot explicar fins al 40% de l'avenç de la productivitat. Finalment, hi ha un cert consens en el fet que la contribució de les empreses exportadores al creixement de la productivitat és superior a la seva participació total en termes de producció i ocupació. Més recentment i amb caràcter més general, Ahn (2001) ha realitzat un *survey* exhaustiu sobre estudis empírics que analitzen el creixement de la productivitat de països de l'OCDE a partir de microdades empresarials. Un dels fets estilitzats que emergeix d'aquests estudis és que l'exposició de les empreses a graus més grans de competència (i això inclou la que s'origina via comerç internacional) té un paper determinant en la millora de la productivitat empresarial.

Per al cas espanyol, Oliver i Sala (2000) observen en el sector industrial que, en la mesura en què està positivament correlacionada amb la productivitat, la dimensió empresarial ha tingut una funció principal tant en l'adaptació de la indústria al procés d'obertura a l'exterior de la segona meitat dels vuitanta, com en el procés de reestructuració dels primers noranta, vinculat a la crisi i a la entrada en vigor del Mercat Únic. També Fariñas i Ruano (1999) i, més recentment, Delgado et al. (2002) i Fariñas i Marín (2002) ofereixen evidència empírica que vincula nivells superiors de productivitat amb empreses exportadores.

Per al cas de la mostra SABI referent a l'any 2001, quan analitzem els nivells de productivitat diferenciant les empreses que són exportadores de les que no ho són, els resultats són contundents. Tal com s'observa al gràfic 17, la productivitat de les empreses exportadores és molt superior en gairebé tots els sectors a la de les no exportadores. Concretament, en termes agregats les empreses que exporten tenen una productivitat del 127% de la mitjana catalana, mentre que les no exportadores assoleixen un nivell de productivitat del 81% de la mitjana; en altres paraules, les empreses que exporten són pràcticament el 50% més productives que les que no ho fan. Aquestes diferències són especialment pronunciades tant en els sectors industrials i manufactureres, com en la construcció, així com també en el comerç i hoteleria, i en la branca de serveis a les empreses. En el cas del sector d'altres serveis, l'empresa exportadora és també més productiva, tot i que les diferències són molt menors i es redueixen a 13 punts percentuals. L'únic sector en què no es detecta aquest contrast és el dels serveis de transport i comunicacions, en el qual les empreses exportadores i no exportadores assoleixen nivells de productivitat molt similars, i pràcticament iguals a la mitjana catalana.

Gràfic 17
Productivitat relativa segons sector d'activitat a les empreses
exportadores i no exportadores. 2001

Índex base 100 = productivitat mitjana del total d'empreses.

Aquests resultats semblen confirmar, per al cas de l'empresa catalana, la hipòtesi com hem vist ja contrastada en diversos treballs, segons la qual la participació en els mercats internacionals repercuteix en una productivitat més elevada.

L'estudi de la vinculació entre productivitat i exportació pot refinar-se si es creua l'anàlisi per dimensió empresarial i sector d'activitat. A la taula 22 es presenta el percentatge d'empreses de la mostra que exporten junt amb el percentatge del VAB i de l'ocupació que representen respecte al total, així com respecte a cadascuna de les dimensions en què hem dividit la mostra. Un dels primers aspectes que cal posar de relleu és que, del total d'empreses de SABL, prop del 15% exporten, tot i que representen el 53% de la producció i el 42% de l'ocupació. Les dades també permeten constatar que, sense excepció, els nivells d'exportació creixen amb la grandària de l'empresa, i en tots els sectors considerats exporta més la gran empresa que la mitjana, aquesta que la petita, i la petita que la micro.

Per altra banda, els nivells d'exportació sempre són més elevats en els sectors industrials, i especialment en el cas de les grans empreses del sector de productes industrials, atès que el 90% d'aquestes exporta. En efecte, les dades il·lustren clarament que els sectors industrials són, sens dubte, els més oberts i, per tant, exposats a la competència internacional, la qual cosa donaria suport a la hipòtesi plantejada al final de l'apartat 4.2 i permetria justificar el gran contrast observat en l'eficiència productiva de la gran empresa industrial versus la gran empresa de serveis.

Taula 22.

Nombre d'empreses, producció i ocupació: participació de les empreses exportadores segons dimensió i sector d'activitat

	Total	Micro	Petita	Mitjana	Gran
Nombre d'empreses					
Productes industrials	33,7	14,6	40,2	74,3	90,3
Productes manufacturers	28,7	13,5	36,6	67,7	83,0
Construcció	2,5	1,3	3,4	10,3	37,0
Comerç i hoteleria	16,9	11,3	25,5	41,6	59,0
Transport i comunicacions	6,4	3,4	9,0	18,4	36,1
Serveis a les empreses	3,7	2,4	7,2	12,1	15,0
Altres serveis	4,2	1,4	6,5	10,5	27,9
<i>Total</i>	<i>14,8</i>	<i>7,5</i>	<i>22,7</i>	<i>44,7</i>	<i>61,6</i>
VAB					
Productes industrials	81,2	19,0	50,7	79,3	88,8
Productes manufacturers	68,0	18,2	47,0	75,7	74,4
Construcció	21,9	1,6	4,9	16,0	68,0
Comerç i hoteleria	48,0	16,9	34,5	50,9	68,9
Transport i comunicacions	19,0	5,4	13,8	25,0	21,5
Serveis a les empreses	16,0	3,6	8,8	16,4	19,9
Altres serveis	17,7	2,4	11,6	14,0	28,7
<i>Total</i>	<i>53,2</i>	<i>10,5</i>	<i>30,5</i>	<i>53,7</i>	<i>66,4</i>
Ocupació					
Productes industrials	71,9	16,0	46,5	76,7	80,3
Productes manufacturers	59,3	15,6	40,8	70,4	70,0
Construcció	15,3	1,4	3,9	11,3	68,0
Comerç i hoteleria	34,5	12,9	26,4	41,3	49,7
Transport i comunicacions	19,2	3,9	10,9	22,1	26,9
Serveis a les empreses	12,0	3,0	8,6	12,1	14,3
Altres serveis	15,1	1,2	7,1	11,3	25,9
<i>Total</i>	<i>41,9</i>	<i>9,1</i>	<i>25,7</i>	<i>46,8</i>	<i>54,4</i>

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

També és destacable el cas de la branca de comerç i hoteleria, en què, tot i que el percentatge d'empreses que exporta no és excessivament elevat (17%), aquestes acumulen pràcticament la meitat de la producció i més d'una tercera part de l'ocupació del sector. Addicionalment, aquestes dades confirmen el nivell més alt de VAB per ocupat de les empreses exportadores en aquesta activitat productiva. La resta de branques terciàries té un percentatge molt discret d'empreses exportadores (entre el 4% i el 6%), que només representen entre el 16% i el 19% del VAB, i entre el 12% i el 19% de l'ocupació. Es tracta, doncs, d'activitats certament menys obertes als mercats internacionals. Finalment, la construcció presenta el 2,5% d'empreses exportadores, les quals produeixen el 22% del VAB sectorial i concentren el 15% de l'ocupació, percentatges que en aquest cas s'expliquen per la importància quantitativa d'algunes grans empreses constructores que participen en projectes finançats per altres països i/o organismes internacionals.

Així doncs, sembla clar que la major obertura exterior dels sectors industrials podria ser un dels factors (a part, òbviament, dels purament tecnològics) que permetrien explicar el perquè del nivell més alt de productivitat de la indústria davant de la construcció i, parcialment, dels sectors de serveis.

4.4 . Conclusions

La primera reflexió d'aquest informe girava al voltant de la importància de la competitivitat en el marc actual d'internacionalització dels sistemes productius i dels mercats en què operen les nostres empreses. Sens dubte un primer pas per mantenir i millorar la nostra competitivitat és el coneixement detallat dels punts forts i, sobretot, dels punts febles i limitacions amb què es troben les nostres empreses a l'hora d'enfrontar-se a aquest entorn globalitzat i ràpidament canviant. Aquest ha estat l'objectiu del treball que, gràcies a l'ús d'una base de microdades empresarials, ofereix una perspectiva molt detallada de la situació actual del teixit productiu català.

L'estudi realitzat en aquest informe s'ha centrat en l'anàlisi de la productivitat de les empreses catalanes segons dimensió, sector d'activitat i activitat exportadora i ha permès constatar, agregadament, tres aspectes clau del nostre teixit productiu. En primer lloc, s'observa una relació positiva clara entre productivitat i dimensió empresarial; en segon lloc, s'identifica una menor productivitat de les branques de serveis, davant dels sectors dedicats a la producció de béns; finalment, es constata un nivell de productivitat considerablement més elevat de l'empresa que exporta davant de la que no ho fa. No es tracta de resultats innovadors, en el sentit que tots ells ja han estat posats de relleu en d'altres estudis aplicats, referents a diferents economies, però sí és útil verificar que també es confirmen per al cas de l'empresa catalana, alhora que s'identifiquen les principals especificitats del nostre aparell productiu.

En efecte, la riquesa de la base de dades utilitzada ha permès calcular els nivells de productivitat de les empreses tenint en compte simultàniament diferents característiques de les empreses com són la dimensió empresarial i el sector d'activitat, així com tenir presents les particularitats de les empreses amb activitat als mercats exteriors. Aquesta anàlisi transversal ha permès constatar que els comportaments detectats agregadament no es repeteixen per a tots i cadascun dels sectors econòmics i dimensions d'empresa considerades.

Així, de la desagregació segons dimensió empresarial es desprèn un nivell de productivitat més baix de la micro i de la petita empresa respecte a la mitjana agregada en pràcticament tots els sectors, amb l'excepció dels serveis a les empreses, on les empreses de menys grandària tenen nivells d'eficiència productiva clarament superiors a la resta de sectors. La causa és la composició d'aquest grup, amb presència d'empreses amb ús molt intensiu de les noves tecnologies i d'empreses de serveis financers que tenen com a tret específic un nombre d'ocupats reduït i volums de facturació comparativament força elevats.

Pel que fa a la mitjana empresa, el comportament de la productivitat per sectors difereix del detectat en termes agregats, en el sentit que no es constata que els sectors industrials presentin productivitats més elevades que els de serveis. En aquest cas, és el sector de productes industrials el que presenta el nivell de productivitat més elevat i força per sobre de la mitjana (el 15%), mentre que la mitjana empresa manufacturera no assoleix productivitats superiors a les de les branques terciàries (dels set sectors considerats únicament supera la construcció i els altres serveis). Per altra banda, l'empresa mitjana del sector de serveis a les empreses no presenta productivitats destacables i per sobre de la mitjana com succeïa a les empreses de grandària menor.

En el cas de la gran empresa, són els sectors industrial i manufacturer (i també la construcció), els que obtenen els nivells de productivitat més elevats. El fet que SABI capturi la major part de les grans empreses de Catalunya (el 92%), mentre que recull un percentatge menor de les altres dimensions (sobretot de microempreses), provoca que el pes relatiu de la gran empresa dins de la mostra SABI estigui molt per sobre de la realitat (representen més de la meitat de la producció i ocupen quasi la meitat dels treballadors), i això té com a conseqüència una influència molt important d'aquesta dimensió d'empresa sobre els resultats agregats, i provoca que aquests indiquin també una productivitat menor dels sectors de serveis.

Els resultats obtinguts permeten constatar que, sense excepció, la participació en mercats exteriors augmenta amb la dimensió de l'empresa, de manera que en tots els sectors considerats exporta més la gran empresa que la mitjana, aquesta que la petita, i la petita que la micro. A més a més, els nivells d'exportació sempre són molt més elevats en els sectors industrials. Els resultats en termes agregats són contundents i assenyalen que les empreses que exporten són gairebé el 50% més productives que les que no ho fan (127% davant del 81% de la mitjana agregada).

Aquestes xifres confirmen, per al cas de l'empresa catalana, la hipòtesi ja contrastada en diversos treballs d'àmbit nacional i internacional, segons la qual la participació en els mercats internacionals repercuteix en una eficiència productiva més elevada. De la mateixa manera, interpretem que l'obertura exterior més intensa dels sectors industrials és un dels factors (a part, òbviament, dels purament tecnològics) que permeten explicar el perquè del nivell de productivitat més elevat de la indústria davant de la construcció i de les activitats terciàries.

Finalment, cal afegir que aquesta anàlisi constitueix una primera fotografia de la situació del nostre teixit productiu pel que fa a la seva eficiència productiva. Dues són les línies en què caldria avançar per tal d'acurar les conclusions i poder-les traduir sòlidament en recomanacions de política econòmica. La primera és la desagregació de l'anàlisi a un nivell sectorial més detallat per tal de filar més prim en l'estudi de sectors amb una composició certament heterogènia, com els de serveis a les empreses i els altres serveis. La segona fa referència al fet que les possibilitats de SABI seran molt més àmplies a mesura que disposem d'una sèrie temporal més llarga. En aquest sentit, poder estudiar com canvia la situació de les empreses (desagregades en les diferents classificacions que hem tingut presents en aquest informe) a mesura que canvia el cicle econòmic aportarà un coneixement molt important per millorar l'eficàcia de la gestió de l'aparell productiu del país, tant des de la perspectiva privada, dels empresaris, com des de la perspectiva de les diferents administracions públiques. Altres vies d'investigació futura anirien vinculades amb estudis més específics referents a la implantació regional de l'activitat productiva per conèixer amb més detall l'arrelament dels diferents sectors d'activitat en el nostre territori.

Referències

- [1] AHN, S. (2001): "Firm Dynamics and Productivity Growth: A Review of Evidence from OECD Countries", *Economics Department Working Papers*, núm. 297, p. 1-38.
- [2] AW, B. Y.; CHUNG, S. i ROBERTS, M. J. (2000): "Productivity and turnover in the export market: Micro-level evidence from the Republic of Korea and Taiwan (China)", *World Bank Economic Review*, 14 (1), p. 65-90.
- [3] Banco de España (2003): *Informe anual - 2002*, Banco de España, Madrid.
- [4] Banco de España (2004): *Informe anual - 2003*, Banco de España, Madrid.
- [5] BERNARD, A. B. i JENSEN, J. B. (1999a): "Exceptional Exporter Performance: Cause, Effect, or Both?", *Journal of International Economics*, 47 (1), p. 1-25.
- [6] BERNARD, A. B. i JENSEN, J. B. (1999b): "Exporting and Productivity", *NBER Working Paper*, núm. 7135, p. 1-27.
- [7] CAIXA CATALUNYA (2004): "Productivitat aparent del treball a Catalunya: comparació amb la resta de CCAA", a Informe sobre la Conjuntura Econòmica 96, Juliol 2004.
- [8] CLERIDES, S. K.; LACH, S. i TYBOUT, J. R. (1998): "Is learning by exporting important? Micro-Dynamic Evidence from Colombia, Mexico and Morocco", *The Quarterly Journal of Economics*, 113 (1), p. 903-947.
- [9] DELGADO, M.A.; FARIÑAS, J.C. i RUANO, S. (2002): "Firms' Productivity and the Export Markets", *Journal of International Economics*, 57 (2), p. 397-422.
- [10] FARIÑAS, J.C. i RUANO, S. (1999): "Eficiencia empresarial y actividad exportadora", *Papeles de Economía Española*, 78/79.
- [11] GARCÍA TABUENCA, A. (dir.) (2003): La financiación de la pequeña y mediana empresa en España 1975-2000, Instituto de Estudios Económicos, Colección Estudios, Madrid.
- [12] GARCÍA TABUENCA, A.; MERINO, F. i RUBIO, D. (2002): "Financiación de la pequeña y mediana empresa en España. Evolución reciente de los principales instrumentos públicos de apoyo", *Boletín Económico del ICE*, 2734, p. 23-32.
- [13] GROSSMAN, G. i HELPMAN, E. (1991): *Innovation and Growth in the World Economy*, Cambridge, MA: MIT Press.
- [14] MARTIN, C. (1999): "La ampliación de la Unión Europea hacia el Este: oportunidades y desafíos para la economía española", *Cuadernos de Información Económica*, 146, mayo.
- [15] MARTIN, C. (2002): "Las principales repercusiones económicas de la ampliación de la UE desde la óptica de España", *Papeles de Economía Española*, 91.
- [16] MARTÍNEZ, J. A. i PICAZO A. J. (2001): "La productividad en los servicios", *Información Comercial Española*, 787, p. 127-140.
- [17] OCDE (2001): *Economic Survey of Spain, 2001*, Policy Brief, Oecd Observer.
- [18] OLIVER, J. i SALA, H. (2000): "Els efectes del cicle econòmic i la productivitat sobre l'ocupació a la indústria catalana, 1986-1999", *Nota d'Economia*, 66, enero-abril, p. 115-130.
- [19] PILAT, D. (1996): "From competition to growth", *The OECD Observer*, 202, October/November 1996, p. 41-44.
- [20] ULIED, A. (2003): "Crònica del procés de deslocalització industrial a Catalunya", disponible a http://www.mcrit.com/deslocalitzacio/noticies/Cronica_deslocalitzacio.pdf.

5. Annex estadístic: fitxes sectorials

5.1. Taula de correspondències entre la classificació CNAE (2 dígit) i l'agrupació sectorial de l'Anuari de la Pime

CNAE -93 Rev 1 (2 dígit)

Codi	Descripció	Agrupació sectorial ANUARI PIME
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	Agricultura, ramaderia i pesca
02	Silvicultura, explotació forestal i activitats dels serveis que s'hi relacionen	Agricultura, ramaderia i pesca
05	Pesca, aqüicultura i activitats dels serveis que s'hi relacionen	Agricultura, ramaderia i pesca
10	Extracció i aglomeració d'antracita, hulla, lignit i torba	Energia, gas i aigua
11	Extracció de petroli brut, gas natural i activitats dels serveis que s'hi relacionen	Energia, gas i aigua
12	Extracció de minerals d'urani i de tori	Energia, gas i aigua
13	Extracció de minerals metàl·lics	Indústries extractives no energètiques
14	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	Indústries extractives no energètiques
15	Indústria de productes alimentaris i begudes	Indústria alimentària
16	Indústria del tabac	Indústria alimentària
17	Indústria tèxtil	Indústria tèxtil, cuir i confecció
18	Indústria de la confecció i la pel·leteria	Indústria tèxtil, cuir i confecció
19	Preparació, adobat i acabat de cuir; articles marroquineria, viatge, basteria, talabarderia i sabateria	Indústria tèxtil, cuir i confecció
20	Indústries de la fusta i del suro, llevat de mobles; cistelleria i esparteria	Cautxú, fusta i altres indústries
21	Indústries del paper	Indústria del paper, arts gràfiques i edició
22	Edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	Indústria del paper, arts gràfiques i edició
23	Coqueries, refinació del petroli i tractament de combustibles nuclears	Energia, gas i aigua
24	Indústries químiques	Indústries químiques
25	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	Cautxú, fusta i altres indústries
26	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics (vidre, ceràmiques, ciment, guixos i pedres)	Indústries extractives no energètiques
27	Metal·lúrgia	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
28	Fabricació de productes metàl·lics, llevat de maquinària i equips	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
29	Indústries de la construcció de maquinària i equips mecànics	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
30	Fabricació de màquines d'oficina i equips informàtics	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
31	Fabricació de maquinària i materials elèctrics	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
32	Fabricació de materials electrònics; equips i aparells de radio, televisió i comunicacions	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
33	Fabricació d'equips i instruments medicoquirúrgics, de precisió, òptica i rellotgeria	Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
34	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	Material de transport
35	Fabricació d'altres materials de transport	Material de transport
36	Fabricació de mobles; altres indústries manufactureres	Cautxú, fusta i altres indústries
37	Reciclatge	Cautxú, fusta i altres indústries
40	Producció i distribució d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calenta	Energia, gas i aigua
41	Captació, depuració i distribució d'aigua	Energia, gas i aigua

CNAE -93 Rev 1 (2 dígits)

Codi	Descripció	Agrupació sectorial ANUARI PIME
45	Construcció	Construcció
50	Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor	Comerç i reparacions
51	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	Comerç i reparacions
52	Comerç al detall i reparació	Comerç i reparacions
55	Hoteleria i restauració	Hoteleria i restauració
60	Transport terrestre; transport per canonades	Transport i comunicacions
61	Transport marítim, de cabotatge i per vies de navegació interiors	Transport i comunicacions
62	Transport aeri i espacial	Transport i comunicacions
63	Activitats afins al transport; activitats d'agències de viatges	Transport i comunicacions
64	Correus i telecomunicacions	Transport i comunicacions
65	Mediació financera, llevat d'assegurances i plans de pensions	Serveis financers, assegurances i lloguers
66	Assegurances i plans de pensions, llevat de la Seguretat Social obligatòria	Serveis financers, assegurances i lloguers
67	Activitats auxiliars de mediació financera	Serveis financers, assegurances i lloguers
70	Activitats immobiliàries	Serveis financers, assegurances i lloguers
71	Lloguer de maquinària i equips sense operari, d'efectes personals i estris domèstics	Serveis financers, assegurances i lloguers
72	Activitats informàtiques	Altres serveis a les empreses
73	Recerca i desenvolupament	Altres serveis a les empreses
74	Altres activitats empresarials	Altres serveis a les empreses
75	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	EXCLÒS
80	Educació	Altres serveis a les persones
85	Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	Altres serveis a les persones
90	Activitats de sanejament públic	Altres serveis a les persones
91	Activitats associatives	EXCLÒS
92	Activitats recreatives	Altres serveis a les persones
93	Activitats diverses i serveis personals	Altres serveis a les persones
95	Llars que ocupen personal domèstic	EXCLÒS
99	Organismes extraterritorials	EXCLÒS

5.2. Microempreses

Ocupats: d'1 a 9 treballadors

Facturació: inferior a 2 milions d'euros

Valor de l'actiu: inferior a 2 milions d'euros

SECTORS D'ACTIVITAT	Codi CNAE-93 Rev 1 (2dígits)	Pàg
Agricultura, ramaderia i pesca	01, 02, 05	121
Energia, gas i aigua	10, 11, 12, 23, 40, 41	122
Indústries extractives no energètiques	13, 14, 26	123
Indústria alimentària	15, 16	124
Indústria tèxtil, cuir i confecció	17, 18, 19	125
Cautxú, fusta i altres indústries	20, 25, 36, 37	126
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	21, 22	127
Indústries químiques	24	128
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	129
Material de transport	34, 35	130
Construcció	45	131
Comerç i reparacions	50, 51, 52	132
Hoteleria i restauració	55	133
Transport i comunicacions	60, 61, 62, 63, 64	134
Serveis financers, assegurances i lloguers	65, 66, 67, 70, 71	135
Altres serveis a les empreses	72, 73, 74	136
Altres serveis a les persones	80, 85, 90, 92, 93	137

Agricultura, ramaderia i pesca

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	490	490	-
Mitjana de treballadors per empresa	3,5	3,8	9,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	336,0	52,3	377,6	51,0	12,4
Despeses d'establiment	1,2	0,2	1,1	0,1	-11,8
Immobilitzacions immaterials	19,8	3,1	18,8	2,5	-4,8
Immobilitzacions materials	261,1	40,6	282,9	38,2	8,4
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	53,8	8,4	74,7	10,1	38,8
DESPESES A DISTRIBUIR	1,2	0,2	1,4	0,2	18,9
ACTIU CIRCULANT	305,4	47,5	360,7	48,8	18,1
Existències	108,9	16,9	130,2	17,6	19,5
Deutors	127,6	19,9	156,3	21,1	22,5
Inversions financeres temporals	18,9	2,9	18,1	2,5	-4,2
Tresoreria	49,2	7,6	55,4	7,5	12,7
Altres actius circulants	0,8	0,1	0,7	0,1	-18,7
ALTRES ACTIUS	0,2	0,0	0,2	0,0	1,2
TOTAL ACTIU	642,7	100,0	739,8	100,0	15,1
FONS PROPIS	290,3	45,2	326,5	44,1	12,4
Capital subscrit	192,3	29,9	219,3	29,6	14,0
Reserves i altres fons propis	80,9	12,6	101,9	13,8	25,9
Resultat de l'exercici	17,1	2,7	5,3	0,7	-69,1
INGRESSOS A DISTRIBUIR	3,9	0,6	6,1	0,8	57,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	93,8	14,6	108,7	14,7	16,0
Creditors a llarg termini	93,0	14,5	107,5	14,5	15,6
Altres passius fixos	0,8	0,1	1,2	0,2	60,7
CREDITORS A CURT TERMINI	254,6	39,6	298,3	40,3	17,2
ALTRES PASSIUS	0,2	0,0	0,1	0,0	-25,8
TOTAL PASSIU	642,7	100,0	739,8	100,0	15,1

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	748,5	100,0	740,5	100,0	-1,1
Import net de la xifra de negoci	730,2	97,6	714,9	96,5	-2,1
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	18,2	2,4	25,6	3,5	40,5
Consums d'explotació	546,6	73,0	544,4	73,5	-0,4
Altres despeses d'explotació	88,3	11,8	94,3	12,7	6,7
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	113,6	15,2	101,9	13,8	-10,3
Despeses de personal	64,9	8,7	71,6	9,7	10,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	48,6	6,5	30,3	4,1	-37,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	22,1	3,0	24,0	3,2	8,5
Provisions de tràfic	2,2	0,3	1,7	0,2	-23,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	24,3	3,2	4,6	0,6	-81,1
Despeses financeres	10,2	1,4	12,8	1,7	25,8
Ingressos financers	6,5	0,9	4,9	0,7	-24,6
Altres partides financeres	0,0	0,0	0,1	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	20,6	2,8	-3,2	-0,4	(ns)
Resultats extraordinaris	4,3	0,6	13,5	1,8	216,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	24,9	3,3	10,4	1,4	-58,4
Impost de societats i altres	7,9	1,0	5,1	0,7	-35,1
RESULTAT NET TOTAL	17,1	2,3	5,3	0,7	-69,1
RECURSOS GENERATS	41,4	5,5	30,9	4,2	-25,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	7,1	-1,0	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	4,8	1,3	-72,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	4,1	1,3	-68,4
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,16	1,00	-14,0
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	32,46	26,68	-17,8
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	18,57	18,76	1,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	57,2	70,3	22,9
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,20	0,16	-21,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,40	0,34	-16,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	54,2	55,0	1,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,20	1,21	0,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,14	1,15	0,8

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Energia, gas i aigua

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	75	75	-
Mitjana de treballadors per empresa	3,5	3,9	11,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	961,5	73,6	990,0	69,4	3,0
Despeses d'establiment	4,8	0,4	2,8	0,2	-41,5
Immobilitzacions immaterials	131,8	10,1	127,9	9,0	-2,9
Immobilitzacions materials	618,7	47,3	639,5	44,8	3,4
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	206,2	15,8	219,7	15,4	6,6
DESPESES A DISTRIBUIR	11,7	0,9	7,2	0,5	-38,7
ACTIU CIRCULANT	333,4	25,5	429,6	30,1	28,8
Existències	75,0	5,7	87,1	6,1	16,2
Deutors	129,4	9,9	188,2	13,2	45,4
Inversions financeres temporals	51,9	4,0	59,7	4,2	15,2
Tresoreria	74,4	5,7	91,9	6,4	23,5
Altres actius circulants	2,8	0,2	2,7	0,2	-2,4
ALTRES ACTIUS	0,4	0,0	0,5	0,0	33,3
TOTAL ACTIU	1.307,0	100,0	1.427,2	100,0	9,2
FONS PROPIS	595,5	45,6	646,5	45,3	8,6
Capital subscrit	441,0	33,7	457,3	32,0	3,7
Reserves i altres fons propis	137,2	10,5	153,9	10,8	12,1
Resultat de l'exercici	17,3	1,3	35,4	2,5	104,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	12,1	0,9	9,3	0,7	-23,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	457,8	35,0	469,3	32,9	2,5
Creditors a llarg termini	425,4	32,5	438,5	30,7	3,1
Altres passius fixos	32,3	2,5	30,7	2,2	-5,0
CREDITORS A CURT TERMINI	241,0	18,4	302,1	21,2	25,4
ALTRES PASSIUS	0,6	0,0	0,1	0,0	-91,3
TOTAL PASSIU	1.307,0	100,0	1.427,2	100,0	9,2

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	496,1	100,0	548,6	100,0	10,6
Import net de la xifra de negoci	476,3	96,0	523,1	95,3	9,8
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	19,8	4,0	25,6	4,7	29,2
Consums d'exploració	186,3	37,6	203,0	37,0	9,0
Altres despeses d'exploració	113,5	22,9	122,5	22,3	7,9
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	196,3	39,6	223,1	40,7	13,7
Despeses de personal	93,2	18,8	103,0	18,8	10,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	103,1	20,8	120,1	21,9	16,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	44,6	9,0	43,4	7,9	-2,6
Provisions de tràfic	0,3	0,1	2,2	0,4	640,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	58,2	11,7	74,5	13,6	27,9
Despeses financeres	32,9	6,6	29,0	5,3	-11,9
Ingressos financers	8,6	1,7	6,9	1,3	-19,3
Altres partides financeres	0,0	0,0	0,1	0,0	33,3
RESULTAT ORDINARI NET	33,9	6,8	52,4	9,6	54,6
Resultats extraordinaris	0,1	0,0	0,7	0,1	390,9
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	34,1	6,9	53,1	9,7	56,1
Impost de societats i altres	16,8	3,4	17,8	3,2	6,0
RESULTAT NET TOTAL	17,3	3,5	35,4	6,5	104,6
RECURSOS GENERATS	62,2	12,5	81,0	14,8	30,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	5,7	8,1	42,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,1	5,7	11,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	13,5	14,8	10,2
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,38	0,38	1,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	56,40	57,49	1,9
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	26,77	26,55	-0,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	47,5	46,2	-2,7
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,19	0,19	3,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,26	0,29	11,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	53,5	54,0	1,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,38	1,42	2,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,10	1,13	2,9

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries extractives no energètiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	257	257	-
Mitjana de treballadors per empresa	5,2	5,7	9,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	249,7	44,4	257,5	41,4	3,2
Despeses d'establiment	1,2	0,2	1,3	0,2	5,4
Immobilitzacions immaterials	27,7	4,9	31,6	5,1	14,1
Immobilitzacions materials	198,2	35,3	206,2	33,2	4,0
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	22,5	4,0	18,5	3,0	-18,1
DESPESES A DISTRIBUIR	3,3	0,6	3,4	0,5	1,0
ACTIU CIRCULANT	307,7	54,8	360,2	57,9	17,1
Existències	76,9	13,7	81,2	13,1	5,7
Deutors	163,0	29,0	189,1	30,4	16,0
Inversions financeres temporals	13,3	2,4	19,6	3,1	47,4
Tresoreria	54,3	9,7	68,0	10,9	25,3
Altres actius circulants	0,3	0,0	2,3	0,4	795,5
ALTRES ACTIUS	1,0	0,2	0,6	0,1	-38,7
TOTAL ACTIU	561,7	100,0	621,7	100,0	10,7
FONS PROPIS	228,3	40,6	253,1	40,7	10,9
Capital subscrit	129,0	23,0	135,6	21,8	5,1
Reserves i altres fons propis	84,5	15,0	99,4	16,0	17,7
Resultat de l'exercici	14,8	2,6	18,1	2,9	21,9
INGRESSOS A DISTRIBUIR	1,3	0,2	1,1	0,2	-16,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	82,5	14,7	95,8	15,4	16,1
Creditors a llarg termini	80,9	14,4	95,2	15,3	17,7
Altres passius fixos	1,6	0,3	0,5	0,1	-67,3
CREDITORS A CURT TERMINI	249,0	44,3	271,6	43,7	9,1
ALTRES PASSIUS	0,6	0,1	0,2	0,0	-73,5
TOTAL PASSIU	561,7	100,0	621,7	100,0	10,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	634,8	100,0	716,5	100,0	12,9
Import net de la xifra de negoci	625,3	98,5	704,7	98,3	12,7
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	9,5	1,5	11,9	1,7	25,2
Consums d'explotació	357,3	56,3	391,9	54,7	9,7
Altres despeses d'explotació	111,1	17,5	130,0	18,1	17,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	166,3	26,2	194,6	27,2	17,0
Despeses de personal	119,5	18,8	129,3	18,0	8,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	46,9	7,4	65,4	9,1	39,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	24,8	3,9	29,9	4,2	20,7
Provisions de tràfic	3,4	0,5	1,9	0,3	-42,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	18,7	2,9	33,5	4,7	79,6
Despeses financeres	10,9	1,7	13,2	1,8	21,2
Ingressos financers	2,9	0,5	3,5	0,5	21,7
Altres partides financeres	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-12,9
RESULTAT ORDINARI NET	10,5	1,7	23,6	3,3	125,3
Resultats extraordinaris	10,8	1,7	2,2	0,3	-80,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	21,3	3,4	25,8	3,6	20,8
Impost de societats i altres	6,5	1,0	7,7	1,1	18,4
RESULTAT NET TOTAL	14,8	2,3	18,1	2,5	21,9
RECURSOS GENERATS	43,0	6,8	49,9	7,0	16,1

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	4,6	9,3	103,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	3,8	5,9	55,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	3,4	5,1	52,5
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,13	1,15	2,0
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	31,93	34,12	6,9
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,93	22,66	-1,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	71,8	66,4	-7,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,32	0,33	5,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,74	0,82	11,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	59,1	59,1	0,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,24	1,33	7,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,24	1,35	8,8

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria alimentària

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	469	469	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,8	5,5	13,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	282,0	44,6	314,1	45,8	11,4
Despeses d'establiment	5,4	0,8	5,5	0,8	2,4
Immobilitzacions immaterials	25,6	4,1	26,1	3,8	1,7
Immobilitzacions materials	189,6	30,0	208,7	30,4	10,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	61,4	9,7	73,9	10,8	20,3
DESPESES A DISTRIBUIR	2,9	0,5	3,2	0,5	9,5
ACTIU CIRCULANT	346,4	54,8	368,0	53,7	6,2
Existències	112,6	17,8	119,6	17,4	6,2
Deutors	142,5	22,6	160,3	23,4	12,5
Inversions financeres temporals	47,5	7,5	42,6	6,2	-10,3
Tresoreria	43,4	6,9	44,1	6,4	1,5
Altres actius circulants	0,5	0,1	1,5	0,2	196,6
ALTRES ACTIUS	0,2	0,0	0,2	0,0	-12,6
TOTAL ACTIU	631,6	100,0	685,6	100,0	8,5
FONS PROPIS	291,4	46,1	314,2	45,8	7,8
Capital subscrit	204,8	32,4	214,8	31,3	4,9
Reserves i altres fons propis	83,4	13,2	91,4	13,3	9,6
Resultat de l'exercici	3,2	0,5	8,0	1,2	150,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	3,6	0,6	4,3	0,6	18,6
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	102,1	16,2	105,0	15,3	2,9
Creditors a llarg termini	101,7	16,1	104,6	15,3	2,9
Altres passius fixos	0,3	0,1	0,3	0,0	-1,9
CREDITORS A CURT TERMINI	234,0	37,0	262,0	38,2	12,0
ALTRES PASSIUS	0,6	0,1	0,2	0,0	-74,9
TOTAL PASSIU	631,6	100,0	685,6	100,0	8,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	708,9	100,0	762,8	100,0	7,6
Import net de la xifra de negoci	699,4	98,7	751,2	98,5	7,4
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	9,5	1,3	11,7	1,5	22,5
Consums d'explotació	476,4	67,2	489,2	64,1	2,7
Altres despeses d'explotació	92,5	13,0	114,5	15,0	23,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	140,1	19,8	159,2	20,9	13,6
Despeses de personal	97,8	13,8	109,3	14,3	11,8
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	42,3	6,0	49,8	6,5	17,7
Amortitzacions de l'immobilitzat	20,7	2,9	25,7	3,4	24,1
Provisions de tràfic	1,6	0,2	0,3	0,0	-82,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	20,0	2,8	23,8	3,1	19,3
Despeses financeres	11,8	1,7	11,3	1,5	-4,0
Ingressos financers	2,7	0,4	3,1	0,4	13,4
Altres partides financeres	-2,5	-0,4	-3,3	-0,4	-31,1
RESULTAT ORDINARI NET	8,3	1,2	12,2	1,6	46,8
Resultats extraordinaris	1,2	0,2	3,0	0,4	160,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	9,5	1,3	15,3	2,0	60,8
Impost de societats i altres	6,3	0,9	7,3	1,0	15,5
RESULTAT NET TOTAL	3,2	0,4	8,0	1,0	150,6
RECURSOS GENERATS	25,6	3,6	34,0	4,5	33,0

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	2,9	3,9	36,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	3,2	3,4	7,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	2,8	3,1	8,7
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,12	1,11	-0,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	29,00	29,12	0,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	20,24	20,00	-1,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	69,8	68,7	-1,6
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,27	0,28	4,3
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,65	0,68	4,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	53,3	53,5	0,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,48	1,40	-5,1
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,40	1,33	-4,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria tèxtil, cuir i confecció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	840	840	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,8	5,1	6,9

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	105,0	30,0	112,9	30,6	7,5
Despeses d'establiment	0,7	0,2	0,8	0,2	6,8
Immobilitzacions immaterials	18,2	5,2	21,1	5,7	15,5
Immobilitzacions materials	78,0	22,3	84,3	22,8	8,0
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	8,0	2,3	6,8	1,8	-16,1
DESPESES A DISTRIBUIR	2,3	0,7	2,2	0,6	-3,8
ACTIU CIRCULANT	241,8	69,2	253,6	68,7	4,9
Existències	95,7	27,4	98,7	26,7	3,1
Deutors	100,0	28,6	108,6	29,4	8,5
Inversions financeres temporals	6,9	2,0	7,4	2,0	8,1
Tresoreria	38,2	10,9	38,5	10,4	0,7
Altres actius circulants	1,1	0,3	0,5	0,1	-50,7
ALTRES ACTIUS	0,5	0,2	0,5	0,1	-0,2
TOTAL ACTIU	349,7	100,0	369,3	100,0	5,6
FONS PROPIS	95,8	27,4	98,0	26,5	2,3
Capital subscrit	39,0	11,2	40,8	11,0	4,5
Reserves i altres fons propis	52,1	14,9	56,5	15,3	8,6
Resultat de l'exercici	4,7	1,4	0,7	0,2	-85,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,3	0,1	1,4	0,4	343,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	59,7	17,1	63,2	17,1	5,8
Creditors a llarg termini	59,6	17,1	63,0	17,1	5,7
Altres passius fixos	0,0	0,0	0,1	0,0	410,0
CREDITORS A CURT TERMINI	193,9	55,4	206,7	56,0	6,6
ALTRES PASSIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	-43,5
TOTAL PASSIU	349,7	100,0	369,3	100,0	5,6

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	517,7	100,0	541,9	100,0	4,7
Import net de la xifra de negoci	513,8	99,3	537,1	99,1	4,5
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	3,9	0,7	4,8	0,9	23,1
Consums d'exploració	328,2	63,4	344,6	63,6	5,0
Altres despeses d'exploració	74,7	14,4	79,4	14,6	6,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	114,8	22,2	117,9	21,8	2,7
Despeses de personal	85,5	16,5	91,9	17,0	7,6
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	29,4	5,7	26,0	4,8	-11,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	12,5	2,4	13,6	2,5	9,0
Provisions de tràfic	1,7	0,3	1,5	0,3	-7,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	15,2	2,9	10,8	2,0	-28,8
Despeses financeres	11,6	2,2	12,9	2,4	11,3
Ingressos financers	1,1	0,2	0,9	0,2	-13,6
Altres partides financeres	0,3	0,1	0,1	0,0	-71,1
RESULTAT ORDINARI NET	4,9	0,9	-1,1	-0,2	(ns)
Resultats extraordinaris	3,2	0,6	4,8	0,9	53,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	8,1	1,6	3,7	0,7	-53,9
Impost de societats i altres	3,7	0,7	3,0	0,6	-17,2
RESULTAT NET TOTAL	4,4	0,8	0,7	0,1	-84,5
RECURSOS GENERATS	18,6	3,6	15,9	2,9	-14,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	5,1	-1,1	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	4,7	3,2	-32,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,2	2,2	-31,7
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,48	1,47	-0,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	24,08	23,12	-4,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	17,92	18,03	0,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	74,4	78,0	4,7
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,34	0,33	-3,2
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,19	1,12	-6,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	72,5	73,1	0,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,25	1,23	-1,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,48	1,43	-3,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Cautxú, fusta i altres indústries

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	891	891	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,9	5,3	8,1

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	136,4	37,4	150,4	36,5	10,3
Despeses d'establiment	0,8	0,2	0,9	0,2	13,5
Immobilitzacions immaterials	32,7	9,0	33,2	8,1	1,4
Immobilitzacions materials	93,3	25,6	103,0	25,0	10,4
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	9,6	2,6	13,4	3,2	38,9
DESPESES A DISTRIBUIR	5,2	1,4	4,7	1,1	-9,6
ACTIU CIRCULANT	222,6	61,0	256,7	62,3	15,3
Existències	66,8	18,3	75,0	18,2	12,4
Deutors	109,6	30,1	130,7	31,7	19,3
Inversions financeres temporals	7,5	2,1	7,1	1,7	-4,8
Tresoreria	36,9	10,1	43,1	10,4	16,7
Altres actius circulants	1,8	0,5	0,7	0,2	-60,7
ALTRES ACTIUS	0,5	0,1	0,4	0,1	-22,9
TOTAL ACTIU	364,7	100,0	412,2	100,0	13,0
FONS PROPIS	116,5	31,9	131,4	31,9	12,8
Capital subscrit	53,6	14,7	56,6	13,7	5,7
Reserves i altres fons propis	53,7	14,7	63,0	15,3	17,3
Resultat de l'exercici	9,2	2,5	11,8	2,9	27,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,4	0,1	0,6	0,1	59,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	68,7	18,8	76,2	18,5	10,8
Creditors a llarg termini	68,5	18,8	75,9	18,4	10,7
Altres passius fixos	0,2	0,1	0,3	0,1	47,0
CREDITORS A CURT TERMINI	178,9	49,1	203,7	49,4	13,9
ALTRES PASSIUS	0,2	0,1	0,3	0,1	50,0
TOTAL PASSIU	364,7	100,0	412,2	100,0	13,0

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	488,6	100,0	535,2	100,0	9,5
Import net de la xifra de negoci	485,6	99,4	527,5	98,6	8,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	3,1	0,6	7,8	1,4	153,8
Consums d'exploració	270,6	55,4	292,9	54,7	8,3
Altres despeses d'exploració	76,3	15,6	87,8	16,4	15,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	141,8	29,0	154,5	28,9	8,9
Despeses de personal	104,7	21,4	114,0	21,3	8,9
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	37,1	7,6	40,4	7,6	9,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	14,8	3,0	16,6	3,1	11,9
Provisions de tràfic	1,1	0,2	1,5	0,3	31,4
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	21,1	4,3	22,4	4,2	5,7
Despeses financeres	9,3	1,9	9,7	1,8	4,3
Ingressos financers	1,0	0,2	0,9	0,2	-8,3
Altres partides financeres	0,0	0,0	0,0	0,0	114,3
RESULTAT ORDINARI NET	12,9	2,6	13,6	2,5	5,9
Resultats extraordinaris	1,9	0,4	4,0	0,7	111,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	14,8	3,0	17,6	3,3	19,4
Impost de societats i altres	5,5	1,1	5,8	1,1	5,4
RESULTAT NET TOTAL	9,2	1,9	11,8	2,2	27,7
RECURSOS GENERATS	25,2	5,2	29,9	5,6	18,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	11,0	10,4	-6,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,1	5,6	-6,9
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	4,5	4,3	-4,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,34	1,30	-3,1
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	28,68	28,89	0,7
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	21,17	21,33	0,7
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	73,8	73,8	0,0
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,41	0,40	-3,3
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,13	1,13	0,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	68,0	68,0	0,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,24	1,26	1,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,36	1,38	1,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria del paper, arts gràfiques i edició

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	832		832		-
Mitjana de treballadors per empresa	4,4		4,8		9,7

1. Comptes de balanç	Mil euros		Mil euros		% Variació
		%		%	
ACTIU IMMOBILITZAT	120,9	33,9	130,3	33,5	7,8
Despeses d'establiment	1,1	0,3	0,8	0,2	-26,5
Immobilitzacions immaterials	34,7	9,7	36,9	9,5	6,3
Immobilitzacions materials	70,9	19,9	76,3	19,6	7,7
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	14,2	4,0	16,2	4,2	14,5
DESPESES A DISTRIBUIR	4,4	1,2	3,8	1,0	-15,6
ACTIU CIRCULANT	230,5	64,7	254,9	65,5	10,6
Existències	46,9	13,2	51,3	13,2	9,4
Deutors	136,9	38,5	153,9	39,5	12,4
Inversions financeres temporals	8,4	2,4	10,5	2,7	24,1
Tresoreria	37,3	10,5	37,8	9,7	1,2
Altres actius circulants	0,9	0,2	1,5	0,4	70,7
ALTRES ACTIUS	0,3	0,1	0,3	0,1	-14,9
TOTAL ACTIU	356,1	100,0	389,2	100,0	9,3
FONS PROPIS	117,9	33,1	129,5	33,3	9,8
Capital subscrit	51,9	14,6	56,8	14,6	9,6
Reserves i altres fons propis	57,3	16,1	70,1	18,0	22,4
Resultat de l'exercici	8,8	2,5	2,5	0,7	-71,1
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,3	0,1	0,5	0,1	71,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	58,6	16,5	61,0	15,7	4,0
Creditors a llarg termini	58,2	16,3	60,9	15,6	4,6
Altres passius fixos	0,4	0,1	0,1	0,0	-74,7
CREDITORS A CURT TERMINI	177,6	49,9	198,0	50,9	11,5
ALTRES PASSIUS	1,6	0,5	0,2	0,1	-86,6
TOTAL PASSIU	356,1	100,0	389,2	100,0	9,3

2. Compte de resultats	Mil euros		Mil euros		% Variació
		%		%	
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	461,1	100,0	492,1	100,0	6,7
Import net de la xifra de negoci	446,3	96,8	473,5	96,2	6,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	14,8	3,2	18,7	3,8	26,1
Consums d'exploració	222,5	48,3	239,6	48,7	7,7
Altres despeses d'exploració	92,2	20,0	100,1	20,3	8,5
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	146,3	31,7	152,4	31,0	4,2
Despeses de personal	106,7	23,1	115,8	23,5	8,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	39,6	8,6	36,6	7,4	-7,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	15,7	3,4	17,4	3,5	10,9
Provisions de tràfic	3,9	0,9	5,9	1,2	48,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	20,0	4,3	13,4	2,7	-33,1
Despeses financeres	9,0	2,0	9,1	1,8	0,7
Ingressos financers	1,4	0,3	1,4	0,3	1,7
Altres partides financeres	0,2	0,0	0,0	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	12,5	2,7	5,6	1,1	-54,9
Resultats extraordinaris	1,2	0,3	1,7	0,3	37,9
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	13,7	3,0	7,3	1,5	-46,7
Impost de societats i altres	4,9	1,1	4,9	1,0	-1,0
RESULTAT NET TOTAL	8,8	1,9	2,4	0,5	-72,3
RECURSOS GENERATS	28,4	6,2	25,7	5,2	-9,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	10,6	4,3	-59,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,0	3,8	-37,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	4,7	3,0	-35,9
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,29	1,26	-2,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	33,45	31,76	-5,1
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	24,39	24,12	-1,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	72,9	76,0	4,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,44	0,42	-4,3
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,39	1,35	-2,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,8	66,6	-0,3
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,30	1,29	-0,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,46	1,46	0,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries químiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	212	212	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,7	5,4	13,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	252,6	41,6	281,9	37,4	11,6
Despeses d'establiment	1,4	0,2	5,5	0,7	303,1
Immobilitzacions immaterials	91,9	15,1	97,5	13,0	6,1
Immobilitzacions materials	147,1	24,2	163,4	21,7	11,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	12,2	2,0	15,4	2,1	26,5
DESPESES A DISTRIBUIR	4,5	0,7	5,7	0,8	26,6
ACTIU CIRCULANT	349,7	57,6	464,4	61,7	32,8
Existències	77,5	12,7	89,2	11,8	15,1
Deutors	194,8	32,1	253,1	33,6	29,9
Inversions financeres temporals	14,9	2,5	32,7	4,3	119,0
Tresoreria	61,8	10,2	88,5	11,8	43,2
Altres actius circulants	0,7	0,1	0,9	0,1	33,6
ALTRES ACTIUS	0,8	0,1	0,8	0,1	0,6
TOTAL ACTIU	607,6	100,0	752,7	100,0	23,9
FONS PROPIS	264,1	43,5	306,9	40,8	16,2
Capital subscrit	76,0	12,5	77,8	10,3	2,4
Reserves i altres fons propis	147,2	24,2	177,4	23,6	20,6
Resultat de l'exercici	40,9	6,7	51,7	6,9	26,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,2	0,0	0,2	0,0	-1,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	83,8	13,8	88,5	11,8	5,6
Creditors a llarg termini	82,8	13,6	88,1	11,7	6,4
Altres passius fixos	1,0	0,2	0,4	0,1	-61,2
CREDITORS A CURT TERMINI	259,4	42,7	357,0	47,4	37,7
ALTRES PASSIUS	0,1	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	607,6	100,0	752,7	100,0	23,9

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	726,8	100,0	927,3	100,0	27,6
Import net de la xifra de negoci	720,3	99,1	922,0	99,4	28,0
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	6,5	0,9	5,3	0,6	-18,9
Consums d'exploració	411,6	56,6	516,8	55,7	25,6
Altres despeses d'exploració	132,5	18,2	177,7	19,2	34,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	182,8	25,1	232,8	25,1	27,4
Despeses de personal	121,4	16,7	136,6	14,7	12,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	61,4	8,4	96,2	10,4	56,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	16,9	2,3	26,8	2,9	58,5
Provisions de tràfic	2,1	0,3	3,0	0,3	40,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	42,4	5,8	66,5	7,2	56,9
Despeses financeres	11,4	1,6	13,6	1,5	19,0
Ingressos financers	16,3	2,2	10,1	1,1	-38,0
Altres partides financeres	0,3	0,0	-0,2	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	47,5	6,5	62,9	6,8	32,3
Resultats extraordinaris	4,3	0,6	6,2	0,7	43,7
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	51,9	7,1	69,1	7,5	33,2
Impost de societats i altres	11,0	1,5	17,4	1,9	59,0
RESULTAT NET TOTAL	40,9	5,6	51,7	5,6	26,3
RECURSOS GENERATS	59,9	8,2	81,4	8,8	35,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	18,0	20,5	13,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,7	10,2	4,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	8,1	8,2	1,6
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,20	1,23	3,0
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	38,71	43,34	12,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,70	25,42	-1,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	66,4	58,7	-11,7
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,32	0,33	5,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,76	0,89	16,7
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	56,5	59,2	4,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,35	1,30	-3,5
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,38	1,40	1,9

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	1.977	1.977	-
Mitjana de treballadors per empresa	5,0	5,8	15,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	115,3	34,1	123,4	32,9	7,1
Despeses d'establiment	0,7	0,2	0,7	0,2	3,1
Immobilitzacions immaterials	30,1	8,9	32,2	8,6	7,2
Immobilitzacions materials	74,9	22,1	80,0	21,3	6,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	9,6	2,8	10,4	2,8	8,8
DESPESES A DISTRIBUIR	4,3	1,3	4,4	1,2	3,5
ACTIU CIRCULANT	218,2	64,5	247,1	65,8	13,3
Existències	51,8	15,3	57,5	15,3	11,0
Deutors	114,0	33,7	132,4	35,3	16,2
Inversions financeres temporals	9,6	2,8	9,9	2,6	3,6
Tresoreria	42,3	12,5	46,8	12,5	10,5
Altres actius circulants	0,6	0,2	0,5	0,1	-7,4
ALTRES ACTIUS	0,4	0,1	0,4	0,1	2,6
TOTAL ACTIU	338,1	100,0	375,3	100,0	11,0
FONS PROPIS	113,8	33,6	125,7	33,5	10,5
Capital subscrit	35,0	10,4	37,0	9,9	5,7
Reserves i altres fons propis	65,9	19,5	77,6	20,7	17,7
Resultat de l'exercici	12,8	3,8	11,0	2,9	-14,0
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,3	0,1	0,3	0,1	-21,6
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	57,1	16,9	63,6	16,9	11,3
Creditors a llarg termini	56,5	16,7	62,9	16,8	11,4
Altres passius fixos	0,7	0,2	0,6	0,2	-1,7
CREDITORS A CURT TERMINI	166,7	49,3	185,4	49,4	11,2
ALTRES PASSIUS	0,2	0,0	0,5	0,1	194,2
TOTAL PASSIU	338,1	100,0	375,3	100,0	11,0

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	485,8	100,0	525,3	100,0	8,1
Import net de la xifra de negoci	481,7	99,2	520,2	99,0	8,0
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	4,0	0,8	5,1	1,0	26,3
Consums d'explotació	250,6	51,6	269,8	51,4	7,7
Altres despeses d'explotació	70,2	14,4	78,1	14,9	11,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	165,0	34,0	177,3	33,8	7,5
Despeses de personal	125,0	25,7	137,1	26,1	9,7
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	40,0	8,2	40,2	7,7	0,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	14,0	2,9	15,7	3,0	11,8
Provisions de tràfic	1,0	0,2	1,6	0,3	55,7
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	25,0	5,1	23,0	4,4	-8,2
Despeses financeres	8,4	1,7	8,9	1,7	6,1
Ingressos financers	1,1	0,2	1,1	0,2	-7,4
Altres partides financeres	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-1,5
RESULTAT ORDINARI NET	17,6	3,6	15,0	2,9	-15,0
Resultats extraordinaris	1,1	0,2	1,7	0,3	61,6
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	18,7	3,9	16,8	3,2	-10,5
Impost de societats i altres	5,9	1,2	5,7	1,1	-2,9
RESULTAT NET TOTAL	12,8	2,6	11,0	2,1	-14,0
RECURSOS GENERATS	27,9	5,7	28,3	5,4	1,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	15,5	11,9	-23,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,7	6,4	-17,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	5,4	4,6	-15,1
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,44	1,40	-2,6
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	32,91	30,53	-7,2
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	24,93	23,61	-5,3
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	75,7	77,3	2,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,52	0,50	-3,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,57	1,58	0,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,3	66,5	0,3
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,31	1,33	1,9
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,48	1,53	3,4

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Material de transport

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	83	83	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,7	5,4	14,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	106,8	35,4	121,2	31,0	13,4
Despeses d'establiment	1,5	0,5	1,2	0,3	-25,0
Immobilitzacions immaterials	15,3	5,1	14,8	3,8	-3,8
Immobilitzacions materials	78,5	26,0	90,9	23,2	15,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	11,5	3,8	14,4	3,7	25,4
DESPESES A DISTRIBUIR	3,5	1,2	2,4	0,6	-30,2
ACTIU CIRCULANT	191,3	63,4	267,2	68,3	39,6
Existències	57,7	19,1	76,7	19,6	33,0
Deutors	97,5	32,3	146,4	37,4	50,2
Inversions financeres temporals	4,1	1,3	2,1	0,5	-47,6
Tresoreria	31,8	10,5	41,6	10,6	30,7
Altres actius circulants	0,3	0,1	0,3	0,1	13,6
ALTRES ACTIUS	0,2	0,1	0,3	0,1	21,1
TOTAL ACTIU	301,9	100,0	391,1	100,0	29,5
FONS PROPIS	106,8	35,4	111,3	28,5	4,2
Capital subscrit	49,6	16,4	49,0	12,5	-1,1
Reserves i altres fons propis	53,5	17,7	56,1	14,3	4,8
Resultat de l'exercici	3,8	1,2	6,2	1,6	64,5
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	49,6	16,4	55,1	14,1	11,0
Creditors a llarg termini	49,0	16,2	53,5	13,7	9,2
Altres passius fixos	0,6	0,2	1,6	0,4	162,0
CREDITORS A CURT TERMINI	145,5	48,2	224,7	57,5	54,4
ALTRES PASSIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	301,9	100,0	391,1	100,0	29,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	457,3	100,0	563,7	100,0	23,3
Import net de la xifra de negoci	455,8	99,7	561,1	99,5	23,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	1,5	0,3	2,6	0,5	72,8
Consums d'exploració	248,7	54,4	322,9	57,3	29,8
Altres despeses d'exploració	68,2	14,9	81,6	14,5	19,5
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	140,4	30,7	159,2	28,2	13,4
Despeses de personal	115,1	25,2	133,9	23,8	16,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	25,3	5,5	25,3	4,5	0,2
Amortitzacions de l'immobilitzat	12,2	2,7	11,7	2,1	-4,0
Provisions de tràfic	1,2	0,3	1,2	0,2	4,1
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	11,9	2,6	12,4	2,2	4,3
Despeses financeres	5,4	1,2	5,1	0,9	-4,9
Ingressos financers	0,6	0,1	1,5	0,3	153,1
Altres partides financeres	0,3	0,1	-1,5	-0,3	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	7,4	1,6	7,3	1,3	-0,8
Resultats extraordinaris	1,1	0,2	3,7	0,7	237,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	8,5	1,8	11,0	2,0	30,1
Impost de societats i altres	4,7	1,0	4,8	0,9	2,3
RESULTAT NET TOTAL	3,8	0,8	6,2	1,1	64,5
RECURSOS GENERATS	17,2	3,8	19,2	3,4	11,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	6,9	6,6	-4,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	4,2	3,2	-24,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	2,8	2,2	-20,9
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,51	1,44	-4,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	29,72	29,44	-1,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	24,37	24,75	1,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	82,0	84,1	2,6
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,49	0,43	-13,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,50	1,51	0,7
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	64,6	71,5	10,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,31	1,19	-9,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,46	1,37	-6,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Construcció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	3.804	3.804	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,6	5,4	16,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	130,4	30,6	165,4	31,8	26,8
Despeses d'establiment	0,4	0,1	0,8	0,1	110,8
Immobilitzacions immaterials	10,9	2,6	14,0	2,7	28,0
Immobilitzacions materials	105,8	24,8	137,2	26,4	29,7
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	13,3	3,1	13,4	2,6	0,8
DESPESES A DISTRIBUIR	1,4	0,3	1,7	0,3	23,3
ACTIU CIRCULANT	294,1	69,0	351,9	67,8	19,7
Existències	125,5	29,5	147,9	28,5	17,8
Deutors	114,6	26,9	138,3	26,6	20,6
Inversions financeres temporals	11,0	2,6	14,9	2,9	35,6
Tresoreria	42,1	9,9	49,6	9,6	17,8
Altres actius circulants	0,7	0,2	1,1	0,2	53,1
ALTRES ACTIUS	0,4	0,1	0,2	0,0	-29,6
TOTAL ACTIU	426,2	100,0	519,3	100,0	21,8
FONS PROPIS	111,2	26,1	126,2	24,3	13,5
Capital subscrit	41,0	9,6	42,7	8,2	4,1
Reserves i altres fons propis	56,1	13,2	69,1	13,3	23,0
Resultat de l'exercici	14,0	3,3	14,4	2,8	2,9
INGRESSOS A DISTRIBUIR	37,5	8,8	62,0	11,9	65,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	75,0	17,6	96,0	18,5	28,1
Creditors a llarg termini	74,3	17,4	95,0	18,3	27,9
Altres passius fixos	0,6	0,1	1,0	0,2	51,9
CREDITORS A CURT TERMINI	202,3	47,5	235,0	45,2	16,2
ALTRES PASSIUS	0,3	0,1	0,2	0,0	-48,4
TOTAL PASSIU	426,2	100,0	519,3	100,0	21,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	460,1	100,0	542,2	100,0	17,9
Import net de la xifra de negoci	453,7	98,6	534,9	98,7	17,9
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	6,4	1,4	7,3	1,3	14,0
Consums d'explotació	270,9	58,9	318,6	58,7	17,6
Altres despeses d'explotació	51,1	11,1	61,5	11,3	20,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	138,0	30,0	162,2	29,9	17,5
Despeses de personal	105,4	22,9	123,8	22,8	17,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	32,6	7,1	38,4	7,1	17,7
Amortitzacions de l'immobilitzat	7,9	1,7	9,1	1,7	14,8
Provisions de tràfic	1,1	0,2	1,7	0,3	47,4
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	23,6	5,1	27,6	5,1	17,2
Despeses financeres	7,2	1,6	8,4	1,5	16,8
Ingressos financers	2,5	0,5	2,1	0,4	-18,1
Altres partides financeres	0,0	0,0	-0,3	-0,1	-488,8
RESULTAT ORDINARI NET	18,9	4,1	21,1	3,9	11,5
Resultats extraordinaris	2,1	0,5	1,6	0,3	-24,8
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	21,0	4,6	22,6	4,2	7,9
Impost de societats i altres	6,9	1,5	8,2	1,5	18,1
RESULTAT NET TOTAL	14,0	3,1	14,4	2,7	2,8
RECURSOS GENERATS	23,1	5,0	25,2	4,6	9,1

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	17,0	16,7	-1,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,1	5,7	-7,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	5,7	5,4	-4,2
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,08	1,04	-3,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	29,86	30,02	0,5
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,80	22,92	0,5
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	76,4	76,3	-0,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,34	0,33	-3,8
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,18	1,07	-9,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	65,1	63,8	-2,1
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,45	1,50	3,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,43	1,34	-5,9

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Comerç i reparacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	9.794	9.794	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,1	4,5	11,0

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	110,4	25,5	127,2	26,1	15,2
Despeses d'establiment	1,3	0,3	1,3	0,3	3,1
Immobilitzacions immaterials	17,3	4,0	20,6	4,2	19,2
Immobilitzacions materials	76,4	17,6	87,4	17,9	14,3
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	15,4	3,6	17,9	3,7	16,1
DESPESES A DISTRIBUIR	2,9	0,7	2,9	0,6	0,2
ACTIU CIRCULANT	319,6	73,7	356,7	73,2	11,6
Existències	109,7	25,3	119,4	24,5	8,8
Deutors	145,2	33,5	164,6	33,8	13,4
Inversions financeres temporals	11,5	2,6	15,5	3,2	35,3
Tresoreria	52,5	12,1	56,1	11,5	6,8
Altres actius circulants	0,6	0,1	1,0	0,2	53,0
ALTRES ACTIUS	0,7	0,2	0,6	0,1	-15,4
TOTAL ACTIU	433,6	100,0	487,3	100,0	12,4
FONS PROPIS	124,6	28,7	140,7	28,9	12,9
Capital subscrit	52,3	12,1	56,0	11,5	7,2
Reserves i altres fons propis	59,6	13,7	71,7	14,7	20,3
Resultat de l'exercici	12,8	2,9	13,0	2,7	1,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,8	0,2	0,9	0,2	9,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	58,0	13,4	68,4	14,0	18,1
Creditors a llarg termini	57,3	13,2	67,7	13,9	18,2
Altres passius fixos	0,7	0,2	0,7	0,1	5,5
CREDITORS A CURT TERMINI	249,6	57,6	276,9	56,8	10,9
ALTRES PASSIUS	0,5	0,1	0,3	0,1	-34,2
TOTAL PASSIU	433,6	100,0	487,3	100,0	12,4

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	845,5	100,0	909,2	100,0	7,5
Import net de la xifra de negoci	832,7	98,5	896,0	98,6	7,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	12,8	1,5	13,1	1,4	2,9
Consums d'exploració	633,9	75,0	672,1	73,9	6,0
Altres despeses d'exploració	87,3	10,3	98,9	10,9	13,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	124,3	14,7	138,2	15,2	11,2
Despeses de personal	89,6	10,6	100,4	11,0	12,0
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	34,7	4,1	37,9	4,2	9,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	10,4	1,2	11,5	1,3	11,0
Provisions de tràfic	1,9	0,2	2,2	0,2	16,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	22,5	2,7	24,2	2,7	7,4
Despeses financeres	9,5	1,1	9,9	1,1	4,3
Ingressos financers	2,8	0,3	2,8	0,3	1,5
Altres partides financeres	0,1	0,0	0,0	0,0	-77,8
RESULTAT ORDINARI NET	15,8	1,9	17,1	1,9	7,9
Resultats extraordinaris	3,4	0,4	3,0	0,3	-12,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	19,2	2,3	20,1	2,2	4,4
Impost de societats i altres	6,4	0,8	7,1	0,8	10,8
RESULTAT NET TOTAL	12,8	1,5	13,0	1,4	1,2
RECURSOS GENERATS	25,0	3,0	26,6	2,9	6,4

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,7	12,2	-4,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,8	5,5	-5,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,0	3,0	-0,9
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,95	1,87	-4,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	30,59	30,64	0,2
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,04	22,25	1,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	72,1	72,6	0,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,31	0,31	-0,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,33	1,28	-3,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	71,1	70,9	-0,2
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,28	1,29	0,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,65	1,64	-0,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Hoteleria i restauració

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	1.038	1.038	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,6	5,4	17,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	240,1	71,8	270,4	71,8	12,6
Despeses d'establiment	2,9	0,9	2,4	0,6	-16,4
Immobilitzacions immaterials	17,1	5,1	28,2	7,5	64,4
Immobilitzacions materials	204,6	61,2	218,4	58,0	6,7
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	15,5	4,6	21,5	5,7	38,7
DESPESES A DISTRIBUIR	2,9	0,9	7,7	2,0	168,6
ACTIU CIRCULANT	91,1	27,3	98,3	26,1	7,9
Existències	16,9	5,0	18,4	4,9	9,2
Deutors	42,0	12,6	44,0	11,7	4,8
Inversions financeres temporals	7,1	2,1	8,1	2,2	14,9
Tresoreria	24,8	7,4	27,3	7,3	10,0
Altres actius circulants	0,3	0,1	0,5	0,1	42,1
ALTRES ACTIUS	0,2	0,1	0,2	0,0	-23,4
TOTAL ACTIU	334,3	100,0	376,6	100,0	12,7
FONS PROPIS	99,9	29,9	108,1	28,7	8,2
Capital subscrit	85,6	25,6	87,1	23,1	1,7
Reserves i altres fons propis	11,5	3,5	14,6	3,9	26,7
Resultat de l'exercici	2,8	0,8	6,4	1,7	132,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,7	0,2	0,6	0,2	-1,0
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	118,7	35,5	154,6	41,0	30,2
Creditors a llarg termini	118,3	35,4	154,4	41,0	30,5
Altres passius fixos	0,4	0,1	0,2	0,0	-62,2
CREDITORS A CURT TERMINI	114,6	34,3	113,2	30,1	-1,2
ALTRES PASSIUS	0,4	0,1	0,0	0,0	-88,5
TOTAL PASSIU	334,3	100,0	376,6	100,0	12,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	292,7	100,0	324,9	100,0	11,0
Import net de la xifra de negoci	283,9	97,0	315,7	97,2	11,2
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	8,9	3,0	9,2	2,8	4,0
Consums d'explotació	120,2	41,1	130,0	40,0	8,1
Altres despeses d'explotació	65,0	22,2	70,9	21,8	9,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	107,5	36,7	124,1	38,2	15,4
Despeses de personal	80,3	27,4	90,1	27,7	12,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	27,2	9,3	34,0	10,5	24,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	16,0	5,5	17,3	5,3	8,6
Provisions de tràfic	0,3	0,1	0,5	0,1	86,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	11,0	3,8	16,1	5,0	47,0
Despeses financeres	8,5	2,9	8,7	2,7	2,1
Ingressos financers	0,9	0,3	3,8	1,2	313,2
Altres partides financeres	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-41,1
RESULTAT ORDINARI NET	3,1	1,1	11,1	3,4	253,7
Resultats extraordinaris	2,9	1,0	0,5	0,2	-82,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	6,0	2,1	11,6	3,6	93,6
Impost de societats i altres	3,2	1,1	5,2	1,6	60,7
RESULTAT NET TOTAL	2,8	0,9	6,4	2,0	132,3
RECURSOS GENERATS	19,0	6,5	24,2	7,5	27,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	3,1	10,3	226,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	3,5	5,3	50,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	4,0	6,1	53,0
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,88	0,86	-1,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	23,61	23,13	-2,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	17,63	16,80	-4,7
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	74,7	72,6	-2,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,35	0,36	3,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,48	0,50	3,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	69,9	71,1	1,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	0,79	0,87	9,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	0,91	0,97	6,7

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Transport i comunicacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	1.344	1.344	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,2	4,8	13,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	215,1	47,4	242,2	47,4	12,6
Despeses d'establiment	1,2	0,3	0,9	0,2	-20,8
Immobilitzacions immaterials	47,8	10,5	62,0	12,1	29,7
Immobilitzacions materials	142,6	31,4	152,5	29,9	6,9
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	23,5	5,2	26,7	5,2	13,7
DESPESES A DISTRIBUIR	5,3	1,2	6,5	1,3	23,4
ACTIU CIRCULANT	232,8	51,3	261,7	51,2	12,4
Existències	8,7	1,9	12,9	2,5	48,2
Deutors	152,8	33,7	170,6	33,4	11,7
Inversions financeres temporals	19,8	4,4	20,7	4,1	4,3
Tresoreria	50,0	11,0	56,1	11,0	12,3
Altres actius circulants	1,6	0,3	1,3	0,3	-16,0
ALTRES ACTIUS	0,6	0,1	0,5	0,1	-23,6
TOTAL ACTIU	453,8	100,0	510,8	100,0	12,6
FONS PROPIS	151,8	33,5	168,3	33,0	10,9
Capital subscrit	82,4	18,2	89,2	17,5	8,3
Reserves i altres fons propis	56,4	12,4	68,6	13,4	21,5
Resultat de l'exercici	13,0	2,9	10,5	2,1	-18,9
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,7	0,2	0,7	0,1	-1,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	92,0	20,3	104,3	20,4	13,4
Creditors a llarg termini	89,6	19,7	102,1	20,0	13,9
Altres passius fixos	2,4	0,5	2,2	0,4	-7,9
CREDITORS A CURT TERMINI	208,3	45,9	237,3	46,5	13,9
ALTRES PASSIUS	0,9	0,2	0,2	0,0	-79,4
TOTAL PASSIU	453,8	100,0	510,8	100,0	12,6

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	746,4	100,0	838,7	100,0	12,4
Import net de la xifra de negoci	723,1	96,9	816,1	97,3	12,9
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	23,3	3,1	22,7	2,7	-2,6
Consums d'exploració	442,5	59,3	497,3	59,3	12,4
Altres despeses d'exploració	148,2	19,9	167,9	20,0	13,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	155,6	20,8	173,4	20,7	11,5
Despeses de personal	110,3	14,8	124,8	14,9	13,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	45,2	6,1	48,6	5,8	7,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	22,6	3,0	25,3	3,0	11,7
Provisions de tràfic	1,4	0,2	1,5	0,2	9,8
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	21,2	2,8	21,8	2,6	2,7
Despeses financeres	9,4	1,3	9,7	1,2	3,5
Ingressos financers	2,3	0,3	1,3	0,2	-42,2
Altres partides financeres	0,1	0,0	-0,3	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	14,2	1,9	13,1	1,6	-8,0
Resultats extraordinaris	5,5	0,7	3,6	0,4	-35,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	19,7	2,6	16,7	2,0	-15,5
Impost de societats i altres	6,7	0,9	6,1	0,7	-9,0
RESULTAT NET TOTAL	13,0	1,7	10,5	1,3	-18,9
RECURSOS GENERATS	37,0	5,0	37,3	4,5	0,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	9,4	7,8	-17,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,2	4,5	-14,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,2	2,7	-14,1
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,64	1,64	-0,2
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	36,93	36,30	-1,7
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	26,19	26,13	-0,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	70,9	72,0	1,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,38	0,38	-1,3
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,82	0,81	-1,0
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,4	66,9	0,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,12	1,10	-1,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,13	1,13	-0,7

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Serveis financers, assegurances i lloguers

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	4.181		4.181		-
Mitjana de treballadors per empresa	2,5		2,7		7,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.511,0	68,4	1.719,2	67,9	13,8
Despeses d'establiment	2,9	0,1	2,9	0,1	-2,0
Immobilitzacions immaterials	69,9	3,2	77,5	3,1	10,9
Immobilitzacions materials	1.007,4	45,6	1.130,8	44,7	12,2
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	430,8	19,5	508,1	20,1	18,0
DESPESES A DISTRIBUIR	13,4	0,6	14,2	0,6	5,6
ACTIU CIRCULANT	684,0	31,0	797,6	31,5	16,6
Existències	298,7	13,5	343,8	13,6	15,1
Deutors	138,8	6,3	162,6	6,4	17,2
Inversions financeres temporals	141,0	6,4	156,4	6,2	10,9
Tresoreria	101,4	4,6	132,4	5,2	30,6
Altres actius circulants	4,0	0,2	2,4	0,1	-41,4
ALTRES ACTIUS	1,3	0,1	0,7	0,0	-46,2
TOTAL ACTIU	2.209,7	100,0	2.531,7	100,0	14,6
FONS PROPIS	1.373,4	62,2	1.535,4	60,6	11,8
Capital subscrit	774,8	35,1	840,6	33,2	8,5
Reserves i altres fons propis	537,4	24,3	621,3	24,5	15,6
Resultat de l'exercici	61,2	2,8	73,6	2,9	20,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	6,7	0,3	8,9	0,4	33,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	451,1	20,4	564,1	22,3	25,1
Creditors a llarg termini	447,2	20,2	559,8	22,1	25,2
Altres passius fixos	3,8	0,2	4,2	0,2	11,3
CREDITORS A CURT TERMINI	377,5	17,1	422,4	16,7	11,9
ALTRES PASSIUS	1,1	0,0	0,9	0,0	-12,9
TOTAL PASSIU	2.209,7	100,0	2.531,7	100,0	14,6

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	369,2	100,0	471,0	100,0	27,6
Import net de la xifra de negoci	307,5	83,3	397,5	84,4	29,3
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	61,8	16,7	73,4	15,6	18,9
Consums d'exploració	139,4	37,8	195,3	41,5	40,1
Altres despeses d'exploració	83,2	22,5	101,0	21,5	21,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	146,6	39,7	174,7	37,1	19,1
Despeses de personal	55,0	14,9	63,1	13,4	14,6
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	91,6	24,8	111,6	23,7	21,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	28,2	7,6	32,4	6,9	14,6
Provisions de tràfic	1,2	0,3	2,7	0,6	122,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	62,1	16,8	76,5	16,3	23,2
Despeses financeres	29,6	8,0	31,1	6,6	5,1
Ingressos financers	31,4	8,5	37,5	8,0	19,3
Altres partides financeres	-2,8	-0,7	-5,5	-1,2	-100,6
RESULTAT ORDINARI NET	61,2	16,6	77,4	16,4	26,5
Resultats extraordinaris	21,9	5,9	22,9	4,9	4,7
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	83,0	22,5	100,3	21,3	20,7
Impost de societats i altres	21,6	5,8	27,3	5,8	26,6
RESULTAT NET TOTAL	61,4	16,6	72,9	15,5	18,6
RECURSOS GENERATS	90,9	24,6	108,0	22,9	18,8

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	4,5	5,0	13,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	4,1	4,3	4,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	24,6	23,0	-6,3
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,17	0,19	11,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	58,71	65,08	10,9
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,03	23,49	6,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	37,5	36,1	-3,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,09	0,09	4,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,14	0,14	6,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	37,5	39,0	3,9
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,81	1,89	4,2
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,21	1,22	1,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les empreses

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	3.365	3.365	-
Mitjana de treballadors per empresa	3,7	4,3	16,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.067,0	78,7	1.251,4	78,6	17,3
Despeses d'establiment	2,6	0,2	2,1	0,1	-19,0
Immobilitzacions immaterials	22,5	1,7	23,4	1,5	4,0
Immobilitzacions materials	167,8	12,4	194,7	12,2	16,0
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	874,1	64,5	1.031,1	64,7	18,0
DESPESES A DISTRIBUIR	2,8	0,2	3,1	0,2	11,5
ACTIU CIRCULANT	282,7	20,9	337,4	21,2	19,4
Existències	25,2	1,9	29,6	1,9	17,1
Deutors	124,8	9,2	151,2	9,5	21,2
Inversions financeres temporals	68,4	5,0	72,0	4,5	5,3
Tresoreria	62,9	4,6	82,4	5,2	30,9
Altres actius circulants	1,4	0,1	2,3	0,1	66,5
ALTRES ACTIUS	3,1	0,2	1,1	0,1	-62,7
TOTAL ACTIU	1.355,5	100,0	1.593,1	100,0	17,5
FONS PROPIS	1.014,2	74,8	1.196,4	75,1	18,0
Capital subscrit	545,4	40,2	621,5	39,0	13,9
Reserves i altres fons propis	405,3	29,9	522,2	32,8	28,9
Resultat de l'exercici	63,4	4,7	52,7	3,3	-17,0
INGRESSOS A DISTRIBUIR	12,4	0,9	10,7	0,7	-13,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	146,4	10,8	171,3	10,8	17,0
Creditors a llarg termini	141,5	10,4	166,1	10,4	17,4
Altres passius fixos	4,9	0,4	5,2	0,3	6,5
CREDITORS A CURT TERMINI	182,3	13,5	214,4	13,5	17,6
ALTRES PASSIUS	0,2	0,0	0,3	0,0	23,6
TOTAL PASSIU	1.355,5	100,0	1.593,1	100,0	17,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	399,1	100,0	452,5	100,0	13,4
Import net de la xifra de negoci	379,6	95,1	434,6	96,0	14,5
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	19,5	4,9	17,9	4,0	-7,9
Consums d'explotació	144,0	36,1	164,1	36,3	13,9
Altres despeses d'explotació	105,7	26,5	121,8	26,9	15,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	149,3	37,4	166,6	36,8	11,6
Despeses de personal	104,1	26,1	121,1	26,8	16,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	45,2	11,3	45,5	10,1	0,6
Amortitzacions de l'immobilitzat	13,3	3,3	15,0	3,3	12,8
Provisions de tràfic	1,7	0,4	2,1	0,5	20,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	30,3	7,6	28,5	6,3	-5,9
Despeses financeres	11,2	2,8	11,6	2,6	3,3
Ingressos financers	56,6	14,2	62,9	13,9	11,2
Altres partides financeres	-2,9	-0,7	-7,0	-1,6	-143,2
RESULTAT ORDINARI NET	72,7	18,2	72,8	16,1	0,0
Resultats extraordinaris	2,9	0,7	-13,1	-2,9	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	75,7	19,0	59,7	13,2	-21,2
Impost de societats i altres	12,2	3,1	7,0	1,5	-42,8
RESULTAT NET TOTAL	63,4	15,9	52,7	11,6	-17,0
RECURSOS GENERATS	78,4	19,6	69,7	15,4	-11,1

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	7,2	6,1	-15,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,2	5,3	-14,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	21,0	18,6	-11,4
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,29	0,28	-3,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	40,54	38,75	-4,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	28,26	28,17	-0,3
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	69,7	72,7	4,3
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,36	0,34	-6,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,78	0,76	-2,6
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	24,3	24,2	-0,2
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,55	1,57	1,5
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,09	1,09	0,5

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les persones

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	1.163	1.163	-
Mitjana de treballadors per empresa	4,2	5,0	18,6

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	216,7	58,1	244,1	57,8	12,7
Despeses d'establiment	3,4	0,9	3,1	0,7	-9,2
Immobilitzacions immaterials	26,4	7,1	31,8	7,5	20,4
Immobilitzacions materials	144,8	38,8	162,3	38,4	12,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	42,1	11,3	47,0	11,1	11,6
DESPESES A DISTRIBUIR	3,4	0,9	3,9	0,9	15,3
ACTIU CIRCULANT	152,8	41,0	174,3	41,3	14,1
Existències	11,8	3,2	11,0	2,6	-6,3
Deutors	75,7	20,3	88,0	20,8	16,2
Inversions financeres temporals	19,9	5,3	26,3	6,2	32,4
Tresoreria	43,8	11,7	46,1	10,9	5,2
Altres actius circulants	1,6	0,4	2,9	0,7	85,3
ALTRES ACTIUS	0,2	0,1	0,1	0,0	-55,2
TOTAL ACTIU	373,0	100,0	422,4	100,0	13,2
FONS PROPIS	144,0	38,6	150,4	35,6	4,4
Capital subscrit	62,3	16,7	65,1	15,4	4,4
Reserves i altres fons propis	70,0	18,8	76,8	18,2	9,8
Resultat de l'exercici	11,7	3,1	8,5	2,0	-27,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	7,3	1,9	7,5	1,8	2,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	87,2	23,4	105,1	24,9	20,5
Creditors a llarg termini	86,3	23,1	104,2	24,7	20,7
Altres passius fixos	0,9	0,2	0,9	0,2	-5,7
CREDITORS A CURT TERMINI	134,2	36,0	159,4	37,7	18,8
ALTRES PASSIUS	0,3	0,1	0,1	0,0	-66,1
TOTAL PASSIU	373,0	100,0	422,4	100,0	13,2

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	399,7	100,0	439,4	100,0	9,9
Import net de la xifra de negoci	386,0	96,6	424,3	96,6	9,9
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	13,7	3,4	15,1	3,4	10,2
Consums d'exploració	115,0	28,8	122,0	27,8	6,1
Altres despeses d'exploració	146,6	36,7	163,9	37,3	11,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	138,2	34,6	153,5	34,9	11,1
Despeses de personal	89,7	22,4	101,8	23,2	13,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	48,5	12,1	51,8	11,8	6,7
Amortitzacions de l'immobilitzat	22,4	5,6	25,5	5,8	13,7
Provisions de tràfic	1,1	0,3	1,5	0,3	35,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	25,0	6,3	24,8	5,6	-0,8
Despeses financeres	6,7	1,7	7,7	1,8	14,5
Ingressos financers	2,4	0,6	3,5	0,8	47,5
Altres partides financeres	-0,3	-0,1	-2,8	-0,6	-876,3
RESULTAT ORDINARI NET	20,3	5,1	17,8	4,0	-12,7
Resultats extraordinaris	0,5	0,1	-0,8	-0,2	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	20,9	5,2	16,9	3,9	-18,9
Impost de societats i altres	9,2	2,3	8,5	1,9	-8,2
RESULTAT NET TOTAL	11,7	2,9	8,5	1,9	-27,4
RECURSOS GENERATS	35,2	8,8	35,4	8,1	0,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	14,1	11,8	-16,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,3	6,0	-16,9
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,8	5,8	-14,4
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,07	1,04	-2,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	32,55	30,49	-6,3
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	21,12	20,21	-4,3
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	64,9	66,3	2,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,45	0,44	-1,2
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,81	0,79	-2,0
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	59,4	62,6	5,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,14	1,09	-3,9
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,07	1,05	-2,0

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

5.3. Petites empreses

Ocupats: de 10 a 49 treballadors

Facturació: inferior a 10 milions d'euros

Valor de l'actiu: inferior a 10 milions d'euros

SECTORS D'ACTIVITAT	Codi CNAE-93 Rev 1 (2dígits)	Pàg
Agricultura, ramaderia i pesca	01, 02, 05	141
Energia, gas i aigua	10, 11, 12, 23, 40, 41	142
Indústries extractives no energètiques	13, 14, 26	143
Indústria alimentària	15, 16	144
Indústria tèxtil, cuir i confecció	17, 18, 19	145
Cautxú, fusta i altres indústries	20, 25, 36, 37	146
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	21, 22	147
Indústries químiques	24	148
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	149
Material de transport	34, 35	150
Construcció	45	151
Comerç i reparacions	50, 51, 52	152
Hoteleria i restauració	55	153
Transport i comunicacions	60, 61, 62, 63, 64	154
Serveis financers, assegurances i lloguers	65, 66, 67, 70, 71	155
Altres serveis a les empreses	72, 73, 74	156
Altres serveis a les persones	80, 85, 90, 92, 93	157

Agricultura, ramaderia i pesca

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	157	157	-
Mitjana de treballadors per empresa	16,2	16,7	2,9

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.401,4	56,7	1.538,7	59,6	9,8
Despeses d'establiment	3,5	0,1	3,6	0,1	1,4
Immobilitzacions immaterials	52,1	2,1	50,5	2,0	-3,1
Immobilitzacions materials	771,6	31,2	901,5	34,9	16,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	574,2	23,2	583,1	22,6	1,6
DESPESES A DISTRIBUIR	10,8	0,4	15,1	0,6	39,2
ACTIU CIRCULANT	1.057,1	42,8	1.028,6	39,8	-2,7
Existències	427,7	17,3	410,3	15,9	-4,1
Deutors	412,8	16,7	432,3	16,7	4,7
Inversions financeres temporals	87,8	3,6	58,6	2,3	-33,3
Tresoreria	126,0	5,1	124,6	4,8	-1,1
Altres actius circulants	2,8	0,1	2,8	0,1	0,9
ALTRES ACTIUS	1,2	0,0	0,2	0,0	-84,7
TOTAL ACTIU	2.470,5	100,0	2.582,5	100,0	4,5
FONS PROPIS	1.357,0	54,9	1.465,2	56,7	8,0
Capital subscrit	605,6	24,5	671,3	26,0	10,8
Reserves i altres fons propis	637,5	25,8	745,0	28,8	16,9
Resultat de l'exercici	113,9	4,6	48,9	1,9	-57,1
INGRESSOS A DISTRIBUIR	13,3	0,5	26,3	1,0	98,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	345,3	14,0	360,6	14,0	4,4
Creditors a llarg termini	343,9	13,9	359,6	13,9	4,6
Altres passius fixos	1,4	0,1	1,0	0,0	-26,6
CREDITORS A CURT TERMINI	748,4	30,3	730,1	28,3	-2,5
ALTRES PASSIUS	6,5	0,3	0,3	0,0	-94,8
TOTAL PASSIU	2.470,5	100,0	2.582,5	100,0	4,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.399,3	100,0	2.287,5	100,0	-4,7
Import net de la xifra de negoci	2.336,3	97,4	2.217,5	96,9	-5,1
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	63,0	2,6	70,0	3,1	11,2
Consums d'explotació	1.551,1	64,6	1.494,1	65,3	-3,7
Altres despeses d'explotació	311,2	13,0	322,9	14,1	3,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	537,0	22,4	470,4	20,6	-12,4
Despeses de personal	300,8	12,5	322,7	14,1	7,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	236,2	9,8	147,7	6,5	-37,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	71,1	3,0	79,4	3,5	11,8
Provisions de tràfic	9,3	0,4	6,4	0,3	-31,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	155,8	6,5	61,9	2,7	-60,3
Despeses financeres	40,4	1,7	37,6	1,6	-6,9
Ingressos financers	9,3	0,4	11,5	0,5	23,1
Altres partides financeres	-0,7	0,0	-1,0	0,0	-40,2
RESULTAT ORDINARI NET	124,1	5,2	34,9	1,5	-71,9
Resultats extraordinaris	33,8	1,4	31,3	1,4	-7,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	157,9	6,6	66,2	2,9	-58,1
Impost de societats i altres	44,1	1,8	17,3	0,8	-60,7
RESULTAT NET TOTAL	113,9	4,7	48,9	2,1	-57,1
RECURSOS GENERATS	194,2	8,1	134,7	5,9	-30,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	9,1	2,4	-74,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,7	2,8	-57,9
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	6,9	3,2	-53,8
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,97	0,89	-8,8
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	33,13	28,21	-14,8
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	18,56	19,35	4,3
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	56,0	68,6	22,4
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,30	0,24	-18,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,65	0,49	-24,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	44,5	42,2	-5,1
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,41	1,41	-0,2
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,21	1,19	-2,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Energia, gas i aigua

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	29	29	-
Mitjana de treballadors per empresa	22,0	22,1	0,3

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	5.372,5	74,0	5.699,1	74,9	6,1
Despeses d'establiment	9,0	0,1	18,1	0,2	100,8
Immobilitzacions immaterials	712,1	9,8	695,9	9,2	-2,3
Immobilitzacions materials	3.397,2	46,8	3.646,9	48,0	7,3
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.254,1	17,3	1.338,2	17,6	6,7
DESPESES A DISTRIBUIR	10,8	0,1	15,6	0,2	43,6
ACTIU CIRCULANT	1.878,4	25,9	1.889,4	24,8	0,6
Existències	96,8	1,3	100,2	1,3	3,5
Deutors	887,8	12,2	991,6	13,0	11,7
Inversions financeres temporals	239,0	3,3	169,7	2,2	-29,0
Tresoreria	552,8	7,6	384,6	5,1	-30,4
Altres actius circulants	102,0	1,4	243,2	3,2	138,4
ALTRES ACTIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	7.261,8	100,0	7.604,0	100,0	4,7
FONS PROPIS	2.804,1	38,6	3.030,4	39,9	8,1
Capital subscrit	903,1	12,4	906,8	11,9	0,4
Reserves i altres fons propis	1.688,7	23,3	1.820,8	23,9	7,8
Resultat de l'exercici	212,3	2,9	302,8	4,0	42,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	804,2	11,1	776,3	10,2	-3,5
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	2.031,2	28,0	1.991,3	26,2	-2,0
Creditors a llarg termini	1.727,2	23,8	1.789,1	23,5	3,6
Altres passius fixos	304,1	4,2	202,2	2,7	-33,5
CREDITORS A CURT TERMINI	1.622,2	22,3	1.805,9	23,7	11,3
ALTRES PASSIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	7.261,8	100,0	7.604,0	100,0	4,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	3.275,8	100,0	3.385,2	100,0	3,3
Import net de la xifra de negoci	2.935,8	89,6	3.196,0	94,4	8,9
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	340,0	10,4	189,3	5,6	-44,3
Consums d'exploració	1.351,7	41,3	1.371,2	40,5	1,4
Altres despeses d'exploració	594,3	18,1	605,0	17,9	1,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	1.329,8	40,6	1.409,0	41,6	6,0
Despeses de personal	690,6	21,1	734,3	21,7	6,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	639,2	19,5	674,8	19,9	5,6
Amortitzacions de l'immobilitzat	327,2	10,0	329,6	9,7	0,7
Provisions de tràfic	18,0	0,5	18,0	0,5	-0,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	294,1	9,0	327,2	9,7	11,3
Despeses financeres	116,9	3,6	109,6	3,2	-6,2
Ingressos financers	45,1	1,4	46,3	1,4	2,7
Altres partides financeres	-0,5	0,0	1,0	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	221,8	6,8	264,9	7,8	19,5
Resultats extraordinaris	89,5	2,7	185,3	5,5	107,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	311,3	9,5	450,2	13,3	44,6
Impost de societats i altres	99,0	3,0	147,4	4,4	49,0
RESULTAT NET TOTAL	212,3	6,5	302,8	8,9	42,6
RECURSOS GENERATS	557,5	17,0	650,3	19,2	16,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	7,9	8,7	10,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	4,7	4,9	5,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	10,3	11,1	7,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,45	0,45	-1,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	60,45	63,85	5,6
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	31,39	33,27	6,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	51,9	52,1	0,3
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,23	0,23	0,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,32	0,32	0,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	50,3	49,9	-0,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,16	1,05	-9,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	0,90	0,88	-2,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries extractives no energètiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	284		284		-
Mitjana de treballadors per empresa	20,6		20,9		1,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.017,6	40,1	1.124,6	39,6	10,5
Despeses d'establiment	15,3	0,6	13,1	0,5	-14,7
Immobilitzacions immaterials	128,1	5,0	142,3	5,0	11,1
Immobilitzacions materials	727,5	28,7	819,5	28,9	12,7
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	146,6	5,8	149,6	5,3	2,0
DESPESES A DISTRIBUIR	11,7	0,5	12,9	0,5	9,5
ACTIU CIRCULANT	1.507,8	59,4	1.699,7	59,9	12,7
Existències	245,3	9,7	281,7	9,9	14,8
Deutors	746,0	29,4	903,7	31,8	21,1
Inversions financeres temporals	278,0	11,0	265,8	9,4	-4,4
Tresoreria	228,1	9,0	245,8	8,7	7,8
Altres actius circulants	10,3	0,4	2,6	0,1	-74,4
ALTRES ACTIUS	1,5	0,1	1,1	0,0	-27,8
TOTAL ACTIU	2.538,7	100,0	2.838,2	100,0	11,8
FONS PROPIS	1.310,8	51,6	1.424,0	50,2	8,6
Capital subscrit	268,0	10,6	283,3	10,0	5,7
Reserves i altres fons propis	881,9	34,7	992,1	35,0	12,5
Resultat de l'exercici	160,9	6,3	148,7	5,2	-7,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	8,2	0,3	3,3	0,1	-60,2
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	312,8	12,3	296,8	10,5	-5,1
Creditors a llarg termini	299,4	11,8	286,0	10,1	-4,5
Altres passius fixos	13,4	0,5	10,8	0,4	-19,2
CREDITORS A CURT TERMINI	904,6	35,6	1.113,4	39,2	23,1
ALTRES PASSIUS	2,3	0,1	0,7	0,0	-70,4
TOTAL PASSIU	2.538,7	100,0	2.838,2	100,0	11,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.614,6	100,0	2.826,2	100,0	8,1
Import net de la xifra de negoci	2.586,8	98,9	2.784,2	98,5	7,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	27,8	1,1	41,9	1,5	50,7
Consums d'exploració	1.176,4	45,0	1.263,5	44,7	7,4
Altres despeses d'exploració	539,4	20,6	609,5	21,6	13,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	898,8	34,4	953,2	33,7	6,0
Despeses de personal	513,0	19,6	565,1	20,0	10,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	385,8	14,8	388,1	13,7	0,6
Amortitzacions de l'immobilitzat	110,1	4,2	128,2	4,5	16,4
Provisions de tràfic	6,0	0,2	10,1	0,4	66,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	269,7	10,3	249,8	8,8	-7,3
Despeses financeres	50,2	1,9	57,6	2,0	14,6
Ingressos financers	24,2	0,9	19,8	0,7	-18,1
Altres partides financeres	-2,0	-0,1	1,7	0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	241,6	9,2	213,8	7,6	-11,5
Resultats extraordinaris	-1,2	0,0	12,2	0,4	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	240,4	9,2	226,0	8,0	-6,0
Impost de societats i altres	79,6	3,0	77,3	2,7	-2,9
RESULTAT NET TOTAL	160,8	6,2	148,7	5,3	-7,6
RECURSOS GENERATS	277,0	10,6	286,9	10,2	3,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	18,4	15,0	-18,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	11,5	9,6	-16,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	11,2	9,6	-14,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,03	1,00	-3,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	43,68	45,51	4,2
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	24,93	26,98	8,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	57,1	59,3	3,9
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,43	0,40	-7,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,05	0,99	-5,7
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	48,0	49,7	3,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,67	1,53	-8,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,60	1,53	-4,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria alimentària

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	485	485	-
Mitjana de treballadors per empresa	20,8	21,5	3,1

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	806,0	39,1	887,5	39,7	10,1
Despeses d'establiment	4,1	0,2	6,2	0,3	48,6
Immobilitzacions immaterials	75,2	3,6	91,3	4,1	21,5
Immobilitzacions materials	597,5	29,0	652,6	29,2	9,2
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	129,2	6,3	137,4	6,1	6,4
DESPESES A DISTRIBUIR	11,1	0,5	10,8	0,5	-2,0
ACTIU CIRCULANT	1.245,0	60,4	1.336,8	59,8	7,4
Existències	376,6	18,3	410,6	18,4	9,0
Deutors	709,2	34,4	717,3	32,1	1,1
Inversions financeres temporals	37,3	1,8	61,1	2,7	63,7
Tresoreria		115,7,6	143,7	6,4	24,2
Altres actius circulants	6,2	0,3	4,2	0,2	-32,8
ALTRES ACTIUS	0,6	0,0	0,3	0,0	-42,3
TOTAL ACTIU	2.062,7	100,0	2.235,5	100,0	8,4
FONS PROPIS	853,0	41,4	947,4	42,4	11,1
Capital subscrit	294,9	14,3	316,3	14,1	7,3
Reserves i altres fons propis	498,4	24,2	560,5	25,1	12,5
Resultat de l'exercici	59,6	2,9	70,5	3,2	18,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	24,5	1,2	29,1	1,3	19,0
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	261,1	12,7	305,5	13,7	17,0
Creditors a llarg termini	253,0	12,3	298,4	13,3	17,9
Altres passius fixos	8,1	0,4	7,1	0,3	-11,7
CREDITORS A CURT TERMINI	923,3	44,8	953,2	42,6	3,2
ALTRES PASSIUS	0,8	0,0	0,3	0,0	-62,0
TOTAL PASSIU	2.062,7	100,0	2.235,5	100,0	8,4

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	3.891,2	100,0	3.800,2	100,0	-2,3
Import net de la xifra de negoci	3.811,1	97,9	3.718,0	97,8	-2,4
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	80,1	2,1	82,1	2,2	2,5
Consums d'exploració	2.746,3	70,6	2.568,9	67,6	-6,5
Altres despeses d'exploració	513,3	13,2	552,1	14,5	7,6
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	631,7	16,2	679,2	17,9	7,5
Despeses de personal	421,7	10,8	452,7	11,9	7,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	210,0	5,4	226,5	6,0	7,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	82,4	2,1	91,3	2,4	10,7
Provisions de tràfic	13,6	0,4	9,2	0,2	-32,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	113,9	2,9	125,9	3,3	10,5
Despeses financeres	45,1	1,2	41,5	1,1	-7,9
Ingressos financers	9,3	0,2	8,6	0,2	-7,4
Altres partides financeres	-0,7	0,0	-1,6	0,0	-145,5
RESULTAT ORDINARI NET	77,5	2,0	91,4	2,4	18,0
Resultats extraordinaris	10,3	0,3	14,2	0,4	38,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	87,8	2,3	105,6	2,8	20,3
Impost de societats i altres	32,4	0,8	35,1	0,9	8,3
RESULTAT NET TOTAL	55,4	1,4	70,5	1,9	27,3
RECURSOS GENERATS	151,4	3,9	171,0	4,5	12,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	9,1	9,7	6,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,9	5,9	0,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,2	3,5	11,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,89	1,70	-9,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	30,32	31,62	4,3
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	20,24	21,07	4,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	66,8	66,7	-0,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,33	0,33	0,2
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,94	0,91	-2,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	57,5	56,3	-2,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,35	1,40	4,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,38	1,41	2,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria tèxtil, cuir i confecció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	771	771	-
Mitjana de treballadors per empresa	21,8	21,7	-0,6

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	434,8	29,3	443,7	29,1	2,0
Despeses d'establiment	2,0	0,1	1,9	0,1	-1,2
Immobilitzacions immaterials	70,6	4,8	71,1	4,7	0,7
Immobilitzacions materials	328,0	22,1	330,5	21,7	0,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	34,3	2,3	40,2	2,6	17,2
DESPESES A DISTRIBUIR	7,5	0,5	6,0	0,4	-20,3
ACTIU CIRCULANT	1.039,8	70,1	1.072,8	70,4	3,2
Existències	362,8	24,5	369,2	24,2	1,8
Deutors	497,2	33,5	507,6	33,3	2,1
Inversions financeres temporals	49,4	3,3	53,0	3,5	7,3
Tresoreria	128,5	8,7	140,7	9,2	9,6
Altres actius circulants	2,0	0,1	2,2	0,1	13,6
ALTRES ACTIUS	0,7	0,0	0,4	0,0	-39,0
TOTAL ACTIU	1.482,8	100,0	1.522,8	100,0	2,7
FONS PROPIS	566,3	38,2	598,6	39,3	5,7
Capital subscrit	135,4	9,1	138,7	9,1	2,4
Reserves i altres fons propis	386,9	26,1	423,0	27,8	9,3
Resultat de l'exercici	43,9	3,0	36,9	2,4	-16,0
INGRESSOS A DISTRIBUIR	3,9	0,3	2,9	0,2	-26,2
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	167,9	11,3	174,3	11,4	3,8
Creditors a llarg termini	162,0	10,9	167,8	11,0	3,6
Altres passius fixos	5,9	0,4	6,5	0,4	9,5
CREDITORS A CURT TERMINI	744,5	50,2	745,9	49,0	0,2
ALTRES PASSIUS	0,3	0,0	1,2	0,1	380,0
TOTAL PASSIU	1.482,8	100,0	1.522,8	100,0	2,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.173,5	100,0	2.167,8	100,0	-0,3
Import net de la xifra de negoci	2.157,6	99,3	2.148,1	99,1	-0,4
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	15,9	0,7	19,7	0,9	24,0
Consums d'exploració	1.259,9	58,0	1.231,6	56,8	-2,2
Altres despeses d'exploració	334,7	15,4	351,4	16,2	5,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	578,9	26,6	584,8	27,0	1,0
Despeses de personal	409,2	18,8	423,6	19,5	3,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	169,7	7,8	161,3	7,4	-5,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	66,4	3,1	66,9	3,1	0,7
Provisions de tràfic	6,3	0,3	7,3	0,3	15,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	96,9	4,5	87,0	4,0	-10,2
Despeses financeres	47,8	2,2	43,0	2,0	-10,1
Ingressos financers	7,0	0,3	7,2	0,3	2,6
Altres partides financeres	-0,2	0,0	-1,2	-0,1	-601,5
RESULTAT ORDINARI NET	56,0	2,6	50,0	2,3	-10,6
Resultats extraordinaris	9,8	0,5	9,2	0,4	-6,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	65,8	3,0	59,3	2,7	-10,0
Impost de societats i altres	21,9	1,0	22,4	1,0	2,2
RESULTAT NET TOTAL	43,9	2,0	36,9	1,7	-16,0
RECURSOS GENERATS	116,6	5,4	111,1	5,1	-4,8

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	9,9	8,4	-15,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,0	6,1	-12,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	4,8	4,3	-10,1
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,47	1,42	-2,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	26,54	26,98	1,6
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	18,76	19,54	4,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	70,7	72,4	2,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,41	0,41	-1,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,45	1,46	0,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	61,5	60,5	-1,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,40	1,44	3,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,69	1,74	3,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Cautxú, fusta i altres indústries

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	793	793	-
Mitjana de treballadors per empresa	20,7	20,7	-0,3

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	510,9	33,9	568,0	34,0	11,2
Despeses d'establiment	2,7	0,2	3,4	0,2	25,1
Immobilitzacions immaterials	103,0	6,8	112,6	6,7	9,3
Immobilitzacions materials	357,8	23,8	380,5	22,8	6,3
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	47,4	3,1	71,5	4,3	51,0
DESPESES A DISTRIBUIR	13,7	0,9	14,3	0,9	3,9
ACTIU CIRCULANT	979,7	65,1	1.088,1	65,1	11,1
Existències	272,8	18,1	294,6	17,6	8,0
Deutors	550,1	36,5	601,2	36,0	9,3
Inversions financeres temporals	44,3	2,9	61,3	3,7	38,3
Tresoreria	110,5	7,3	129,0	7,7	16,7
Altres actius circulants	2,0	0,1	2,0	0,1	-0,1
ALTRES ACTIUS	1,0	0,1	0,9	0,1	-12,3
TOTAL ACTIU	1.505,4	100,0	1.671,3	100,0	11,0
FONS PROPIS	564,0	37,5	636,9	38,1	12,9
Capital subscrit	124,2	8,3	135,5	8,1	9,1
Reserves i altres fons propis	381,1	25,3	441,8	26,4	15,9
Resultat de l'exercici	58,7	3,9	59,6	3,6	1,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	2,0	0,1	2,3	0,1	15,6
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	200,3	13,3	223,5	13,4	11,6
Creditors a llarg termini	197,1	13,1	219,2	13,1	11,2
Altres passius fixos	3,2	0,2	4,3	0,3	33,8
CREDITORS A CURT TERMINI	737,9	49,0	808,5	48,4	9,6
ALTRES PASSIUS	1,1	0,1	0,2	0,0	-83,6
TOTAL PASSIU	1.505,4	100,0	1.671,3	100,0	11,0

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.190,6	100,0	2.287,6	100,0	4,4
Import net de la xifra de negoci	2.172,6	99,2	2.262,2	98,9	4,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	18,0	0,8	25,4	1,1	41,2
Consums d'exploració	1.180,3	53,9	1.214,0	53,1	2,9
Altres despeses d'exploració	356,7	16,3	389,7	17,0	9,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	653,6	29,8	683,9	29,9	4,6
Despeses de personal	456,4	20,8	483,1	21,1	5,8
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	197,2	9,0	200,8	8,8	1,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	72,0	3,3	78,4	3,4	8,8
Provisions de tràfic	5,1	0,2	8,1	0,4	59,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	120,0	5,5	114,3	5,0	-4,8
Despeses financeres	40,6	1,9	37,9	1,7	-6,7
Ingressos financers	6,8	0,3	6,0	0,3	-11,1
Altres partides financeres	0,3	0,0	-0,4	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	86,6	4,0	82,0	3,6	-5,2
Resultats extraordinaris	2,6	0,1	8,9	0,4	242,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	89,2	4,1	90,9	4,0	2,0
Impost de societats i altres	30,5	1,4	31,5	1,4	3,2
RESULTAT NET TOTAL	58,7	2,7	59,5	2,6	1,4
RECURSOS GENERATS	135,8	6,2	146,0	6,4	7,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	15,3	12,9	-16,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	8,4	7,2	-15,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	5,8	5,2	-9,7
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,46	1,37	-5,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	31,50	33,07	5,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,00	23,36	6,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	69,8	70,6	1,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,46	0,45	-3,8
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,42	1,39	-2,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	62,4	61,8	-1,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,33	1,35	1,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,50	1,51	1,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria del paper, arts gràfiques i edició

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	580		580		-
Mitjana de treballadors per empresa	20,1		20,4		1,8

1. Comptes de balanç	Mil euros		Mil euros		% Variació
		%		%	
ACTIU IMMOBILITZAT	730,9	37,6	762,2	37,3	4,3
Despeses d'establiment	3,4	0,2	4,6	0,2	35,1
Immobilitzacions immaterials	266,3	13,7	266,6	13,0	0,1
Immobilitzacions materials	358,8	18,5	379,8	18,6	5,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	102,4	5,3	111,2	5,4	8,6
DESPESES A DISTRIBUIR	26,2	1,3	21,0	1,0	-19,8
ACTIU CIRCULANT	1.184,2	61,0	1.260,7	61,7	6,5
Existències	246,8	12,7	256,4	12,5	3,9
Deutors	721,9	37,2	776,1	38,0	7,5
Inversions financeres temporals	87,1	4,5	77,5	3,8	-11,0
Tresoreria	124,1	6,4	146,3	7,2	17,9
Altres actius circulants	4,2	0,2	4,3	0,2	1,5
ALTRES ACTIUS	1,3	0,1	0,8	0,0	-40,1
TOTAL ACTIU	1.942,6	100,0	2.044,7	100,0	5,3
FONS PROPIS	763,4	39,3	828,5	40,5	8,5
Capital subscrit	167,4	8,6	184,0	9,0	10,0
Reserves i altres fons propis	523,5	26,9	577,3	28,2	10,3
Resultat de l'exercici	72,5	3,7	67,2	3,3	-7,4
INGRESSOS A DISTRIBUIR	4,6	0,2	4,0	0,2	-14,0
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	284,2	14,6	295,3	14,4	3,9
Creditors a llarg termini	280,0	14,4	291,6	14,3	4,1
Altres passius fixos	4,1	0,2	3,7	0,2	-9,6
CREDITORS A CURT TERMINI	883,7	45,5	909,8	44,5	3,0
ALTRES PASSIUS	6,7	0,3	7,0	0,3	5,7
TOTAL PASSIU	1.942,6	100,0	2.044,7	100,0	5,3

2. Compte de resultats	Mil euros		Mil euros		% Variació
		%		%	
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.266,2	100,0	2.369,0	100,0	4,5
Import net de la xifra de negoci	2.227,1	98,3	2.329,7	98,3	4,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	39,0	1,7	39,3	1,7	0,8
Consums d'exploració	1.071,1	47,3	1.122,7	47,4	4,8
Altres despeses d'exploració	413,4	18,2	434,9	18,4	5,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	781,7	34,5	811,4	34,3	3,8
Despeses de personal	517,8	22,8	542,6	22,9	4,8
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	263,9	11,6	268,9	11,3	1,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	108,0	4,8	116,2	4,9	7,5
Provisions de tràfic	19,0	0,8	14,4	0,6	-24,3
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	136,9	6,0	138,3	5,8	1,1
Despeses financeres	45,3	2,0	43,0	1,8	-5,0
Ingressos financers	12,8	0,6	13,0	0,5	2,1
Altres partides financeres	-1,9	-0,1	-7,6	-0,3	-296,7
RESULTAT ORDINARI NET	102,5	4,5	100,7	4,3	-1,7
Resultats extraordinaris	-0,8	0,0	-8,5	-0,4	-966,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	101,7	4,5	92,2	3,9	-9,3
Impost de societats i altres	29,1	1,3	25,1	1,1	-14,0
RESULTAT NET TOTAL	72,5	3,2	67,2	2,8	-7,4
RECURSOS GENERATS	199,5	8,8	197,7	8,3	-0,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	13,4	12,2	-9,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,6	7,0	-7,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,5	6,1	-6,9
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,17	1,16	-0,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	38,91	39,68	2,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,78	26,53	2,9
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	66,2	66,9	0,9
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,45	0,44	-1,9
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,25	1,26	0,4
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	60,5	59,3	-2,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,34	1,39	3,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,43	1,47	2,9

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries químiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	241	241	-
Mitjana de treballadors per empresa	21,8	22,5	3,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.718,8	44,9	1.930,4	46,6	12,3
Despeses d'establiment	15,5	0,4	50,1	1,2	222,9
Immobilitzacions immaterials	194,6	5,1	230,1	5,5	18,2
Immobilitzacions materials	1.403,3	36,6	1.508,7	36,4	7,5
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	105,4	2,8	141,5	3,4	34,2
DESPESES A DISTRIBUIR	21,0	0,5	16,7	0,4	-20,7
ACTIU CIRCULANT	2.089,8	54,5	2.197,1	53,0	5,1
Existències	496,4	13,0	555,0	13,4	11,8
Deutors	1.261,5	32,9	1.284,8	31,0	1,8
Inversions financeres temporals	93,9	2,4	87,4	2,1	-6,9
Tresoreria	234,5	6,1	261,8	6,3	11,7
Altres actius circulants	3,6	0,1	8,0	0,2	122,8
ALTRES ACTIUS	2,5	0,1	2,8	0,1	12,9
TOTAL ACTIU	3.832,2	100,0	4.147,0	100,0	8,2
FONS PROPIS	1.622,5	42,3	1.659,8	40,0	2,3
Capital subscrit	384,6	10,0	372,5	9,0	-3,2
Reserves i altres fons propis	1.112,8	29,0	1.151,8	27,8	3,5
Resultat de l'exercici	125,1	3,3	135,5	3,3	8,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	8,4	0,2	34,7	0,8	311,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	781,2	20,4	834,7	20,1	6,8
Creditors a llarg termini	762,4	19,9	815,3	19,7	6,9
Altres passius fixos	18,8	0,5	19,3	0,5	2,9
CREDITORS A CURT TERMINI	1.413,9	36,9	1.615,3	38,9	14,2
ALTRES PASSIUS	6,2	0,2	2,6	0,1	-57,2
TOTAL PASSIU	3.832,2	100,0	4.147,0	100,0	8,2

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	4.318,6	100,0	4.562,2	100,0	5,6
Import net de la xifra de negoci	4.242,5	98,2	4.444,9	97,4	4,8
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	76,1	1,8	117,3	2,6	54,1
Consums d'exploració	2.579,5	59,7	2.636,9	57,8	2,2
Altres despeses d'exploració	696,7	16,1	815,3	17,9	17,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	1.042,4	24,1	1.109,9	24,3	6,5
Despeses de personal	660,3	15,3	707,2	15,5	7,1
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	382,2	8,8	402,7	8,8	5,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	112,2	2,6	120,8	2,6	7,6
Provisions de tràfic	14,4	0,3	25,5	0,6	77,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	255,6	5,9	256,5	5,6	0,4
Despeses financeres	73,6	1,7	85,0	1,9	15,5
Ingressos financers	16,3	0,4	12,4	0,3	-23,6
Altres partides financeres	-0,2	0,0	-14,5	-0,3	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	198,0	4,6	169,5	3,7	-14,4
Resultats extraordinaris	7,3	0,2	16,2	0,4	122,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	205,3	4,8	185,7	4,1	-9,6
Impost de societats i altres	80,3	1,9	50,2	1,1	-37,5
RESULTAT NET TOTAL	125,1	2,9	135,5	3,0	8,3
RECURSOS GENERATS	251,7	5,8	281,8	6,2	11,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,2	10,2	-16,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,1	6,1	-13,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,3	5,6	-11,3
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,13	1,10	-2,4
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	47,82	49,24	3,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	30,29	31,38	3,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	63,3	63,7	0,6
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,29	0,29	-0,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,65	0,64	-2,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	57,4	59,1	3,0
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,48	1,36	-8,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,40	1,29	-7,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	1.990		1.990		-
Mitjana de treballadors per empresa	20,4		20,5		0,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	452,9	30,3	487,5	30,0	7,6
Despeses d'establiment	1,8	0,1	2,1	0,1	15,5
Immobilitzacions immaterials	102,9	6,9	113,0	7,0	9,9
Immobilitzacions materials	291,6	19,5	311,7	19,2	6,9
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	56,6	3,8	60,6	3,7	7,0
DESPESES A DISTRIBUIR	13,6	0,9	13,9	0,9	1,7
ACTIU CIRCULANT	1.027,0	68,7	1.123,0	69,1	9,3
Existències	256,4	17,2	283,6	17,5	10,6
Deutors	563,4	37,7	611,3	37,6	8,5
Inversions financeres temporals	63,8	4,3	67,3	4,1	5,6
Tresoreria	140,4	9,4	156,8	9,6	11,6
Altres actius circulants	2,9	0,2	3,9	0,2	33,4
ALTRES ACTIUS	0,8	0,1	0,6	0,0	-24,6
TOTAL ACTIU	1.494,3	100,0	1.624,9	100,0	8,7
FONS PROPIS	582,7	39,0	635,6	39,1	9,1
Capital subscrit	103,7	6,9	107,2	6,6	3,4
Reserves i altres fons propis	404,2	27,1	457,9	28,2	13,3
Resultat de l'exercici	74,8	5,0	70,5	4,3	-5,8
INGRESSOS A DISTRIBUIR	1,4	0,1	3,2	0,2	134,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	184,3	12,3	197,0	12,1	6,9
Creditors a llarg termini	181,8	12,2	193,4	11,9	6,4
Altres passius fixos	2,4	0,2	3,6	0,2	49,0
CREDITORS A CURT TERMINI	725,0	48,5	788,3	48,5	8,7
ALTRES PASSIUS	1,0	0,1	0,8	0,0	-16,3
TOTAL PASSIU	1.494,3	100,0	1.624,9	100,0	8,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.153,4	100,0	2.228,9	100,0	3,5
Import net de la xifra de negoci	2.129,1	98,9	2.206,0	99,0	3,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	24,3	1,1	22,9	1,0	-5,8
Consums d'exploració	1.132,9	52,6	1.160,0	52,0	2,4
Altres despeses d'exploració	289,9	13,5	307,7	13,8	6,1
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	730,6	33,9	761,2	34,1	4,2
Despeses de personal	531,0	24,7	558,6	25,1	5,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	199,5	9,3	202,5	9,1	1,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	60,3	2,8	66,1	3,0	9,6
Provisions de tràfic	6,8	0,3	7,9	0,4	17,3
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	132,5	6,2	128,5	5,8	-3,0
Despeses financeres	35,8	1,7	34,5	1,5	-3,8
Ingressos financers	7,0	0,3	6,6	0,3	-6,4
Altres partides financeres	-0,8	0,0	-0,4	0,0	-52,8
RESULTAT ORDINARI NET	102,9	4,8	100,2	4,5	-2,6
Resultats extraordinaris	5,3	0,2	4,3	0,2	-19,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	108,2	5,0	104,5	4,7	-3,4
Impost de societats i altres	33,4	1,5	33,7	1,5	1,0
RESULTAT NET TOTAL	74,8	3,5	70,8	3,2	-5,3
RECURSOS GENERATS	141,9	6,6	144,9	6,5	2,1

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	17,7	15,8	-10,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,3	8,3	-10,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,4	6,0	-6,2
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,44	1,37	-4,8
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	35,82	37,18	3,8
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	26,04	27,29	4,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	72,7	73,4	1,0
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,53	0,51	-4,4
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,85	1,79	-3,2
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	60,9	60,7	-0,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,42	1,42	0,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,69	1,71	0,9

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Material de transport

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	104	104	-
Mitjana de treballadors per empresa	22,2	22,1	-0,3

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	479,2	28,5	519,4	27,6	8,4
Despeses d'establiment	1,4	0,1	2,5	0,1	81,6
Immobilitzacions immaterials	102,1	6,1	116,7	6,2	14,3
Immobilitzacions materials	322,5	19,2	334,7	17,8	3,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	53,3	3,2	65,6	3,5	23,0
DESPESES A DISTRIBUIR	15,3	0,9	14,7	0,8	-3,7
ACTIU CIRCULANT	1.187,9	70,6	1.347,5	71,6	13,4
Existències	350,6	20,8	418,9	22,3	19,5
Deutors	582,7	34,6	644,7	34,3	10,6
Inversions financeres temporals	107,5	6,4	114,3	6,1	6,3
Tresoreria	144,3	8,6	164,0	8,7	13,6
Altres actius circulants	2,8	0,2	5,6	0,3	99,3
ALTRES ACTIUS	0,5	0,0	0,5	0,0	6,1
TOTAL ACTIU	1.682,9	100,0	1.882,1	100,0	11,8
FONS PROPIS	713,6	42,4	753,0	40,0	5,5
Capital subscrit	123,4	7,3	133,7	7,1	8,4
Reserves i altres fons propis	504,7	30,0	555,4	29,5	10,1
Resultat de l'exercici	85,6	5,1	63,9	3,4	-25,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	3,8	0,2	2,2	0,1	-43,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	151,3	9,0	151,4	8,0	0,1
Creditors a llarg termini	147,9	8,8	148,2	7,9	0,2
Altres passius fixos	3,4	0,2	3,2	0,2	-7,6
CREDITORS A CURT TERMINI	814,2	48,4	975,5	51,8	19,8
ALTRES PASSIUS	0,0	0,0	0,1	0,0	100,0
TOTAL PASSIU	1.682,9	100,0	1.882,1	100,0	11,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.644,7	100,0	2.647,6	100,0	0,1
Import net de la xifra de negoci	2.569,1	97,1	2.543,7	96,1	-1,0
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	75,6	2,9	103,9	3,9	37,4
Consums d'explotació	1.546,3	58,5	1.531,6	57,8	-0,9
Altres despeses d'explotació	302,8	11,4	325,1	12,3	7,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	795,7	30,1	790,9	29,9	-0,6
Despeses de personal	572,1	21,6	595,3	22,5	4,1
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	223,6	8,5	195,6	7,4	-12,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	71,1	2,7	71,4	2,7	0,4
Provisions de tràfic	9,5	0,4	13,3	0,5	40,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	143,1	5,4	111,0	4,2	-22,4
Despeses financeres	31,2	1,2	31,5	1,2	1,1
Ingressos financers	10,6	0,4	8,1	0,3	-23,3
Altres partides financeres	0,7	0,0	-1,8	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	123,2	4,7	85,8	3,2	-30,4
Resultats extraordinaris	10,2	0,4	24,4	0,9	138,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	133,4	5,0	110,1	4,2	-17,4
Impost de societats i altres	47,8	1,8	46,2	1,7	-3,4
RESULTAT NET TOTAL	85,6	3,2	63,9	2,4	-25,3
RECURSOS GENERATS	166,1	6,3	148,6	5,6	-10,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	17,3	11,4	-34,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,2	6,2	-32,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	5,8	4,4	-24,1
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,57	1,41	-10,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	35,88	35,79	-0,3
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,80	26,94	4,4
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	71,9	75,3	4,7
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,52	0,47	-11,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,87	1,75	-6,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	57,4	59,9	4,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,46	1,38	-5,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,80	1,74	-3,5

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Construcció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	2.342	2.342	-
Mitjana de treballadors per empresa	18,7	19,4	3,6

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	330,5	24,4	367,8	23,9	11,3
Despeses d'establiment	0,7	0,1	1,2	0,1	78,3
Immobilitzacions immaterials	44,7	3,3	51,2	3,3	14,5
Immobilitzacions materials	200,8	14,9	213,7	13,9	6,4
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	84,3	6,2	101,7	6,6	20,5
DESPESES A DISTRIBUIR	5,0	0,4	5,1	0,3	2,5
ACTIU CIRCULANT	1.015,6	75,1	1.165,7	75,7	14,8
Existències	286,0	21,2	305,4	19,8	6,8
Deutors	566,0	41,9	666,4	43,3	17,7
Inversions financeres temporals	41,6	3,1	49,2	3,2	18,5
Tresoreria	118,2	8,7	140,9	9,2	19,1
Altres actius circulants	3,8	0,3	3,9	0,3	2,2
ALTRES ACTIUS	0,8	0,1	0,7	0,0	-16,0
TOTAL ACTIU	1.352,0	100,0	1.539,4	100,0	13,9
FONS PROPIS	454,3	33,6	523,4	34,0	15,2
Capital subscrit	165,3	12,2	168,2	10,9	1,7
Reserves i altres fons propis	219,7	16,3	278,5	18,1	26,8
Resultat de l'exercici	69,3	5,1	76,7	5,0	10,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	0,5	0,0	0,6	0,0	24,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	163,9	12,1	185,8	12,1	13,4
Creditors a llarg termini	160,7	11,9	181,9	11,8	13,2
Altres passius fixos	3,3	0,2	3,9	0,3	19,1
CREDITORS A CURT TERMINI	731,3	54,1	827,7	53,8	13,2
ALTRES PASSIUS	2,0	0,1	1,9	0,1	-5,5
TOTAL PASSIU	1.352,0	100,0	1.539,4	100,0	13,9

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	1.716,9	100,0	1.908,1	100,0	11,1
Import net de la xifra de negoci	1.695,9	98,8	1.877,0	98,4	10,7
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	21,0	1,2	31,1	1,6	47,9
Consums d'exploració	980,4	57,1	1.094,7	57,4	11,7
Altres despeses d'exploració	167,4	9,8	191,4	10,0	14,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	569,1	33,1	622,0	32,6	9,3
Despeses de personal	429,7	25,0	470,5	24,7	9,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	139,4	8,1	151,4	7,9	8,6
Amortitzacions de l'immobilitzat	27,6	1,6	31,8	1,7	15,1
Provisions de tràfic	6,8	0,4	7,2	0,4	5,5
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	105,0	6,1	112,5	5,9	7,1
Despeses financeres	24,5	1,4	24,7	1,3	0,7
Ingressos financers	5,9	0,3	8,2	0,4	40,6
Altres partides financeres	-0,9	-0,1	-1,0	-0,1	-9,9
RESULTAT ORDINARI NET	85,4	5,0	95,0	5,0	11,2
Resultats extraordinaris	12,1	0,7	16,2	0,8	33,5
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	97,5	5,7	111,1	5,8	14,0
Impost de societats i altres	28,2	1,6	34,5	1,8	22,3
RESULTAT NET TOTAL	69,3	4,0	76,6	4,0	10,6
RECURSOS GENERATS	103,7	6,0	115,6	6,1	11,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	18,8	18,1	-3,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	8,1	7,8	-4,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,4	6,3	-2,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,27	1,24	-2,4
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	30,44	32,12	5,5
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,98	24,30	5,7
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	75,5	75,6	0,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,46	0,45	-3,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	2,32	2,35	1,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,4	66,0	-0,6
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,39	1,41	1,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,87	1,93	3,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Comerç i reparacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	3.943	3.943	-
Mitjana de treballadors per empresa	17,8	18,2	2,1

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	446,8	22,3	508,2	23,2	13,7
Despeses d'establiment	4,2	0,2	4,3	0,2	2,4
Immobilitzacions immaterials	75,4	3,8	83,7	3,8	11,0
Immobilitzacions materials	292,7	14,6	331,1	15,1	13,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	74,5	3,7	89,0	4,1	19,5
DESPESES A DISTRIBUIR	10,2	0,5	10,6	0,5	4,3
ACTIU CIRCULANT	1.544,3	77,1	1.666,0	76,2	7,9
Existències	494,9	24,7	517,6	23,7	4,6
Deutors	798,2	39,8	870,7	39,8	9,1
Inversions financeres temporals	65,8	3,3	80,1	3,7	21,7
Tresoreria	181,5	9,1	193,0	8,8	6,3
Altres actius circulants	3,8	0,2	4,6	0,2	20,9
ALTRES ACTIUS	2,0	0,1	1,1	0,0	-46,8
TOTAL ACTIU	2.003,3	100,0	2.185,9	100,0	9,1
FONS PROPIS	676,3	33,8	758,0	34,7	12,1
Capital subscrit	175,2	8,7	193,4	8,8	10,3
Reserves i altres fons propis	423,3	21,1	490,2	22,4	15,8
Resultat de l'exercici	77,8	3,9	74,5	3,4	-4,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	5,0	0,2	5,8	0,3	16,6
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	178,9	8,9	203,7	9,3	13,9
Creditors a llarg termini	175,3	8,7	199,3	9,1	13,7
Altres passius fixos	3,6	0,2	4,4	0,2	21,6
CREDITORS A CURT TERMINI	1.142,1	57,0	1.217,3	55,7	6,6
ALTRES PASSIUS	1,0	0,1	1,1	0,1	10,7
TOTAL PASSIU	2.003,3	100,0	2.185,9	100,0	9,1

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	4.144,1	100,0	4.328,2	100,0	4,4
Import net de la xifra de negoci	4.083,5	98,5	4.262,8	98,5	4,4
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	60,6	1,5	65,4	1,5	8,0
Consums d'exploració	3.141,0	75,8	3.250,3	75,1	3,5
Altres despeses d'exploració	380,6	9,2	416,8	9,6	9,5
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	622,5	15,0	661,1	15,3	6,2
Despeses de personal	424,3	10,2	457,1	10,6	7,7
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	198,3	4,8	204,0	4,7	2,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	45,1	1,1	49,9	1,2	10,7
Provisions de tràfic	12,1	0,3	14,3	0,3	18,3
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	141,1	3,4	139,8	3,2	-0,9
Despeses financeres	43,3	1,0	42,4	1,0	-2,0
Ingressos financers	15,0	0,4	14,4	0,3	-3,9
Altres partides financeres	-0,2	0,0	-0,3	0,0	-30,1
RESULTAT ORDINARI NET	112,6	2,7	111,5	2,6	-1,0
Resultats extraordinaris	8,2	0,2	7,6	0,2	-7,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	120,8	2,9	119,1	2,8	-1,4
Impost de societats i altres	42,9	1,0	44,6	1,0	4,0
RESULTAT NET TOTAL	77,9	1,9	74,5	1,7	-4,3
RECURSOS GENERATS	135,1	3,3	138,7	3,2	2,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	16,6	14,7	-11,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,8	7,0	-9,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,8	3,6	-5,5
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	2,07	1,98	-4,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	34,88	36,27	4,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	23,77	25,08	5,5
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	68,2	69,1	1,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,33	0,33	-1,9
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,69	1,59	-5,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,0	65,1	-1,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,35	1,37	1,2
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,91	1,89	-1,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Hoteleria i restauració

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	814	814	-
Mitjana de treballadors per empresa	20,5	21,4	4,0

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	1.190,5	71,4	1.390,4	72,3	16,8
Despeses d'establiment	8,8	0,5	11,9	0,6	34,3
Immobilitzacions immaterials	119,4	7,2	147,2	7,7	23,3
Immobilitzacions materials	934,3	56,0	1.074,1	55,8	15,0
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	128,0	7,7	157,2	8,2	22,8
DESPESES A DISTRIBUIR	24,3	1,5	24,0	1,2	-1,5
ACTIU CIRCULANT	452,5	27,1	509,1	26,5	12,5
Existències	28,8	1,7	37,0	1,9	28,5
Deutors	242,5	14,5	234,7	12,2	-3,2
Inversions financeres temporals	77,1	4,6	109,9	5,7	42,7
Tresoreria	102,3	6,1	123,8	6,4	21,1
Altres actius circulants	1,8	0,1	3,7	0,2	104,5
ALTRES ACTIUS	0,6	0,0	0,4	0,0	-27,0
TOTAL ACTIU	1.667,9	100,0	1.923,9	100,0	15,3
FONS PROPIS	731,1	43,8	784,3	40,8	7,3
Capital subscrit	296,6	17,8	308,8	16,1	4,1
Reserves i altres fons propis	314,8	18,9	408,0	21,2	29,6
Resultat de l'exercici	119,7	7,2	67,4	3,5	-43,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	9,0	0,5	9,0	0,5	0,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	524,1	31,4	621,1	32,3	18,5
Creditors a llarg termini	522,6	31,3	618,7	32,2	18,4
Altres passius fixos	1,6	0,1	2,3	0,1	47,9
CREDITORS A CURT TERMINI	403,2	24,2	508,8	26,4	26,2
ALTRES PASSIUS	0,6	0,0	0,7	0,0	28,8
TOTAL PASSIU	1.667,9	100,0	1.923,9	100,0	15,3

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	1.148,8	100,0	1.263,8	100,0	10,0
Import net de la xifra de negoci	1.121,1	97,6	1.236,3	97,8	10,3
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	27,7	2,4	27,5	2,2	-0,7
Consums d'explotació	344,2	30,0	358,7	28,4	4,2
Altres despeses d'explotació	281,0	24,5	322,5	25,5	14,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	523,6	45,6	582,7	46,1	11,3
Despeses de personal	360,0	31,3	401,3	31,8	11,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	163,6	14,2	181,4	14,4	10,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	68,1	5,9	77,1	6,1	13,3
Provisions de tràfic	1,6	0,1	1,4	0,1	-10,7
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	93,9	8,2	102,9	8,1	9,5
Despeses financeres	31,9	2,8	34,1	2,7	6,9
Ingressos financers	7,5	0,6	11,6	0,9	55,0
Altres partides financeres	-0,5	0,0	-5,2	-0,4	-863,2
RESULTAT ORDINARI NET	69,0	6,0	75,1	5,9	8,9
Resultats extraordinaris	82,3	7,2	25,3	2,0	-69,3
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	151,3	13,2	100,4	7,9	-33,7
Impost de societats i altres	32,0	2,8	32,0	2,5	0,3
RESULTAT NET TOTAL	119,4	10,4	68,3	5,4	-42,7
RECURSOS GENERATS	189,0	16,5	146,9	11,6	-22,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	9,4	9,6	1,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,0	5,7	-6,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	8,8	8,6	-1,6
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,69	0,66	-4,6
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	25,48	27,27	7,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	17,52	18,78	7,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	68,8	68,9	0,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,36	0,35	-1,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,50	0,48	-4,0
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	55,6	58,8	5,6
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,12	1,00	-10,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,05	1,01	-4,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Transport i comunicacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	764	764	-
Mitjana de treballadors per empresa	19,5	20,0	2,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	823,3	47,0	856,3	45,5	4,0
Despeses d'establiment	2,3	0,1	3,5	0,2	51,2
Immobilitzacions immaterials	271,2	15,5	272,7	14,5	0,6
Immobilitzacions materials	415,3	23,7	441,7	23,5	6,4
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	134,4	7,7	138,3	7,4	2,9
DESPESES A DISTRIBUIR	34,9	2,0	27,7	1,5	-20,6
ACTIU CIRCULANT	892,5	51,0	997,0	53,0	11,7
Existències	25,9	1,5	32,7	1,7	26,2
Deutors	644,5	36,8	682,4	36,3	5,9
Inversions financeres temporals	86,1	4,9	113,8	6,0	32,2
Tresoreria	130,8	7,5	145,6	7,7	11,3
Altres actius circulants	5,1	0,3	22,5	1,2	342,4
ALTRES ACTIUS	0,7	0,0	0,5	0,0	-31,8
TOTAL ACTIU	1.751,3	100,0	1.881,5	100,0	7,4
FONS PROPIS	589,5	33,7	662,5	35,2	12,4
Capital subscrit	198,0	11,3	207,3	11,0	4,7
Reserves i altres fons propis	341,9	19,5	391,9	20,8	14,6
Resultat de l'exercici	49,6	2,8	63,3	3,4	27,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	6,6	0,4	11,4	0,6	72,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	369,1	21,1	365,2	19,4	-1,1
Creditors a llarg termini	344,0	19,6	335,6	17,8	-2,4
Altres passius fixos	25,2	1,4	29,6	1,6	17,4
CREDITORS A CURT TERMINI	784,5	44,8	841,5	44,7	7,3
ALTRES PASSIUS	1,6	0,1	0,8	0,0	-46,6
TOTAL PASSIU	1.751,3	100,0	1.881,5	100,0	7,4

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.711,5	100,0	2.910,2	100,0	7,3
Import net de la xifra de negoci	2.607,0	96,1	2.818,4	96,8	8,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	104,5	3,9	91,8	3,2	-12,2
Consums d'exploració	1.388,0	51,2	1.476,0	50,7	6,3
Altres despeses d'exploració	609,1	22,5	666,4	22,9	9,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	714,4	26,3	767,8	26,4	7,5
Despeses de personal	502,8	18,5	550,1	18,9	9,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	211,5	7,8	217,7	7,5	2,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	100,0	3,7	107,8	3,7	7,8
Provisions de tràfic	5,9	0,2	8,2	0,3	39,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	105,7	3,9	101,8	3,5	-3,7
Despeses financeres	38,0	1,4	33,8	1,2	-11,1
Ingressos financers	11,6	0,4	11,0	0,4	-5,1
Altres partides financeres	-1,4	-0,1	-2,6	-0,1	-77,2
RESULTAT ORDINARI NET	77,9	2,9	76,4	2,6	-1,8
Resultats extraordinaris	-0,1	0,0	15,8	0,5	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	77,8	2,9	92,3	3,2	18,6
Impost de societats i altres	28,1	1,0	28,9	1,0	2,9
RESULTAT NET TOTAL	49,7	1,8	63,3	2,2	27,6
RECURSOS GENERATS	155,5	5,7	179,3	6,2	15,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	13,2	11,5	-12,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,6	5,9	-11,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	4,3	3,8	-11,4
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,55	1,55	-0,1
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	36,63	38,45	5,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,78	27,54	6,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	70,4	71,6	1,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,47	0,47	1,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,04	1,07	3,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,0	64,2	-2,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,14	1,18	4,2
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,16	1,20	3,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Serveis financers, assegurances i lloguers

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	630	630	-
Mitjana de treballadors per empresa	14,0	13,6	-2,7

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	3.768,0	48,7	4.330,1	50,8	14,9
Despeses d'establiment	7,1	0,1	6,1	0,1	-14,5
Immobilitzacions immaterials	244,2	3,2	247,2	2,9	1,2
Immobilitzacions materials	2.454,7	31,7	2.772,4	32,6	12,9
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.062,0	13,7	1.304,4	15,3	22,8
DESPESES A DISTRIBUIR	151,6	2,0	151,6	1,8	0,0
ACTIU CIRCULANT	3.790,3	49,0	4.034,1	47,4	6,4
Existències	2.140,8	27,7	2.202,7	25,9	2,9
Deutors	859,0	11,1	981,0	11,5	14,2
Inversions financeres temporals	449,1	5,8	472,2	5,5	5,1
Tresoreria	330,6	4,3	372,9	4,4	12,8
Altres actius circulants	10,9	0,1	5,3	0,1	-50,8
ALTRES ACTIUS	22,7	0,3	1,2	0,0	-94,7
TOTAL ACTIU	7.732,7	100,0	8.517,0	100,0	10,1
FONS PROPIS	3.499,1	45,3	3.841,6	45,1	9,8
Capital subscrit	1.539,4	19,9	1.598,3	18,8	3,8
Reserves i altres fons propis	1.661,4	21,5	1.913,0	22,5	15,1
Resultat de l'exercici	298,3	3,9	330,2	3,9	10,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	45,3	0,6	38,2	0,4	-15,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	2.125,3	27,5	2.419,4	28,4	13,8
Creditors a llarg termini	2.087,7	27,0	2.358,5	27,7	13,0
Altres passius fixos	37,6	0,5	61,0	0,7	62,1
CREDITORS A CURT TERMINI	2.059,6	26,6	2.216,4	26,0	7,6
ALTRES PASSIUS	3,4	0,0	1,4	0,0	-57,1
TOTAL PASSIU	7.732,7	100,0	8.517,0	100,0	10,1

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	2.829,0	100,0	2.904,7	100,0	2,7
Import net de la xifra de negoci	2.635,8	93,2	2.707,5	93,2	2,7
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	193,1	6,8	197,3	6,8	2,1
Consums d'exploració	1.419,8	50,2	1.376,5	47,4	-3,0
Altres despeses d'exploració	458,9	16,2	506,2	17,4	10,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	950,3	33,6	1.022,0	35,2	7,5
Despeses de personal	363,0	12,8	391,4	13,5	7,8
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	587,2	20,8	630,6	21,7	7,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	112,6	4,0	127,7	4,4	13,4
Provisions de tràfic	6,5	0,2	14,9	0,5	128,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	468,1	16,5	488,1	16,8	4,3
Despeses financeres	119,2	4,2	116,5	4,0	-2,2
Ingressos financers	66,4	2,3	54,5	1,9	-17,8
Altres partides financeres	-8,8	-0,3	-23,2	-0,8	-162,5
RESULTAT ORDINARI NET	406,5	14,4	402,9	13,9	-0,9
Resultats extraordinaris	29,0	1,0	73,3	2,5	153,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	435,4	15,4	476,2	16,4	9,4
Impost de societats i altres	134,1	4,7	146,0	5,0	8,9
RESULTAT NET TOTAL	301,4	10,7	330,2	11,4	9,6
RECURSOS GENERATS	420,5	14,9	472,8	16,3	12,4

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	11,6	10,5	-9,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,8	6,1	-10,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	18,6	17,9	-3,8
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,37	0,34	-6,8
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	68,02	75,16	10,5
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,99	28,78	10,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	38,2	38,3	0,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,15	0,15	-0,8
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,35	0,34	-3,9
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	54,2	54,4	0,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,84	1,82	-1,1
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,49	1,45	-3,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les empreses

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	1.165	1.165	-
Mitjana de treballadors per empresa	19,8	20,3	2,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	877,3	47,1	1.061,2	48,4	21,0
Despeses d'establiment	5,9	0,3	8,9	0,4	50,8
Immobilitzacions immaterials	78,6	4,2	79,0	3,6	0,6
Immobilitzacions materials	173,8	9,3	190,7	8,7	9,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	619,0	33,2	782,5	35,7	26,4
DESPESES A DISTRIBUIR	7,4	0,4	7,3	0,3	-1,4
ACTIU CIRCULANT	976,0	52,4	1.123,7	51,2	15,1
Existències	96,0	5,2	89,3	4,1	-7,1
Deutors	545,0	29,3	593,6	27,1	8,9
Inversions financeres temporals	174,5	9,4	230,2	10,5	31,9
Tresoreria	153,3	8,2	197,2	9,0	28,6
Altres actius circulants	7,1	0,4	13,5	0,6	91,3
ALTRES ACTIUS	1,7	0,1	1,1	0,0	-39,2
TOTAL ACTIU	1.862,4	100,0	2.193,3	100,0	17,8
FONS PROPIS	854,4	45,9	1.007,3	45,9	17,9
Capital subscrit	365,0	19,6	386,3	17,6	5,8
Reserves i altres fons propis	407,5	21,9	468,4	21,4	14,9
Resultat de l'exercici	81,9	4,4	152,6	7,0	86,4
INGRESSOS A DISTRIBUIR	5,3	0,3	8,1	0,4	53,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	205,7	11,0	294,1	13,4	43,0
Creditors a llarg termini	191,3	10,3	273,1	12,5	42,7
Altres passius fixos	14,4	0,8	21,0	1,0	45,9
CREDITORS A CURT TERMINI	794,7	42,7	881,8	40,2	11,0
ALTRES PASSIUS	2,4	0,1	2,1	0,1	-13,2
TOTAL PASSIU	1.862,4	100,0	2.193,3	100,0	17,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	1.760,4	100,0	1.899,2	100,0	7,9
Import net de la xifra de negoci	1.700,2	96,6	1.828,8	96,3	7,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	60,2	3,4	70,3	3,7	16,8
Consums d'exploració	661,3	37,6	742,3	39,1	12,2
Altres despeses d'exploració	426,5	24,2	435,2	22,9	2,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	672,7	38,2	721,8	38,0	7,3
Despeses de personal	533,7	30,3	567,5	29,9	6,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	139,0	7,9	154,2	8,1	11,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	37,9	2,2	46,0	2,4	21,1
Provisions de tràfic	5,4	0,3	10,3	0,5	90,6
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	95,6	5,4	97,9	5,2	2,5
Despeses financeres	26,8	1,5	30,5	1,6	13,7
Ingressos financers	65,4	3,7	95,6	5,0	46,3
Altres partides financeres	-2,5	-0,1	1,7	0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	131,6	7,5	164,8	8,7	25,2
Resultats extraordinaris	-14,8	-0,8	16,5	0,9	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	116,8	6,6	181,3	9,5	55,2
Impost de societats i altres	35,3	2,0	28,7	1,5	-18,8
RESULTAT NET TOTAL	81,6	4,6	152,7	8,0	87,2
RECURSOS GENERATS	124,9	7,1	208,9	11,0	67,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	15,4	16,4	6,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	8,5	8,9	4,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	9,0	10,3	14,3
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,95	0,87	-8,4
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	33,93	35,63	5,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	26,92	28,02	4,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	79,3	78,6	-0,9
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,63	0,62	-2,7
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	2,67	2,68	0,4
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	53,8	53,7	-0,3
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,23	1,27	3,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,21	1,23	1,5

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les persones

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	794	794	-
Mitjana de treballadors per empresa	21,3	25,0	17,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	960,8	58,3	1.053,2	59,6	9,6
Despeses d'establiment	16,4	1,0	16,6	0,9	1,4
Immobilitzacions immaterials	184,7	11,2	201,3	11,4	9,0
Immobilitzacions materials	581,4	35,3	634,1	35,9	9,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	178,3	10,8	201,2	11,4	12,8
DESPESES A DISTRIBUIR	21,6	1,3	18,0	1,0	-16,6
ACTIU CIRCULANT	661,4	40,1	696,9	39,4	5,4
Existències	36,0	2,2	41,5	2,3	15,2
Deutors	371,5	22,5	407,3	23,0	9,6
Inversions financeres temporals	124,9	7,6	115,7	6,5	-7,3
Tresoreria	122,1	7,4	123,5	7,0	1,1
Altres actius circulants	6,8	0,4	9,0	0,5	30,9
ALTRES ACTIUS	4,7	0,3	0,4	0,0	-91,7
TOTAL ACTIU	1.648,5	100,0	1.768,6	100,0	7,3
FONS PROPIS	657,8	39,9	706,1	39,9	7,3
Capital subscrit	288,6	17,5	313,5	17,7	8,6
Reserves i altres fons propis	317,6	19,3	337,0	19,1	6,1
Resultat de l'exercici	51,5	3,1	55,6	3,1	7,8
INGRESSOS A DISTRIBUIR	56,8	3,4	56,2	3,2	-1,1
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	368,7	22,4	344,8	19,5	-6,5
Creditors a llarg termini	354,4	21,5	328,9	18,6	-7,2
Altres passius fixos	14,3	0,9	15,8	0,9	10,6
CREDITORS A CURT TERMINI	564,7	34,3	660,9	37,4	17,0
ALTRES PASSIUS	0,4	0,0	0,7	0,0	64,9
TOTAL PASSIU	1.648,5	100,0	1.768,6	100,0	7,3

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	1.598,0	100,0	1.731,1	100,0	8,3
Import net de la xifra de negoci	1.515,6	94,8	1.620,1	93,6	6,9
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	82,4	5,2	111,0	6,4	34,6
Consums d'explotació	439,0	27,5	468,5	27,1	6,7
Altres despeses d'explotació	523,6	32,8	541,3	31,3	3,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	635,4	39,8	721,3	41,7	13,5
Despeses de personal	447,7	28,0	509,7	29,4	13,8
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	187,7	11,7	211,6	12,2	12,7
Amortitzacions de l'immobilitzat	100,1	6,3	111,2	6,4	11,1
Provisions de tràfic	3,1	0,2	7,3	0,4	133,5
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	84,5	5,3	93,1	5,4	10,2
Despeses financeres	29,0	1,8	28,4	1,6	-2,2
Ingressos financers	24,5	1,5	15,7	0,9	-35,8
Altres partides financeres	-0,9	-0,1	-2,1	-0,1	-124,0
RESULTAT ORDINARI NET	79,0	4,9	78,3	4,5	-0,9
Resultats extraordinaris	-0,3	0,0	5,3	0,3	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	78,7	4,9	83,7	4,8	6,3
Impost de societats i altres	27,2	1,7	28,1	1,6	3,5
RESULTAT NET TOTAL	51,5	3,2	55,6	3,2	7,8
RECURSOS GENERATS	154,8	9,7	174,1	10,1	12,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,0	11,1	-7,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,6	6,0	-7,9
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	6,8	6,2	-8,8
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,97	0,98	1,0
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	29,81	28,83	-3,3
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	21,01	20,37	-3,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	70,5	70,7	0,3
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,48	0,50	5,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,83	0,86	4,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	56,7	56,9	0,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,17	1,05	-9,9
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,07	1,00	-6,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

5.4. Mitjanes empreses

Ocupats: de 50 a 249 treballadors

Facturació: inferior a 50 milions d'euros

Valor de l'actiu: inferior a 43 milions d'euros

SECTORS D'ACTIVITAT	Codi CNAE-93 Rev 1 (2dígits)	Pàg
Agricultura, ramaderia i pesca	01, 02, 05	161
Energia, gas i aigua	10, 11, 12, 23, 40, 41	162
Indústries extractives no energètiques	13, 14, 26	163
Indústria alimentària	15, 16	164
Indústria tèxtil, cuir i confecció	17, 18, 19	165
Cautxú, fusta i altres indústries	20, 25, 36, 37	166
Indústria del paper, arts gràfiques i edició	21, 22	167
Indústries químiques	24	168
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	169
Material de transport	34, 35	170
Construcció	45	171
Comerç i reparacions	50, 51, 52	172
Hoteleria i restauració	55	173
Transport i comunicacions	60, 61, 62, 63, 64	174
Serveis financers, assegurances i lloguers	65, 66, 67, 70, 71	175
Altres serveis a les empreses	72, 73, 74	176
Altres serveis a les persones	80, 85, 90, 92, 93	177

Agricultura, ramaderia i pesca

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	12		12		-
Mitjana de treballadors per empresa	69,3		71,1		2,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	2.916,8	32,4	3.771,1	41,2	29,3
Despeses d'establiment	0,6	0,0	0,3	0,0	-57,1
Immobilitzacions immaterials	102,0	1,1	116,8	1,3	14,5
Immobilitzacions materials	2.074,3	23,0	2.532,4	27,7	22,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	739,8	8,2	1.121,7	12,3	51,6
DESPESES A DISTRIBUIR	25,3	0,3	25,1	0,3	-1,0
ACTIU CIRCULANT	6.058,6	67,3	5.352,4	58,5	-11,7
Existències	2.677,1	29,7	2.698,6	29,5	0,8
Deutors	1.766,8	19,6	2.033,6	22,2	15,1
Inversions financeres temporals	903,2	10,0	309,7	3,4	-65,7
Tresoreria	703,4	7,8	302,1	3,3	-57,1
Altres actius circulants	8,1	0,1	8,5	0,1	5,2
ALTRES ACTIUS	-0,1	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	9.000,6	100,0	9.148,6	100,0	1,6
FONS PROPIS	5.159,0	57,3	5.069,3	55,4	-1,7
Capital subscrit	1.878,8	20,9	1.998,9	21,8	6,4
Reserves i altres fons propis	2.392,4	26,6	3.443,3	37,6	43,9
Resultat de l'exercici	887,8	9,9	-372,9	-4,1	(ns)
INGRESSOS A DISTRIBUIR	50,6	0,6	46,7	0,5	-7,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.118,8	12,4	1.210,2	13,2	8,2
Creditors a llarg termini	982,8	10,9	1.053,8	11,5	7,2
Altres passius fixos	135,9	1,5	156,3	1,7	15,0
CREDITORS A CURT TERMINI	2.671,7	29,7	2.822,5	30,9	5,6
ALTRES PASSIUS	0,6	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	9.000,6	100,0	9.148,6	100,0	1,6

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	15.398,2	100,0	13.352,2	100,0	-13,3
Import net de la xifra de negoci	15.281,9	99,2	13.214,5	99,0	-13,5
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	116,3	0,8	137,7	1,0	18,4
Consums d'exploració	10.711,4	69,6	10.546,5	79,0	-1,5
Altres despeses d'exploració	1.441,8	9,4	1.445,2	10,8	0,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.245,0	21,1	1.360,5	10,2	-58,1
Despeses de personal	1.420,0	9,2	1.536,5	11,5	8,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.825,0	11,9	-176,0	-1,3	(ns)
Amortitzacions de l'immobilitzat	309,8	2,0	326,5	2,4	5,4
Provisions de tràfic	93,5	0,6	-37,6	-0,3	(ns)
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	1.421,7	9,2	-464,9	-3,5	(ns)
Despeses financeres	176,0	1,1	155,5	1,2	-11,6
Ingressos financers	73,8	0,5	53,5	0,4	-27,5
Altres partides financeres	-12,8	-0,1	-82,8	-0,6	-549,0
RESULTAT ORDINARI NET	1.306,7	8,5	-649,7	-4,9	(ns)
Resultats extraordinaris	-37,0	-0,2	71,4	0,5	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	1.269,7	8,2	-578,3	-4,3	(ns)
Impost de societats i altres	381,8	2,5	-205,3	-1,5	(ns)
RESULTAT NET TOTAL	887,8	5,8	-372,9	-2,8	(ns)
RECURSOS GENERATS	1.291,2	8,4	-84,0	-0,6	(ns)

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	25,3	-12,8	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	16,5	-5,4	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	9,6	-3,7	(ns)
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,71	1,46	-14,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	46,80	19,14	-59,1
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	20,48	21,62	5,5
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	43,8	112,9	158,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,44	0,18	-60,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,49	0,51	-65,6
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	42,1	44,1	4,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	2,27	1,90	-16,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	2,15	1,67	-22,6

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Energia, gas i aigua

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	8	8	-
Mitjana de treballadors per empresa	68,1	66,9	-1,8

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	37.129,6	76,9	39.103,3	74,8	5,3
Despeses d'establiment	4,5	0,0	1,8	0,0	-61,1
Immobilitzacions immaterials	1.033,3	2,1	1.044,4	2,0	1,1
Immobilitzacions materials	34.982,3	72,5	37.286,6	71,4	6,6
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.109,6	2,3	770,5	1,5	-30,6
DESPESES A DISTRIBUIR	945,4	2,0	809,4	1,5	-14,4
ACTIU CIRCULANT	10.197,3	21,1	12.337,5	23,6	21,0
Existències	205,1	0,4	198,4	0,4	-3,3
Deutors	6.621,6	13,7	8.394,1	16,1	26,8
Inversions financeres temporals	2.671,8	5,5	2.817,1	5,4	5,4
Tresoreria	640,3	1,3	859,9	1,6	34,3
Altres actius circulants	58,5	0,1	68,0	0,1	16,2
ALTRES ACTIUS	0,3	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	48.272,5	100,0	52.250,1	100,0	8,2
FONS PROPIS	13.662,3	28,3	14.259,5	27,3	4,4
Capital subscrit	8.106,3	16,8	8.106,3	15,5	0,0
Reserves i altres fons propis	4.506,5	9,3	4.945,8	9,5	9,7
Resultat de l'exercici	1.049,5	2,2	1.207,5	2,3	15,1
INGRESSOS A DISTRIBUIR	1.078,8	2,2	1.104,9	2,1	2,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	27.571,9	57,1	26.872,8	51,4	-2,5
Creditors a llarg termini	5.960,3	12,3	3.649,9	7,0	-38,8
Altres passius fixos	21.611,6	44,8	23.222,9	44,4	7,5
CREDITORS A CURT TERMINI	5.959,8	12,3	8.648,5	16,6	45,1
ALTRES PASSIUS	-0,1	0,0	1.364,5	2,6	(ns)
TOTAL PASSIU	48.272,5	100,0	52.250,1	100,0	8,2

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	13.688,9	100,0	14.356,6	100,0	4,9
Import net de la xifra de negoci	12.556,1	91,7	13.057,4	91,0	4,0
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	1.132,8	8,3	1.299,3	9,0	14,7
Consums d'explotació	5.076,6	37,1	6.053,4	42,2	19,2
Altres despeses d'explotació	1.780,9	13,0	2.026,9	14,1	13,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	6.831,4	49,9	6.276,4	43,7	-8,1
Despeses de personal	3.768,5	27,5	2.662,9	18,5	-29,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	3.062,9	22,4	3.613,5	25,2	18,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	2.293,3	16,8	2.215,5	15,4	-3,4
Provisions de tràfic	-7,6	-0,1	34,6	0,2	(ns)
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	777,3	5,7	1.363,4	9,5	75,4
Despeses financeres	516,9	3,8	719,1	5,0	39,1
Ingressos financers	195,9	1,4	190,3	1,3	-2,9
Altres partides financeres	-2,8	0,0	1,9	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	453,5	3,3	836,4	5,8	84,4
Resultats extraordinaris	1.195,3	8,7	908,5	6,3	-24,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	1.648,8	12,0	1.744,9	12,2	5,8
Impost de societats i altres	599,3	4,4	537,4	3,7	-10,3
RESULTAT NET TOTAL	1.049,5	7,7	1.207,5	8,4	15,1
RECURSOS GENERATS	3.335,1	24,4	3.457,6	24,1	3,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	3,3	5,9	76,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	2,0	3,0	48,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	7,1	10,8	52,8
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,28	0,27	-3,1
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	100,28	93,85	-6,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	55,32	39,82	-28,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	55,2	42,4	-23,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,15	0,13	-16,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,19	0,16	-13,7
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	69,5	70,6	1,6
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,71	1,43	-16,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,11	1,05	-5,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries extractives no energètiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	56	56	-
Mitjana de treballadors per empresa	91,4	91,7	0,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	6.447,5	41,6	6.434,0	39,2	-0,2
Despeses d'establiment	35,4	0,2	22,4	0,1	-36,9
Immobilitzacions immaterials	940,9	6,1	929,4	5,7	-1,2
Immobilitzacions materials	4.812,0	31,0	4.801,6	29,3	-0,2
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	659,1	4,2	680,7	4,2	3,3
DESPESES A DISTRIBUIR	96,2	0,6	91,5	0,6	-4,9
ACTIU CIRCULANT	8.965,9	57,8	9.872,0	60,2	10,1
Existències	1.891,8	12,2	1.975,6	12,0	4,4
Deutors	5.941,9	38,3	6.530,1	39,8	9,9
Inversions financeres temporals	509,8	3,3	601,8	3,7	18,1
Tresoreria	603,2	3,9	739,8	4,5	22,6
Altres actius circulants	19,3	0,1	24,8	0,2	28,2
ALTRES ACTIUS	0,0	0,0	0,1	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	15.509,6	100,0	16.397,6	100,0	5,7
FONS PROPIS	7.223,2	46,6	7.771,5	47,4	7,6
Capital subscrit	2.106,0	13,6	2.152,9	13,1	2,2
Reserves i altres fons propis	4.160,9	26,8	4.801,0	29,3	15,4
Resultat de l'exercici	956,3	6,2	817,7	5,0	-14,5
INGRESSOS A DISTRIBUIR	122,2	0,8	123,1	0,8	0,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.799,0	11,6	1.615,8	9,9	-10,2
Creditors a llarg termini	1.626,2	10,5	1.462,7	8,9	-10,1
Altres passius fixos	172,9	1,1	153,1	0,9	-11,4
CREDITORS A CURT TERMINI	6.364,8	41,0	6.885,6	42,0	8,2
ALTRES PASSIUS	0,3	0,0	1,6	0,0	400,0
TOTAL PASSIU	15.509,6	100,0	16.397,6	100,0	5,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	16.968,1	100,0	18.145,2	100,0	6,9
Import net de la xifra de negoci	16.609,4	97,9	17.785,6	98,0	7,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	358,6	2,1	359,6	2,0	0,3
Consums d'exploració	8.167,1	48,1	8.989,2	49,5	10,1
Altres despeses d'exploració	3.769,1	22,2	3.985,4	22,0	5,7
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	5.031,9	29,7	5.170,7	28,5	2,8
Despeses de personal	2.781,0	16,4	3.046,6	16,8	9,6
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	2.250,9	13,3	2.124,1	11,7	-5,6
Amortitzacions de l'immobilitzat	829,0	4,9	831,5	4,6	0,3
Provisions de tràfic	42,6	0,3	25,1	0,1	-41,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	1.379,3	8,1	1.267,5	7,0	-8,1
Despeses financeres	285,0	1,7	232,3	1,3	-18,5
Ingressos financers	108,1	0,6	122,5	0,7	13,4
Altres partides financeres	-1,7	0,0	-3,5	0,0	-108,6
RESULTAT ORDINARI NET	1.200,7	7,1	1.154,3	6,4	-3,9
Resultats extraordinaris	108,9	0,6	31,7	0,2	-70,8
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	1.309,5	7,7	1.186,0	6,5	-9,4
Impost de societats i altres	364,3	2,1	368,3	2,0	1,1
RESULTAT NET TOTAL	945,2	5,6	817,7	4,5	-13,5
RECURSOS GENERATS	1.816,9	10,7	1.674,2	9,2	-7,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	16,6	14,9	-10,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,6	8,5	-11,7
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	8,8	7,6	-12,7
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,09	1,11	1,1
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	55,07	56,39	2,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	30,43	33,22	9,2
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	55,3	58,9	6,6
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,35	0,34	-2,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,87	0,90	3,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	52,6	51,9	-1,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,41	1,43	1,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,40	1,46	4,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria alimentària

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	119	119	-
Mitjana de treballadors per empresa	96,4	105,6	9,6

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	6.694,8	42,8	8.289,9	46,6	23,8
Despeses d'establiment	14,4	0,1	14,1	0,1	-2,2
Immobilitzacions immaterials	527,7	3,4	1.317,5	7,4	149,6
Immobilitzacions materials	3.885,7	24,8	4.479,3	25,2	15,3
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	2.267,0	14,5	2.479,1	13,9	9,4
DESPESES A DISTRIBUIR	22,7	0,1	21,4	0,1	-6,0
ACTIU CIRCULANT	8.913,9	57,0	9.471,1	53,2	6,3
Existències	2.448,8	15,7	2.673,7	15,0	9,2
Deutors	5.188,0	33,2	5.741,9	32,3	10,7
Inversions financeres temporals	736,3	4,7	594,7	3,3	-19,2
Tresoreria	520,5	3,3	432,9	2,4	-16,8
Altres actius circulants	20,2	0,1	27,9	0,2	38,3
ALTRES ACTIUS	11,7	0,1	11,5	0,1	-2,1
TOTAL ACTIU	15.643,2	100,0	17.793,9	100,0	13,7
FONS PROPIS	5.979,0	38,2	6.352,2	35,7	6,2
Capital subscrit	1.549,7	9,9	1.643,7	9,2	6,1
Reserves i altres fons propis	3.968,7	25,4	4.426,3	24,9	11,5
Resultat de l'exercici	460,6	2,9	282,2	1,6	-38,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	181,9	1,2	232,5	1,3	27,8
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	2.129,2	13,6	2.946,6	16,6	38,4
Creditors a llarg termini	2.060,7	13,2	2.816,0	15,8	36,6
Altres passius fixos	68,5	0,4	130,6	0,7	90,8
CREDITORS A CURT TERMINI	7.353,1	47,0	8.259,2	46,4	12,3
ALTRES PASSIUS	-0,1	0,0	3,3	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	15.643,2	100,0	17.793,9	100,0	13,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	24.420,3	100,0	26.293,6	100,0	7,7
Import net de la xifra de negoci	24.003,3	98,3	25.842,6	98,3	7,7
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	417,0	1,7	451,0	1,7	8,2
Consums d'explotació	17.543,9	71,8	18.412,9	70,0	5,0
Altres despeses d'explotació	3.031,0	12,4	3.535,8	13,4	16,7
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.845,4	15,7	4.344,9	16,5	13,0
Despeses de personal	2.288,9	9,4	2.753,9	10,5	20,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.556,5	6,4	1.591,0	6,1	2,2
Amortitzacions de l'immobilitzat	573,2	2,3	668,6	2,5	16,6
Provisions de tràfic	51,9	0,2	54,0	0,2	3,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	931,3	3,8	868,5	3,3	-6,8
Despeses financeres	323,7	1,3	310,7	1,2	-4,0
Ingressos financers	131,1	0,5	146,4	0,6	11,7
Altres partides financeres	2,3	0,0	-19,6	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	741,1	3,0	684,5	2,6	-7,6
Resultats extraordinaris	-35,4	-0,1	-207,1	-0,8	-484,8
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	705,7	2,9	477,4	1,8	-32,3
Impost de societats i altres	245,1	1,0	195,2	0,7	-20,3
RESULTAT NET TOTAL	460,6	1,9	282,2	1,1	-38,7
RECURSOS GENERATS	1.085,7	4,4	1.004,8	3,8	-7,5

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,4	10,8	-13,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,8	5,6	-17,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	4,4	3,8	-13,2
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,56	1,48	-5,3
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	39,89	41,13	3,1
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	23,74	26,07	9,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	59,5	63,4	6,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,30	0,30	-3,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,87	0,75	-14,0
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	60,6	63,0	3,9
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,21	1,15	-5,4
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,21	1,12	-7,4

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria tèxtil, cuir i confecció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	173	173	-
Mitjana de treballadors per empresa	94,7	88,8	-6,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	2.686,5	31,5	2.844,6	32,4	5,9
Despeses d'establiment	23,0	0,3	42,0	0,5	82,5
Immobilitzacions immaterials	400,3	4,7	397,8	4,5	-0,6
Immobilitzacions materials	1.913,5	22,5	1.999,0	22,7	4,5
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	349,6	4,1	405,8	4,6	16,1
DESPESES A DISTRIBUIR	36,2	0,4	40,7	0,5	12,4
ACTIU CIRCULANT	5.791,9	68,0	5.904,8	67,2	2,0
Existències	1.924,8	22,6	1.938,9	22,1	0,7
Deutors	2.972,4	34,9	2.957,5	33,6	-0,5
Inversions financeres temporals	444,8	5,2	512,9	5,8	15,3
Tresoreria	422,0	5,0	449,8	5,1	6,6
Altres actius circulants	27,9	0,3	45,7	0,5	64,1
ALTRES ACTIUS	3,5	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	8.518,1	100,0	8.790,2	100,0	3,2
FONS PROPIS	3.630,6	42,6	3.833,3	43,6	5,6
Capital subscrit	838,4	9,8	908,2	10,3	8,3
Reserves i altres fons propis	2.578,2	30,3	2.732,4	31,1	6,0
Resultat de l'exercici	214,0	2,5	192,7	2,2	-10,0
INGRESSOS A DISTRIBUIR	27,1	0,3	23,6	0,3	-12,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.205,9	14,2	1.171,2	13,3	-2,9
Creditors a llarg termini	996,5	11,7	955,2	10,9	-4,1
Altres passius fixos	209,4	2,5	216,1	2,5	3,2
CREDITORS A CURT TERMINI	3.653,4	42,9	3.761,1	42,8	2,9
ALTRES PASSIUS	1,2	0,0	0,9	0,0	-24,3
TOTAL PASSIU	8.518,1	100,0	8.790,2	100,0	3,2

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	11.046,0	100,0	10.761,4	100,0	-2,6
Import net de la xifra de negoci	10.833,9	98,1	10.597,1	98,5	-2,2
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	212,1	1,9	164,3	1,5	-22,6
Consums d'explotació	6.369,5	57,7	6.121,9	56,9	-3,9
Altres despeses d'explotació	1.612,0	14,6	1.681,4	15,6	4,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.064,5	27,7	2.958,1	27,5	-3,5
Despeses de personal	2.105,0	19,1	2.170,5	20,2	3,1
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	959,5	8,7	787,6	7,3	-17,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	433,0	3,9	418,1	3,9	-3,4
Provisions de tràfic	55,6	0,5	51,8	0,5	-6,8
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	471,0	4,3	317,7	3,0	-32,6
Despeses financeres	205,3	1,9	182,9	1,7	-10,9
Ingressos financers	53,3	0,5	54,3	0,5	1,7
Altres partides financeres	-1,4	0,0	-13,1	-0,1	-869,7
RESULTAT ORDINARI NET	317,7	2,9	175,9	1,6	-44,6
Resultats extraordinaris	28,9	0,3	106,9	1,0	269,4
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	346,6	3,1	282,8	2,6	-18,4
Impost de societats i altres	131,2	1,2	115,0	1,1	-12,4
RESULTAT NET TOTAL	215,4	2,0	167,8	1,6	-22,1
RECURSOS GENERATS	704,0	6,4	637,8	5,9	-9,4

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	8,8	4,6	-47,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,1	4,1	-33,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	4,7	3,3	-29,6
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,30	1,22	-5,6
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	32,35	33,30	2,9
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,22	24,43	10,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	68,7	73,4	6,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,40	0,38	-5,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,32	1,23	-6,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	57,1	56,1	-1,6
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,59	1,57	-1,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,80	1,76	-2,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Cautxú, fusta i altres indústries

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	131	131	-
Mitjana de treballadors per empresa	92,8	93,2	0,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	4.280,8	38,0	4.448,3	37,1	3,9
Despeses d'establiment	14,2	0,1	12,7	0,1	-10,2
Immobilitzacions immaterials	581,7	5,2	539,7	4,5	-7,2
Immobilitzacions materials	3.230,8	28,7	3.329,7	27,8	3,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	454,1	4,0	566,2	4,7	24,7
DESPESES A DISTRIBUIR	38,9	0,3	29,7	0,2	-23,7
ACTIU CIRCULANT	6.942,2	61,6	7.506,3	62,6	8,1
Existències	1.694,3	15,0	1.855,7	15,5	9,5
Deutors	4.185,2	37,1	4.534,4	37,8	8,3
Inversions financeres temporals	562,5	5,0	506,4	4,2	-10,0
Tresoreria	483,7	4,3	371,8	3,1	-23,1
Altres actius circulants	16,5	0,1	237,9	2,0	(ns)
ALTRES ACTIUS	5,2	0,0	0,8	0,0	-85,1
TOTAL ACTIU	11.267,1	100,0	11.985,0	100,0	6,4
FONS PROPIS	5.141,3	45,6	5.413,3	45,2	5,3
Capital subscrit	1.252,3	11,1	1.289,1	10,8	2,9
Reserves i altres fons propis	3.328,3	29,5	3.567,0	29,8	7,2
Resultat de l'exercici	560,7	5,0	557,2	4,6	-0,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	57,4	0,5	63,7	0,5	11,0
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.367,8	12,1	1.363,0	11,4	-0,3
Creditors a llarg termini	1.329,8	11,8	1.345,5	11,2	1,2
Altres passius fixos	38,0	0,3	17,5	0,1	-54,0
CREDITORS A CURT TERMINI	4.687,8	41,6	5.110,9	42,6	9,0
ALTRES PASSIUS	12,9	0,1	34,0	0,3	164,8
TOTAL PASSIU	11.267,1	100,0	11.985,0	100,0	6,4

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	15.137,4	100,0	15.663,7	100,0	3,5
Import net de la xifra de negoci	14.963,6	98,9	15.429,0	98,5	3,1
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	173,8	1,1	234,6	1,5	35,0
Consums d'explotació	8.573,2	56,6	8.708,8	55,6	1,6
Altres despeses d'explotació	2.272,5	15,0	2.536,8	16,2	11,6
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	4.291,7	28,4	4.418,0	28,2	2,9
Despeses de personal	2.572,2	17,0	2.724,9	17,4	5,9
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.719,5	11,4	1.693,1	10,8	-1,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	647,7	4,3	675,5	4,3	4,3
Provisions de tràfic	32,7	0,2	23,1	0,1	-29,3
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	1.039,1	6,9	994,5	6,3	-4,3
Despeses financeres	240,6	1,6	204,6	1,3	-15,0
Ingressos financers	83,1	0,5	85,5	0,5	2,9
Altres partides financeres	-11,5	-0,1	-33,9	-0,2	-194,0
RESULTAT ORDINARI NET	870,1	5,7	841,5	5,4	-3,3
Resultats extraordinaris	15,4	0,1	4,4	0,0	-71,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	885,5	5,8	846,0	5,4	-4,5
Impost de societats i altres	293,0	1,9	255,2	1,6	-12,9
RESULTAT NET TOTAL	592,5	3,9	590,7	3,8	-0,3
RECURSOS GENERATS	1.272,9	8,4	1.289,3	8,2	1,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	16,9	15,5	-8,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,9	8,7	-11,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	7,3	6,7	-9,0
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,34	1,31	-2,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	46,23	47,42	2,6
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	27,71	29,25	5,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	59,9	61,7	2,9
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,42	0,41	-3,3
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,13	1,14	1,4
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	53,9	54,3	0,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,48	1,47	-0,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,52	1,52	0,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústria del paper, arts gràfiques i edició

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	128	128	-
Mitjana de treballadors per empresa	97,8	94,4	-3,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	6.196,0	40,2	6.352,5	40,4	2,5
Despeses d'establiment	19,7	0,1	14,8	0,1	-24,9
Immobilitzacions immaterials	1.447,1	9,4	1.286,8	8,2	-11,1
Immobilitzacions materials	3.481,2	22,6	3.588,9	22,8	3,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.247,9	8,1	1.462,0	9,3	17,2
DESPESES A DISTRIBUIR	117,3	0,8	85,6	0,5	-27,0
ACTIU CIRCULANT	9.102,7	59,1	9.299,2	59,1	2,2
Existències	2.026,3	13,1	2.001,4	12,7	-1,2
Deutors	5.826,7	37,8	5.819,4	37,0	-0,1
Inversions financeres temporals	587,3	3,8	831,9	5,3	41,6
Tresoreria	557,8	3,6	542,6	3,4	-2,7
Altres actius circulants	104,5	0,7	103,8	0,7	-0,7
ALTRES ACTIUS	-0,9	0,0	3,9	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	15.415,1	100,0	15.741,2	100,0	2,1
FONS PROPIS	6.030,9	39,1	6.590,4	41,9	9,3
Capital subscrit	1.285,0	8,3	1.438,5	9,1	12,0
Reserves i altres fons propis	4.364,2	28,3	4.750,8	30,2	8,9
Resultat de l'exercici	381,7	2,5	401,0	2,5	5,1
INGRESSOS A DISTRIBUIR	74,0	0,5	56,6	0,4	-23,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.827,1	11,9	1.558,1	9,9	-14,7
Creditors a llarg termini	1.768,4	11,5	1.505,6	9,6	-14,9
Altres passius fixos	58,8	0,4	52,5	0,3	-10,7
CREDITORS A CURT TERMINI	7.471,9	48,5	7.523,0	47,8	0,7
ALTRES PASSIUS	11,3	0,1	13,1	0,1	16,1
TOTAL PASSIU	15.415,1	100,0	15.741,2	100,0	2,1

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	17.312,6	100,0	17.753,2	100,0	2,5
Import net de la xifra de negoci	17.041,3	98,4	17.414,9	98,1	2,2
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	271,3	1,6	338,3	1,9	24,7
Consums d'explotació	9.068,2	52,4	9.171,6	51,7	1,1
Altres despeses d'explotació	3.433,0	19,8	3.578,5	20,2	4,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	4.811,4	27,8	5.003,0	28,2	4,0
Despeses de personal	3.020,7	17,4	3.142,4	17,7	4,0
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.790,7	10,3	1.860,7	10,5	3,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	838,5	4,8	830,5	4,7	-1,0
Provisions de tràfic	113,5	0,7	165,4	0,9	45,8
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	838,7	4,8	864,7	4,9	3,1
Despeses financeres	344,1	2,0	267,9	1,5	-22,1
Ingressos financers	123,0	0,7	114,5	0,6	-6,9
Altres partides financeres	9,9	0,1	-21,7	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	627,4	3,6	689,6	3,9	9,9
Resultats extraordinaris	-50,0	-0,3	2,6	0,0	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	577,4	3,3	692,2	3,9	19,9
Impost de societats i altres	193,3	1,1	259,4	1,5	34,2
RESULTAT NET TOTAL	384,1	2,2	432,8	2,4	12,7
RECURSOS GENERATS	1.336,1	7,7	1.428,8	8,0	6,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	10,4	10,5	0,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,3	6,1	-3,5
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	5,6	5,4	-3,9
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	1,12	1,13	0,4
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	49,21	52,99	7,7
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	30,90	33,28	7,7
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	62,8	62,8	0,0
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,35	0,37	5,0
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	0,98	1,03	5,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	60,4	57,8	-4,3
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,22	1,24	1,5
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,27	1,28	1,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Indústries químiques

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	123	123	-
Mitjana de treballadors per empresa	94,4	97,0	2,7

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	13.432,7	52,2	12.348,0	49,0	-8,1
Despeses d'establiment	15,1	0,1	12,3	0,0	-18,3
Immobilitzacions immaterials	1.502,1	5,8	1.291,2	5,1	-14,0
Immobilitzacions materials	4.672,6	18,2	4.725,5	18,8	1,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	7.242,8	28,1	6.319,0	25,1	-12,8
DESPESES A DISTRIBUIR	42,9	0,2	50,0	0,2	16,7
ACTIU CIRCULANT	12.259,1	47,6	12.787,3	50,8	4,3
Existències	2.804,2	10,9	2.949,5	11,7	5,2
Deutors	7.018,6	27,3	7.283,0	28,9	3,8
Inversions financeres temporals	1.057,8	4,1	1.144,8	4,5	8,2
Tresoreria	1.328,9	5,2	1.378,0	5,5	3,7
Altres actius circulants	49,6	0,2	32,0	0,1	-35,6
ALTRES ACTIUS	7,3	0,0	4,0	0,0	-45,8
TOTAL ACTIU	25.742,0	100,0	25.189,3	100,0	-2,1
FONS PROPIS	10.662,2	41,4	9.904,6	39,3	-7,1
Capital subscrit	3.204,0	12,4	3.219,7	12,8	0,5
Reserves i altres fons propis	6.749,0	26,2	6.356,7	25,2	-5,8
Resultat de l'exercici	709,3	2,8	328,2	1,3	-53,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	34,8	0,1	37,5	0,1	7,6
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	7.033,4	27,3	6.868,7	27,3	-2,3
Creditors a llarg termini	6.756,6	26,2	6.549,2	26,0	-3,1
Altres passius fixos	276,8	1,1	319,5	1,3	15,4
CREDITORS A CURT TERMINI	7.960,7	30,9	8.317,2	33,0	4,5
ALTRES PASSIUS	50,8	0,2	61,3	0,2	20,8
TOTAL PASSIU	25.742,0	100,0	25.189,3	100,0	-2,1

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	23.406,6	100,0	25.172,8	100,0	7,5
Import net de la xifra de negoci	22.617,9	96,6	24.108,4	95,8	6,6
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	788,7	3,4	1.064,3	4,2	35,0
Consums d'exploració	12.663,1	54,1	13.196,3	52,4	4,2
Altres despeses d'exploració	4.552,7	19,5	5.189,7	20,6	14,0
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	6.190,9	26,4	6.786,8	27,0	9,6
Despeses de personal	3.602,9	15,4	3.943,3	15,7	9,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	2.588,0	11,1	2.843,5	11,3	9,9
Amortitzacions de l'immobilitzat	837,2	3,6	898,7	3,6	7,3
Provisions de tràfic	60,5	0,3	96,7	0,4	59,7
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	1.690,2	7,2	1.848,1	7,3	9,3
Despeses financeres	574,3	2,5	524,7	2,1	-8,6
Ingressos financers	773,5	3,3	506,0	2,0	-34,6
Altres partides financeres	15,4	0,1	-14,5	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	1.904,9	8,1	1.814,9	7,2	-4,7
Resultats extraordinaris	-749,6	-3,2	-1.158,4	-4,6	-54,5
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	1.155,3	4,9	656,5	2,6	-43,2
Impost de societats i altres	421,8	1,8	264,2	1,0	-37,4
RESULTAT NET TOTAL	733,5	3,1	392,3	1,6	-46,5
RECURSOS GENERATS	1.631,2	7,0	1.387,7	5,5	-14,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	17,9	18,3	2,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,6	9,3	-3,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	10,6	9,3	-12,2
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,91	1,00	9,9
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	65,60	69,99	6,7
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	38,18	40,67	6,5
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	58,2	58,1	-0,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,36	0,38	7,9
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,00	1,13	12,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	58,4	60,5	3,6
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,54	1,54	-0,2
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,32	1,36	3,1

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	301		301		-
Mitjana de treballadors per empresa	92,1		91,8		-0,3

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	3.621,9	32,9	3.817,0	32,5	5,4
Despeses d'establiment	10,2	0,1	12,6	0,1	23,9
Immobilitzacions immaterials	740,9	6,7	750,2	6,4	1,3
Immobilitzacions materials	2.418,1	22,0	2.485,0	21,1	2,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	452,8	4,1	569,2	4,8	25,7
DESPESES A DISTRIBUIR	58,6	0,5	51,5	0,4	-12,1
ACTIU CIRCULANT	7.326,6	66,6	7.883,0	67,1	7,6
Existències	2.041,1	18,5	2.176,6	18,5	6,6
Deutors	4.305,4	39,1	4.670,9	39,7	8,5
Inversions financeres temporals	466,8	4,2	471,4	4,0	1,0
Tresoreria	483,4	4,4	532,9	4,5	10,2
Altres actius circulants	30,0	0,3	31,3	0,3	4,2
ALTRES ACTIUS	0,7	0,0	0,5	0,0	-32,2
TOTAL ACTIU	11.007,9	100,0	11.752,0	100,0	6,8
FONS PROPIS	4.541,4	41,3	4.932,4	42,0	8,6
Capital subscrit	1.293,5	11,8	1.330,9	11,3	2,9
Reserves i altres fons propis	2.745,0	24,9	3.109,6	26,5	13,3
Resultat de l'exercici	502,9	4,6	491,9	4,2	-2,2
INGRESSOS A DISTRIBUIR	14,6	0,1	25,3	0,2	72,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.133,7	10,3	1.158,8	9,9	2,2
Creditors a llarg termini	1.092,6	9,9	1.119,2	9,5	2,4
Altres passius fixos	41,1	0,4	39,6	0,3	-3,7
CREDITORS A CURT TERMINI	5.308,6	48,2	5.626,6	47,9	6,0
ALTRES PASSIUS	9,6	0,1	8,9	0,1	-7,2
TOTAL PASSIU	11.007,9	100,0	11.752,0	100,0	6,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	13.529,2	100,0	14.136,2	100,0	4,5
Import net de la xifra de negoci	13.262,9	98,0	13.832,4	97,9	4,3
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	266,3	2,0	303,9	2,1	14,1
Consums d'exploració	7.629,9	56,4	7.835,9	55,4	2,7
Altres despeses d'exploració	1.850,3	13,7	2.005,6	14,2	8,4
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	4.048,9	29,9	4.294,7	30,4	6,1
Despeses de personal	2.695,3	19,9	2.845,3	20,1	5,6
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.353,7	10,0	1.449,4	10,3	7,1
Amortitzacions de l'immobilitzat	460,3	3,4	496,9	3,5	7,9
Provisions de tràfic	54,4	0,4	39,7	0,3	-27,1
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	838,9	6,2	912,8	6,5	8,8
Despeses financeres	196,5	1,5	177,2	1,3	-9,8
Ingressos financers	65,0	0,5	51,3	0,4	-21,1
Altres partides financeres	3,6	0,0	-4,9	0,0	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	711,0	5,3	782,0	5,5	10,0
Resultats extraordinaris	29,4	0,2	-40,6	-0,3	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	740,4	5,5	741,4	5,2	0,1
Impost de societats i altres	229,5	1,7	238,8	1,7	4,1
RESULTAT NET TOTAL	510,9	3,8	502,6	3,6	-1,6
RECURSOS GENERATS	1.025,6	7,6	1.039,2	7,4	1,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	15,7	15,9	1,3
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	8,2	8,2	-1,0
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,7	6,8	1,2
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,23	1,20	-2,1
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	43,94	46,77	6,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	29,25	30,98	5,9
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	66,6	66,3	-0,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,40	0,40	-0,1
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,28	1,33	3,6
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	58,6	57,8	-1,4
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,38	1,40	1,5
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,57	1,60	1,8

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Material de transport

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	41	41	-
Mitjana de treballadors per empresa	120,0	122,9	2,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	4.759,8	36,8	4.658,2	34,7	-2,1
Despeses d'establiment	28,6	0,2	19,2	0,1	-32,8
Immobilitzacions immaterials	725,6	5,6	649,6	4,8	-10,5
Immobilitzacions materials	3.908,6	30,2	3.861,0	28,7	-1,2
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	97,0	0,7	128,5	1,0	32,5
DESPESES A DISTRIBUIR	34,3	0,3	20,3	0,2	-40,8
ACTIU CIRCULANT	8.148,7	63,0	8.757,6	65,2	7,5
Existències	2.209,0	17,1	2.197,3	16,4	-0,5
Deutors	5.062,4	39,1	5.729,8	42,6	13,2
Inversions financeres temporals	365,7	2,8	458,6	3,4	25,4
Tresoreria	490,2	3,8	351,4	2,6	-28,3
Altres actius circulants	21,5	0,2	20,5	0,2	-4,5
ALTRES ACTIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL ACTIU	12.942,8	100,0	13.436,1	100,0	3,8
FONS PROPIS	3.486,2	26,9	3.776,4	28,1	8,3
Capital subscrit	1.822,1	14,1	1.936,8	14,4	6,3
Reserves i altres fons propis	1.403,2	10,8	1.447,1	10,8	3,1
Resultat de l'exercici	260,9	2,0	392,5	2,9	50,4
INGRESSOS A DISTRIBUIR	108,3	0,8	45,8	0,3	-57,7
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.736,9	13,4	1.606,6	12,0	-7,5
Creditors a llarg termini	1.653,4	12,8	1.551,9	11,6	-6,1
Altres passius fixos	83,5	0,6	54,7	0,4	-34,5
CREDITORS A CURT TERMINI	7.590,1	58,6	7.994,2	59,5	5,3
ALTRES PASSIUS	21,3	0,2	13,1	0,1	-38,4
TOTAL PASSIU	12.942,8	100,0	13.436,1	100,0	3,8

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	21.727,6	100,0	23.623,9	100,0	8,7
Import net de la xifra de negoci	21.313,2	98,1	23.037,7	97,5	8,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	414,4	1,9	586,1	2,5	41,5
Consums d'exploració	14.499,4	66,7	15.751,1	66,7	8,6
Altres despeses d'exploració	2.587,3	11,9	2.905,4	12,3	12,3
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	4.640,9	21,4	4.967,4	21,0	7,0
Despeses de personal	3.256,1	15,0	3.405,5	14,4	4,6
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.384,8	6,4	1.562,0	6,6	12,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	718,7	3,3	832,9	3,5	15,9
Provisions de tràfic	74,2	0,3	87,3	0,4	17,5
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	591,8	2,7	641,8	2,7	8,4
Despeses financeres	202,2	0,9	189,7	0,8	-6,2
Ingressos financers	60,0	0,3	39,9	0,2	-33,5
Altres partides financeres	-10,0	0,0	25,2	0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	439,5	2,0	517,2	2,2	17,7
Resultats extraordinaris	50,2	0,2	34,4	0,1	-31,5
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	489,8	2,3	551,6	2,3	12,6
Impost de societats i altres	228,8	1,1	159,1	0,7	-30,5
RESULTAT NET TOTAL	260,9	1,2	392,5	1,7	50,4
RECURSOS GENERATS	1.053,9	4,9	1.312,7	5,6	24,6

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,6	13,7	8,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,0	5,3	6,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	3,0	3,0	1,3
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	1,68	1,76	4,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	38,68	40,43	4,5
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	27,14	27,72	2,1
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	70,2	68,6	-2,3
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,37	0,39	3,9
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	1,00	1,10	10,0
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	72,2	71,6	-0,9
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,07	1,10	2,0
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,10	1,16	5,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Construcció

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	232	232	-
Mitjana de treballadors per empresa	81,9	79,5	-2,9

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	2.580,1	23,2	2.582,5	19,8	0,1
Despeses d'establiment	6,2	0,1	5,9	0,0	-4,3
Immobilitzacions immaterials	169,1	1,5	183,9	1,4	8,8
Immobilitzacions materials	724,9	6,5	702,8	5,4	-3,0
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.680,0	15,1	1.689,9	12,9	0,6
DESPESES A DISTRIBUIR	28,9	0,3	32,0	0,2	10,6
ACTIU CIRCULANT	8.488,3	76,5	10.435,1	80,0	22,9
Existències	945,9	8,5	1.129,8	8,7	19,4
Deutors	6.796,3	61,2	8.341,3	63,9	22,7
Inversions financeres temporals	357,6	3,2	524,5	4,0	46,7
Tresoreria	375,5	3,4	425,8	3,3	13,4
Altres actius circulants	12,9	0,1	13,8	0,1	6,6
ALTRES ACTIUS	1,9	0,0	1,4	0,0	-23,1
TOTAL ACTIU	11.099,2	100,0	13.051,0	100,0	17,6
FONS PROPIS	2.071,3	18,7	2.293,9	17,6	10,7
Capital subscrit	583,6	5,3	566,7	4,3	-2,9
Reserves i altres fons propis	1.203,7	10,8	1.428,0	10,9	18,6
Resultat de l'exercici	284,0	2,6	299,2	2,3	5,4
INGRESSOS A DISTRIBUIR	83,8	0,8	79,3	0,6	-5,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	3.335,3	30,1	3.207,2	24,6	-3,8
Creditors a llarg termini	3.261,3	29,4	3.166,0	24,3	-2,9
Altres passius fixos	74,1	0,7	41,2	0,3	-44,4
CREDITORS A CURT TERMINI	5.607,7	50,5	7.469,4	57,2	33,2
ALTRES PASSIUS	1,0	0,0	1,1	0,0	6,1
TOTAL PASSIU	11.099,2	100,0	13.051,0	100,0	17,6

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	8.956,3	100,0	10.114,3	100,0	12,9
Import net de la xifra de negoci	8.729,4	97,5	9.815,7	97,0	12,4
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	226,9	2,5	298,6	3,0	31,6
Consums d'exploració	5.315,3	59,3	6.117,3	60,5	15,1
Altres despeses d'exploració	884,8	9,9	1.069,2	10,6	20,8
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	2.756,3	30,8	2.927,8	28,9	6,2
Despeses de personal	2.086,9	23,3	2.215,4	21,9	6,2
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	669,3	7,5	712,4	7,0	6,4
Amortitzacions de l'immobilitzat	136,0	1,5	170,5	1,7	25,3
Provisions de tràfic	51,0	0,6	39,8	0,4	-21,9
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	482,3	5,4	502,1	5,0	4,1
Despeses financeres	137,7	1,5	136,3	1,3	-1,0
Ingressos financers	82,3	0,9	74,5	0,7	-9,5
Altres partides financeres	-2,6	0,0	-2,1	0,0	-19,6
RESULTAT ORDINARI NET	424,4	4,7	438,2	4,3	3,3
Resultats extraordinaris	2,0	0,0	23,0	0,2	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	426,3	4,8	461,2	4,6	8,2
Impost de societats i altres	142,0	1,6	162,1	1,6	14,1
RESULTAT NET TOTAL	284,4	3,2	299,2	3,0	5,2
RECURSOS GENERATS	471,4	5,3	509,4	5,0	8,1

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	20,5	19,1	-6,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,1	4,4	-13,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,3	5,7	-9,5
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,81	0,77	-4,0
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	33,65	36,82	9,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	25,48	27,86	9,4
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	75,7	75,7	-0,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,30	0,27	-11,2
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	3,08	3,30	7,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	80,6	81,8	1,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,51	1,40	-7,7
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	2,10	2,13	1,7

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Comerç i reparacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	507	507	-
Mitjana de treballadors per empresa	75,6	78,2	3,5

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	2.652,0	21,4	2.857,4	21,4	7,7
Despeses d'establiment	38,9	0,3	37,3	0,3	-4,2
Immobilitzacions immaterials	507,4	4,1	529,6	4,0	4,4
Immobilitzacions materials	1.528,3	12,4	1.679,7	12,6	9,9
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	577,3	4,7	610,8	4,6	5,8
DESPESES A DISTRIBUIR	51,6	0,4	58,3	0,4	13,0
ACTIU CIRCULANT	9.655,3	78,1	10.424,1	78,1	8,0
Existències	2.870,3	23,2	3.033,6	22,7	5,7
Deutors	5.562,5	45,0	6.130,0	45,9	10,2
Inversions financeres temporals	540,7	4,4	517,3	3,9	-4,3
Tresoreria	648,7	5,2	710,1	5,3	9,5
Altres actius circulants	33,1	0,3	33,1	0,2	0,1
ALTRES ACTIUS	6,3	0,1	0,9	0,0	-86,3
TOTAL ACTIU	12.365,1	100,0	13.340,7	100,0	7,9
FONS PROPIS	4.164,6	33,7	4.585,7	34,4	10,1
Capital subscrit	1.066,3	8,6	1.137,2	8,5	6,6
Reserves i altres fons propis	2.657,5	21,5	3.004,8	22,5	13,1
Resultat de l'exercici	440,8	3,6	443,7	3,3	0,7
INGRESSOS A DISTRIBUIR	42,5	0,3	49,8	0,4	17,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	877,6	7,1	869,0	6,5	-1,0
Creditors a llarg termini	796,9	6,4	795,4	6,0	-0,2
Altres passius fixos	80,7	0,7	73,6	0,6	-8,8
CREDITORS A CURT TERMINI	7.271,3	58,8	7.825,8	58,7	7,6
ALTRES PASSIUS	9,3	0,1	10,3	0,1	11,8
TOTAL PASSIU	12.365,1	100,0	13.340,7	100,0	7,9

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	25.588,3	100,0	27.144,2	100,0	6,1
Import net de la xifra de negoci	25.153,4	98,3	26.694,6	98,3	6,1
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	434,9	1,7	449,6	1,7	3,4
Consums d'explotació	19.584,9	76,5	20.569,7	75,8	5,0
Altres despeses d'explotació	2.543,3	9,9	2.838,3	10,5	11,6
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.460,1	13,5	3.736,2	13,8	8,0
Despeses de personal	2.283,9	8,9	2.477,4	9,1	8,5
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.176,2	4,6	1.258,8	4,6	7,0
Amortitzacions de l'immobilitzat	276,2	1,1	300,5	1,1	8,8
Provisions de tràfic	79,1	0,3	98,3	0,4	24,3
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	821,0	3,2	860,0	3,2	4,8
Despeses financeres	246,3	1,0	238,0	0,9	-3,3
Ingressos financers	112,4	0,4	99,8	0,4	-11,2
Altres partides financeres	-4,8	0,0	-3,7	0,0	-23,7
RESULTAT ORDINARI NET	682,3	2,7	718,2	2,6	5,3
Resultats extraordinaris	27,1	0,1	18,1	0,1	-33,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	709,4	2,8	736,3	2,7	3,8
Impost de societats i altres	248,6	1,0	268,4	1,0	8,0
RESULTAT NET TOTAL	460,8	1,8	467,9	1,7	1,5
RECURSOS GENERATS	816,1	3,2	866,7	3,2	6,2

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	16,4	15,7	-4,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,5	7,2	-4,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	3,6	3,5	-2,9
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	2,07	2,03	-1,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	45,78	47,76	4,3
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	30,22	31,67	4,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	66,0	66,3	0,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,31	0,31	-0,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	1,70	1,69	-0,5
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	66,0	65,3	-1,1
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,33	1,33	0,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,90	1,91	0,4

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Hoteleria i restauració

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	131	131	-
Mitjana de treballadors per empresa	89,7	86,7	-3,4

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	7.072,8	77,8	8.355,2	76,8	18,1
Despeses d'establiment	14,6	0,2	11,8	0,1	-19,0
Immobilitzacions immaterials	317,4	3,5	362,6	3,3	14,2
Immobilitzacions materials	5.426,0	59,6	5.492,8	50,5	1,2
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.314,8	14,5	2.488,1	22,9	89,2
DESPESES A DISTRIBUIR	35,6	0,4	37,4	0,3	5,0
ACTIU CIRCULANT	1.987,0	21,8	2.491,9	22,9	25,4
Existències	119,2	1,3	87,6	0,8	-26,5
Deutors	1.129,2	12,4	1.735,3	15,9	53,7
Inversions financeres temporals	293,3	3,2	287,0	2,6	-2,2
Tresoreria	422,9	4,6	370,1	3,4	-12,5
Altres actius circulants	22,4	0,2	11,9	0,1	-47,1
ALTRES ACTIUS	1,1	0,0	0,4	0,0	-64,7
TOTAL ACTIU	9.096,5	100,0	10.884,9	100,0	19,7
FONS PROPIS	4.066,1	44,7	4.702,7	43,2	15,7
Capital subscrit	1.786,0	19,6	1.821,8	16,7	2,0
Reserves i altres fons propis	1.896,6	20,9	2.362,2	21,7	24,5
Resultat de l'exercici	383,4	4,2	518,7	4,8	35,3
INGRESSOS A DISTRIBUIR	5,3	0,1	8,0	0,1	51,5
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	2.819,9	31,0	3.880,7	35,7	37,6
Creditors a llarg termini	2.765,8	30,4	3.842,6	35,3	38,9
Altres passius fixos	54,0	0,6	38,2	0,4	-29,4
CREDITORS A CURT TERMINI	2.203,2	24,2	2.291,4	21,1	4,0
ALTRES PASSIUS	2,1	0,0	2,1	0,0	-1,1
TOTAL PASSIU	9.096,5	100,0	10.884,9	100,0	19,7

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	5.196,9	100,0	5.314,1	100,0	2,3
Import net de la xifra de negoci	4.996,1	96,1	5.199,9	97,9	4,1
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	200,8	3,9	114,2	2,1	-43,1
Consums d'exploració	1.261,8	24,3	1.204,4	22,7	-4,6
Altres despeses d'exploració	1.242,3	23,9	1.306,8	24,6	5,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	2.692,7	51,8	2.802,9	52,7	4,1
Despeses de personal	1.645,3	31,7	1.726,7	32,5	4,9
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.047,4	20,2	1.076,2	20,3	2,8
Amortitzacions de l'immobilitzat	387,9	7,5	398,7	7,5	2,8
Provisions de tràfic	6,0	0,1	6,3	0,1	5,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	653,5	12,6	671,2	12,6	2,7
Despeses financeres	190,6	3,7	197,6	3,7	3,7
Ingressos financers	87,8	1,7	89,2	1,7	1,6
Altres partides financeres	-27,1	-0,5	-27,1	-0,5	-0,1
RESULTAT ORDINARI NET	523,6	10,1	535,7	10,1	2,3
Resultats extraordinaris	-1,6	0,0	216,0	4,1	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	522,0	10,0	751,7	14,1	44,0
Impost de societats i altres	139,0	2,7	233,0	4,4	67,7
RESULTAT NET TOTAL	383,1	7,4	518,7	9,8	35,4
RECURSOS GENERATS	777,0	15,0	923,8	17,4	18,9

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	12,9	11,4	-11,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,9	6,7	-14,2
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	13,7	13,8	0,4
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,57	0,49	-14,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	30,01	32,32	7,7
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	18,33	19,91	8,6
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	61,1	61,6	0,8
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,36	0,35	-3,9
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,47	0,48	2,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	55,2	56,7	2,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	0,90	1,09	20,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	0,97	1,03	5,5

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Transport i comunicacions

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	108	108	-
Mitjana de treballadors per empresa	81,6	84,0	3,0

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	6.809,2	46,3	7.022,6	45,9	3,1
Despeses d'establiment	19,1	0,1	14,4	0,1	-24,6
Immobilitzacions immaterials	1.086,8	7,4	1.096,6	7,2	0,9
Immobilitzacions materials	5.388,4	36,6	5.524,3	36,1	2,5
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	314,8	2,1	387,3	2,5	23,0
DESPESES A DISTRIBUIR	2.729,4	18,5	2.817,9	18,4	3,2
ACTIU CIRCULANT	5.060,5	34,4	5.353,7	35,0	5,8
Existències	42,4	0,3	51,3	0,3	20,9
Deutors	3.943,0	26,8	4.207,5	27,5	6,7
Inversions financeres temporals	483,2	3,3	383,3	2,5	-20,7
Tresoreria	531,6	3,6	648,0	4,2	21,9
Altres actius circulants	60,4	0,4	63,6	0,4	5,4
ALTRES ACTIUS	116,7	0,8	116,7	0,8	0,0
TOTAL ACTIU	14.715,8	100,0	15.310,9	100,0	4,0
FONS PROPIS	4.573,1	31,1	4.822,0	31,5	5,4
Capital subscrit	2.533,3	17,2	2.539,2	16,6	0,2
Reserves i altres fons propis	1.480,0	10,1	1.641,3	10,7	10,9
Resultat de l'exercici	559,8	3,8	641,5	4,2	14,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	46,7	0,3	63,3	0,4	35,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	4.454,8	30,3	5.556,3	36,3	24,7
Creditors a llarg termini	4.006,0	27,2	5.048,0	33,0	26,0
Altres passius fixos	448,8	3,0	508,3	3,3	13,3
CREDITORS A CURT TERMINI	5.638,0	38,3	4.868,0	31,8	-13,7
ALTRES PASSIUS	3,2	0,0	1,3	0,0	-58,2
TOTAL PASSIU	14.715,8	100,0	15.310,9	100,0	4,0

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	12.523,3	100,0	13.008,7	100,0	3,9
Import net de la xifra de negoci	11.960,0	95,5	12.456,5	95,8	4,2
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	563,4	4,5	552,2	4,2	-2,0
Consums d'exploració	5.978,5	47,7	6.040,5	46,4	1,0
Altres despeses d'exploració	2.782,9	22,2	2.900,3	22,3	4,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.762,0	30,0	4.067,9	31,3	8,1
Despeses de personal	2.272,0	18,1	2.451,7	18,8	7,9
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	1.489,9	11,9	1.616,3	12,4	8,5
Amortitzacions de l'immobilitzat	523,3	4,2	571,7	4,4	9,3
Provisions de tràfic	38,0	0,3	27,9	0,2	-26,7
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	928,7	7,4	1.016,7	7,8	9,5
Despeses financeres	280,1	2,2	256,1	2,0	-8,6
Ingressos financers	121,7	1,0	124,9	1,0	2,6
Altres partides financeres	1,3	0,0	-16,6	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	771,5	6,2	868,9	6,7	12,6
Resultats extraordinaris	57,7	0,5	60,1	0,5	4,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	829,2	6,6	928,9	7,1	12,0
Impost de societats i altres	269,5	2,2	287,4	2,2	6,6
RESULTAT NET TOTAL	559,8	4,5	641,5	4,9	14,6
RECURSOS GENERATS	1.121,0	9,0	1.241,1	9,5	10,7

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	16,9	18,0	6,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	7,1	7,3	2,8
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	8,4	8,6	3,0
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,85	0,85	-0,2
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	46,11	48,42	5,0
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	27,85	29,18	4,8
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	60,4	60,3	-0,2
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,27	0,28	3,5
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,58	0,61	5,8
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	68,6	68,1	-0,7
Actiu circulat / Creditors a c/t	0,90	1,10	22,5
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,33	1,48	11,5

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Serveis financers, assegurances i lloguers

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	74	74	-
Mitjana de treballadors per empresa	54,0	50,1	-7,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	16.978,9	49,8	18.747,3	50,7	10,4
Despeses d'establiment	34,6	0,1	40,5	0,1	17,1
Immobilitzacions immaterials	4.280,6	12,5	4.679,0	12,6	9,3
Immobilitzacions materials	9.366,7	27,5	9.661,0	26,1	3,1
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	3.296,9	9,7	4.366,8	11,8	32,4
DESPESES A DISTRIBUIR	540,7	1,6	534,7	1,4	-1,1
ACTIU CIRCULANT	16.596,3	48,6	17.722,5	47,9	6,8
Existències	9.160,1	26,8	10.136,5	27,4	10,7
Deutors	4.331,1	12,7	4.129,5	11,2	-4,7
Inversions financeres temporals	1.808,5	5,3	2.324,3	6,3	28,5
Tresoreria	1.180,0	3,5	991,2	2,7	-16,0
Altres actius circulants	116,8	0,3	141,1	0,4	20,8
ALTRES ACTIUS	0,5	0,0	0,6	0,0	20,6
TOTAL ACTIU	34.116,3	100,0	37.005,1	100,0	8,5
FONS PROPIS	14.243,7	41,8	15.896,6	43,0	11,6
Capital subscrit	5.817,6	17,1	5.988,5	16,2	2,9
Reserves i altres fons propis	6.789,2	19,9	8.382,9	22,7	23,5
Resultat de l'exercici	1.636,9	4,8	1.525,3	4,1	-6,8
INGRESSOS A DISTRIBUIR	538,4	1,6	517,4	1,4	-3,9
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	9.643,0	28,3	10.792,4	29,2	11,9
Creditors a llarg termini	9.471,4	27,8	10.621,0	28,7	12,1
Altres passius fixos	171,6	0,5	171,3	0,5	-0,2
CREDITORS A CURT TERMINI	9.691,2	28,4	9.798,7	26,5	1,1
ALTRES PASSIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	(ns)
TOTAL PASSIU	34.116,3	100,0	37.005,1	100,0	8,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	14.218,3	100,0	13.952,2	100,0	-1,9
Import net de la xifra de negoci	13.117,7	92,3	12.592,6	90,3	-4,0
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	1.100,6	7,7	1.359,7	9,7	23,5
Consums d'exploració	7.448,7	52,4	7.239,0	51,9	-2,8
Altres despeses d'exploració	1.762,3	12,4	1.929,2	13,8	9,5
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	5.007,3	35,2	4.784,0	34,3	-4,5
Despeses de personal	1.508,5	10,6	1.572,8	11,3	4,3
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	3.498,9	24,6	3.211,2	23,0	-8,2
Amortitzacions de l'immobilitzat	486,1	3,4	522,6	3,7	7,5
Provisions de tràfic	70,7	0,5	85,7	0,6	21,2
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	2.942,1	20,7	2.602,9	18,7	-11,5
Despeses financeres	490,8	3,5	497,4	3,6	1,3
Ingressos financers	183,6	1,3	263,6	1,9	43,5
Altres partides financeres	45,7	0,3	36,9	0,3	-19,3
RESULTAT ORDINARI NET	2.680,6	18,9	2.405,9	17,2	-10,2
Resultats extraordinaris	-0,2	0,0	135,4	1,0	(ns)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	2.680,4	18,9	2.541,3	18,2	-5,2
Impost de societats i altres	846,4	6,0	806,4	5,8	-4,7
RESULTAT NET TOTAL	1.834,0	12,9	1.734,9	12,4	-5,4
RECURSOS GENERATS	2.390,7	16,8	2.343,2	16,8	-2,0

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	18,8	15,1	-19,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	9,3	7,8	-15,6
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	22,3	20,8	-6,7
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,42	0,38	-9,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	92,75	95,45	2,9
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	27,94	31,38	12,3
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	30,1	32,9	9,1
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,17	0,16	-8,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,37	0,33	-9,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	56,7	55,6	-1,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,71	1,81	5,6
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,41	1,42	1,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les empreses

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001		Exercici 2002		% Variació
Nombre d'empreses	252		252		-
Mitjana de treballadors per empresa	103,8		106,0		2,2

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	38.296,0	73,1	36.896,4	74,5	-3,7
Despeses d'establiment	18,3	0,0	8,7	0,0	-52,5
Immobilitzacions immaterials	411,5	0,8	351,1	0,7	-14,7
Immobilitzacions materials	1.137,8	2,2	1.238,1	2,5	8,8
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	36.728,5	70,1	35.298,6	71,3	-3,9
DESPESES A DISTRIBUIR	26,6	0,1	23,5	0,0	-11,7
ACTIU CIRCULANT	5.460,3	10,4	5.517,4	11,1	1,0
Existències	782,7	1,5	773,8	1,6	-1,1
Deutors	2.897,6	5,5	3.035,3	6,1	4,8
Inversions financeres temporals	1.080,8	2,1	906,9	1,8	-16,1
Tresoreria	686,4	1,3	725,8	1,5	5,7
Altres actius circulants	12,9	0,0	75,6	0,2	486,8
ALTRES ACTIUS	8.601,6	16,4	7.058,2	14,3	-17,9
TOTAL ACTIU	52.384,5	100,0	49.495,6	100,0	-5,5
FONS PROPIS	41.396,3	79,0	38.299,0	77,4	-7,5
Capital subscrit	11.081,1	21,2	11.085,9	22,4	0,0
Reserves i altres fons propis	30.185,4	57,6	27.316,7	55,2	-9,5
Resultat de l'exercici	129,8	0,2	-103,6	-0,2	(ns)
INGRESSOS A DISTRIBUIR	15,7	0,0	24,5	0,0	56,3
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.069,6	2,0	1.255,0	2,5	17,3
Creditors a llarg termini	995,3	1,9	1.143,1	2,3	14,8
Altres passius fixos	74,3	0,1	111,9	0,2	50,6
CREDITORS A CURT TERMINI	9.824,9	18,8	9.424,1	19,0	-4,1
ALTRES PASSIUS	78,0	0,1	493,0	1,0	531,8
TOTAL PASSIU	52.384,5	100,0	49.495,6	100,0	-5,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	7.447,8	100,0	8.285,2	100,0	11,2
Import net de la xifra de negoci	6.966,8	93,5	7.683,4	92,7	10,3
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	481,1	6,5	601,9	7,3	25,1
Consums d'explotació	2.505,1	33,6	2.903,8	35,0	15,9
Altres despeses d'explotació	1.687,2	22,7	1.770,3	21,4	4,9
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.255,5	43,7	3.611,2	43,6	10,9
Despeses de personal	2.343,3	31,5	2.633,2	31,8	12,4
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	912,2	12,2	978,0	11,8	7,2
Amortitzacions de l'immobilitzat	259,4	3,5	500,7	6,0	93,0
Provisions de tràfic	20,1	0,3	27,5	0,3	37,0
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	632,7	8,5	449,8	5,4	-28,9
Despeses financeres	430,7	5,8	642,7	7,8	49,2
Ingressos financers	45,3	0,6	33,4	0,4	-26,3
Altres partides financeres	2.743,0	36,8	-653,8	-7,9	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	2.990,4	40,2	-813,3	-9,8	(ns)
Resultats extraordinaris	257,8	3,5	461,9	5,6	79,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	3.248,1	43,6	-351,4	-4,2	(ns)
Impost de societats i altres	7,1	0,1	-901,7	-10,9	(ns)
RESULTAT NET TOTAL	3.241,0	43,5	550,3	6,6	-83,0
RECURSOS GENERATS	3.520,5	47,3	1.078,4	13,0	-69,4

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	7,2	-2,1	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	6,5	-0,3	(ns)
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació	45,9	-2,1	(ns)
Ingressos d'explotació / Actiu net (voltes)	0,14	0,17	17,7
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	31,37	34,06	8,6
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	22,58	24,84	10,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	72,0	72,9	1,3
Valor afegit brut / Actiu net de l'explotació	0,22	0,27	21,6
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'explotació	2,10	2,27	8,1
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	20,9	22,6	7,8
Actiu circulat / Creditors a c/t	0,56	0,59	5,3
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	1,11	1,07	-3,3

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Altres serveis a les persones

Valors mitjans per empresa¹

	Exercici 2001	Exercici 2002	% Variació
Nombre d'empreses	150	150	-
Mitjana de treballadors per empresa	96,1	96,3	0,1

1. Comptes de balanç	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
ACTIU IMMOBILITZAT	5.258,4	59,6	5.845,4	61,6	11,2
Despeses d'establiment	24,4	0,3	24,4	0,3	-0,2
Immobilitzacions immaterials	1.512,7	17,1	1.624,3	17,1	7,4
Immobilitzacions materials	2.591,5	29,4	2.900,0	30,6	11,9
Immobilitzacions financeres i altres actius fixos	1.129,7	12,8	1.296,7	13,7	14,8
DESPESES A DISTRIBUIR	155,5	1,8	194,3	2,0	25,0
ACTIU CIRCULANT	3.338,3	37,8	3.387,8	35,7	1,5
Existències	137,8	1,6	149,6	1,6	8,5
Deutors	2.320,4	26,3	2.423,8	25,5	4,5
Inversions financeres temporals	460,5	5,2	387,0	4,1	-15,9
Tresoreria	353,6	4,0	369,5	3,9	4,5
Altres actius circulants	66,0	0,7	57,9	0,6	-12,3
ALTRES ACTIUS	74,7	0,8	62,6	0,7	-16,2
TOTAL ACTIU	8.826,8	100,0	9.490,1	100,0	7,5
FONS PROPIS	2.899,2	32,8	3.106,2	32,7	7,1
Capital subscrit	1.378,5	15,6	1.478,3	15,6	7,2
Reserves i altres fons propis	1.200,2	13,6	1.594,4	16,8	32,8
Resultat de l'exercici	320,6	3,6	33,5	0,4	-89,6
INGRESSOS A DISTRIBUIR	811,9	9,2	855,5	9,0	5,4
RECURSOS ALIENS A LLARG TERMINI	1.975,3	22,4	2.033,0	21,4	2,9
Creditors a llarg termini	1.787,1	20,2	1.811,4	19,1	1,4
Altres passius fixos	188,3	2,1	221,6	2,3	17,7
CREDITORS A CURT TERMINI	3.140,1	35,6	3.494,5	36,8	11,3
ALTRES PASSIUS	0,3	0,0	0,9	0,0	271,1
TOTAL PASSIU	8.826,8	100,0	9.490,1	100,0	7,5

2. Compte de resultats	Mil euros	%	Mil euros	%	% Variació
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	7.533,8	100,0	7.813,3	100,0	3,7
Import net de la xifra de negoci	6.989,7	92,8	7.270,6	93,1	4,0
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències	544,2	7,2	542,7	6,9	-0,3
Consums d'exploració	2.445,9	32,5	2.432,0	31,1	-0,6
Altres despeses d'exploració	2.032,9	27,0	2.158,5	27,6	6,2
VALOR AFEGIT BRUT AL COST DE FACTORS	3.054,9	40,5	3.222,8	41,2	5,5
Despeses de personal	2.091,4	27,8	2.261,4	28,9	8,1
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	963,5	12,8	961,4	12,3	-0,2
Amortitzacions de l'immobilitzat	512,4	6,8	570,0	7,3	11,2
Provisions de tràfic	59,9	0,8	135,1	1,7	125,4
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	391,1	5,2	256,3	3,3	-34,5
Despeses financeres	166,8	2,2	164,7	2,1	-1,3
Ingressos financers	72,1	1,0	80,7	1,0	12,0
Altres partides financeres	1,7	0,0	-7,6	-0,1	(ns)
RESULTAT ORDINARI NET	298,1	4,0	164,7	2,1	-44,8
Resultats extraordinaris	149,5	2,0	13,8	0,2	-90,7
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	447,6	5,9	178,5	2,3	-60,1
Impost de societats i altres	127,0	1,7	145,1	1,9	14,2
RESULTAT NET TOTAL	320,6	4,3	33,5	0,4	-89,6
RECURSOS GENERATS	892,9	11,9	738,5	9,5	-17,3

3. Ràtios	Valor	Valor	% Variació
Rendibilitat, marge i rotació			
% Resultat ordinari net / Fons propis	10,3	5,3	-48,4
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Actiu net	5,3	3,5	-34,1
% (Resultat ordinari net + Despeses financeres) / Ingressos d'exploració	6,2	4,2	-31,7
Ingressos d'exploració / Actiu net (voltes)	0,85	0,82	-3,5
Relatius al nombre d'ocupats			
Valor afegit brut / Nombre treballadors (milers d'euros)	31,77	33,48	5,4
Despeses de personal / Nombre de treballador (milers d'euros)	21,75	23,49	8,0
Ràtios sobre valor afegit brut			
% Despeses de personal / Valor afegit brut	68,5	70,2	2,5
Valor afegit brut / Actiu net de l'exploració	0,42	0,41	-2,2
Valor afegit brut / Immobilitzat net de l'exploració	0,74	0,71	-4,3
Ràtios financeres			
% (Recursos aliens a ll/t + Creditors a c/t + Altres passius) / Total passiu	58,0	58,3	0,5
Actiu circulat / Creditors a c/t	1,06	0,97	-8,8
(Fons propis + Recursos aliens a ll/t) / Actiu immobilitzat	0,93	0,88	-5,2

¹ Dades arrodonides a un decimal, llevat d'aquelles ràtios en que les dades apareixen a dos decimals
Font: Pimec a partir de dades de SABI

Viladomat, 174 - Tel. 93 496 45 00 - Fax 93 496 45 01 - 08015 Barcelona

Amb el Patrocini de la Direcció General de Programació
Econòmica del Departament d'Economia i Finances